

การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย

นางสาวปัทสรา อาษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR) are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Personal digital archiving in the context of gay men online dating

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Library and Information Science

Department of Library Science

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

5680127122 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

KEYWORDS: PERSONAL DIGITAL ARCHIVE / PERSONAL DIGITAL INFORMATION / GAY MEN
/ การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล / สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล / ชายรักชาย

PAPATSARA ARSA: Personal digital archiving in the context of gay men online dating. ADVISOR: SONGPHAN CHOEMPAYONG, Ph.D., 214 pp.

Online dating applications are popular among gay men to increase an opportunity to meet each other whereas face-to-face meetings may post certain limitations. Using online dating applications is a unique context that manifestly creates, stores, and utilizes personal digital information. This study investigates types of personal digital information, objectives and strategies in managing personal digital information in the context of the use of online dating application among gay men. Fifteen gay men residing in Bangkok metropolitan area provided data via personal diaries and semi-structured interviewing. As a result, types of personal digital information created and used by gay men in online dating include textual objects (profile descriptions, instant messages, and contact information.), still images (self-portraits, sexually explicit images, screenshots and emoticons/stickers.) and moving images (video call). Strategies in managing personal digital information include sharing, creating folder, adding favorite, save and capture, backing up, and do nothing. Objectives in managing personal digital information include to give expression to feeling/to express emotion, as a part of mate selection process and benign neglect.

Department: Library Science Student's Signature .....

Field of Study: Library and Information Science
Advisor's Signature .....

Academic Year: 2016

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้จากความกรุณาและเมตตาจากบุคคลรอบข้างที่สนับสนุนข้าพเจ้ามาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. ทรงพันธ์ เจริมประยงค์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าได้ทำงานวิจัยตามความสนใจ ทั้งยังเป็นครูผู้คอยสนับสนุน คอยให้ความรู้และชี้แนะเสมอมา ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร. พิมพ์รำไพ เปรมสมิทธิ์ ผศ.ดร.สมศักดิ์ ศรีบริสุทธิ์สกุล ดร.สุพร พงษ์นุ่มกุล อาจารย์ ดร.สรคม ดิสสะมาน และคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ผู้ให้คำแนะนำและให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้าตลอดช่วงเวลาในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมถึงรวมถึงคุณมนัชญา ชนะประเสริฐ และเพื่อนร่วมชั้นเรียนปริญญาโททุกคน

ขอขอบพระคุณบุคลากร พี่ๆ และเพื่อนๆ ทุกคน ทั้งที่คณะอักษรศาสตร์ คณะจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย รวมถึงพี่ๆ บรรณารักษ์ที่สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชีวิตของข้าพเจ้ามีความภาคภูมิใจอย่างหนึ่งตรงที่ได้คิดและทำอะไรจากการตัดสินใจของตนเองเสมอมา ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณแม่และพ่อ คุณป้าอารีย์ น้องสาว น้องชาย คุณยายและคุณน้าที่เป็นครอบครัวที่แสนอบอุ่นเสมอมา

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณเพื่อนรัก "ชายรักชาย" ทั้งหมดในชีวิตของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าเติบโตและโชคดีที่มีพวกเขาเหล่านี้เป็นเพื่อน ขอขอบคุณที่เมื่อรู้ว่าข้าพเจ้าตัดสินใจทำวิจัยในหัวข้อนี้ ต่างก็ให้การสนับสนุนทั้งทางวาจาและทางจิตใจ ขอขอบคุณที่ช่วยกันกระตือรือร้นแนะนำผู้เข้าร่วมการวิจัยให้ข้าพเจ้าถึง 15 ราย และที่ขาดไม่ได้คือขอขอบคุณผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้ง 15 รายของข้าพเจ้าที่ท่านสละเวลามาให้ข้อมูล ทั้งยังเปิดใจและเปิดโลกของท่านให้ข้าพเจ้าเข้าไปมีส่วนร่วมรู้เห็น

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับทุนอุดหนุนจาก เงินทุน ดร.มล.จ้อย (งอนรถ) นันทิวชิรินทร์ และทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์สำหรับนิสิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
แนวเหตุผล.....	6
ขอบเขตและประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 ปรัชญาบรรณกรรม.....	10
การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล.....	10
รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรักษา.....	16
กลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล.....	25
แนวทางการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล.....	25
วิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล.....	26
วัตถุประสงค์ของการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล.....	29
การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลโดยไม่รู้ตัวและการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล.....	32
การหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	42
การกำหนดผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ใช้ในงานวิจัย	42
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	43
การทดสอบเครื่องมือวิจัย.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล	48
การตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของงานวิจัย	49
การพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมการวิจัย	50
ข้อมูลเบื้องต้นของผู้เข้าร่วมการวิจัย	51
บทที่ 4 รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรักษา	58
ข้อความตัวอักษร	59
ข้อความอธิบายตัวตน	59
ข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันที.....	62
ข้อมูลการติดต่อ	65
ภาพนิ่ง	69
ภาพตนเอง.....	69
ภาพเปลือย	71
ภาพบันทึกหน้าจอ	74
อีโมติคอนและสติ๊กเกอร์	76
ภาพเคลื่อนไหว	79
วิดีโอคอล	79
บทที่ 5 กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล	83
กลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก	83

การแบ่งปันต่อ	83
การสร้างอัลบั้ม	86
การกดปุ่มขึ้นขอบ	89
การบันทึกเครื่องและบันทึกหน้าจอ	92
การสำรองข้อมูล	96
กลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรับ	100
การปล่อยค่างไว้	100
กลยุทธ์การไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล	102
การลบสารสนเทศดิจิทัล	102
การบล็อก	106
บทที่ 6 วัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล	110
วัตถุประสงค์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก	110
เพื่อตอบสนองอารมณ์ความรู้สึก	110
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการหาคู่	121
วัตถุประสงค์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรับ	124
การละเลยเพิกเฉย	124
การไม่รู้วิธีเก็บ	126
วัตถุประสงค์การไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล	128
การใช้สารสนเทศแล้วเสร็จ	128
การไม่ยอมจำ	130
การไม่กลัวสารสนเทศหาย	131
หน่วยความจำในโทรศัพท์มือถือเต็ม	133
บทที่ 7 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	136

วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	136
แนวเหตุผล.....	136
วิธีดำเนินการวิจัย.....	136
สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย.....	137
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	141
แนวทางวิจัยสำหรับอนาคต.....	143
รายการอ้างอิง.....	144
ภาคผนวก ก.....	154
ใบรับรองโครงการวิจัย.....	155
เอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัย.....	157
หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย.....	160
ภาคผนวก ข.....	161
แนวทางบันทึกไดอารี่.....	162
แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์.....	163
เอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้เข้าร่วมการวิจัย.....	166
ภาคผนวก ค.....	169
หน่วยการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ Nvivo Pro 11.....	170
ผลการวิเคราะห์รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรักษา.....	171
ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล.....	181
ผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล.....	197
ตัวอย่างการถอดความตามหน่วยวิเคราะห์.....	207
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	214

สารบัญตาราง

ตาราง 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัย	53
ตาราง 2 ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์.....	56

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 สติกเกอร์ในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Hornet.....	22
ภาพที่ 2 อีโมติคอนในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายจากโทรศัพท์มือถือที่ใช้ระบบปฏิบัติการ iOS (บันทึกเมื่อ 11 ธันวาคม 2559).....	22
ภาพที่ 3 ตัวอย่างอีโมติคอนที่ปรากฏเป็นคีย์บอร์ดให้ผู้ใช้บริการโทรศัพท์มือถือระบบปฏิบัติการ iOS	23
ภาพที่ 4 ตัวอย่างข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันทีในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์.....	35
ภาพที่ 5 ตัวอย่างสัญลักษณ์ของการกดปุ่มขึ้นชอบในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย	36
ภาพที่ 6 หน่วยการวิเคราะห์ข้อมูล จากโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ Nvivo Pro 11	170
ภาพที่ 7 ผลการวิเคราะห์รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง ข้อความอธิบายตัวตน	171
ภาพที่ 8 ผลการวิเคราะห์รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง ข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันที.....	172
ภาพที่ 9 ผลการวิเคราะห์รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง ข้อมูลการติดต่อ.....	173
ภาพที่ 10 ผลการวิเคราะห์รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง ภาพตนเอง.....	174
ภาพที่ 11 ผลการวิเคราะห์รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง ภาพเปลือย.....	176
ภาพที่ 12 ผลการวิเคราะห์รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง ภาพบันทึกหน้าจอ	178
ภาพที่ 13 ผลการวิเคราะห์รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง อีโมติคอนและสติกเกอร์....	180
ภาพที่ 14 ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก เรื่อง การแบ่งปันต่อ.....	181
ภาพที่ 15 ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก เรื่อง การสร้างอัลบั้ม	183
ภาพที่ 16 ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก เรื่อง การกดปุ่มขึ้นชอบ	185
ภาพที่ 17 ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก เรื่อง การบันทึกเครื่องและบันทึกหน้าจอ	187

ภาพที่ 18 ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก เรื่อง การ สำรองข้อมูล	189
ภาพที่ 19 ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรับ เรื่อง การปล่อยค่างไว้.....	191
ภาพที่ 20 ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์ในการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง การลบ สารสนเทศดิจิทัล	193
ภาพที่ 21 ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์ในการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง การ บล็อก.....	195
ภาพที่ 22 ผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก เรื่อง เพื่อตอบสนองอารมณ์ความรู้สึก.....	197
ภาพที่ 23 ผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก เรื่อง เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการหาคู่.....	199
ภาพที่ 24 ผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรับ เรื่อง การละเลยเพิกเฉย	201
ภาพที่ 25 ผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง การไม่รู้วิธีเก็บ.....	202
ภาพที่ 26 ผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง การใช้สารสนเทศแล้วเสร็จ	203
ภาพที่ 27 ผลการวิเคราะห์ วัตถุประสงค์ในการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง การไม่อยากจำ.....	204
ภาพที่ 28 ผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง การไม่กลัวสารสนเทศหาย.....	205
ภาพที่ 29 ผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง หน่วยความจำในเครื่องเต็ม.....	206

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในศตวรรษที่ 21 การใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ได้รับความนิยมอย่างมาก ข้อมูลที่ใช้แลกเปลี่ยนกันในสื่อสังคมออนไลน์มักเป็นการนำเสนอข้อมูลที่สะท้อนอัตลักษณ์ของตนเองและอาจช่วยบ่งชี้อัตลักษณ์ของผู้อื่นได้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นประวัติส่วนตัว ความคิด ความรู้สึกและความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อวัตถุ เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ซึ่งครอบคลุมถึงทุกสิ่งที่เกิดขึ้นในทุกกิจกรรมของชีวิต ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่บันทึก สิ่งทีอ่าน สถานที่ที่เคยไป ผู้คนที่เคยพบเจอ ผู้คนที่สื่อสาร สิ่งที่ซื้อ ทั้งยังครอบคลุมข้อมูลที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญด้วย เช่น ชื่อร้านอาหาร อาจบ่งชี้ถึงตำแหน่งที่อยู่ในปัจจุบันหรือรสนิยมในการทานอาหารด้วย (Ubois, 2013) Marchionini (2010) กล่าวว่า ข้อมูลที่เผยแพร่บนสื่อสังคมออนไลน์เหล่านี้เป็นข้อมูลที่ฉายอัตลักษณ์ (projection) ของเจ้าของข้อมูลเอง เช่น ผู้ที่ต้องการแสดงรสนิยมในการรับประทานอาหารตนเองมักเผยแพร่รูปอาหารในสังคมของตนเอง ในขณะที่ข้อมูลเหล่านี้ยังสะท้อนอัตลักษณ์ (reflection) บางอย่างโดยที่เจ้าของข้อมูลอาจไม่รู้ตัวด้วย การเผยแพร่รูปอาหารจำนวนมาก อาจทำให้ผู้ได้รับข้อมูลสามารถนำไปประมวลผลหรือตีความเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลได้ เช่น ช่วงเวลาที่รับประทานอาหาร สถานที่อาศัยหรือบุคคลใกล้ชิด เป็นต้น

ข้อมูลส่วนบุคคลเหล่านี้ รวมเรียกว่า สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล (Personal Digital Information) ซึ่งแสดงคุณลักษณะสำคัญ 3 ประการของข้อมูลเหล่านี้เข้าด้วยกัน ได้แก่ 1) เป็นข้อมูลที่มีลักษณะฉายและ/หรือสะท้อนอัตลักษณ์ของบุคคล 2) เป็นข้อมูลที่สามารนำไปประมวลผลหรือตีความให้เกิดคุณค่าได้ 3) เป็นข้อมูลที่บันทึกหรือจัดเก็บในรูปแบบดิจิทัล

Blackwell, Birnholtz, and Abbott (2014) ชี้ให้เห็นว่าการสร้าง ใช้งานและเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่เผยแพร่ในสื่อสังคมเกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ เนื่องจากสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเกิดขึ้นในทุกกิจกรรมของชีวิต และเกิดขึ้นต่อเนื่องตลอดเวลา ทั้งนี้ด้วยคุณลักษณะดังกล่าว ทำให้จำนวนสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและมีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น (Ubois, 2013) ไม่ว่าจะเป็น ข้อความตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ไฟล์เสียง แผนที่ เป็นต้น

สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลอาจเป็นข้อมูลที่อยู่ในรูปดิจิทัลแต่กำเนิด หรือเป็นข้อมูลที่แปลงมาจากสื่ออนาล็อกได้ เช่น สิ่งพิมพ์ ภาพถ่าย เอกสารตัวเขียน เป็นต้น ทั้งนี้ในปัจจุบัน เอกสารส่วน

บุคคลที่แต่เดิมอยู่ในรูปสิ่งพิมพ์ก็เปลี่ยนไปอยู่ในรูปดิจิทัลมากขึ้น อาทิ ใบแจ้งยอดชำระค่าสาธารณูปโภค ใบเสร็จรับเงิน ใบแจ้งยอดค่าใช้จ่ายบัตรเครดิต ใบแจ้งยอดเงินเดือน ใบแจ้งผลการศึกษา เอกสารการยื่นภาษี เอกสารข้อมูลสุขภาพของบุคคล เป็นต้น (Lynch, 2013)

สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล นอกจากจะเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นอดีตและกระตุ้นให้เห็นรากเหง้าแห่งตนแล้ว ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองในอดีตยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในหลายด้าน อาทิ การนำข้อมูลสุขภาพส่วนตัว เช่น ประวัติความเจ็บป่วย การใช้การรักษา การแพทย์ กิจกรรมประจำวัน เป็นต้น มาใช้ประกอบในการวินิจฉัยและรักษาสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Hilton et al., 2012) การนำข้อมูลประวัติการซื้อสินค้าหรือยอดค่าใช้จ่ายบัตรเครดิต มาช่วยในการแนะนำสินค้าและบริการให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น (Setiabudi & Tjahyana, 2011) เป็นต้น จะเห็นได้ว่า การใช้ประโยชน์จากสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลนั้น เกิดขึ้นไม่เฉพาะข้อมูลปัจจุบันเท่านั้น แต่เกิดจากข้อมูลในอดีตจำนวนมากเข้าด้วยกัน ดังนั้นการเก็บรักษาข้อมูลเหล่านี้ให้อยู่ได้ยาวนานจึงมีความสำคัญ

การทำให้สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเพื่อให้สามารถอยู่ได้อย่างยาวนาน มีวิธีการและกลยุทธ์ที่หลากหลาย ทั้งนี้วิธีการและกลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังอยู่ในรูปการกระจายศูนย์ (decentralized) ไม่มีแบบแผนที่ชัดเจน กล่าวคือ ผู้มีส่วนร่วมต่าง ๆ ดำเนินการในการเก็บรักษาไปตามบทบาท ความสามารถ และสิทธิอันพึงมีของตน เช่น เจ้าของสารสนเทศ สํารองข้อมูลตามรูปแบบที่ตนเองถนัด ตามประสบการณ์และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของตนเอง ในส่วนผู้ให้บริการสื่อสังคมออนไลน์ จัดการสารสนเทศเหล่านี้ในภาพรวมมากกว่าที่จะเจาะจงผู้ใช้เฉพาะราย และมีแนวปฏิบัติที่แตกต่างกันไปตามนโยบายของแต่ละองค์กร รวมไปถึงสิทธิที่ได้รับจากเจ้าของสารสนเทศ เป็นต้น

ผู้สร้างและเผยแพร่สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล นับเป็นผู้มีสิทธิเด็ดขาดในการเก็บรักษาสารสนเทศของตนเอง ทั้งนี้ความรู้เรื่องการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเก็บรักษามีวิธีการและกลยุทธ์ที่แตกต่างกัน หากบุคคลไม่มีความรู้เรื่องการเก็บรักษา แทนที่สารสนเทศดิจิทัลจะคงอยู่ได้นาน ก็อาจมีอายุสั้นลงได้ ผู้ใช้สารสนเทศที่มีพื้นความรู้ด้านอินเทอร์เน็ตสามารถเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลได้สะดวกยิ่งขึ้นผ่านการใช้งานเครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์ (Conklin, 2013) แต่สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลก็ยังมีเสี่ยงที่จะสูญหาย หากไม่มีการเก็บรักษาหรือสำรองข้อมูล การศึกษาเรื่องการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลจึงมีความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจแนวทางการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล (Lynch, 2013)

จากการวิจัยของ Marshall, Bly, and Brun-Cottan (2007) ที่ศึกษาสภาพการณ์ของการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เพื่อนำผลการวิจัยไปออกแบบบริการสำหรับจัดทำแหล่งจัดเก็บสารสนเทศดิจิทัลระยะยาว พบว่า บุคคลที่เป็นผู้สร้างสารสนเทศดิจิทัลมีโอกาสที่จะทำให้สารสนเทศมีอายุสั้นลงได้ แม้จะมีพื้นฐานความรู้ทางคอมพิวเตอร์และมีกลยุทธ์เก็บรักษาสารสนเทศ เนื่องจากประมาท ขาดความตระหนักรู้หรือไม่รู้วิธีการเก็บรักษาที่เหมาะสม

จะเห็นได้ว่าความแตกต่างในการเก็บรักษาสารสนเทศส่วนบุคคล มีผลต่ออายุขัยของสารสนเทศเหล่านี้รวมถึงการนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้น การศึกษาความแตกต่างในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล จึงมีความสำคัญที่นำไปสู่การทำความเข้าใจคุณลักษณะของสารสนเทศที่จัดเก็บ และนำไปสู่ข้อจำกัดที่มีต่อการนำสารสนเทศเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ นอกจากนี้การศึกษาวិธีการและกลยุทธ์ในการเก็บรักษา ยังสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาข้อเสนอแนะแนวทางในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่จะช่วยให้การนำไปใช้ประโยชน์เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เนื่องจากการสร้าง และการใช้งานสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเกิดขึ้นได้กับทุกกิจกรรมของชีวิตประจำวัน การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลสามารถเกิดขึ้นได้ในหลากหลายบริบท ดังนั้นบริบทจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการประเมินคุณค่า รูปแบบและวิธีการเก็บรักษาสารสนเทศเหล่านี้ (Marshall, 2008b) เช่น ในบริบทของครอบครัว บุคคลเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลไว้เพื่อส่งต่อให้คนรุ่นหลังและเพื่อเป็นเครื่องเตือนความจำให้ได้ระลึกถึงเหตุการณ์เชิงประวัติของครอบครัวที่เคยเกิดขึ้นในอดีต (Halilovich, 2015) กลยุทธ์และวิธีการเก็บรักษาสารสนเทศในบริบทดังกล่าวมีเฉพาะเจาะจงและแตกต่างไปจากกลยุทธ์และวิธีการเก็บรักษาในบริบทอื่น เช่น บริบทการเรียน การทำงาน งานอดิเรก เป็นต้น

บริบทในชีวิตประจำวันหนึ่งที่สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลมีความสำคัญอย่างยิ่ง คือ การหาข้อมูลออนไลน์ ผู้ใช้งานระบบหาข้อมูลออนไลน์จะต้องแลกเปลี่ยนสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองที่เกี่ยวข้อง การเก็บรักษาสารสนเทศประเภทนี้ นอกเหนือจากจะช่วยบันทึกความทรงจำแล้ว ยังอาจนำไปสู่การพัฒนากระบวนการแนะนำผู้ครองที่ตรงตามคุณลักษณะที่ต้องการ นอกจากนี้ข้อมูลเครือข่ายทางสังคม ยังอาจนำไปสู่การศึกษาการระบาดของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้อีกด้วย

การหาข้อมูลของบุคคลสามารถดำเนินการผ่านแม่สื่อที่เป็นมนุษย์และผ่านบริการหาข้อมูลออนไลน์ แม่สื่อจะเป็นตัวกลางคอยช่วยจับคู่ให้บุคคลได้พบปะทำความรู้จักกัน หากพึงพอใจกันจึงจะพัฒนาและสานต่อความสัมพันธ์กันต่อไป แม่สื่อที่เป็นมนุษย์จะช่วยให้คำแนะนำและให้ความสนับสนุนทาง

จิตใจได้ดีกว่าบริการหาคู่ออนไลน์ ในขณะที่ข้อดีของบริการหาคู่ออนไลน์ คือ สามารถประมวลผล และทำนายการเลือกคู่ได้แม่นยำและรวดเร็วกว่า (Aaron & Adelman, 1992)

จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ช่วยทำให้การหาคู่ทำได้ง่ายขึ้นผ่านอินเทอร์เน็ต รวมถึง การเติบโตของตลาดธุรกิจการหาคู่ยังเป็นเครื่องยืนยันได้ว่าการหาคู่ออนไลน์จะยิ่งพัฒนาและเติบโตต่อไปในอนาคต (Bradbury & Karney, 2010) มีการคาดการณ์จากหนังสือพิมพ์วอชิงตันโพสต์ อ้างอิงจากงานวิจัยของสถาบันวิจัย Juniper ว่าในปี ค.ศ. 2016 ธุรกิจแอปพลิเคชันหาคู่ผ่านอุปกรณ์ สื่อสารมีแนวโน้มเติบโตขึ้นมูลค่า 2.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยแอปพลิเคชันส่วนใหญ่ให้บริการฟรี แต่จะคิดค่าใช้จ่ายหากผู้ใช้แอปพลิเคชันต้องการบริการพิเศษ (freemium) (Jayakumar, 2012)

เว็บไซต์หาคู่ออนไลน์เป็นรูปแบบบริการหาคู่ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน คุณลักษณะของ เว็บไซต์หาคู่มีหลากหลายชนิด เว็บไซต์ eharmony.com เป็นเว็บไซต์หาคู่ที่ประเมินคุณลักษณะ บุคคลตามแบบทดสอบและนำผลการทดสอบที่ได้ไปประมวลผล เพื่อจับคู่ให้บุคคลที่น่าจะร่วมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันได้ ส่วนเว็บไซต์ match.com เป็นเว็บไซต์ที่ผู้ใช้บริการค้นหาโปรไฟล์ข้อมูล คู่ครองที่ตนสนใจคล้ายแนวคิดของโปรแกรมช่วยค้นหา (Bradbury & Karney, 2010)

วัตถุประสงค์ในการใช้บริการหาคู่ออนไลน์ของบุคคลมีหลากหลาย โดยส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อ แสวงหาคู่ครอง (Couch & Liamputtong, 2008; Shum, Svensson, & Svensson, 2014) เพื่อ แสวงหาความรักโรแมนติก เพื่อหาคู่นอน เพื่อความสนุกสนาน ลดความเบื่อหน่าย หรือเพื่อพบปะ ผู้คน (Couch & Liamputtong, 2008; Tikkanen & Ross, 2000)

การหาคู่ออนไลน์ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในสังคมไทยทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนโสดในช่วงอายุ 30-39 ปี จากข้อมูลของบริษัท ลันซ์แอกซวลลิ (ไทยแลนด์) จำกัด ซึ่งให้บริการ หาคู่ออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ www.meetlunch.com รายงานว่ามีผู้ใช้บริการที่ประสบความสำเร็จใน การหาคู่ครองกว่า 60,000 คู่ นอกเหนือไปจากสมาชิกในประเทศไทย ยังครอบคลุมถึงสมาชิกใน ประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาทิ ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฮองกง เป็นต้น ("เผยผล สำรวจหาคู่ออนไลน์ในเอเชีย ผู้หญิงมักผิดหวังจากเดทออนไลน์มากกว่าผู้ชาย," 2559)

ธุรกิจการหาคู่ออนไลน์ก็ยังเป็นที่นิยมอย่างมากในหมู่สังคมคนรักเพศเดียวกัน ทั้งชายรักชาย และหญิงรักหญิง แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์เฉพาะกลุ่มก็ได้รับความนิยมอย่างมากในสังคมไทย ตัวอย่างแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย เช่น Jack'd Grindr Hornet BoyAHOy GROWLr เป็นต้น ส่วนแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของหญิงรักหญิง เช่น LesPark Badoo เป็นต้น ("แอปแชต-เดทติ้ง โซเชียลเน็ตเวิร์ก ดีไซน์เฉพาะกลุ่ม," 2558; วิทยา แสงอรุณ, 2556)

แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายที่ได้รับความนิยมในสังคมไทยเป็นแอปพลิเคชันที่ใช้กันทั่วโลก ประกอบด้วย แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย Jack'd มีผู้ใช้งาน 5 ล้านคนทั่วโลก (Jack'd, 2015) ส่วนแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย Grindr มีผู้ใช้งาน 4 ล้านคนทั่วโลก (Grindr, 2015) ในขณะที่แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย Hornet มีผู้ใช้งาน 2.4 ล้านคนทั่วโลก (Hornet, 2014)

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยก่อนหน้านี้ที่ศึกษาปรากฏการณ์หาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย พบว่าการหาคู่ออนไลน์เฉพาะกลุ่มช่วยสร้างมิตรภาพให้กับกลุ่มคนที่มีเพศสภาพเดียวกัน เป็นช่องทางรวมตัวกันเพื่อแสวงหาความสัมพันธ์ที่ปลอดภัย และบุคคลสามารถแสดงตัวตนทางเพศได้โดยไม่มีบรรทัดฐานทางสังคมมาเป็นข้อจำกัด (Shum et al., 2014) งานวิจัยจำนวนมากในปัจจุบันก็ให้ความสนใจศึกษาประเด็นการใช้อินเทอร์เน็ตในการหาคู่ของกลุ่มชายรักชายมากขึ้น (Couch & Liamputtong, 2008)

ความต้องการและพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศของกลุ่มชายรักชายมีความแตกต่างไปจากกลุ่มอื่น เนื่องจากมีความต้องการสารสนเทศที่เฉพาะเจาะจง (Fikar & Keith, 2004) มีพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศเฉพาะตัวที่มีลักษณะอิงจากกลุ่มคนที่มีเพศสภาพเดียวกันเป็นหลัก (Hamer, 2003) สภาพสังคมที่มีอิสรภาพในยุคปัจจุบันยังส่งผลให้ชายรักชายเปิดเผยความเป็นรักร่วมเพศของตนได้อย่างเสรีมากยิ่งขึ้น (เตโช ชัยวุฒิ, 2554; นพสิทธิ์ สิริจรรยาชัย, 2555; ภาคภูมิ เดชะอนันต์วงศ์, 2555) ในบางสังคมมีกลุ่มคนที่เคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิในการแต่งงานอย่างถูกกฎหมายให้กับชายรักชาย (Prince & Freeman, 2015) ส่งผลให้ปรากฏการณ์การแสวงหาคู่ครองของชายรักชายได้รับความสนใจและก่อให้เกิดบริการ โปรแกรม เว็บไซต์และแอปพลิเคชันหาคู่ของชายรักชายที่หลากหลายและมีจำนวนมากยิ่งขึ้น (Gudelunas, 2012)

ในการติดต่อสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์กันภายหลังจากได้รู้จักและพบเจอกันในเว็บไซต์ โปรแกรมหรือแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย พบว่ามักใช้กลยุทธ์การย้ายช่องทางติดต่อสื่อสารจากเว็บไซต์ โปรแกรมหรือแอปพลิเคชันมาเป็นจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (Couch & Liamputtong, 2008) สื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ อาทิ เฟซบุ๊ก อิน스타그램 ทวิตเตอร์ ไลน์ สไกป์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ความหลากหลายของช่องทางที่ใช้สำหรับติดต่อสื่อสารอาจส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องของเนื้อหาที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนช่องทางการติดต่อสื่อสารและกลายเป็นความท้าทายที่เกิดขึ้นในกระบวนการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายได้

จากการศึกษางานวิจัยในเบื้องต้นพบว่า การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลมีการศึกษาในบริบทต่างๆ ดังนี้ การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทของครอบครัว (Conklin, 2013) การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่อยู่ในรูปจดหมายอิเล็กทรอนิกส์และบล็อก (Sinn, Syn, & Kim, 2011) การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่อยู่ในรูปเว็บไซต์ (Lindley, Marshall, Banks, Sellen, & Regan, 2013) การศึกษากลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลผ่านการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์และแหล่งสารสนเทศออนไลน์ (Kaye, Vertesi, Avery, Dafoe, David, Onaga, Rosero, and Pinch, 2006) การศึกษาพฤติกรรมการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีคุณค่าเชิงประวัติศาสตร์ (Bass, 2012) การศึกษาการเก็บรักษาสารสนเทศส่วนบุคคลในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างการสงวนรักษาเอกสารกับตัวตนของบุคคล (Kim, 2013a) อย่างไรก็ตาม พบว่ายังไม่มีการศึกษาการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์

การศึกษากการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลช่วยให้เข้าใจกลยุทธ์ วัตถุประสงค์และรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชายมากยิ่งขึ้น ในที่นี้กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศ หมายถึงถึง วิธีการเก็บและสงวนรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นแนวทางในการออกแบบระบบและพัฒนาบริการที่ช่วยสร้างระบบการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีประสิทธิภาพ และตรงกับความต้องการใช้งานของผู้ใช้บริการ รวมถึงใช้เป็นกรณีศึกษาในด้านนโยบายและจริยธรรมสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษา

1. กลยุทธ์และวัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย
2. รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรักษา

แนวเหตุผล

วัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล มีผลต่อการเก็บ การสงวนรักษา และรูปแบบสารสนเทศดิจิทัล อาทิ ผู้ที่ต้องการแสดงความเป็นเจ้าของสารสนเทศมักบันทึกข้อมูลเป็น

ภาพนิ่งและข้อความไว้ในอุปกรณ์สื่อสาร เนื่องจากมีความเป็นส่วนตัวและช่วยให้เข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้รวดเร็ว ส่วนผู้ที่ต้องการแบ่งปันสารสนเทศมักคัดลอกสารสนเทศในรูปแบบภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวไปในเครือข่ายสังคมออนไลน์อื่น เนื่องจากกำหนดกลุ่มผู้รับสารสนเทศได้สะดวกและเก็บสำรองข้อมูลไว้ได้

ขอบเขตและประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบบันทึกประจำวันและการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเพื่อศึกษากลยุทธ์และวัตถุประสงค์ของการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย และรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรักษา

การหาคู่ออนไลน์ ในที่นี้หมายถึง การเข้าถึงและใช้งานแอปพลิเคชันที่ออกแบบมาเพื่อวัตถุประสงค์ในการพบปะและแสวงหาความสัมพันธ์ส่วนตัวกับบุคคลอื่น ทั้งที่อยู่ในรูปของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เว็บไซต์และแอปพลิเคชันในอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ Grindr, Hornet และ Jack'd ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ชายรักชายที่ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Grindr, Hornet และ Jack'd ที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์มากกว่า 3 ครั้งต่อสัปดาห์
2. สื่อสารภาษาไทยได้
3. มีอายุในช่วงอายุ 20-40 ปี
4. พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร
5. ไม่จำกัดอาชีพ
6. ไม่เป็นโปรไฟล์เพื่อการโฆษณาสินค้าหรือบริการ

การวิจัยในครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย Grindr, Hornet และ Jack'd ใช้วิธีเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัยด้วยการสุ่มแบบตามสะดวก (convenience sampling) จากผู้ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ จากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบบอกต่อ (snowball sampling) เพื่อให้ได้ผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวนทั้งสิ้น 15 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจดบันทึกประจำวันและการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล และการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษจากหนังสือ บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความจากรายงานการประชุม วิทยานิพนธ์ ฐานข้อมูลออนไลน์และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลสำหรับสร้างเครื่องมือในการวิจัย
2. สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบบันทึกประจำวันและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่ครอบคลุมรูปแบบสารสนเทศดิจิทัล วัตถุประสงค์และกลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล
3. ทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือโดยชายรักชายที่ไม่ได้เป็นผู้เข้าร่วมการวิจัยจากแอปพลิเคชันละ 1 คน เป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 3 คน
4. ปรับปรุง แก้ไขและจัดทำเครื่องมือ
5. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 5.1. พื้นที่ศึกษาคือ กรุงเทพมหานคร
  - 5.2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย Grindr, Hornet และ Jack'd จำนวน 15 คน สุ่มผู้เข้าร่วมการวิจัยมาจากแอปพลิเคชันและจากบุคคลที่ผู้วิจัยรู้จัก จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยแนะนำผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่น เพื่อดำเนินการวิจัยต่อไปจนครบ 15 คน
  - 5.3. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนเริ่มจาก ผู้วิจัยสมัครเข้าใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย Grindr, Hornet และ Jack'd ด้วยบัญชีผู้ใช้ที่เปิดเผยว่าใช้สำหรับทำวิจัย ด้วยการใส่รูปภาพประจำตัวที่มีข้อความสื่อให้เห็นชัดเจน จากนั้นสุ่มเลือกผู้ใช้แอปพลิเคชันรายแรกที่ปรากฏจากฟังก์ชันจำกัดระยะทางใกล้เคียง (nearby location) เริ่มสนทนาด้วยการส่งข้อความเพื่อเชิญชวนเข้าร่วมการวิจัย คัดเลือกผู้ใช้แอปพลิเคชันที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์คัดเข้าและยินยอมเข้าร่วมการวิจัย หากมีคุณสมบัติไม่ตรงหรือไม่ยินยอมเข้าร่วมการวิจัยจะสุ่มหรือติดต่อไปยังผู้ใช้แอปพลิเคชันบัญชีถัดไปจนครบ 15 คน จึงจะแสดงใบรับรองโครงการวิจัยให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยดู และมอบเอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยให้ จากนั้นหากผู้เข้าร่วมการวิจัยยินยอมเข้าร่วมการวิจัย จึงจะขอให้ลงลายมือชื่อในหนังสือ

แสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัยและเริ่มดำเนินการให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยทำแบบบันทึกประจำวันและขอสัมภาษณ์ต่อไป

- 5.4. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล มีขั้นตอนโดยให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยบันทึกข้อมูลลงแบบบันทึกประจำวันเมื่อใช้งานแอปพลิเคชัน เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ต่อคน ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมการวิจัยใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที ต่อคน ต่อครั้ง
6. ถอดความบทสัมภาษณ์จากไฟล์เสียงสัมภาษณ์แบบสรุป จำนวน 2 รอบ โดยฟังเสียงสัมภาษณ์ไปพร้อมกับถอดคำแบบสรุปในรอบแรก และฟังเสียงสัมภาษณ์ไปพร้อมกับตรวจสอบรหัสข้อมูลและข้อความประโยคสำคัญในรอบต่อมา
7. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบบันทึกประจำวันของผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยวิเคราะห์เนื้อหาบทถอดความที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยการถอดคำแบบสรุป และข้อมูลที่ได้จากบันทึกประจำวัน หน่วยการวิเคราะห์ คือ รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่เก็บรักษาวัตถุประสงค์และวิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล จัดกลุ่มการวิเคราะห์แบบอุปนัย
8. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
9. ตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของงานวิจัย
10. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการออกแบบระบบและพัฒนาบริการที่ช่วยสร้างระบบการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีประสิทธิภาพ และตรงกับความต้องการใช้งานของผู้ใช้บริการ
2. ใช้เป็นกรณีศึกษาในด้านนโยบายและจริยธรรมสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

บทที่ 2

ปริทัศน์วรรณกรรม

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในบทนี้จะกล่าวถึงการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย ในประเด็นการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรักษา กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล การหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชายและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล มีเนื้อหาครอบคลุมความหมายของสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล ความหมายของการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล และความสำคัญของการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล มีรายละเอียดดังนี้

ความหมายของสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล คือ ข้อมูลดิจิทัลที่เกิดขึ้นในการดำรงชีวิตประจำวันเกิดขึ้นได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นสื่อกลางในการสร้าง การใช้และการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ กล้องถ่ายภาพ เครื่องบันทึกวิดีโอ เครื่องบันทึกเสียง ระบบเทคโนโลยีตรวจจับความเคลื่อนไหว กล้องวงจรปิด เป็นต้น ครอบคลุมทุกสิ่งที่คุณบุคคลมีปฏิสัมพันธ์ด้วย ไม่ว่าจะเป็นการอ่าน การเขียน การดาวน์โหลด รวมถึงผลผลิตของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประสบการณ์ชีวิต อาทิ ภาพที่ได้ถ่าย วิดีโอที่ได้ชม เพลงที่ได้ฟัง รายละเอียดของสถานที่ที่เคยเดินทางไป รายละเอียดของผู้คนที่เคยพบเจอ เป็นต้น (Kelly, Chen, Fuller, & Jones, 2008)

ตัวอย่างสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรักษา (Redwine, 2015) เช่น

- อีเมล
- เว็บไซต์และบล็อก
- ไดอารีออนไลน์ เมนูอาหารและข้อเขียนต่างๆ
- ภาพวาดและงานศิลปะต่างๆ

- ภาพถ่ายจากกล้องดิจิทัลหรือโทรศัพท์มือถือ
- ไฟล์เพลง วิดีโอและไฟล์บันทึกเสียง
- เนื้อหาสารสนเทศดิจิทัลบนสื่อสังคมออนไลน์
- ประวัติการสืบค้นสารสนเทศดิจิทัลบนอินเทอร์เน็ต
- ข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันที
- รายการข้อมูลการติดต่อและปฏิทินออนไลน์
- ไฟล์เอกสาร ไฟล์นำเสนอผลงานและฐานข้อมูล
- ข้อมูลส่วนตัวต่างๆ ที่สร้างขึ้นบนสื่อออนไลน์หรือได้รับมาในรูปแบบดิจิทัล เช่น รายการแสดงบัญชีทางการเงินจากธนาคาร เอกสารใบแจ้งหนี้ เอกสารภาษี เป็นต้น ฯลฯ

คุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งของสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล คือ มีความเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต (Wingo, 2012) และมีความคล่องตัวสูง เนื่องจากสามารถปรับเปลี่ยนและโอนย้ายได้ (Kim, 2013a) ส่งผลให้ผู้ใช้สารสนเทศมีจำนวนไฟล์สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในครอบครองเป็นจำนวนมาก (Ashenfelder, 2013)

ความหมายและขอบเขตของการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลให้การใช้งานสารสนเทศที่เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิตของมนุษย์มีแนวโน้มปรากฏอยู่บนสื่อดิจิทัลมากยิ่งขึ้น จากแต่เดิมที่เก็บรักษาไว้ในรูปสิ่งพิมพ์ วัตถุ หรือสิ่งของ (Thudt, Baur, Huron, & Carpendale, 2016)

การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล คือ การจัดเก็บข้อมูลดิจิทัลที่บุคคลสร้างและบันทึกเก็บไว้ในชีวิตประจำวัน โดยที่สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา เช่น การแก้ไขหลังจากการเผยแพร่ การป้องกันการเข้าถึง การลบข้อมูล เป็นต้น ทั้งนี้รูปแบบของสารสนเทศที่จัดเก็บอาจอยู่ในรูปดิจิทัล เช่น ไฟล์ข้อความตัวอักษร ไฟล์ภาพ ไฟล์วิดีโอ เป็นต้น แต่ในอนาคต หรือการแปลงข้อมูลดิจิทัลให้อยู่ในรูปแบบอนาล็อก เช่น สิ่งพิมพ์ โดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อให้สารสนเทศนั้นมีอายุยาวนานขึ้น ทั้งนี้รูปแบบอาจมีความแตกต่างเมื่อเทคโนโลยีมีการพัฒนาต่อไปในอนาคต

การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลยังครอบคลุมถึงสารสนเทศดิจิทัลที่บุคคลสร้างขึ้น แต่อาจไม่ได้ครอบครองไว้เอง เช่น ไฟล์ภาพที่จัดเก็บไว้บนคลาวด์ โปสต์หรือไฟล์ภาพที่อัปโหลดไว้บนสื่อสังคมออนไลน์ ข้อความหรืออีเมลที่ส่งต่อกับผู้อื่น ไฟล์ภาพถ่ายของครอบครัวที่สแกนแล้ว แจกจ่ายให้สมาชิกในครอบครัว (Redwine, 2015) เป็นต้น

การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเป็นกระบวนการที่มาจากการตัดสินใจของบุคคล เมื่อบุคคลเริ่มตัดสินใจเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล จะเกิดขึ้นขั้นตอนการตัดสินใจหลายชุด อาจเป็นการตัดสินใจที่เกิดขึ้นโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว เช่น พิจารณาว่าสารสนเทศใดที่ควรทำลาย สารสนเทศใดที่ควรเก็บ ทำไม่ต้องเก็บ เก็บเพื่อจุดประสงค์ใด เก็บเพื่อใคร เก็บไว้ที่ใด เก็บอย่างไร หรือเก็บนานเท่าใด เป็นต้น (Kim, 2013a)

ความสำคัญของการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลมีคุณค่าและมีความหมายต่อเจ้าของสารสนเทศในฐานะที่เป็นแหล่งสารสนเทศสำคัญที่มีคุณค่าต่อความทรงจำ ส่งผลให้บุคคลต้องเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลไว้ให้คงอยู่ได้ยาวนานในแหล่งเก็บรักษาที่ปลอดภัยและสามารถเข้าถึงได้ เพื่อให้มั่นใจว่าสารสนเทศดิจิทัลจะคงอยู่ สามารถเข้าถึงและค้นคืนได้เมื่อต้องการ และไม่สูญหายไปก่อนเวลาอันควร (Ashenfelder, 2013; Kim, 2013b)

สารสนเทศที่เกิดในรูปแบบดิจิทัลแต่แรก ก็ยังคงอยู่ในสถานะเสี่ยงหากสารสนเทศดิจิทัลดังกล่าวสูญหายไป เพราะอาจไม่มีต้นฉบับใดๆ หลงเหลืออยู่ อย่างไรก็ตาม หากประมาทก็อาจส่งผลให้สารสนเทศดิจิทัลที่เก็บรักษาไว้สูญหายไป (Arthur, 2015)

ภาพหนึ่งเป็นรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่เสี่ยงสูญหายได้ง่าย จากผลการวิจัยของ Arthur (2015) พบว่าบุคคลจำนวนมากกลับมาค้นพบภายหลังว่าตนเก็บไฟล์ภาพไว้จำนวนมาก จนไม่สามารถประเมินค่าได้ว่ารูปภาพใดที่มีคุณค่า การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลไว้เฉยๆ โดยไม่สำรองข้อมูลอาจทำให้บุคคลรู้สึกว่สารสนเทศกำลังเสี่ยงสูญหาย จะเห็นได้ว่าความสูญหายของสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่ออารมณ์ทางลบของผู้ใช้สารสนเทศ คือ ส่งผลให้เกิดความรู้สึกไม่มั่นคงทางจิตใจ

นักวิชาชีพและนักวิชาการหลายสาขาวิชาให้ความสนใจศึกษาเรื่องการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล ไม่ว่าจะเป็น สารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ นอกจากนี้ ประเด็นการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลยังได้รับความสนใจจากบุคคลเพิ่มมากขึ้น ทั้งในบริบทของการใช้สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในชีวิตประจำวัน ในบริบทครอบครัว รวมถึงในบริบทการทำงาน

แม้บุคคลจะเริ่มให้ความสนใจศึกษาแนวทางการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลกันมากขึ้น แต่บุคคลในฐานะที่เป็นผู้สร้าง ผู้ใช้และผู้เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลก็จำเป็นต้องได้รับความรู้หรือได้รับคำแนะนำเรื่องการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่เหมาะสม

การนำสารสนเทศดิจิทัลที่เก็บรักษาไว้ไปใช้ประโยชน์เกิดขึ้นได้ในหลากหลายบริบท เช่น การแนะนำสินค้าและบริการให้ตรงกับความต้องการเฉพาะของผู้บริโภคจากรายการซื้อสินค้าตามยอดค่าใช้จ่ายในห้างสรรพสินค้าหรือบัตรเครดิต การออกแบบโปรแกรมดูแลสุขภาพของบุคคลโดยประเมินจากเอกสารข้อมูลสุขภาพของบุคคล รวมถึงการสรรหาบุคลากรในองค์กร นายจ้างสามารถค้นหาข้อมูลของผู้สนใจสมัครเข้าทำงานจากเว็บไซต์หางานหรือสื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นพื้นที่สำหรับนำเสนอประวัติส่วนตัวของตน เช่น LinkedIn เป็นต้น

ความท้าทายในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

ความท้าทายในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลประการหนึ่งเกิดขึ้นจากการที่บุคคลยังไม่ให้ความสำคัญกับการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลมากเท่าที่ควร เมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ (Ashenfelder, 2013)

การจัดการสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในห้องสมุดยังคงเป็นประเด็นท้าทายที่หลายหน่วยงานให้ความสนใจ จากการประชุมวิชาการ Personal Digital Archiving 2015 ได้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ มีเนื้อความว่า ห้องสมุดที่เก็บรักษาทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลจำเป็นต้องศึกษาและพัฒนาแนวทางการจัดการกับคอลเลกชันสารสนเทศเหล่านี้ เช่น ภาพถ่าย จดหมาย ไดอารี ภาพยนตร์และเอกสารอื่นที่ได้รับมาจากบุคคลหรือองค์กรต่างๆ เป็นต้น ความท้าทายอาจเกิดขึ้นจากการจัดการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล และการกระจายตัวของสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลบนสื่อออนไลน์ เช่น ฐานข้อมูลออนไลน์ เว็บไซต์ อีเมล รวมถึงบนสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม ยูทูบ ไลน์ เป็นต้น (Besser, 2015)

ลักษณะเฉพาะของสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลยังเป็นประเด็นความท้าทายอีกประการที่เกิดขึ้นในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลอีกด้วย โดยเฉพาะสารสนเทศที่เผยแพร่ในสื่อ

สังคมออนไลน์ เพราะพื้นที่ในสื่อสังคมออนไลน์ไม่ได้เป็นพื้นที่ส่วนตัวเท่านั้น แต่ยังมีสถานะเป็นพื้นที่สาธารณะที่เปิดโอกาสให้บุคคลอื่นเข้าถึงสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลของผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้ สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลอาจถูกเผยแพร่ไปยังบุคคลอื่น จากบทสนทนาระหว่างสองคน อาจแพร่กระจายไปสู่บุคคลอื่นในวงกว้างผ่านการแบ่งปันต่อ เรื่องที่สนทนาเพื่อความสนุกสนานอาจกลายเป็นเรื่องเข้าใจผิดของบุคคลอื่นในระยะเวลาเพียงไม่กี่นาทีก็เป็นได้ (Arthur, 2015)

Marshall (2008a) ได้อธิบายว่า การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลมีความท้าทาย 4 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การขาดความใส่ใจเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล (benign neglect) ส่งผลให้บุคคลเล็งจัดเก็บสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลของตนไว้กับบุคคลอื่นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพราะเชื่อว่าเป็นแหล่งจัดเก็บที่ปลอดภัยและไว้ใจได้ เมื่อต้องการเข้าถึงสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล ผู้ใช้สารสนเทศมักสอบถามจากบุคคลอื่นมากกว่าการพยายามค้นหาเอง ประเด็นที่น่าสนใจ คือ การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลด้วยการฝากไว้กับบุคคลอื่นเป็นวิธีการที่ปลอดภัยและลดความเสี่ยงต่อการสูญหายของสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลจริงหรือไม่ เพราะหากบุคคลที่ฝากสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลไว้ไม่สามารถดูแลรักษาสารสนเทศให้คงอยู่อย่างมั่นคงและปลอดภัยได้อย่างที่ตนคาดหวัง อาจส่งผลให้ไม่สามารถเข้าถึงและอาจทำให้สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเสี่ยงสูญหาย

2. การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลซ้ำซ้อนและกระจัดกระจาย เป็นผลมาจากการสร้างและใช้งานสารสนเทศดิจิทัลที่มักเกิดขึ้นผ่านการใช้งานอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และสื่อสังคมออนไลน์ที่หลากหลาย ความซ้ำซ้อนของสารสนเทศดิจิทัลอาจส่งผลให้ควบคุมและจัดการสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในแหล่งจัดเก็บได้ยากและใช้ระยะเวลาจัดการที่นานเกินจำเป็น

3. การย้ายสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลโดยไม่ประเมินค่า ส่งผลให้สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในแหล่งจัดเก็บเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ทำให้จัดการยากและสิ้นเปลืองเวลาเมื่อต้องตามมาประเมินค่าภายหลัง ประเด็นที่น่าสนใจอีกประการ คือ คุณค่าของสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และจะยังมีคุณค่าเพิ่มขึ้น เมื่อบุคคลควบคุมสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลได้น้อยลง เช่น ไฟล์ภาพงานรับปริญญา ไฟล์ภาพงานแต่งงานหรือไฟล์เอกสารหนังสือรุ่นจะมีคุณค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป เพราะเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วและไม่สามารถย้อนเวลากลับไปได้ แต่ไฟล์ภาพหรือไฟล์เอกสารที่เกี่ยวข้องจะยังมีคุณค่าเพิ่มมากขึ้น ในฐานะที่เป็นตัวแทนให้ย้อนระลึกถึงช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์นั้น เป็นต้น

4. การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเพื่อให้กลับมาค้นหาได้อีกครั้ง เกิดเมื่อผู้ใช้สารสนเทศต้องการกลับมาค้นหาสารสนเทศดิจิทัลที่ตนเก็บไว้ ส่วนใหญ่ผู้ใช้สารสนเทศมักไม่ตระหนัก

ถึงความสำคัญของสารสนเทศดิจิทัลที่ตนครอบครองไว้และไม่ตั้งใจเก็บรักษา แต่เมื่อต้องการใช้งานกลับต้องมาค้นหาอย่างยากลำบากและรู้สึกตระหนกถึงความสำคัญในภายหลัง

จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีส่งผลให้สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลตกอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงที่จะสูญหายไป เช่น ความล้าสมัยจากประเภทของไฟล์ ซอฟต์แวร์ล้าสมัย ซอฟต์แวร์หรือฮาร์ดแวร์ไม่สามารถใช้งานกับไฟล์ต้นฉบับได้ การบังเอิญลบไฟล์ออกโดยไม่ตั้งใจ การโดนทำลายไฟล์สารสนเทศหรือแหล่งจัดเก็บสารสนเทศดิจิทัลมีความไม่เพียงพอ เป็นต้น (Wingo, 2012)

Ubois (2013) นำเสนอปัจจัยที่ควรพิจารณาเมื่อดำเนินการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล แบ่งออกเป็น 5 ประการ ดังนี้

1. พิจารณางบประมาณและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในกระบวนการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าของเวลาและค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ระหว่างการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลทั้งในระดับบุคคลและองค์การ
2. พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างองค์การเอกชนและองค์การรัฐ หน่วยงานทั้งสองต้องร่วมกันสร้างแนวทางการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล โดยผนวกจุดแข็งของภาครัฐและเอกชน แล้วร่วมมือพัฒนาแนวทางการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีประสิทธิภาพ
3. พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและองค์การ หน่วยงานที่ดำเนินการเก็บรักษาสารสนเทศควรเป็นองค์การแนวหน้าที่ให้ความรู้และคำแนะนำในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล
4. พิจารณาถึงเทคโนโลยีและการออกแบบ การออกแบบเทคโนโลยีต้องหลากหลายและปรับไปตามสภาพของสื่อใหม่ จึงจะเหมาะสมและทำให้เกิดกระบวนการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีประสิทธิภาพ
5. พิจารณาถึงวัฒนธรรมและความคาดหวัง การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลจะส่งผลต่อการสงวนรักษามรดกโลกในระยะยาว เพราะเป็นผลผลิตจากมวลมนุษยชาติ ดังนั้น จึงเป็นกระบวนการสำคัญในฐานะที่ช่วยส่งต่อภูมิปัญญาไปยังคนรุ่นหลัง

ความท้าทายที่เกิดขึ้นกับแหล่งจัดเก็บทางกายภาพมีประเด็นที่ต้องพิจารณารวมถึงการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลไว้ในอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูลต่างๆ เช่น ฮาร์ดไดรฟ์ แฟลชไดรฟ์ เป็นต้น แม้จะดูเป็นแหล่งจัดเก็บที่น่าเชื่อถือและมีความปลอดภัย แต่ก็เสี่ยงต่อการสูญหายได้เช่นเดียวกันหากอุปกรณ์

จัดเก็บข้อมูลเหล่านั้นเสียหายหรือเกิดปัญหาขึ้นกับซอฟต์แวร์ที่ต้องใช้งานร่วม เกิดการลบโดยไม่ตั้งใจ หรือสูญหายไปท่ามกลางปัจจัยเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ไวรัสมัลแวร์ เป็นต้น

แหล่งสารสนเทศที่มีบทบาทต่อการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล คือ ห้องสมุดและ หอจดหมายเหตุ หน่วยงานดังกล่าวเป็นหน่วยงานที่สามารถเผยแพร่และรณรงค์ให้บุคคลตระหนักถึงความสำคัญของการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลผ่านการแนะนำวิธีการเก็บรักษาสารสนเทศที่ง่ายและไม่ซับซ้อน (Ashenfelder, 2013) ห้องสมุดหรือหอจดหมายเหตุเป็นหน่วยงานที่มีผู้เชี่ยวชาญในการจัดการกับทรัพยากรสารสนเทศหลากหลายรูปแบบ จุดเด่นของบรรณารักษ์ คือ การลงรายการบรรณานุกรมและพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศให้ผู้ใช้บริการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศ ในขณะที่นักจดหมายเหตุจะมุ่งเก็บรักษาทรัพยากรสารสนเทศในแหล่งจัดเก็บเพื่อให้คงอยู่อย่างปลอดภัย (Conklin, 2013)

ประเด็นเรื่องขอบเขตการจัดการสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลยังเป็นข้อถกเถียงอย่างแพร่หลายว่าสิทธิในการครอบครองสารสนเทศดิจิทัลควรเป็นของบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลของปัจเจกมีแนวปฏิบัติที่หลากหลาย ในระดับหน่วยงานและองค์กร ห้องสมุดเป็นแหล่งจัดเก็บรักษาสารสนเทศทุกรูปแบบที่มีมาตรฐานในการดำเนินงาน มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการเก็บรักษาสารสนเทศทุกประเภทโดยตรง แต่ในส่วนของปัจเจกยังไม่ มีหน่วยงานใดที่มีหน้าที่และสิทธิอย่างชัดเจนที่จะเข้ามาให้คำแนะนำหรือนำเสนอแนวทางที่เป็นมาตรฐานให้แก่บุคคล ดังนั้นในปัจจุบันภาระและความรับผิดชอบที่มีต่อสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล โดยเฉพาะที่เกิดขึ้นบนพื้นที่ออนไลน์จึงเป็นความรับผิดชอบของบุคคลโดยตรง

ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลจำเป็นต้องคำนึงถึงรูปแบบของสารสนเทศดิจิทัลที่มีการเก็บรักษา รวมถึงกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล เพื่อสร้างความเข้าใจลักษณะการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลต่อไป

รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรักษา

รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรักษาในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ ครอบคลุมถึง ข้อความตัวอักษร ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว (Kim, 2013b; Lindley et al., 2013; Lynch, 2013; Sinn et al., 2011; Wingo, 2012) มีรายละเอียดดังนี้

ข้อความตัวอักษร

ข้อความตัวอักษร หมายถึง อักขระตัวอักษรที่ปรากฏอยู่ในสื่อดิจิทัล ครอบคลุมข้อความที่ปรากฏในโปรแกรมพิมพ์เอกสาร Word Processing หรือโปรแกรม Spreadsheet ตัวอย่างสกุลไฟล์ที่ใช้งานกับข้อความตัวอักษร เช่น .txt .ppt .xls .doc .docx .rtf .pdf .html .odf เป็นต้น (Marčetić, 2015; Wingo, 2012)

ข้อความตัวอักษรที่ปรากฏในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์เป็นสารสนเทศที่ถือกำเนิดมาในรูปแบบดิจิทัลแต่แรก ซึ่งเป็นรูปแบบที่ผ่านการเปลี่ยนรหัสมาจากคอมพิวเตอร์ ส่งผลให้ข้อความตัวอักษรเป็นสารสนเทศดิจิทัลที่ส่งผลดีต่อการค้นคืน เพราะมีลักษณะเฉพาะ คือ สามารถค้นหาได้ (Leggett, 2014) รูปแบบของข้อความตัวอักษรที่ปรากฏจากผลการวิจัยทั้งสามรูปแบบข้างต้นก็เช่นเดียวกัน มีลักษณะร่วมกันคือเป็นข้อความตัวอักษรที่ถือกำเนิดมาในรูปแบบดิจิทัลจากโทรศัพท์มือถือแต่แรกและสามารถค้นหาได้

ข้อความตัวอักษรที่ปรากฏว่ามีการเก็บรักษาในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ประกอบด้วยข้อความอธิบายตนเอง ข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันทีและข้อมูลส่วนตัว มีรายละเอียดดังนี้

ข้อความอธิบายตัวตน

ข้อความอธิบายตัวตน หมายถึง ข้อความตัวอักษรที่ปรากฏในแอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์ ผู้ใช้แอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์ใช้เพื่อใส่ข้อความบรรยายคุณลักษณะของตนเองลงบนหน้าโปรไฟล์ เป็นข้อความแนะนำตนเองให้กับผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่น ภายใต้ข้อกำหนดของจำนวนตัวอักษรที่จำกัด

ชายรักชายที่หาข้อมูลออนไลน์ใช้ข้อความอธิบายตัวตนเป็นเครื่องมือนำเสนอตนเองให้ผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นได้รู้จักตนเอง และใช้เพื่อบอกวัตถุประสงค์ในการใช้งานแอปพลิเคชัน จากผลการวิจัยของ Shum et al. (2014) พบว่า ชายรักชายที่หาข้อมูลออนไลน์ไม่วิตกกังวลหากบุคคลอื่นดัดสันตนาจากภาพประจำตัว เพราะได้นำเสนอตนเองผ่านข้อความอธิบายตัวตนแล้ว

ข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันที

ข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันที หมายถึง ข้อความตัวอักษรที่เกิดขึ้นจากบทสนทนาที่ผู้ใช้แอปพลิเคชันแลกเปลี่ยนกันในกล่องสนทนา เนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่ผู้ใช้แอปพลิเคชันแลกเปลี่ยนและเก็บรักษาส่วนใหญ่เป็นข้อมูลส่วนตัว หรือเป็นเรื่องราวที่ทำให้ต่างฝ่ายต่างได้รู้จัก

กันมากขึ้น ข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันทีเป็นช่องทางหลักที่ผู้ใช้แอปพลิเคชันใช้สำหรับหาคู่
ออนไลน์

การสนทนาด้วยข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันทีเป็นบริการรับส่งสารสนเทศดิจิทัลใน
โทรศัพท์มือถือที่ได้รับความนิยม สามารถสนทนาแบบตัวต่อตัวหรือแบบกลุ่มได้ จากการศึกษาของ
Mahatanankoon (2016) พบว่า แอปพลิเคชันไลน์เป็นแอปพลิเคชันสนทนาที่ได้รับความนิยมใน
ประเทศไทย รวมถึงในบริบทการทำงาน ศึกษาจากพนักงานบริษัทชาวไทย จำนวน 75 คน ที่ใช้แอป
พลิเคชันไลน์แบบกลุ่มเพื่อติดต่อสื่อสารกันระหว่างการทำงาน ผลการวิจัย พบว่า การใช้ไลน์กลุ่ม
สนทนาช่วยกันช่วยแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานเป็นทีมได้ ทั้งยังช่วยให้การสื่อสารประสบ
ผลสำเร็จ บุคคลได้ร่วมกันแก้ไข้ปัญหา แบ่งปันความรู้และระดมความคิดเพื่อหาแนวทางแก้ไข้ปัญหา
ทั้งยังช่วยประหยัดงบประมาณ เนื่องจากเป็นแอปพลิเคชันที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

สาเหตุอีกประการที่ข้อความปฏิสัมพันธ์แบบโต้ตอบทันทีได้รับความนิยมใช้งาน เป็นเพราะ
ทำให้สื่อสารประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับการวิจัยของ Isari, Pontiggia, and Virili (2016) ที่พบว่า
การสื่อสารด้วยข้อความทำให้ประสบความสำเร็จในการสื่อสาร การวิจัยนี้ศึกษาโดยให้นักศึกษาชาว
อิตาลีซึ่งเป็นกลุ่มคนเจเนอเรชั่นวาย เริ่มสนทนาและช่วยกันแก้ไข้ปัญหาในการทำงาน ผ่าน
โปรแกรมสนทนาสไกป์ (skype) และสื่อสังคมออนไลน์ทวิตเตอร์ (twitter) ผลการวิจัยพบว่า
นักศึกษาทั้งสองกลุ่มประสบความสำเร็จในการสื่อสาร

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของผู้ใช้สารสนเทศและข้อความตัวอักษรพบว่า
หากผู้ใช้สารสนเทศรับรู้ว่าคุณใช้ข้อความตัวอักษรประสบความสำเร็จ บุคคลจะยิ่งรู้สึกว่าคุณสามารถ
ควบคุมสารสนเทศดิจิทัลได้ และเมื่อรู้สึกว่าคุณสามารถควบคุมสารสนเทศดิจิทัลได้ ก็จะมีกระตุ้นให้
ใช้งานมากขึ้น (Mahatanankoon & O'Sullivan, 2008)

การสนทนาด้วยข้อความตัวอักษรเกิดขึ้นในห้องสนทนาออนไลน์ของแอปพลิเคชันหาคู่ ผู้ใช้
แอปพลิเคชันอาจสนทนากับอีกฝ่ายได้ทุกหัวข้อเรื่อง รวมถึงเรื่องเพศสัมพันธ์ จากผลการวิจัยของ
Tikkanen and Ross (2000) พบว่า การนัดพบเพื่อไปมีเพศสัมพันธ์ของชายรักชายที่ใช้งานแอป
พลิเคชันหาคู่ออนไลน์เกิดขึ้นผ่านการสนทนายระหว่างผู้ใช้งานในแอปพลิเคชัน ดังนั้นห้องสนทนาจึง
เป็นพื้นที่สำคัญที่มีบทบาทต่อการรณรงค์ให้ผู้ใช้แอปพลิเคชันมีเพศสัมพันธ์แบบป้องกัน เพื่อลดความ
เสี่ยงที่จะเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

การสื่อสารผ่านตัวอักษรด้วยข้อความตัวอักษรยังมีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของ
ผู้ใช้สารสนเทศดิจิทัล เนื่องจากช่วยเพิ่มความมั่นใจในการแสดงออกและการสื่อสาร อย่างไรก็ตาม

การสื่อสารผ่านข้อความตัวอักษรยังไม่สามารถเข้ามาทดแทนการสื่อสารอย่างมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์แบบพบหน้ากัน (Gonzales, 2014)

ข้อมูลการติดต่อ

ข้อมูลการติดต่อ หมายถึง ข้อความตัวอักษรที่ผู้ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์มักสนทนากับบุคคลอื่นผ่านบทสนทนาในข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันที เพื่อสานต่อความสัมพันธ์กับบุคคลที่ตนพึงพอใจ การให้ข้อมูลการติดต่อสะท้อนให้เห็นความต้องการเริ่มต้นความสัมพันธ์ ผู้ใช้แอปพลิเคชันสามารถเก็บรักษาข้อมูลการติดต่อผ่านการคัดลอกข้อความตัวอักษร จากนั้นสามารถนำไปใช้ติดต่อกันได้ในแต่ละช่องทางการสื่อสาร เช่น หมายเลขโทรศัพท์มือถือ อีเมล หรือโซเชียลมีเดียออนไลน์ต่างๆ เป็นต้น

ภาพนิ่ง

ภาพนิ่ง หมายถึง ไฟล์ภาพที่ใช้งานผ่านสื่อดิจิทัล อาจเป็นไฟล์ภาพที่สร้างมาจากสื่อดิจิทัลแต่แรกหรือเป็นไฟล์ภาพที่แปลงรูปมาจากภาพถ่ายหรือเอกสารที่เป็นกระดาษ สกุลไฟล์ภาพที่นิยมใช้งาน เช่น .BMP .GIF .JPEG .JPG .PNG .TIFF เป็นต้น (Marčetić, 2015) การเก็บรักษาภาพนิ่งต้องใช้พื้นที่จัดเก็บจำนวนมาก เนื่องจากภาพนิ่งเป็นรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลที่มีความละเอียดสูง หากต้องการเก็บภาพนิ่งที่มีคุณสมบัติสูง ก็ต้องใช้พื้นที่การจัดเก็บที่มีจำนวนมาก (Leggett, 2014)

ภาพนิ่งที่ปรากฏว่ามีเก็บรักษาในบริบทการหาคู่ออนไลน์ประกอบด้วย ภาพตนเอง ภาพเปลือย ภาพบันทึกหน้าจอและอีโมติคอนและสติ๊กเกอร์ มีรายละเอียดดังนี้

ภาพตนเอง

ภาพตนเอง หมายถึง ภาพนิ่งที่ผู้ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ใช้นำเสนอลักษณะทางกายภาพของตนเอง เป็นภาพที่ปรากฏหรือไม่ปรากฏให้เห็นใบหน้าของตนเองก็ได้ เป็นรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลที่ผู้ใช้แอปพลิเคชันให้ความสำคัญ เนื่องจากเป็นสิ่งที่ใช้นำเสนอตนเองให้กับผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่น โดยส่วนใหญ่ภาพตนเองมักเป็นภาพนิ่งที่สร้างมาจากสื่อดิจิทัลแต่แรก เช่น เป็นภาพนิ่งที่ถ่ายมาจากกล้องถ่ายภาพในโทรศัพท์มือถือหรือจากกล้องถ่ายรูปดิจิทัล เป็นต้น

จากการศึกษาของ Shum et al. (2014) พบว่า ลักษณะของภาพนิ่งที่ชายรักชายใช้ในบริบทการหาคู่ออนไลน์ ประกอบด้วยภาพถ่ายตนเอง ภาพในชีวิตประจำวัน ภาพท่องเที่ยว ภาพเปลือย

ภาพลึงของและภาพขาวดำ ในขณะที่ B. Miller (2015) พบว่า ชายรักชายที่ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Jack'd นิยมนำเสนอความเป็นชายของตนผ่านการใช้ภาพประจำตัวที่แสดงให้เห็นความแข็งแรงของร่างกายและเน้นโชว์เรือนร่าง ผู้ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์จะเลือกภาพที่คิดว่าตนดูดีและประเมินแล้วว่าได้นำเสนอตนเองตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อดึงดูดใจให้ผู้ใช้อปพลิเคชันรายอื่นสนใจ เช่น มีรอยยิ้มดึงดูดใจ ใช้ภาพที่ดูสุขภาพดี ดูมีหน้าที่การงานมั่นคง หรือมีงานอดิเรกที่น่าสนใจ เป็นต้น (Gallant, Williams, Fisher, & Cox, 2011)

อย่างไรก็ตาม พบว่าผู้ใช้แอปพลิเคชันบางรายไม่ใช้ภาพใบหน้าตนเองเป็นภาพประจำตัว จากผลการวิจัยของ Fullwood, Orchard, and Floyd (2013) พบว่า สาเหตุที่ผู้ใช้แอปพลิเคชันไม่เปิดเผยตนเองต่อสาธารณะในสื่อออนไลน์ เนื่องจากไม่ต้องการให้บุคคลอื่นระบุตัวตนได้ ส่งผลให้สามารถนำเสนอตนเองได้อย่างอิสระ โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงการตัดสินจากผู้อื่น

ในบริบทการหาคู่ออนไลน์ ภาพหนึ่งกับข้อความอธิบายตัวตนมีความสัมพันธ์กัน เมื่อผู้ใช้สารสนเทศพึงพอใจภาพลักษณ์ร่างกายของอีกฝ่ายจากภาพประจำตัว จะยิ่งประทับใจข้อความอธิบายตนเองของอีกฝ่ายเพิ่มขึ้น จากข้อค้นพบนี้พิสูจน์ให้เห็นว่าสิ่งใดก็ตามที่มนุษย์รับรู้ว่ายสวยงาม จะส่งผลให้เกิดความพึงพอใจเพิ่มขึ้นได้ ผู้ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์จึงเลือกใช้ภาพหนึ่งอย่างตั้งใจและมีเจตนาที่เลือกใช้ภาพที่ปรากฏในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ (Brand, Bonatsos, D’Orazio, & DeShong, 2012; Gallant et al., 2011)

ภาพเปลือย

ภาพเปลือย หมายถึง ภาพหนึ่งที่ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ใช้นำเสนอลักษณะทางกายภาพของตนเอง เป็นภาพที่ปรากฏส่วนของร่างกายเฉพาะส่วนและมีนัยทางเพศที่โจ่งแจ้ง เช่น ภาพอวัยวะเพศ ภาพที่ถ่ายตั้งแต่คอลงไปและปรากฏอวัยวะเพศ ภาพร่อนกัน ภาพที่แสดงให้เห็นกล้ามเนื้อ แผลอก กล้ามท้อง เป็นต้น

Miller (2015) พบว่า ผู้ชายที่ใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์มักใช้ภาพประจำตัวที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นชาย เช่น โชว์เรือนร่าง โชว์ความแข็งแรงของร่างกาย เป็นต้น การใช้ภาพประจำตัวที่นัยทางเพศสะท้อนให้เห็นว่าเจ้าของภาพต้องการแสวงหาความสัมพันธ์ระยะสั้น คือ การหาคู่นอน และเป็นกลุ่มคนที่มีแนวโน้มเสี่ยงต่อการเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (Winetrobe, Rice, Bauermeister, Petering, & Holloway, 2014)

ภาพบันทึกหน้าจอ

ภาพบันทึกหน้าจอ หมายถึง ภาพนิ่งที่ผู้ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์บันทึกจากแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ผ่านฟังก์ชันการบันทึกหน้าจอแสดงผลของโทรศัพท์มือถือ เนื้อหาสารสนเทศดิจิทัลที่ปรากฏในภาพบันทึกหน้าจออาจเป็นข้อความตัวอักษร ภาพนิ่งหรือ ภาพนิ่งที่ปรากฏในภาพเคลื่อนไหว ภาพบันทึกหน้าจอยังเป็นสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่กำเนิดในรูปดิจิทัลแต่แรกและได้รับความนิยมเก็บรักษาเป็นอย่างมาก เพราะสามารถดำเนินการได้ง่ายและช่วยให้ได้เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลตามที่ตนต้องการ

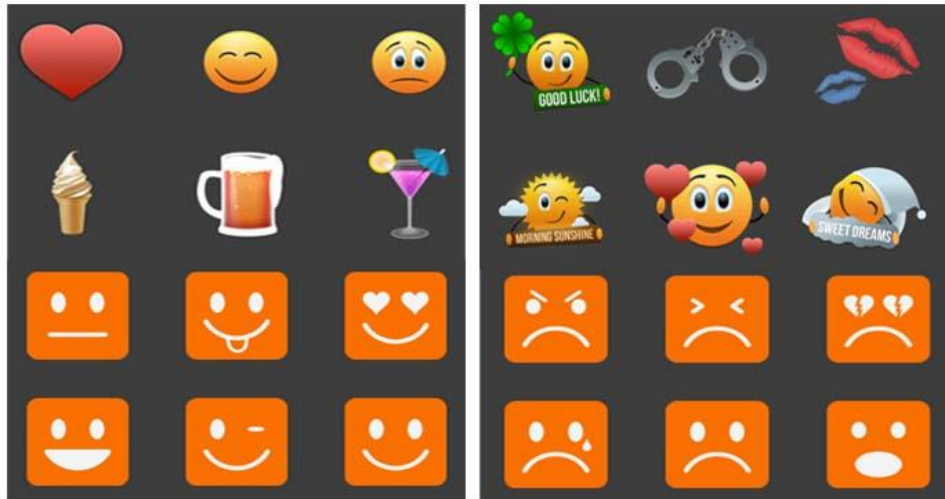
ในบริบทการหาคู่ออนไลน์ ภาพหน้าจอมักมีเนื้อหาเป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นที่มักบันทึกหน้าจอมาจากสารสนเทศที่ปรากฏในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ เช่น ชื่อโปรไฟล์ อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง ข้อความอธิบายตัวตน ภาพประจำตัว เป็นต้น

อีโมติคอนและสติ๊กเกอร์

อีโมติคอนและสติ๊กเกอร์ หมายถึง ภาพนิ่งที่ผู้ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ใช้นำเสนออารมณ์ความรู้สึกและกิจกรรมในชีวิตประจำวัน อีโมติคอนและสติ๊กเกอร์ที่ปรากฏในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายในปัจจุบันมีรูปแบบเป็นภาพนิ่งเพียงอย่างเดียว

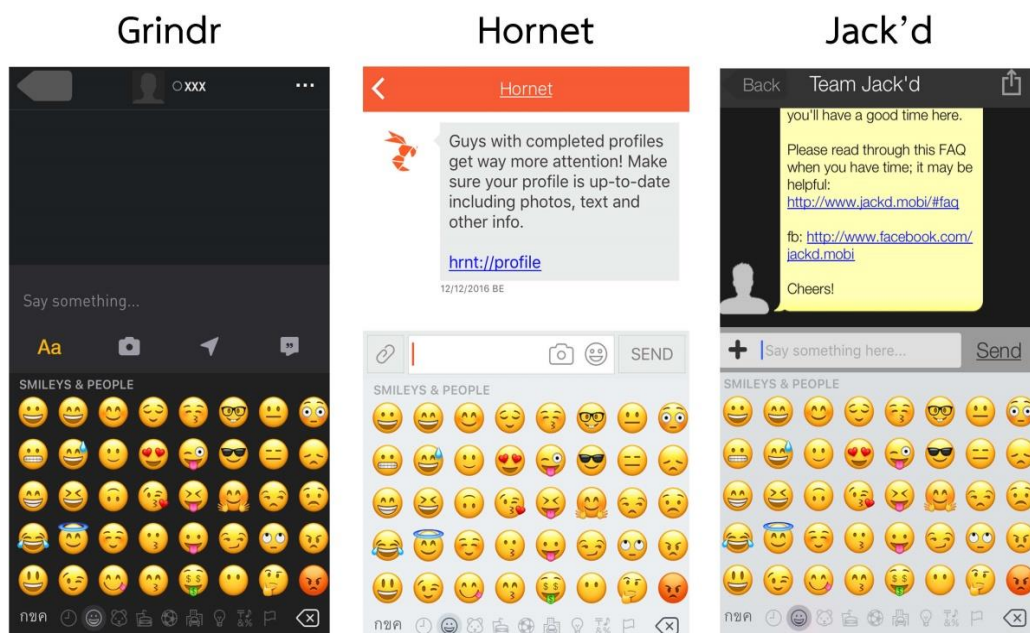
อีโมติคอนและสติ๊กเกอร์เป็นสารสนเทศดิจิทัลที่บุคคลนิยมใช้สนทนา เพราะช่วยให้แสดงอารมณ์ความรู้สึกระหว่างสนทนาได้ในบริบทการสนทนาผ่านสื่อออนไลน์ เช่น เว็บบอร์ด แอปพลิเคชันไลน์ แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ สื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม เป็นต้น (Park, Barash, Fink, & Cha, 2013) ตัวอย่างอีโมติคอนแสดงอารมณ์ที่ผู้ใช้สารสนเทศนิยม เช่น มีความสุข เศร้า ตลกตกใจ เหมินอาย วิตกกังวล โกรธ เป็นต้น (Fullwood et al., 2013)

ตัวอย่างสติ๊กเกอร์ในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย

ภาพที่ 1 สติ๊กเกอร์ในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Hornet
(บันทึกเมื่อ 11 ธันวาคม 2559)

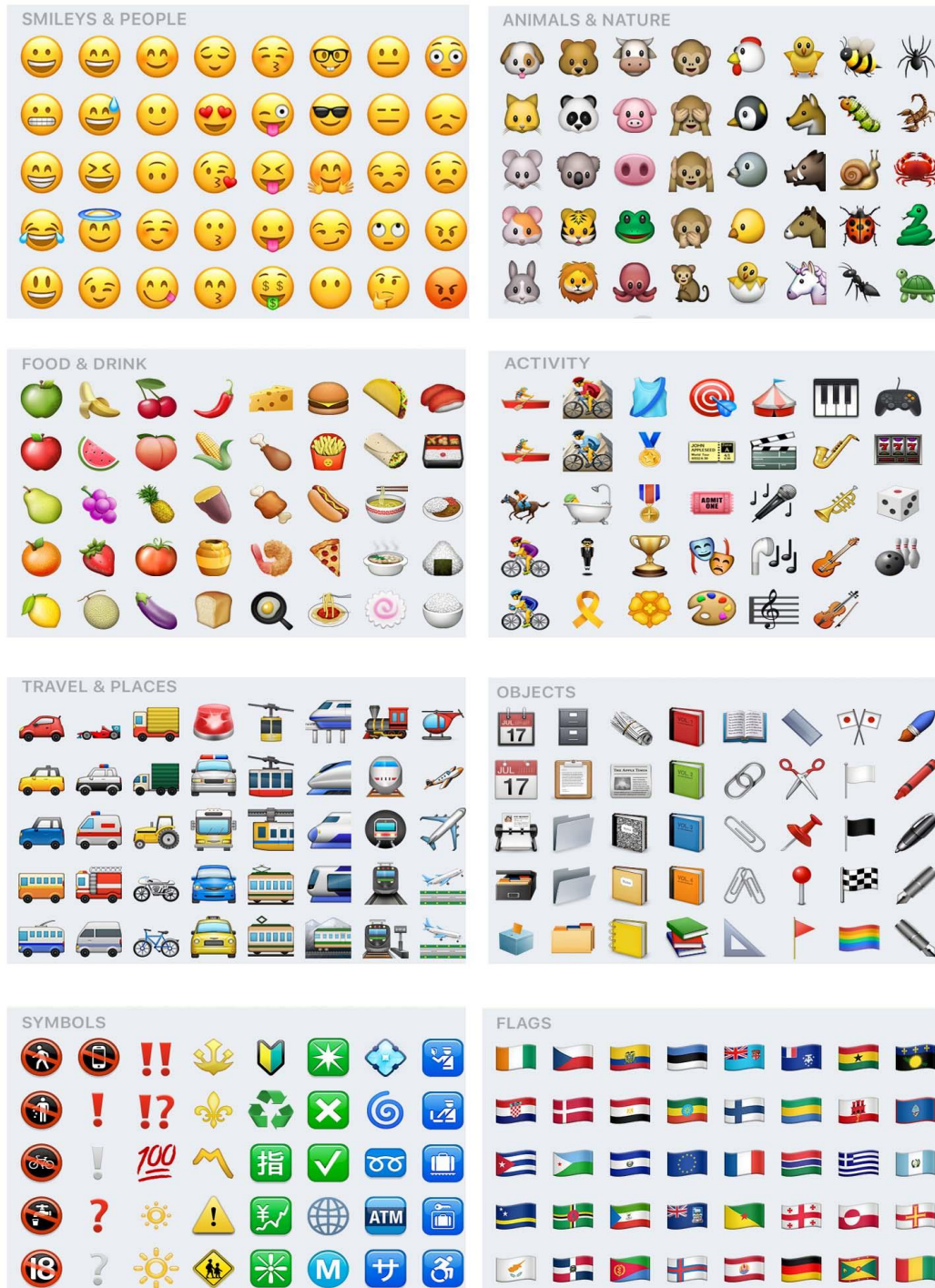
ตัวอย่างอีโมติคอนในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย

ภาพที่ 2 อีโมติคอนในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายจากโทรศัพท์มือถือที่ใช้ระบบปฏิบัติการ iOS (บันทึกเมื่อ 11 ธันวาคม 2559)

ตัวอย่างอีโมติคอนที่ใช้งานทั่วไปในสื่อสังคมออนไลน์

ภาพที่ 3 ตัวอย่างอีโมติคอนที่ปรากฏเป็นคีย์บอร์ดให้ผู้ใช้บริการโทรศัพท์มือถือระบบปฏิบัติการ iOS (บันทึกเมื่อ 11 ธันวาคม 2559)

Luor, Wu, Lu, and Tao (2010) ศึกษาผลกระทบของอารมณ์ที่มีต่อการใช้อีโมติคอนเพื่อสนทนาผ่านข้อความปฏิสัมพันธ์แบบโต้ตอบทันทีในบริบทการทำงาน พบว่า อีโมติคอนที่แสดงอารมณ์ทางลบมีผลเสียต่อการสื่อสารในที่ทำงาน ส่วนอีโมติคอนที่แสดงอารมณ์ทางบวกจะส่งผลดีต่อการสื่อสาร แต่ไม่ปรากฏว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกิดขึ้นกับอีโมติคอนที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกเฉยๆ ระหว่างบทสนทนาทุกรูปแบบ

สาเหตุที่ผู้ใช้สารสนเทศชอบใช้อีโมติคอน เพราะสนุก ใช้แสดงอารมณ์ได้ง่ายและช่วยควบคุมมวลอารมณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างสนทนาให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ ผู้ใช้สารสนเทศอาจเลือกใช้อีโมติคอนที่แสดงอารมณ์ทางบวกเพื่อควบคุมให้บทสนทนาที่เกิดขึ้นระหว่างตนและอีกฝ่ายไม่ขุ่นมัว ไม่เพียงแต่ใช้สำหรับสื่อสารในช่องทางการสนทนาตัวต่อตัวเท่านั้น แต่การใช้อีโมติคอนก็ได้รับความนิยมจากนักเขียนบล็อกทั่วโลกอีกด้วย ผลการวิจัยของ Kavanagh (2016) พบว่านักเขียนบล็อกชาวญี่ปุ่นนิยมใช้อีโมติคอนมากกว่านักเขียนบล็อกชาวอเมริกัน วัตถุประสงค์ที่ใช้อีโมติคอน คือ เพื่อแสดงความรู้สึกผ่านเนื้อหางานเขียน สะท้อนถึงความซาบซึ้งใจของผู้เขียนที่มีต่อผู้อ่านผ่านเนื้อหาที่ปรากฏบนบล็อก อย่างไรก็ตาม พื้นฐานทางสังคมและประสบการณ์ของผู้ใช้สารสนเทศที่ได้รับการขัดเกลาจากสังคมก็มีผลต่อการเลือกใช้อีโมติคอน (Park et al., 2013)

อีโมติคอนมีบทบาทต่อการใช้อีโมติคอนออนไลน์ของบุคคล และเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์ Lee and Lee (2017) ศึกษาพฤติกรรมการใช้อีโมติคอนออนไลน์เพชชุกและแอปพลิเคชันสนทนาออนไลน์ KakaoStory ในเกาหลีใต้ พบว่า สาเหตุที่ KakaoStory ได้รับความนิยม เพราะใช้งานง่าย สามารถใช้อีโมติคอนเพื่อแสดงอารมณ์ได้ สามารถเปลี่ยนภาพโปรไฟล์ได้ง่ายและสามารถเผยแพร่สเตตัสได้ง่าย เป็นต้น

ภาพเคลื่อนไหว

ภาพเคลื่อนไหว หมายถึง ไฟล์วิดีโอที่เป็นสื่อประสมของภาพและเสียง (Leggett, 2014) นำเสนอสารสนเทศดิจิทัลออกมาในรูปของภาพเคลื่อนไหว ภาพเคลื่อนไหวที่มีการใช้งานในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย คือ วิดีโอคอล ผู้ใช้แอปพลิเคชันมักบันทึกหน้าจอบางส่วนจากวิดีโอคอล และมักเก็บรักษาไว้ในโทรศัพท์มือถือหรือเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล อย่างไรก็ตาม ระบบหาข้อมูลออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันยังไม่ปรากฏว่ามีบริการวิดีโอคอล แต่ผู้ใช้แอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์ใช้วิดีโอคอลจากโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันติดต่อสื่อสารอื่นๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกสถานสัมพันธ์ เพื่อแสวงหาความสัมพันธ์ทางเพศออนไลน์ และเพื่อตรวจสอบตัวตนของฝ่ายที่สนทนาด้วย (Couch & Liamputtong, 2008)

กลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

กลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่ปรากฏในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ครอบคลุมถึง กระบวนการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลและวิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล มีรายละเอียดดังนี้

แนวทางการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

แนวทางการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลดำเนินการตามขั้นตอนที่ Wingo (2012) ดังต่อไปนี้

- 1) การระบุประเภทสารสนเทศดิจิทัล
- 2) การตัดสินใจเก็บหรือไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล
- 3) การจัดระบบสารสนเทศ
- 4) การสำรองสารสนเทศดิจิทัล
- 5) การย้ายแหล่งจัดเก็บสารสนเทศดิจิทัล มีหลักปฏิบัติสำหรับใช้เป็นแนวทางเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล ดังนี้

1. การระบุประเภทสารสนเทศดิจิทัล พิจารณาจากเนื้อหาและรูปแบบของไฟล์
2. การตัดสินใจเก็บหรือไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล อาจพิจารณาจากอารมณ์ความรู้สึกของบุคคลเมื่อคาดการณ์ว่าจะเกิดปัญหาที่จะตามมาหากสารสนเทศดิจิทัลสูญหายไป
3. การจัดระบบสารสนเทศดิจิทัลที่เก็บ พิจารณาจากการสร้างระบบจัดเก็บที่มีประสิทธิภาพ อาทิ การสร้างอัลบั้ม การตั้งชื่ออัลบั้มหรือไฟล์เนื้อหาภายในสารสนเทศดิจิทัล การสำรองข้อมูล การใส่เมทาเดตา เป็นต้น
4. การสำรองสารสนเทศไว้ในแหล่งจัดเก็บอย่างน้อยสองแหล่งและเป็นแหล่งจัดเก็บที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นแหล่งจัดเก็บออนไลน์หรือออฟไลน์ และสำรองไว้อย่างน้อยสองฉบับเป็นอย่างต่ำ
5. การย้ายแหล่งจัดเก็บสารสนเทศดิจิทัลโดยย้ายจากอุปกรณ์จัดเก็บเดิมที่อาจจะล้าสมัยหรือเสี่ยงต่อการถูกทำลายไปจัดเก็บไว้ในแหล่งจัดเก็บที่ทันสมัย เพื่อให้สามารถเข้าถึงสารสนเทศดิจิทัลได้

Lazorchak (2011) แนะนำขั้นตอนการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่ผู้ใช้สารสนเทศสามารถใช้เป็นแนวทางสงวนรักษาไฟล์ภาพถ่ายดิจิทัล แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. พิจารณารูปแบบสารสนเทศและแหล่งเก็บรักษาสารสนเทศ

2. ประเมินค่าและพิจารณาว่าสารสนเทศใดควรเก็บรักษาหรือกำจัดทิ้ง แม้เทคโนโลยีในปัจจุบันจะเอื้อให้ผู้ใช้สารสนเทศสามารถเก็บสารสนเทศทุกอย่างที่ปรารถนาได้ แต่บุคคลก็จำเป็นต้องประเมินคุณค่าสารสนเทศก่อนเก็บรักษา เพื่อคงไว้เฉพาะสารสนเทศที่จำเป็นต่อการใช้งานในอนาคต
3. จัดระบบสารสนเทศให้สามารถค้นคืนง่าย เช่น เรียงไฟล์ในโฟลเดอร์อย่างเป็นระบบ ใส่เมทาเดตาในทุกไฟล์ที่เก็บรักษา เป็นต้น
4. ทำสำเนาสารสนเทศไว้ในแหล่งจัดเก็บมากกว่าสองแหล่ง หรือทำสำเนาไฟล์สารสนเทศไว้ในสกุลไฟล์อื่น จากนั้นต้องคอยตรวจตราว่ายังสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้หรือไม่ เนื่องจากหากไม่ตรวจสอบอาจพบปัญหาสารสนเทศหรือแหล่งจัดเก็บเสื่อมสภาพและไม่สามารถเข้าถึงได้

วิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

วิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลมีหลากหลาย แต่วิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการศึกษามาก่อนหน้าและจากการสังเกตเบื้องต้น ประกอบด้วย การแบ่งปันต่อการสร้างอัลบั้ม การทำบุ๊กมาร์คและการกดปุ่มชื่นชอบ การบันทึกเครื่องและบันทึกหน้าจอ การสำรองข้อมูล การถ่ายภาพ และการสแกน มีรายละเอียดดังนี้

การแบ่งปันต่อ

การแบ่งปันต่อ คือ การส่งต่อสารสนเทศดิจิทัลไปยังบุคคลอื่น ในขณะเดียวกันก็เป็นการสำเนาสารสนเทศดิจิทัลจากแหล่งหนึ่งไปยังอีกแหล่งหนึ่งผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้งาน เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต เป็นต้น (Lynch, 2013; Marshall et al., 2007)

การส่งสารสนเทศด้วยอีเมล คือ การแนบไฟล์สารสนเทศแล้วส่งต่อไปยังอีเมลของบุคคลอื่นหรือของตนเอง (Bruce, Jones, & Dumais, 2004; Marshall et al., 2007; Sinn et al., 2011) นอกจากวัตถุประสงค์เพื่อส่งสารให้ถึงอีกฝ่าย การส่งอีเมลยังเป็นการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลไว้ในระบบการจัดเก็บอีเมล (Jones et al., 2015) บุคคลสามารถส่งอีเมลเพื่อเก็บรักษาสารสนเทศของตนและกลับไปดูสารสนเทศนั้นอีกรอบ นอกจากนี้ ภายหลังจากส่งอีเมลหาบุคคลอื่น ยังสามารถกลับไปถามหาสารสนเทศดิจิทัลที่บุคคลนั้นหรือกลับไปค้นหาอีเมลนั้นอีกครั้งในกล่องจดหมายส่งออก (sent box) (Bruce et al., 2004)

การสร้างอัลบั้ม

การสร้างอัลบั้ม คือ การรวบรวมและจัดกลุ่มสารสนเทศดิจิทัลเรียงตามชื่ออัลบั้ม ตามวันที่ ตามประเภทเอกสาร ตามลำดับความสำคัญ ตามลำดับเนื้อหา ตามลำดับเหตุการณ์หรือตามการใช้งานของบุคคล แต่ละอัลบั้มสามารถเพิ่มเนื้อหาเข้ากับไฟล์สารสนเทศดิจิทัล (Marčetić, 2015) การสร้างอัลบั้มเกิดขึ้นได้ในคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ รวมถึงในสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เพชบุ๊ก ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม เป็นต้น

การตั้งชื่ออัลบั้มเป็นอีกวิธีการที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรักษาและค้นคืนได้ ชื่ออัลบั้มอาจสัมพันธ์หรือไม่สัมพันธ์กับเนื้อหาสารสนเทศภายในอัลบั้มขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้สร้าง การตั้งชื่อไฟล์ของสารสนเทศดิจิทัลก็เป็นอีกหนึ่งวิธีและเป็นเครื่องมือช่วยค้นของผู้ใช้สารสนเทศดิจิทัลได้เป็นอย่างดี ผู้ใช้สารสนเทศต่างนิยมเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลที่เป็นไฟล์ไว้ในแต่ละโพลเดอร์ เมื่อต้องการค้นคืนสารสนเทศก็จะกลับมาไล่ดูหรือเลือกจัดเรียงสารสนเทศดิจิทัลเหล่านั้นตามความต้องการของตน (Bruce et al., 2004)

สาเหตุที่บุคคลสร้างอัลบั้มเพื่อเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล เป็นเพราะเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของระบบจัดการอัลบั้ม เพราะทำให้เข้าถึงสารสนเทศได้ภายหลัง นอกจากนี้ยังเป็นเพราะรับรู้ว่าคุณสามารถควบคุมสารสนเทศดิจิทัลได้ ทำให้มั่นใจว่าสารสนเทศได้รับการเก็บรักษาไว้ในแหล่งจัดเก็บเดียวกัน ทั้งยังทำให้เข้าถึงและมองเห็นสารสนเทศดิจิทัลทั้งหมด ส่งผลให้ประเมินหรือจัดการสารสนเทศได้ง่าย อย่างไรก็ตามอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น คือ มีจำนวนอัลบั้มที่มากเกินไปจนจะจัดการได้ (Jones et al., 2015)

การทำบุ๊กมาร์คและการกดปุ่มขึ้นชอบ

การทำบุ๊กมาร์ค คือ การบันทึกเนื้อหาและระบุตำแหน่งของสารสนเทศดิจิทัลเก็บไว้ อาจเป็นสารสนเทศที่ขึ้นชอบหรือเป็นสารสนเทศที่ต้องการกลับมาดูอีกครั้ง (Bruce et al., 2004; Jones et al., 2015) ส่วนการกดปุ่มขึ้นชอบ คือ การทำบุ๊กมาร์คอีกรูปแบบหนึ่งที่เรียกว่า Favourite ช่วยคัดเลือกและเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลได้ตามความต้องการของผู้ใช้ หลังจากกดปุ่มขึ้นชอบ ไฟล์ภาพจะแสดงผลในกรอบสี่เหลี่ยมขนาดเล็ก และสามารถกดเข้าไปดูภาพขนาดเต็มได้ การกดปุ่มขึ้นชอบยังเป็นวิธีการค้นหารูปภาพในโทรศัพท์มือถืออีกด้วย (Gurrian et al., 2005)

การบันทึกลงเครื่องและบันทึกหน้าจอ

การบันทึกลงเครื่องและบันทึกหน้าจอ คือ การคัดลอกสารสนเทศดิจิทัลจากต้นฉบับที่เข้าถึงผ่านสื่อออนไลน์มาเก็บไว้ในโทรศัพท์มือถือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้งาน การบันทึกลงเครื่องและการบันทึกหน้าจอจะปรากฏผลลัพธ์เป็นภาพนิ่ง รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยมักบันทึกลงเครื่องและบันทึกหน้าจอมีเนื้อหาที่หลากหลาย เช่น ข้อความอธิบายตัวตน ข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันที ภาพประจำตัวของผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่น เป็นต้น

การสำรองข้อมูล

การสำรองข้อมูล คือ การนำสารสนเทศดิจิทัลไปเก็บไว้ในแหล่งจัดเก็บข้อมูลอื่น อาจสำรองเนื้อหาทั้งหมดหรือสำรองเฉพาะเนื้อหาที่ได้ประเมินค่าแล้ว อาจเกิดขึ้นโดยตั้งใจหรือจากการล่มก็ได้ (Marčetić, 2015) แหล่งสำรองข้อมูลมีทั้งที่เป็นแหล่งจัดเก็บออฟไลน์และออนไลน์ และมีพื้นที่หน่วยความจำเยอะ (Kim, 2013b) นอกจากนี้ ยังมีโปรแกรมหรือซอฟต์แวร์ที่ออกแบบมาสำหรับให้บริการสำรองข้อมูลโดยเฉพาะ (Sinn et al., 2011) การสำรองข้อมูลอีกวิธีการหนึ่ง คือ การย้ายแหล่งเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลโดยย้ายออกจากสื่อเก่าไปสู่สื่อใหม่ (Marčetić, 2015) ผู้ใช้สารสนเทศจำนวนมากตระหนักถึงความสำคัญของการสำรองข้อมูลเป็นวิธีการปฏิบัติที่ดี เพื่อเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลให้คงอยู่ (Ashenfelder, 2013)

การถ่ายภาพ

การถ่ายภาพ คือ การเก็บรักษาสารสนเทศด้วยการใช้กล้องถ่ายภาพจากโทรศัพท์มือถือหรือกล้องถ่ายรูปดิจิทัล บุคคลเก็บรักษาภาพนิ่งหรือข้อความตัวอักษรที่ต้องการไว้ในรูปแบบภาพนิ่งโดยใช้กล้องถ่ายภาพจากโทรศัพท์มือถือ (Jones et al., 2015)

ในขณะที่การถ่ายภาพด้วยกล้องถ่ายรูปดิจิทัลก็เป็นที่นิยมเช่นเดียวกัน เพราะถึงแม้จะมีโทรศัพท์มือถืออยู่ แต่ข้อจำกัดเรื่องหน่วยความจำของโทรศัพท์มือถือก็เป็นอุปสรรคต่อการเก็บรักษาสารสนเทศ เพราะหากถ่ายภาพจำนวนมากเกินไป อาจเหลือพื้นที่หน่วยความจำในโทรศัพท์มือถือไม่เพียงพอใช้งาน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างโทรศัพท์มือถือกับกล้องถ่ายรูปดิจิทัลแล้ว กล้องถ่ายรูปดิจิทัลจะมีหน่วยความจำมากกว่า ตั้งชื่อไฟล์ภาพได้สะดวกกว่า สามารถถ่ายภาพแบบขยายได้ จับภาพได้ดีแม้ถ่ายในที่แสงน้อย ส่งผลให้รูปภาพที่ถ่ายด้วยกล้องถ่ายภาพดิจิทัลมีคุณภาพสูงและใกล้เคียงกับเอกสารต้นฉบับ (Trace & Karadkar, 2016)

การสแกน

การสแกน คือ การแปลงรูปสารสนเทศดิจิทัลที่อยู่ในรูปสื่อสิ่งพิมพ์ไปอยู่ในรูปดิจิทัล โดยคงสภาพเดิมไว้ บุคคลสามารถดำเนินการเองหรือใช้บริการสแกนสารสนเทศให้อยู่ในรูปดิจิทัลจากบริษัทหรือหน่วยงานที่ให้บริการได้

จากการศึกษาของ Conklin (2013) พบว่าการสแกนภาพเพื่อเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลของบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปแจกจ่ายให้สมาชิกในครอบครัว จากนั้นจึงจัดเก็บไฟล์ภาพและข้อมูลเมทาเดทาลงในคอมพิวเตอร์ แล้วสำรองข้อมูลลงอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูลที่มีความปลอดภัย เช่น Time Capsule เป็นอุปกรณ์จัดเก็บและสำรองข้อมูลที่ให้ผลิตและจัดจำหน่ายโดยบริษัท แอปเปิ้ล ในปี พ.ศ. 2559 AirPort Time Capsule มีคุณสมบัติที่ช่วยให้ผู้ใช้สารสนเทศสำรองข้อมูลแบบไร้สายอัตโนมัติ มีสัญญาณไวไฟ (wifi) ที่พัฒนาให้เชื่อมต่อกับอุปกรณ์อื่นรวดเร็วมากยิ่งขึ้น มีพื้นที่เก็บรักษาข้อมูลสูงสุด 3 TB สามารถแบ่งปันข้อมูลที่สำรองไว้ไปยังอุปกรณ์จัดเก็บอื่นได้อย่างปลอดภัยผ่านเครือข่ายไวไฟของ Time Capsule ทั้งยังสามารถส่งพิมพ์สารสนเทศดิจิทัลที่เก็บไว้ผ่านเครื่องพิมพ์เอกสารแบบไร้สายได้ ("AirPort Time Capsule," 2016) เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล

การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้สารสนเทศมีวัตถุประสงค์ในการเก็บ จำแนกออกเป็นวัตถุประสงค์ 6 ข้อ ได้แก่ เพื่ออารมณ์ความรู้สึก เพื่อส่งต่อให้คนรุ่นหลัง เพื่อสร้างและแสดงอัตลักษณ์ เพื่อความสำเร็จของบุคคล เพื่อแบ่งปันต่อและเพื่อให้อีกกลับมาค้นหาได้ในภายหลัง

เพื่อตอบสนองอารมณ์ความรู้สึก

การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลเพื่อตอบสนองอารมณ์ความรู้สึกของผู้ใช้สารสนเทศเกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสารสนเทศดิจิทัลกับผู้ใช้สารสนเทศ ปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวจะกระตุ้นเตือนให้เห็นถึงความทรงจำที่เกิดขึ้น และเกิดอารมณ์ความรู้สึกที่สัมพันธ์กับสถานะที่ในขณะที่ตนสร้างและใช้งานสารสนเทศดิจิทัล เป็นตัวแทนของความภาคภูมิใจ ความสุข และความสำเร็จ (Kim, 2013a)

วัตถุประสงค์อีกประการหนึ่ง คือ เพื่อให้รับรู้ว่าคุณเป็นเจ้าของ (Whittaker & Hirschberg, 2001) เมื่อผู้ใช้สารสนเทศรับรู้ว่าคุณเป็นเจ้าของสารสนเทศดิจิทัล จะยิ่งส่งผลให้ผูกพันกับสารสนเทศมากยิ่งขึ้น (Watkins, Denegri-Knott, & Molesworth, 2016)

วัตถุประสงค์ประการต่อมา คือ เพื่อกระตุ้นเตือนความทรงจำ สารสนเทศดิจิทัลเป็นสื่อกลางให้ระลึกถึงความทรงจำในชีวิต สารสนเทศดิจิทัลที่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเป็นสารสนเทศอีกรูปแบบหนึ่งที่ใช้สารสนเทศมักเก็บไว้เพื่อเตือนความจำให้ตนเอง สาเหตุที่ต้องเก็บสารสนเทศเหล่านี้ไว้เพราะต้องการระลึกถึงอดีตที่ผ่านมา (Thudt et al., 2016) ความทรงจำเป็นผลพวงที่เกิดขึ้นจากที่มนุษย์ระลึกถึงประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมา และเป็นวิธีการหนึ่งในการเก็บรักษาประวัติศาสตร์ชีวิตของตน จากเดิมที่มนุษย์เก็บรักษาความทรงจำไว้ในใจแต่ด้วยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลให้ในปัจจุบันมนุษย์ย้ายความทรงจำไปจัดเก็บไว้ในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น (Arthur, 2015)

การเก็บรักษาความทรงจำของสถานที่ที่เคยไปก็ในรูปแบบหนึ่งของการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลเพื่อเตือนความจำให้แก่ตนเอง จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีโทรศัพท์เคลื่อนที่ซึ่งระบุพิกัดทางภูมิศาสตร์ของสถานที่ต่างๆ ได้ ส่งผลให้บริการเช็คอิน หรือ check-in ผ่านแอปพลิเคชันเป็นที่นิยม เช่น แอปพลิเคชัน Foursquare แอปพลิเคชัน My Tracks เป็นต้น บริการดังกล่าวจะอนุญาตให้ผู้ใช้สารสนเทศเช็คอินในสถานที่หรือเส้นทางที่เคยเดินทางไปถึง (Frith & Kalin, 2016)

อย่างไรก็ตาม การเก็บรักษาสารสนเทศของผู้ใช้สารสนเทศยังอาจมีวัตถุประสงค์มาจากความกลัวสารสนเทศสูญหาย เป็นความวิตกกังวลว่าสารสนเทศที่ตนเก็บรักษาไว้จะสูญหายหรือถูกทำลายไปหากผู้ใช้สารสนเทศเผลอลบสารสนเทศนั้นหรืออุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ที่ใช้จัดเก็บเกิดปัญหา (Kaye et al., 2006)

เพื่อสร้างและแสดงอัตลักษณ์

การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลเพื่อสร้างและแสดงอัตลักษณ์ของบุคคลครอบคลุมการสร้างและการแสดงอัตลักษณ์ (Kim, 2013a) นอกจากนี้เพื่อสะท้อนตนเองแล้ว ยังเพื่อนำเสนอตนเองให้แก่บุคคลอื่น (Kaye et al., 2006; Thudt et al., 2016)

การปรากฏอยู่ของสารสนเทศส่วนบุคคลที่อยู่ในรูปดิจิทัลเหล่านี้ นับเป็นการขยายขอบเขตนิยามของคำว่า “สารสนเทศ” ที่ครอบคลุมข้อมูลที่เกิดขึ้นจากอธิบายถึงแนวคิดเรื่องสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล ได้แก่ การฉายอัตลักษณ์ (projection) และการสะท้อนอัตลักษณ์ (reflection) (Marchionini, 2010)

การฉายอัตลักษณ์ หมายถึง การนำเสนอข้อมูลส่วนบุคคลให้ผู้อื่นโดยตรง เช่น การแบ่งปันรูปภาพส่วนตัวหรือรายชื่อหนังสือที่อ่านผ่านเครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น ส่วนการสะท้อนอัตลักษณ์ หมายถึง ความสามารถในการระบุอัตลักษณ์ของบุคคลจากสารสนเทศดิจิทัลรอบข้างที่

เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น ยกตัวอย่างเช่น ข้อมูลส่วนตัวของเพื่อนที่ปรากฏบนเครือข่ายสังคมออนไลน์สามารถใช้ระบุสันนิษฐานทางเพศของบุคคลได้ (Jernigan & Mistree, 2009) การกดปุ่มชื่นชอบ (like) บนเครือข่ายสังคมออนไลน์สามารถใช้ทำนายความสนใจของบุคคลได้ (Youyou, Kosinski, & Stillwell, 2015) เป็นต้น

การนำเสนอตนเองบนสื่อสังคมออนไลน์อาจต่างไปจากตัวตนที่แท้จริง เนื่องจากมีกลยุทธ์ที่ใช้นำเสนอตนเอง เพื่อให้ผู้รับสารได้รู้จักตัวตนจากมุมมองที่เจ้าตัวต้องการและเลือกนำเสนอเพียงบางส่วน (Arthur, 2015)

เพื่อความสำเร็จของบุคคล

การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลเพื่อความสำเร็จของบุคคล เป็นผลมาจากคุณลักษณะของสารสนเทศดิจิทัลที่ช่วยสะท้อนให้เห็นความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ช่วยสร้างความภาคภูมิใจให้กับเจ้าของสารสนเทศ ทั้งยังทำให้บุคคลได้มีแหล่งเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลที่รวบรวมความสำเร็จในชีวิต (Kaye et al., 2006) เช่น ความก้าวหน้ามั่นคงในหน้าที่การงาน ผลงานที่เป็นเกียรติยศหรือเกียรติประวัติของตน ครอบคลุมถึงผลงานเขียน ผลงานศิลปะเกียรติบัตร รางวัลเชิดชูเกียรติ เป็นต้น

เพื่อแบ่งปันต่อ

การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลเพื่อแบ่งปันต่อเกิดจากความต้องการส่งต่อเรื่องราวในชีวิตของตนไปยังบุคคลอื่น (Kim, 2013a) การแบ่งปันสารสนเทศดิจิทัลยังเป็นการสะท้อนพฤติกรรมของผู้ใช้สารสนเทศที่ต้องการแบ่งปันประสบการณ์ของตนให้บุคคลอื่นเข้าถึงได้ แทนที่จะเก็บรักษาสารสนเทศไว้เพื่อเข้าถึงได้คนเดียว (Kaye et al., 2006)

เพื่อกลับมาค้นหาได้ภายหลัง

การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลเพื่อกลับมาค้นหาภายหลังเกิดจากความต้องการของผู้ใช้สารสนเทศที่ต้องการกลับมาค้นหาสารสนเทศได้ง่ายและสะดวก (Kaye et al., 2006) การค้นคืนสารสนเทศช่วยให้ผู้ใช้สารสนเทศเข้าถึงคอลเลกชันที่ตนเก็บรักษาไว้ได้ ส่งผลให้สารสนเทศคอลเลกชันนั้นไม่ไร้ประโยชน์ เพราะได้นำไปใช้งาน (Kelly et al., 2008) นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถเข้าถึงสารสนเทศดิจิทัลได้ทันที และนำกลับมาใช้ใหม่ได้ (Whittaker & Hirschberg, 2001)

คุณค่าของการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลจึงไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่นี้อาภายในสารสนเทศดิจิทัล แต่รวมถึงคุณค่าที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจเก็บรักษา และเมื่อบุคคลกลับมาค้นคืนในเวลาต่อมา จะพบว่าสารสนเทศมีคุณค่าเพิ่มมากขึ้นตามช่วงเวลาเก็บ ไม่ว่าจะเก็บจากความตั้งใจหรือความบังเอิญ (Kim, 2013a)

เพื่อส่งต่อให้คนรุ่นหลัง

การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลเพื่อส่งต่อให้คนรุ่นหลังเป็นกระบวนการส่งต่อภูมิปัญญาให้กับผู้สืบทอดรุ่นต่อไป (Ubois, 2013) ทำให้บุคคลได้ระลึกถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีต (Kim, 2013a) ในขณะเดียวกันก็เป็นสัญลักษณ์ของการเป็นบรรพบุรุษที่ดีของบุคคลในฐานะที่เป็นมนุษย์คนหนึ่ง ที่ได้ส่งต่อสารสนเทศให้คนรุ่นต่อไป (Kim, 2013b)

การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลโดยไม่รู้ตัวและการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล

นอกจากการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลอย่างตั้งใจด้วยวิธีการต่างๆ แล้ว ยังปรากฏว่ามีการเก็บรักษาสารสนเทศที่เกิดขึ้นโดยที่บุคคลไม่รู้ตัว รวมถึงความตั้งใจไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลด้วย

การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลโดยไม่รู้ตัว

สารสนเทศดิจิทัลเกิดขึ้นจากการผลิตหรือการสร้างจากบุคคลเอง ในขณะเดียวกันก็สามารถเกิดขึ้นได้อัตโนมัติ โดยไม่จำกัดเวลา สถานที่และผู้สร้างสารสนเทศ ส่งผลให้มีจำนวนสารสนเทศดิจิทัลในวงจรชีวิตของแต่ละบุคคลเป็นจำนวนมาก เมื่อสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลมีจำนวนมากขึ้นจนยากที่จะควบคุมได้ทั้งหมด จึงส่งผลให้มีสารสนเทศดิจิทัลเกินจำเป็น ทำให้ยากที่จะประเมินค่าเพื่อตัดสินใจเลือกเก็บหรือกำจัดออกไป (Arthur, 2015) ส่งผลให้เกิดการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลโดยไม่รู้ตัว

แม้จะปรากฏว่ามีผู้ใช้สารสนเทศที่มีกลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศที่ดำเนินการอย่างจริงจัง แต่ก็มีบุคคลที่เห็นว่าการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลไม่ได้เป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องรีบดำเนินการ (Ashenfelder, 2013) อาจเกิดจากการไม่ตระหนักถึงความสำคัญของสารสนเทศดิจิทัล (Marčetić, 2015) การไม่ดำเนินการใดๆ กับสารสนเทศดิจิทัลเลย โดยปล่อยให้เฉยๆ ก็เป็นวิธีการคงสภาพการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลไว้โดยไม่รู้ตัว (Bruce et al., 2004)

เมื่อพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของพฤติกรรมการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลโดยไม่รู้ตัว พบว่า ผู้ใช้สารสนเทศอาจเกิดสภาวะที่ไม่สามารถระบุวัตถุประสงค์ของการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลได้ เนื่องจากในระหว่างเกิดพฤติกรรมนั้น อาจไม่ใส่ใจและอาจหลงลืมว่าเคยเกิดพฤติกรรมดังกล่าวขึ้น

การไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล

การไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล เป็นวิธีการที่บุคคลใช้จัดการกับสารสนเทศที่ไม่ต้องการ เช่น สารสนเทศที่เป็นความลับ สารสนเทศที่ผูกพันกับตนเองมากเกินไป จนไม่ยากเก็บรักษาไว้ เป็นต้น (Arthur, 2015) ในบริบทการใช้งานโทรศัพท์มือถือ หากต้องการลบ เพียงแค่กดปุ่มหรือสไลด์ หน้าจอก็สามารถกำจัดสารสนเทศดิจิทัลออกไปได้ อย่างไรก็ตาม การลบสารสนเทศดิจิทัลไม่ได้เพียงพอของความ ต้องการกำจัดออกเท่านั้น หากยังสะท้อนว่าการลบเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้น เพื่อให้มนุษย์เรียนรู้ที่จะปรับตัวและเลือกวิธีอยู่รอดโดยเลือกกำจัดสิ่งที่ไม่ได้สร้างประโยชน์ในชีวิตออกไป และเพื่อหลีกเลี่ยงในสิ่งที่ตนไม่พึงปรารถนา (Arthur, 2015) อย่างไรก็ตาม สำหรับผู้ใช้สารสนเทศบาง รายไม่เชื่อมั่นในแหล่งเก็บรักษาสารสนเทศ จึงส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล (Whittaker & Hirschberg, 2001)

การหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย

อินเทอร์เน็ตเป็นพื้นที่ที่เอื้อต่อการแสวงหาความสัมพันธ์ทางเพศโดยไร้ข้อจำกัดจากค่านิยมทางสังคม (Nodin, Carballo-Diéguez, & Leal, 2014; Parsons, Severino, Grov, Bimbi, & Morgenstern, 2007; Shum et al., 2014) ส่งผลให้การหาคู่ออนไลน์จึงเป็นบริการที่ทำให้ชายรักชาย มีพื้นที่มาชุมนุมกันด้วยบรรยากาศที่ปลอดภัยทางจิตใจและกายภาพ เป็นพื้นที่ที่สามารถแลกเปลี่ยนเรื่องราวที่ตนสนใจเฉพาะกลุ่ม เช่น เรื่องการแต่งกาย กระแสแฟชั่นของกลุ่ม เป็นต้น ทั้งยังเป็นพื้นที่ที่สามารถเปิดเผยตัวตนที่แท้จริงอย่างอิสระ นำมาซึ่งการพบปะและสร้างมิตรภาพระหว่างกลุ่มคนที่มีรสนิยมเดียวกัน (Shum et al., 2014)

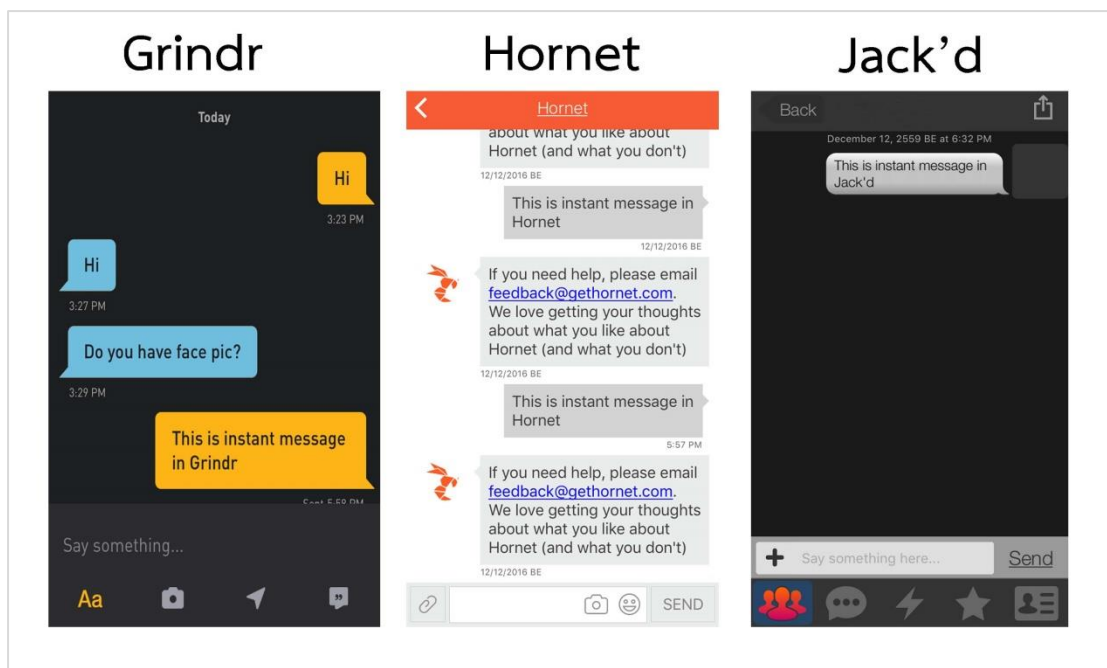
สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ใช้ในการหาคู่ออนไลน์ มีผลต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ในแอปพลิเคชันหาคู่ รวมถึงในการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย ผู้ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Grindr เปรียบเทียบการเลือกชายรักชายในแอปพลิเคชันเป็นแค่ตากล้องสำหรับเลือกสรรชายรักชายที่สนใจ (Gallant et al., 2011) ผู้ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ยังต้องการนำเสนอตนเองให้เป็นที่ดึงดูดใจของผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่น แต่ในขณะเดียวกันก็วิตกกังวลว่าจะถูกผู้ที่มีทัศนคติไม่ดีต่อการใช้งานแอปพลิเคชันเหมารวมว่าตนทำพฤติกรรมไม่เหมาะสม ส่งผลให้เกิดความ

ย้อนแย้งในการใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ เพราะระหว่างที่พยายามนำเสนอตนเองให้ผู้อื่นมาสนใจ แต่ก็วิตกกังวลว่าการนำเสนอตนเองออกไปจะถูกตัดสินไปในทางที่ไม่ดีจากบุคคลอื่น (Blackwell et al., 2014)

ฟังก์ชันการใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย

แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายที่ศึกษาในการวิจัยนี้ คือ แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Grindr แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Hornet และแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Jack'd นอกจากนี้ยังมีบริการช่วยค้นหาผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นจำกัดตามลักษณะทางภูมิศาสตร์หรือค้นหาตามข้อกำหนดที่ต้องการได้ เช่น เมืองที่อาศัย งานอดิเรกรสนิยมทางเพศ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีระบบจับคู่อัตโนมัติที่ช่วยแนะนำผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นจากการประมวลผลของคอมพิวเตอร์

เมื่อพิจารณารูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่เป็นข้อความตัวอักษร พบว่าแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายอนุญาตผู้ใช้ป้อนข้อความอธิบายตัวตนซึ่งเป็นข้อมูลส่วนตัวที่ใช้นำเสนอตนเองได้ เช่น รสนิยมทางเพศ นิสัยส่วนตัว อาชีพ สถาบันการศึกษา ความคาดหวังที่มีต่อบุคคลที่ตนอยากคุยด้วย เป็นต้น เมื่อต้องการสานสัมพันธ์ต่อก็สามารถสนทนากันผ่านข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันที ผู้ใช้แอปพลิเคชันสามารถพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูลการติดต่อและนัดหมายเพื่อพบปะกันได้

ภาพที่ 4 ตัวอย่างข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันทีในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์
(บันทึกเมื่อ 11 ธันวาคม 2559)

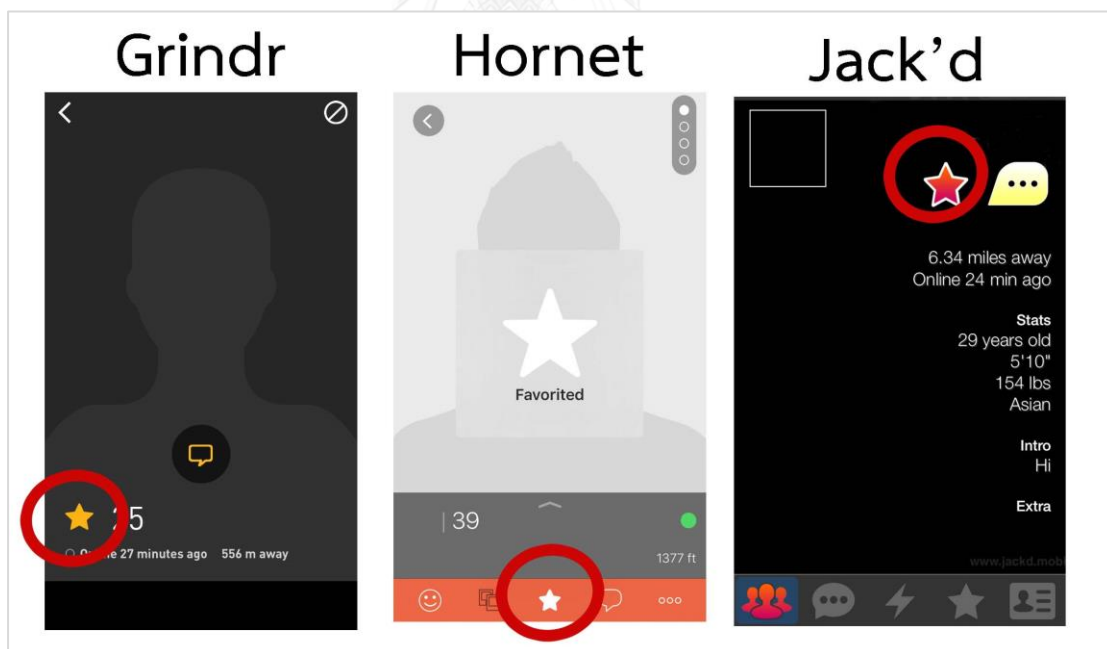
เมื่อพิจารณารูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่เป็นภาพนิ่ง พบว่าแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายอนุญาตให้ผู้ใช้เผยแพร่ภาพประจำตัวของตนเองและเลือกดูภาพประจำตัวของผู้ใช้รายอื่นได้ ภาพประจำตัวที่ปรากฏจะมีได้มากกว่าหนึ่งภาพ ผู้ใช้แอปพลิเคชันสามารถเลือกเพิ่มภาพประจำตัวได้ตามจำนวนที่ตนเองต้องการ ภาพประจำตัวที่ปรากฏอาจเป็นภาพตนเอง ภาพเปลือย ภาพสิ่งของหรือไม่ใช่ภาพประจำตัวก็ได้ สำหรับแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Hornet เป็นแอปพลิเคชันที่มีให้บริการภาพส่วนตัว ที่อนุญาตให้ผู้ใช้งานใส่ภาพลับของตนเองลงไปได้ และเลือกเปิดสิทธิ์การเข้าถึงให้เฉพาะบุคคลที่ตนต้องการได้ ในทางกลับกันเมื่อผู้ใช้แอปพลิเคชันต้องการเข้าชมภาพส่วนตัวของบุคคลอื่นก็ต้องกดขออนุญาตจากเจ้าของภาพก่อน จึงจะสามารถเข้าชมภาพลับได้

ภาพส่วนตัว เป็นบริการเฉพาะในแอปพลิเคชันหาคู่ Hornet ที่ผู้ใช้แอปพลิเคชันสามารถเพิ่มชุดภาพส่วนตัวที่ต้องการเปิดเผยเฉพาะคนที่ต้องการเท่านั้นผู้ใช้แอปพลิเคชันจะขอดูภาพส่วนตัวของชายรักชายที่ตนสนใจผ่านเมนูภาพส่วนตัวหากต้องการขอดูภาพชุดนี้ต้องกดขออนุญาตเจ้าของภาพก่อน หากเจ้าของภาพกดยอมรับจึงจะสามารถเข้าดูได้ และหากเจ้าของต้องการปิดสิทธิ์การเข้าถึง (revoke) ก็สามารถดำเนินการได้ จะส่งผลให้อีกฝ่ายไม่สามารถเข้าดูภาพชุดนี้ได้

นอกจากภาพประจำตัวแล้ว แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ยังอนุญาตให้ผู้ใช้แอปพลิเคชันสามารถเลือกและส่งภาพให้กันเพิ่มเติมได้ในกล่องสนทนา รวมถึงสามารถกดส่งอีโมติคอนและสติ๊กเกอร์ได้ สำหรับสติ๊กเกอร์จะมีให้บริการเฉพาะแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Hornet (ดูภาพที่ 1) อย่างไรก็ตาม ไม่ปรากฏว่ามีการให้บริการวิดีโอคอลในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย

เมื่อพิจารณาเรื่องกลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายที่ศึกษาในการวิจัยนี้ พบว่า แอปพลิเคชันไม่อนุญาตให้บันทึกภาพประจำตัวของผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นลงโทรศัพท์มือถือได้ แต่หากเป็นภาพที่แลกเปลี่ยนกันในกล่องสนทนา ระบบอนุญาตให้ผู้ใช้แอปพลิเคชันบันทึกเครื่องได้ อย่างไรก็ตาม จากการศึกษการใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ทั้งสามชนิด พบว่าสามารถใช้การบันทึกหน้าจอ เพื่อบันทึกสารสนเทศดิจิทัลจากแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ได้ทั้งจากโทรศัพท์มือถือที่ใช้ระบบปฏิบัติการ Android และ iOS

การกดปุ่มชื่นชอบเป็นวิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลรูปแบบหนึ่งที่มีให้บริการในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย ระบบจะอนุญาตให้ใช้งานกดปุ่มชื่นชอบบัญชีผู้ใช้ของชายรักชายที่ตนสนใจไว้ได้ และจะรวบรวมไว้ให้ผู้ใช้แอปพลิเคชันสามารถเข้าถึงได้ในภายหลัง สัญลักษณ์ที่ใช้สำหรับปุ่มชื่นชอบในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย คือ ดาว

ภาพที่ 5 ตัวอย่างสัญลักษณ์ของการกดปุ่มชื่นชอบในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย (บันทึกเมื่อ 11 ธันวาคม 2559)

วัตถุประสงค์การหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย

จุดประสงค์ของการแสวงหาความสัมพันธ์ในการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายและชายที่เป็นไบเซ็กชวลในออสเตรเลีย คือ เพื่อแสวงหาความสัมพันธ์แบบความรักโรแมนติกและเพื่อแสวงหาความสัมพันธ์ทางเพศ (Prestage et al., 2015)

จากการศึกษาผู้เข้าร่วมการวิจัยที่หาคู่ออนไลน์ในออสเตรเลีย จำนวน 15 คน ผลของ Couch and Liamputtong (2008) พบว่าการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อหาคู่ออนไลน์ในออสเตรเลียได้รับความนิยมมากขึ้น วัตถุประสงค์ที่ผู้ใช้บริการเว็บไซต์หาคู่ออนไลน์ คือ เพื่อแสวงหาความรัก เพื่อหาคู่ครอง เพื่อหาคู่นอน เพราะใช้งานง่าย สะดวกและรวดเร็ว เมื่อต้องการนัดพบกัน ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งเปรียบเทียบกระบวนการนี้ว่าคล้ายกับการเลือกบริโภคอุปโภคสินค้าและบริการในห้างสรรพสินค้า สอดคล้องกับการศึกษาของ Tikkanen and Ross (2000) ที่พบว่า หลังจบกระบวนการสนทนาผ่านเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ ผู้ใช้สารสนเทศชายรักชายจากการศึกษาที่สวีเดนมักนัดพบกันในชีวิตจริง

ผู้เข้าร่วมการวิจัยยังใช้ช่องทางการติดต่อสื่อสารเพื่อหาคู่ออนไลน์มากกว่า 1 ช่องทาง ทั้งผ่านทางอีเมล โปรแกรมแชทและเว็บแคมฟรอก สาเหตุที่เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและเพื่อใช้เป็นช่องทางประเมินความน่าเชื่อถือของบุคคลที่ตนกำลังมีปฏิสัมพันธ์ด้วย ผู้เข้าร่วมการวิจัยใช้ข้อความรูปภาพ การสนทนาและภาพวิดีโอของคู่สนทนาประกอบการพิจารณาอัตลักษณ์ของอีกฝ่ายเพื่อตัดสินใจนัดพบกัน (Couch & Liamputtong, 2008)

จากการศึกษาของ Tikkanen and Ross (2000) พบว่า การสนทนาผ่านโปรแกรมสนทนาบนอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางสำคัญในการนัดพบเพื่อมีเพศสัมพันธ์ของกลุ่มชายรักชาย โดยมีกลุ่มชายรักชายวัยรุ่น กลุ่มชายรักชายที่แสดงตนว่าเป็นรักร่วมสองเพศ และกลุ่มชายรักชายที่อาศัยอยู่นอกเมืองเป็นกลุ่มหลักที่ใช้โปรแกรมสนทนา ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าการนัดพบเพื่อมีสัมพันธ์ลึกซึ้งกันระหว่างชายรักชายเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นภายหลังการสนทนาผ่านโปรแกรมสนทนาบนอินเทอร์เน็ต

ประโยชน์ของการหาคู่ออนไลน์จากมุมมองของชายรักชายที่ใช้บริการ พบว่า เป็นโปรแกรมที่ช่วยให้มีโอกาสได้ค้นหาบุคคลที่ตนสนใจและสามารถนัดพบกันตามความสมัครใจ สะดวก รวดเร็วใช้งานง่าย เปิดโอกาสให้พบบุคคลใหม่ๆ และสร้างสัมพันธ์ฉันทน์เพื่อน อย่างไรก็ตามข้อเสียของการหาคู่ออนไลน์คือการหลอกลวงจากภาพประจำตัวหรือรูปภาพที่นำมาแอบอ้าง (Couch & Liamputtong, 2008)

การลบแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย

การลบแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายมีสาเหตุประการหนึ่งจากผลกระทบของการใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต จากการศึกษาของ Brubaker, Ananny, and Crawford (2016) ที่ศึกษาพฤติกรรมของการลบแอปพลิเคชัน Grindr พบว่าสาเหตุที่ผู้ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ลบแอปพลิเคชันออกจากโทรศัพท์มือถือของตนเกิดขึ้นเมื่อผู้ใช้แอปพลิเคชันรู้สึกสิ้นเปลืองเวลาที่ใช้งานแอปพลิเคชัน เพราะส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือกิจกรรมอื่นในชีวิต นอกจากนี้ยังเป็นเพราะไม่พบบุคคลที่ตนสนใจสานสัมพันธ์

หากผู้ใช้สารสนเทศพบเจอชายรักชายที่ตัดสินใจสานสัมพันธ์เป็นคนรักกันแล้ว มักลบแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ออกจากโทรศัพท์มือถือ เพื่อแสดงความจริงใจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างกัน แต่ผู้ใช้สารสนเทศบางรายแอบติดตั้งแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายไว้ในโทรศัพท์มือถือของตนในเวลาที่ไม่ได้อยู่ใกล้ชิดกับคนรัก

ในทางกลับกัน หลังจากผู้ใช้แอปพลิเคชันบางรายตัดสินใจคบหาคนรักในชีวิตจริงแล้ว จะลบสารสนเทศของชายรักชายรายอื่นออกไปทั้งหมด การลบแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ออกจากโทรศัพท์มือถือขณะที่มีความสัมพันธ์แบบผูกมัดแล้ว อาจส่งผลดีต่อความสัมพันธ์ของทั้งคู่อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้สารสนเทศบางรายลบสารสนเทศออก เพื่อให้ตนสามารถดำเนินการใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์สะดวกมากยิ่งขึ้น การลบแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ออกจากโทรศัพท์มือถือจึงอาจไม่ได้สื่อถึงความต้องการเลิกใช้แอปพลิเคชันเพียงอย่างเดียว และไม่ได้หมายความว่าผู้ใช้แอปพลิเคชันต้องการลี้มสารสนเทศ แต่อาจเป็นเพราะรู้สึกสิ้นเปลืองเวลาที่ใช้เล่นแอปพลิเคชัน

นอกจากนี้ การลบแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ออกไปจากโทรศัพท์มือถือยังเป็นความพยายามของผู้ใช้แอปพลิเคชันที่เชื่อมั่นในความสามารถการหาคู่ครองของตนโดยไม่ต้องพึ่งพาแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์เป็นสื่อกลาง

ก่อนที่ผู้ใช้จะลบแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ออกจากโทรศัพท์มือถือ มักขอข้อมูลการติดต่อจากชายรักชายที่ตนสนใจเก็บไว้ เพื่อสำหรับนำไปติดต่อกันภายหลัง สำหรับผู้ใช้สารสนเทศบางรายจะเตรียมหาเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์อื่นไว้เพื่อสำรองสำหรับใช้หาคู่แทนที่การใช้งานแอปพลิเคชันที่ลบออกจากโทรศัพท์มือถือไป ตัวอย่างแหล่งสารสนเทศหาคู่ออนไลน์ เช่น OkCupid (เว็บไซต์ OkCupid.com และแอปพลิเคชัน OkCupid Dating) Match.com เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลยังไม่ปรากฏในประเทศไทย และยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ศึกษาประเด็นการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย แต่ปรากฏงานวิจัยที่ศึกษาเรื่องการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลในบริบทอื่นๆ ดังนี้

Cushing (2013) ศึกษาานิยามและความสัมพันธ์ที่บุคคลมีต่อสารสนเทศดิจิทัล โดยสัมภาษณ์จากผู้เข้าร่วมการวิจัย 23 ราย เพื่อศึกษาลักษณะของสารสนเทศดิจิทัลที่มีการสงวนรักษา โดยใช้แนวคิดเรื่องคุณค่าของการเก็บรักษาสารสนเทศเป็นกรอบแนวคิด ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของสารสนเทศดิจิทัลประกอบด้วย 1) ให้ข้อมูลหรือหลักฐานของบุคคล 2) แสดงอัตลักษณ์ของบุคคล 3) ได้รับการจดจำได้ว่ามีคุณค่า และ 4) มีนัยของการได้ควบคุม การเข้าใจธรรมชาติของความสัมพันธ์ที่บุคคลมีต่อสารสนเทศดิจิทัลจะสามารถอธิบายให้เห็นความเป็นไปได้ที่ห้องสมุดและหอจดหมายเหตุจะให้บริการแนะนำการจัดการสารสนเทศดิจิทัลได้ นักวิชาการยังคาดการณ์ว่าห้องสมุดและหอจดหมายเหตุจะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้บริการคำแนะนำแก่บุคคลได้ในอนาคต การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสารสนเทศดิจิทัลจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ช่วยทำให้เข้าใจปรากฏการณ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เพื่อให้มีแนวทางในการให้บริการต่อไป

การศึกษาในโครงการ Keeping Found Thing Found ของ Bruce et al. (2004) มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาวิธีการเพื่อกลับไปค้นหาข้อมูลในเว็บไซต์ที่ตนเคยเข้าไปใช้งานแล้วจากผู้เข้าร่วมการวิจัยมีจำนวน 24 คน ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบความคิดออกเสียง ผู้วิจัยใช้เวลาสังเกตและสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายคนเป็นเวลา 1 ชั่วโมง โดยสัมภาษณ์ สังเกตพฤติกรรม และสังเกมหาสาเหตุที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยเลือกทำเพื่อเข้าถึงสารสนเทศบนเว็บไซต์ที่ตนเคยเข้าไปใช้งานแล้ว ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้เข้าร่วมการวิจัยทำบุ๊กมาร์คหรือกดปุ่มขึ้นขอบมากที่สุด รองลงมาคือ การไม่ดำเนินการใดเลย แล้วกลับไปค้นหาเว็บไซต์นั้นอีกครั้งผ่านเว็บไซต์ช่วยค้น วิธีการดำเนินการของผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ไม่ดำเนินการใดเลยอีกวิธีการหนึ่งคือ การพิมพ์ที่อยู่เว็บไซต์ลงในเบราว์เซอร์เลยหรือเลือกพิมพ์แค่ตัวอักษรส่วนแรกของที่อยู่เว็บไซต์ แล้วรอให้เบราว์เซอร์ขึ้นแนะนำที่อยู่เว็บไซต์ที่เก็บไว้เป็นประวัติการเข้าใช้งานขึ้นมา ก่อน จากนั้นจึงจะกดเลือกลิงค์ที่อยู่เว็บไซต์ที่ตนต้องการ ผลจากการวิจัยยังพบอีกว่า สาเหตุที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่ดำเนินการทำอะไร อาจจะเป็นเพราะมันใจว่าตนสามารถจดจำสารสนเทศได้ กล่าวคือสามารถจดจำที่อยู่เว็บไซต์หรือวิธีการหรือช่องทางที่จะทำให้ตนกลับเข้าไปใช้งานเว็บไซต์ได้ นอกจากนี้ยังเป็นเพราะเชื่อในความสามารถของตนว่าจะกลับเข้าไปค้นหาสารสนเทศที่จะทำให้ตนเข้าถึงเว็บไซต์ที่ตนต้องการได้อีกรอบ

Trace and Karadkar (2016) ศึกษาเรื่องวิธีการจัดการสารสนเทศในกระบวนการวิจัยของนักวิชาการในสาขามนุษยศาสตร์ จำนวน 26 คน เพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมการจัดการสารสนเทศดิจิทัลของนักวิชาการ และนำไปพัฒนาซอฟต์แวร์ช่วยจัดการสารสนเทศดิจิทัลสำหรับนักวิชาการ ในโครงการ Scholars Tracking Archival Resources (STAR) ภายใต้ข้อจำกัดการวิจัยว่าต้องมีแอปพลิเคชันโทรศัพท์มือถือที่ถ่ายภาพเอกสารได้ สร้างบริบทของการเก็บรักษาสารสนเทศในแอปพลิเคชันและอัปโหลดเอกสารดิจิทัลดังกล่าวไปยังแหล่งจัดเก็บแบบคลาวด์ที่สามารถเข้าถึงและแบ่งปันต่อได้จากอุปกรณ์การใช้งานอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบอื่น ผลจากการวิจัยพบว่า คอมพิวเตอร์พกพา เป็นอุปกรณ์ที่นักวิจัยในสาขามนุษยศาสตร์นิยมใช้ในการทำงานกับข้อมูลในระดับปฐมภูมิ ส่วนกล้องถ่ายรูปดิจิทัลและโทรศัพท์มือถือเป็นอุปกรณ์ที่ใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยกล้องถ่ายรูปดิจิทัลใช้เพื่อถ่ายภาพทำสำเนาเอกสาร สาเหตุที่ใช้กล้องถ่ายรูปดิจิทัลเพราะผู้ใช้สารสนเทศรู้สึกคุ้นเคยกับอุปกรณ์ ทำให้ใช้งานง่ายและสะดวก ทั้งยังได้ภาพถ่ายที่มีคุณภาพมากกว่าใช้โทรศัพท์มือถือ

Marčetić (2015) ศึกษาเรื่องวิธีการและการดำเนินการปฏิบัติการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลจากจากนักศึกษาปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จากมหาวิทยาลัย Osijek มหาวิทยาลัย Zagreb และมหาวิทยาลัย Zadar ในประเทศโครเอเชีย จำนวน 220 คน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ดำเนินการวิจัยโดยส่งแบบสอบถามออนไลน์ไปให้กลุ่มประชากร จากนั้นวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาตระหนักถึงประเด็นเรื่องการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เมื่อต้องจัดการสารสนเทศดิจิทัล มีการใช้วิธีการที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการย้ายสารสนเทศดิจิทัล การลบสารสนเทศดิจิทัลที่ไม่ต้องการออกไป นักศึกษาที่เคยลงทะเบียนเรียนในวิชา Personal Archiving and Preservation จัดการสารสนเทศดิจิทัลของตนและเห็นความสำคัญของการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลเป็นอย่างมาก ในขณะที่จำนวนชั้นเรียนที่เข้าเรียนและระดับการศึกษามีผลต่อระดับการเห็นความสำคัญของการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล มีผลต่อความพยายามในการจัดการสารสนเทศดิจิทัล และช่วยลดระดับความเหนื่อยหน่ายในการจัดการสารสนเทศดิจิทัลลงไป เมื่อพิจารณาเรื่องเพศสภาพ พบว่าไม่มีผลต่อความตระหนักรู้เรื่องการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล แต่ปรากฏว่าเพิ่มระดับความพยายามในการจัดการสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล คือ เพศหญิงมีความพยายามจัดการมากกว่าเพศชาย อย่างไรก็ตาม เพศสภาพไม่มีผลต่อความเหนื่อยหน่ายในการจัดการสารสนเทศดิจิทัล

Sinn et al. (2011) ศึกษาว่าบุคคลเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลผ่านบริการอีเมลและบล็อกอย่างไร เพื่อให้เข้าใจบทบาทของนักสารสนเทศศาสตร์ที่มีต่อการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลของบุคคลในเชิงสาธารณะผ่านอีเมลและบล็อก ศึกษาจากมุมมองการสำรวจรักษาสารสนเทศเพื่อส่งต่อให้คนรุ่นหลังและในมุมมองเชิงประวัติ เก็บรวบรวมจากผู้เข้าร่วมการวิจัย 345 ราย จากแบบสอบถาม

ออนไลน์ ศึกษาในประเด็นดังนี้ 1) การรับรู้เนื้อหาสารสนเทศที่เก็บรักษาในอีเมลและบล็อก 2) ความคาดหวังที่ผู้ใช้บริการมีต่อเครื่องมือช่วยเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลที่มีประโยชน์และจำเป็นต่อการใช้งาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้าร่วมการวิจัยตระหนักถึงความเสี่ยงที่สารสนเทศดิจิทัลในอีเมลและบล็อกจะสูญหายไป และตระหนักว่าบริษัทผู้ให้บริการอีเมลและบล็อกไม่มีบริการสำรองสารสนเทศดิจิทัล นอกจากนี้ หากสารสนเทศดิจิทัลนั้นสัมพันธ์กับเรื่องราวในอดีต ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะเห็นว่ามีความสำคัญมาก และปรารถนาให้สารสนเทศนั้นได้สงวนรักษา อย่างไรก็ตาม จากการวิจัยในครั้งนี้ไม่สามารถระบุได้ว่าเครื่องมือที่จะช่วยสงวนรักษาสารสนเทศดิจิทัลต้องมีคุณสมบัติอย่างไร และนำเสนอใจว่านักสารสนเทศศาสตร์ยังไม่สามารถเข้าถึงความต้องการเรื่องการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการในเชิงรุกได้

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ยังไม่ปรากฏงานวิจัยที่ศึกษาเรื่อง การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบของสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล กลยุทธ์และวัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชายในกรุงเทพมหานคร เพื่อทำความเข้าใจขอบเขตของการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล และนำไปสู่การพัฒนาแนวทางในการออกแบบระบบและพัฒนาบริการที่ช่วยสร้างระบบการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีประสิทธิภาพ และตรงกับความต้องการใช้งานของผู้ใช้บริการต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบบันทึกประจำวันและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรักษาวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย การวิจัยนี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เลขที่โครงการวิจัย 225/58

การกำหนดผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ใช้ในงานวิจัย

ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ ชายรักชายที่ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Grindr หรือ Hornet หรือ Jack'd มีคุณสมบัติตามเกณฑ์คัดเลือก ได้แก่ พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์มากกว่า 3 ครั้งต่อสัปดาห์ มีอายุในช่วงอายุ 20-40 ปี สื่อสารภาษาไทยได้ และไม่เป็นโปรไฟล์เพื่อการโฆษณาสินค้าหรือบริการ

การคัดเลือกใช้วิธีเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัยด้วยการสุ่มแบบตามสะดวกจากผู้ที่ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์และจากบุคคลคนที่ผู้วิจัยรู้จัก จากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบบอกต่อ เพื่อให้ได้ผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวนทั้งสิ้น 15 คน Creswell (2013) กล่าวว่า หลักทั่วไปในการกำหนดผู้เข้าร่วมการวิจัยของงานวิจัยเชิงคุณภาพ นอกจากมุ่งศึกษาข้อมูลในลักษณะเฉพาะกลุ่มย่อยหรือปัจเจกบุคคล ยังเป็นการศึกษาเพื่อมุ่งหวังให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยไม่ได้มีจุดประสงค์หลักเพื่ออธิบายปรากฏการณ์นั้นๆ ในลักษณะเหมารวม ยกเว้นในงานวิจัยเชิงคุณภาพบางประเภท หากแต่มีจุดประสงค์เพื่อพยายามอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในลักษณะเฉพาะและเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สะท้อนออกมาจากปรากฏการณ์นั้น อย่างไรก็ตาม การพิจารณากำหนดผู้เข้าร่วมการวิจัยของงานวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์นี้อาจใช้ผู้เข้าร่วมการวิจัยประมาณ 5-25 คน (Polkinghorne, 1989 อ้างถึงใน Creswell, 2013 : 81)

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบบันทึกประจำวันและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แบบบันทึกประจำวัน

การสร้างแบบบันทึกประจำวัน (diary) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยบันทึกพฤติกรรม การใช้งานและอารมณ์ความรู้สึกหลังจากผู้เข้าร่วมการวิจัยใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ในแต่ละวัน ครอบคลุมประเด็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการใช้งานแอปพลิเคชัน ความรู้สึกและความพึงพอใจที่มี ในขณะที่ใช้งานแอปพลิเคชัน ความคิดเห็น/ความรู้สึก/ข้อสงสัย/ข้อเสนอแนะที่มีหลังเก็บรักษา สารสนเทศดิจิทัลในแอปพลิเคชัน กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล วัตถุประสงค์ ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล และรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการเก็บ รักษา อนุญาตให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยบันทึกลงในรูปแบบใดก็ได้ที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยประสงค์ เช่น บันทึก ไดอารีออนไลน์ บันทึกเสียง เป็นต้น

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

การสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างนำแนวทางการสัมภาษณ์และใช้แนวคำถามตามแนวทาง Micro-moment Timeline ของ Derwin (1983) เพื่อช่วยให้สามารถอธิบายปรากฏการณ์ได้รอบ ด้าน โดยคำถามที่ใช้จะมีลักษณะเป็นคำถามกลาง ๆ (Neutral questions) เป็นเปิดโอกาสให้ผู้ถูก สัมภาษณ์สามารถเปิดเผยข้อมูลได้มากที่สุด แนวทางคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย แนวทางถามถึงสถานการณ์ (to tap situation) แนวทางถามถึงช่องว่างที่เกิดขึ้น (to tap gap) แนวทางเชื่อมระหว่างช่องว่างที่เกิดขึ้นและผลลัพธ์ (to tap bridge) และแนวทางถามถึงผลลัพธ์ (to tap outcome sought and/or obtained) แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ รูปแบบสารสนเทศดิจิทัล ส่วนบุคคลที่มีการเก็บรักษาวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล อุปกรณ์ที่ใช้บันทึกบทสนทนาระหว่างผู้วิจัยและผู้เข้าร่วมการวิจัย คือ เครื่องบันทึกเสียงและแอปพลิเคชัน Voice Memos ที่ปรากฏในระบบปฏิบัติการ iOS บนโทรศัพท์เคลื่อนที่ iPhone

การทดสอบเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยนำแบบบันทึกประจำวันและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างไปทดสอบความน่าเชื่อถือจากชายรักชายที่ใช้งานแอปพลิเคชัน Grindr, Hornet และ Jack'd และไม่ได้เป็นผู้เข้าร่วมการวิจัยจากแอปพลิเคชันละ 1 คน เป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 3 คนด้วยการให้ทดลองทำแบบบันทึกประจำวันหลังใช้งานแอปพลิเคชัน เป็นเวลา 1 สัปดาห์ จากนั้นจึงขอสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้เวลาสัมภาษณ์เฉลี่ยรายละ 40 นาที และบันทึกบทสนทนาระหว่างผู้วิจัยและผู้เข้าร่วมทดสอบเครื่องมือการวิจัยด้วยแอปพลิเคชัน Voice Memos ที่ปรากฏในระบบปฏิบัติการ iOS บนโทรศัพท์เคลื่อนที่ iPhone

ผลจากการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แสดงให้เห็นว่าแบบบันทึกประจำวันและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างยังมีองค์ประกอบที่ไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงสรุปประเด็นเพื่อนำมาปรับปรุงและแก้ไข ดังต่อไปนี้

แบบบันทึกประจำวัน

จากการทดสอบแบบบันทึกประจำวัน พบว่า ผู้เข้าร่วมทดสอบเครื่องมือ ถนัดใช้วิธีการบันทึกแบบบันทึกประจำวันที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงเสนอวิธีการที่หลากหลายเพื่อจูงใจผู้เข้าร่วมทดสอบเครื่องมือวิจัยทำแบบบันทึกประจำวันให้สำเร็จโดยปรับประเภทของสื่อที่ใช้บันทึกเป็นสื่อออนไลน์ ประกอบด้วย การพิมพ์ลงเครื่องคอมพิวเตอร์ การบันทึกในรูปแบบของไดอารีออนไลน์ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังปรับภาษาในแบบบันทึกประจำวันให้เข้าใจง่ายและสื่อถึงความหมายที่ผู้วิจัยและผู้เข้าร่วมทดสอบเครื่องมือวิจัยเข้าใจตรงกัน

มีรายละเอียดการปรับปรุงและแก้ไขแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ดังต่อไปนี้

1. เปลี่ยนชื่อเรียกของแบบบันทึกประจำวัน จากเดิมผู้วิจัยใช้คำว่า “แบบบันทึกประจำวัน” แต่ปรากฏว่าผู้เข้าร่วมทดสอบเครื่องมือวิจัยรายหนึ่งกล่าวว่าหากใช้คำว่า “ไดอารี” จะสื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการบันทึกได้ง่ายกว่า ผู้วิจัยจึงนำคำว่า ไดอารี ไปใช้กับผู้เข้าร่วมทดสอบเครื่องมือวิจัยอีก 2 รายและพบว่าประสบความสำเร็จ โดยสื่อสารระหว่างกันเข้าใจง่ายยิ่งขึ้น ต่อมาจึงเปลี่ยนชื่อเรียกจาก “แบบบันทึกประจำวัน” เป็น “ไดอารี”
2. เพิ่มวัตถุประสงค์ของการวิจัยลงในเอกสารแนวทางบันทึกไดอารี จากเดิมผู้วิจัยไม่ได้ใส่วัตถุประสงค์ของการวิจัยลงในแนวทางบันทึกไดอารี ทำให้ผู้เข้าร่วมทดสอบเครื่องมือวิจัยรายหนึ่งบันทึกเรื่องราวในไดอารีไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ข้อเขียนจากไดอารีในลักษณะ

ดังกล่าวจะไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ผลการวิจัยได้ ผู้วิจัยจึงนำวัตถุประสงค์ของการวิจัยใส่งในแนวทางบันทึกไดอารี เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยเข้าใจและสามารถนึกถึงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างใช้งานและเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ผู้วิจัยไม่ได้จำกัดว่าต้องบันทึกเฉพาะเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้เท่านั้น แต่เปิดโอกาสให้บันทึกได้ทุกอย่าง โดยควรปรากฏเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วย อย่างไรก็ตาม เมื่อใส่วัตถุประสงค์ของการวิจัยลงไปแนวทางบันทึกไดอารี พบว่าผู้เข้าร่วมทดสอบเครื่องมือวิจัยสามารถบันทึกข้อมูลจากการใช้งานแอปพลิเคชันได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

3. รวมข้อความในแนวทางบันทึกไดอารี

- 3.1. รวมประเด็นที่ถามถึง “ความรู้สึก ณ ปัจจุบันที่มีต่อแอปพลิเคชันที่เล่น” กับ “ความพึงพอใจที่มีต่อการเล่นแอปพลิเคชันในครั้งนี้” เป็น “ความรู้สึกและความพึงพอใจที่มีในขณะที่ใช้แอปพลิเคชัน” และจากเดิมให้ตอบความพึงพอใจเป็นระดับค่า 1-5 เปลี่ยนเป็นให้อธิบายเป็นข้อความแทน
- 3.2. รวมประเด็นที่ถามถึง “ข้อมูลที่ได้มาจากการเล่นแอปพลิเคชันในครั้งนี้” กับ “ขั้นตอนการเก็บข้อมูลที่ได้มาจากการเล่นแอปพลิเคชัน” เป็น “ข้อมูลที่แลกเปลี่ยนระหว่างท่านและสมาชิกรายอื่น และข้อมูลที่ท่านเลือกเก็บ (เช่น ภาพถ่าย, ภาพแคปเจอร์หน้าจอ, ข้อความ เป็นต้น)” โดยเพิ่มตัวอย่างของข้อมูล เพื่ออธิบายให้ผู้เข้าร่วมทดสอบเครื่องมือวิจัยทราบรูปแบบของข้อมูล
- 3.3. ตัดประเด็นที่ถามถึง “แหล่งจัดเก็บข้อมูลที่ได้จากแอปพลิเคชัน” และรวมข้อความ จากเดิมที่ว่า “จุดประสงค์ในการเก็บข้อมูลที่ได้จากแอปพลิเคชัน” เป็น “ขั้นตอนการเก็บข้อมูลที่ได้มา และจุดประสงค์ที่ท่านเลือกเก็บ”
- 3.4. เปลี่ยนประเด็นที่ถามถึง “ความรู้สึกหลังเก็บข้อมูลจากแอปพลิเคชันเรียบร้อยแล้ว” เป็น “หลังเก็บข้อมูลเสร็จ ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติม/ความรู้สึก/ข้อสงสัย หรือไม่อย่างไร”
- 3.5. เพิ่มเนื้อหาที่อธิบายเครื่องมือที่ใช้ระหว่างบันทึกไดอารีเป็น “บันทึกลงสื่อสิ่งพิมพ์ (กระดาษ) หรือสื่อออนไลน์ (เช่น โปรแกรม Microsoft Word, เว็บไซต์ Google Form ที่ผู้วิจัยส่งให้ เป็นต้น)”

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

จากการทดสอบแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ได้นำเสนอในการรายงานความคืบหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ และได้รับข้อเสนอแนะในการปรับแนวคำถาม จากนั้นจึงนำไปสัมภาษณ์กับผู้เข้าร่วมทดสอบเครื่องมือวิจัย เมื่อทดสอบแล้ว พบว่าไม่มีปัญหาการใช้งาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อหาผู้เข้าร่วมการวิจัยด้วยการสมัครเข้าเป็นสมาชิกด้วยบัญชีผู้ใช้ที่เปิดเผยว่าใช้สำหรับการทำวิจัย บนแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย Grindr, Hornet และ Jack'd บนโทรศัพท์มือถือที่ใช้ระบบปฏิบัติการ iOS โดยแสดงตนว่าเป็นโปรไฟล์เพื่อการวิจัย ด้วยภาพประจำตัวและข้อความแนะนำตัวที่สื่อให้สมาชิกรายอื่นเข้าใจว่าเป็นโปรไฟล์เพื่อการวิจัย
2. ผู้วิจัยในฐานะสมาชิกของแอปพลิเคชัน Grindr, Hornet และ Jack'd สุ่มเลือกสมาชิกรายอื่นที่ปรากฏจากฟังก์ชันจำกัดระยะทางใกล้เคียง (nearby location) แล้วทักไปในกล่องสนทนาส่วนตัว เริ่มสนทนาด้วยการส่งข้อความเพื่อเชิญชวนเข้าร่วมการวิจัย เมื่อถูกปฏิเสธหรือไม่ตอบกลับภายใน 1 วัน หรือเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติไม่ตรงตามเกณฑ์คัดเข้า ผู้วิจัยจึงติดต่อสมาชิกรายอื่น จนกว่าจะได้รับการตอบรับ นอกจากนี้ยังใช้ภาพประจำตัวเพื่อประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นมาเป็นผู้เข้าร่วมการวิจัย
3. ผู้วิจัยติดต่อหาผู้เข้าร่วมการวิจัยจากผู้ใช้แอปพลิเคชัน Grindr, Hornet และ Jack'd ผ่านเพื่อนและคนรู้จัก โดยขอให้เพื่อนและคนรู้จักแนะนำผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีคุณสมบัติผ่านเกณฑ์การคัดเข้าและสนใจเข้าร่วมการวิจัย
4. เมื่อมีผู้สนใจเข้าร่วมการวิจัย จึงดำเนินการคัดเลือกตามเกณฑ์คัดเข้า ส่งเอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย รายละเอียดการวิจัย ขั้นตอนและผู้เข้าร่วมการวิจัยต้องดำเนินการ แจ้งสิทธิ์ของผู้เข้าร่วมการวิจัยไปทางอีเมล หากผู้สนใจยืนยันเป็นผู้เข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยจะขอให้กำหนดนามสมมติของตน เพื่อใช้ติดต่อระหว่างดำเนินการวิจัย (Orme, 2015) ขอรายละเอียดสำหรับการติดต่อระหว่างกัน นอกจากนี้ยังสอบถามความจำนงใช้สื่อเพื่อบันทึกแบบบันทึกประจำวันจากผู้เข้าร่วมการวิจัยต้องการ ประกอบด้วยการบันทึกลงสื่อสิ่งพิมพ์ (กระดาษ) หรือสื่อออนไลน์ (เช่น โปรแกรม Microsoft Word, เว็บไซต์ Google Form ที่ผู้วิจัยส่งให้

เป็นต้น) และสอบถามวิธีการสัมภาษณ์ที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยสะดวก เช่น นัดพบ นัดสัมภาษณ์ออนไลน์ เป็นต้น

5. ผู้วิจัยแสดงใบรับรองโครงการวิจัยที่ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยรับทราบจากนั้นมอบเอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัย หากผู้เข้าร่วมการวิจัยยินยอมเข้าร่วมการวิจัย จึงจะขอให้ลงลายมือชื่อในหนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย และเริ่มดำเนินการให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยทำแบบบันทึกประจำวันและขอสัมภาษณ์ต่อไป กรณีผู้เข้าร่วมการวิจัยประสงค์จะสัมภาษณ์ออนไลน์ ผู้วิจัยจะส่งไฟล์เอกสารยินยอมเข้าร่วมการวิจัยที่สามารถแก้ไขได้ไปให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยผ่านทางอีเมล จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยพิมพ์ชื่อ-สกุล/ลงลายมือชื่อ แล้วส่งอีเมลกลับมาที่ผู้วิจัย จากนั้นผู้วิจัยจึงจะลงลายมือชื่อพร้อมพยาน (ตามข้อกำหนดในหนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) แล้วส่งหนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัยฉบับสมบูรณ์ไปให้ผู้เข้าร่วมการวิจัย 1 ฉบับ ผ่านทางอีเมล
6. ผู้วิจัยแจ้งคำชี้แจงในการบันทึกแบบบันทึกประจำวันให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบ และขอให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยเริ่มบันทึกแบบบันทึกประจำวัน เป็นเวลา 1 สัปดาห์ จากนั้นจึงติดตามผลว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยเกิดปัญหาหรือมีข้อสงสัยระหว่างการทำบันทึกหรือไม่ และคอยกระตุ้นเตือนให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยบันทึกเป็นประจำ กรณีผู้เข้าร่วมการวิจัยต้องการบันทึกแบบบันทึกประจำวันบนสื่อออนไลน์ผ่านแบบฟอร์มออนไลน์ เว็บไซต์ Google Forms จะจำกัดการเข้าถึงลิงค์ได้เฉพาะผู้วิจัยและผู้เข้าร่วมการวิจัย เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการบันทึกแบบบันทึกประจำวันแล้วผู้วิจัยถ่ายโอนข้อมูลทั้งหมดลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัวที่ตั้งรหัสผ่าน จากนั้นจึงจะทำลายข้อมูลทั้งหมดบนเว็บไซต์ ทั้งนี้ หากครบกำหนดระยะเวลาการบันทึกแบบบันทึกประจำวัน 1 สัปดาห์แล้ว แต่ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่สามารถบันทึกได้อย่างน้อย 3 วัน ผู้วิจัยจะติดต่อไปหาผู้เข้าร่วมการวิจัยอีกครั้ง เพื่อสอบถามว่ายังต้องการเข้าร่วมการวิจัยอยู่หรือไม่ หากผู้เข้าร่วมการวิจัยยังคงประสงค์เข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยจะขอให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยบันทึกอีกครั้ง เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ อย่างไรก็ตาม หากผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่สามารถบันทึกแบบบันทึกประจำวันในสัปดาห์ต่อมา ได้อย่างน้อย 3 วัน หรือผู้เข้าร่วมการวิจัยประสงค์ไม่เข้าร่วมการวิจัยต่อ ตั้งแต่สิ้นสุดการบันทึกไดอารี่ในสัปดาห์แรก ผู้วิจัยจึงจะพิจารณาคัดผู้เข้าร่วมการวิจัยออกจากการศึกษา โดยแจ้ง

ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบ และมอบของที่ระลึกให้ผู้เข้าร่วมการวิจัย เพื่อเป็นการขอบคุณที่ให้ความสนใจและเสียสละเข้าร่วมการวิจัย

7. ผู้วิจัยรับแบบบันทึกประจำวันจากผู้เข้าร่วมการวิจัยมาอ่าน สรุปผลจากแบบบันทึกประจำวันและเตรียมประเด็นที่น่าสนใจ เพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมการวิจัย
8. ผู้วิจัยนัดหมายผู้เข้าร่วมการวิจัยตามวัน เวลาและวิธีการที่สะดวกเพื่อสัมภาษณ์ ก่อนสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะขอให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยอ่านเอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัย และลงลายมือชื่อในเอกสารยินยอมเข้าร่วมการวิจัย (consent form) ในกรณีสัมภาษณ์ผ่านออนไลน์ ผู้วิจัยจะแจ้งให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบว่าแบบบันทึกเสียงระหว่างสัมภาษณ์ โดยเปิดลำโพงของอุปกรณ์ที่ใช้สื่อสารระหว่างกัน และใช้เครื่องบันทึกเสียงระหว่างการสนทนา ในระหว่างการวิจัยจะมีการบันทึกเสียงและเรียกชื่อผู้เข้าร่วมการวิจัยด้วยนามแฝงตามที่ตกลงกันไว้ ใช้เวลาสัมภาษณ์ประมาณ 40 – 60 นาที เมื่อจบการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะมอบของที่ระลึกให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยกรณีสัมภาษณ์ออนไลน์ ผู้วิจัยจะส่งของที่ระลึกให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยทางไปรษณีย์ตามชื่อและที่อยู่ของผู้เข้าร่วมการวิจัย ประสงค์
9. เมื่อผู้เข้าร่วมการวิจัยแนะนำผู้สนใจเข้าร่วมการวิจัยรายต่อไป ผู้ที่ได้รับการแนะนำต้องแสดงความจำนงว่ายินดีเข้าร่วมการวิจัยก่อน ผู้วิจัยจึงจะติดต่อเข้าร่วมการวิจัยเป็นรายต่อไป

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ Nvivo Pro 11 จากแบบบันทึกประจำวันและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหาบทถอดความด้วยการถอดคำแบบสรุป และจัดกลุ่มการวิเคราะห์แบบอุปนัย หน่วยการวิเคราะห์ คือ รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่เก็บรักษาวัตถุประสงค์และวิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล มีดังต่อไปนี้

1. ถอดไฟล์เสียงสัมภาษณ์ด้วยการถอดคำแบบสรุปด้วยโปรแกรม Nvivo Pro 11
2. ให้รหัสข้อมูลโดยจับใจความประเด็นสำคัญ และถอดข้อความประโยคสำคัญ ตามประเด็นเนื้อหาที่ปรากฏในไฟล์เสียงสัมภาษณ์
3. จัดกลุ่มการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัยด้วยการหาความสัมพันธ์ในแต่ละประเด็นจากข้อมูลของผู้เข้าร่วมการวิจัยรายแรก แล้วสร้างหมวดหมู่ย่อยของรหัสข้อมูลที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงกัน จากนั้น

จึงรวบรวมเป็นหมวดหมู่ โดยวิเคราะห์ว่าเป็นชุดข้อมูลที่สัมพันธ์กัน ท้ายที่สุดจึงสร้างเป็นประเด็นย่อยและประเด็นหลักตามลำดับ

4. ทดสอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการนำไปให้ผู้เข้าร่วมการวิจัย 1 ท่าน ตรวจสอบว่าการจัดกลุ่มข้อมูลข้างต้นครอบคลุมและตรงตามเรื่องราวที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยถ่ายทอด จากนั้นจึงปรับแก้ไปตามประเด็นที่สมควร
5. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดไปตามแนวทางที่ได้ปรับแล้ว ภายหลังจากที่ทดสอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วเสร็จ
6. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามหน่วยการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางและการบรรยาย

การตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของงานวิจัย

การตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของงานวิจัย ดำเนินการตามขอบเขต 4 ด้าน ได้แก่ ความน่าเชื่อถือได้, ความสามารถในการถ่ายโอนได้, ความสามารถในการพึ่งพาได้ และความสามารถในการยืนยันได้ (Lincoln, 1985; Zhang & Wildemuth, 2005)

1. ความน่าเชื่อถือได้ (credibility)

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่ง ในด้านข้อคำถาม (Orne, 2015) ดำเนินการด้วยการใช้ข้อคำถามที่หลากหลาย ทั้งนี้รวมข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบบันทึกประจำวันในประเด็นเดียวกัน เพื่อช่วยทดสอบและแสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่ได้จากผู้เข้าร่วมการวิจัยเสถียรและเป็นข้อมูลชุดเดียวกัน ด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Orne, 2015) ได้สัมภาษณ์และวิเคราะห์เนื้อหาของแบบบันทึกประจำวัน นอกจากนี้ยังนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ รวมถึงทดสอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ส่งให้ผู้เข้าร่วมการวิจัย 1 ราย ตรวจสอบว่าครอบคลุมและถูกต้อง เพื่อยืนยันว่าผู้วิจัยเข้าใจตรงประเด็น

2. ความสามารถในการถ่ายโอนได้ (transferability)

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลซึ่งเป็นข้อค้นพบของงานวิจัยอย่างเป็นระบบและถ่ายทอดออกมาอย่างตรงประเด็น เพื่อให้งานวิจัยนี้สามารถนำไปปรับใช้กับงานวิจัยอื่นในอนาคตที่อาจมีกลุ่มประชากรหรือบริบทที่แตกต่างออกไป รวมถึงการแจกแจงหมวดหมู่และหมวดหมู่ย่อย (ดูภาคผนวก ค)

3. ความสามารถในการพึ่งพาได้ (dependability)

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ ได้แก่ ไฟล์เสียง สัมภาษณ์และแบบบันทึกประจำวัน บทลดความจากการสัมภาษณ์ แบบบันทึกประจำวันของผู้เข้าร่วมการวิจัย บันทึกการจัดกลุ่มของผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อแสดงให้เห็นว่าสามารถตรวจสอบได้ นอกจากนี้ยังนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และข้อสรุปงานวิจัยไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเป็นประจำ เพื่อแสดงให้เห็นว่างานวิจัยนี้มีการเสถียร ดำเนินการด้วยระเบียบวิธีที่สามารถทำซ้ำได้

4. ความสามารถในการยืนยันได้ (confirmability)

ผู้วิจัยดำเนินการถอดไฟล์เสียงสัมภาษณ์แบบสรุป จำนวน 2 รอบ ในรอบแรก ดำเนินการฟังเสียงสัมภาษณ์ไปพร้อมกับถอดคำแบบสรุป ส่วนในรอบที่สองฟังเสียงสัมภาษณ์ไปพร้อมกับตรวจสอบรหัสข้อมูลและข้อความประโยคสำคัญ เพื่อแสดงให้เห็นว่าการถอดความดังกล่าวได้รับการตรวจสอบว่าถูกต้องและแม่นยำ ปรากฏดังตัวอย่างเอกสารหน่วยการวิเคราะห์ข้อมูล จากโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ Nvivo Pro 11 (ดูภาคผนวก ค)

การพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่ศึกษาผู้เข้าร่วมการวิจัยในประเด็นที่มีความเป็นส่วนตัวและมีความละเอียดอ่อน ผู้วิจัยจึงได้เตรียมการเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมการวิจัยตลอดช่วงเวลาที่เก็บข้อมูลไปจนถึงเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ ดังนี้

1. คำนึงถึงความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยของผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยแจ้งให้เข้าใจวัตถุประสงค์ การวิจัย และรายละเอียดโครงการวิจัยโดยสรุป
2. คำนึงถึงเสรีภาพในการตอบคำถามของผู้เข้าร่วมการวิจัย ให้สิทธิ์ผู้เข้าร่วมการวิจัยถอนตัวจากการวิจัยได้โดยไม่ต้องบอกสาเหตุ ไม่ตอบคำถามที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่สะดวกใจ โดยไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อผู้เข้าร่วมการวิจัย รวมถึงแจ้งให้ทราบว่าจะมีการนำข้อมูลจากแบบบันทึกประจำวันและการสัมภาษณ์ไปใช้งานวิจัย ทั้งนี้ ก่อนการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยจะแจ้งให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบว่าต้องบันทึกเสียงด้วยอุปกรณ์บันทึกเสียง หากผู้เข้าร่วมการวิจัยประสงค์ให้หยุดการบันทึกเสียงในช่วงการสนทนาใด สามารถแจ้งผู้วิจัยได้ทันที
3. คำนึงถึงความเป็นส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยใช้นามแฝงในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ไม่เปิดเผยข้อมูลและรายละเอียดเชิงลึกของผู้เข้าร่วมการวิจัย รวมถึงในกระบวนการเก็บรวบรวม

ข้อมูลทุกขั้นตอน ผู้วิจัยจะเป็นผู้จัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกอย่างไว้เป็นความลับ และนำเสนอผลการวิจัยออกมาในภาพรวม

4. คำนึงถึงความปลอดภัยของข้อมูล โดยจัดเก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องในกระบวนการวิจัยทั้งที่อยู่บนสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ อาทิ แบบบันทึกประจำวัน ไฟล์เสียงสัมภาษณ์ อีเมลที่สื่อสารระหว่างผู้วิจัยและผู้เข้าร่วมการวิจัยไว้ในคอมพิวเตอร์ส่วนตัวที่มีการตั้งรหัสผ่านกรณีผู้เข้าร่วมการวิจัยต้องการบันทึกแบบบันทึกประจำวันบนสื่อออนไลน์เว็บไซต์ Google Forms จะดำเนินการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลผ่านเว็บไซต์ที่จำกัดสิทธิ์ที่เข้าถึงได้รายบุคคล และตั้งค่าการเข้าถึงลิงค์เฉพาะผู้วิจัยและผู้เข้าร่วมการวิจัย เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการบันทึกแบบบันทึกประจำวันแล้ว ผู้วิจัยจะถ่ายโอนข้อมูลทั้งหมดลงในคอมพิวเตอร์ส่วนตัวที่ตั้งรหัสผ่าน จากนั้นจึงจะทำลายข้อมูลทั้งหมดบนเว็บไซต์ และเมื่อเสร็จสิ้นการวิจัยข้อมูลทุกชนิดจะถูกทำลายทั้งหมด

ข้อมูลเบื้องต้นของผู้เข้าร่วมการวิจัย

ผู้สนใจเข้าร่วมการวิจัยมีจำนวนทั้งหมด 30 คน แต่ยุติเข้าร่วมการวิจัยในช่วงทำแบบบันทึกประจำวัน จำนวน 15 คน (ติดต่อกับเพื่อน 6 คน ติดต่อกับตนเอง 1 คน และสุมจากแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ 8 คน) และคงเหลือเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 15 คน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้เข้าร่วมการวิจัยจำนวน 15 คน ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2559 มีวิธีการติดต่อกับผู้เข้าร่วมการวิจัย แบ่งออกเป็น 1) การสุมหาผู้เข้าร่วมการวิจัยจากผู้ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Hornet และ Jack'd จำนวน 2 คน 2) การติดต่อผ่านเพื่อนหรือคนรู้จัก จำนวน 8 คน และ 3) การบอกต่อจากผู้เข้าร่วมการวิจัยรายก่อนหน้า จำนวน 5 คน ผู้วิจัยติดต่อกับผู้เข้าร่วมการวิจัยผ่านโทรศัพท์มือถือ อีเมล สื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก แอปพลิเคชันไลน์ แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Hornet และ Jack'd

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบบันทึกประจำวัน

ผู้เข้าร่วมการวิจัยบันทึกข้อมูลลงแบบบันทึกประจำวันในเวลา 1 สัปดาห์ แบ่งเป็น 1) การบันทึกไดอารีออนไลน์ จำนวน 7 คน 2) การบันทึกเสียง จำนวน 7 คน และ 3) แบบผสมคือการบันทึกไดอารีออนไลน์และบันทึกเสียง จำนวน 1 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

ผู้เข้าร่วมการวิจัยให้สัมภาษณ์โดย 1) การนัดพบ จำนวน 11 คน ประกอบด้วยการนัดพบในที่สาธารณะ จำนวน 9 คน และการนัดพบในที่ส่วนบุคคล จำนวน 2 คน 2) การโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ จำนวน 3 คน และ 3) การสนทนาผ่านแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Hornet จำนวน 1 คน

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมีข้อน่าสังเกต คือ บริบทที่ใช้สัมภาษณ์อาจมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลเชิงลึกจากผู้เข้าร่วมการวิจัย การสัมภาษณ์ทางออนไลน์ผ่านการสนทนาด้วยข้อความตัวอักษรทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกจากผู้เข้าร่วมการวิจัย อาจเป็นเพราะผู้เข้าร่วมการวิจัยรู้สึกปลอดภัยและไม่ต้องเปิดเผยตัวตนที่แท้จริง จึงสนทนาอย่างเปิดเผย ทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย นอกจากนี้สถานที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลเชิงลึก จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้มีข้อน่าสังเกต คือ สถานที่นัดพบที่เป็นส่วนตัวส่งผลให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยกล้าเปิดเผยข้อมูลเชิงลึกมากกว่าการนัดพบในที่สาธารณะ

การกำหนดนามแฝง

การนำเสนอข้อมูลเบื้องต้นของผู้เข้าร่วมการวิจัย จำนวน 15 คน นำเสนอโดยใช้นามสมมติ ผู้วิจัยให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยสามารถเสนอนามสมมติของตนเองได้ตามความต้องการส่วนตัว ส่วนผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ไม่ปรารถนาเสนอนามสมมติของตน ผู้วิจัยเป็นผู้เลือกนามสมมติที่เหมาะสมให้กับผู้เข้าร่วมการวิจัยรายนั้น โดยสุ่มเลือกนามสมมติจากชื่อเรียกของเพศชายที่ได้รับความนิยมในสังคมไทย มีรายละเอียดของผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละราย ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 1 และตารางที่

ตาราง 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัย

ลำดับ	นามสมมติ	อายุ	ระดับการศึกษา	สถานภาพ	การติดต่อ	ช่องทางติดต่อ	ไดอารี่	เครื่องมือวิจัย	สถานที่สัมภาษณ์	ระยะเวลาสัมภาษณ์	การบอกต่อ (Snowball)
1	ซุบพร*	25 ปี	ปริญญาตรี	โสด	เพื่อนของผู้วิจัยแนะนำ	อีเมล แอปพลิเคชันไลน์และโทรศัพท์มือถือ	ออนไลน์	นิตพบบ	ร้านกาแฟแห่งหนึ่ง	1 ชั่วโมง	ไม่ได้บอกต่อ
2	บอย	30 ปี	ปริญญาโท	โสด	ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายที่ 4 (ต้นแนะนำ)	เฟซบุ๊ก แอปพลิเคชันไลน์และโทรศัพท์มือถือ	ออนไลน์	นิตพบบ	หอศิลปวัฒนธรรม	40 นาที	ไม่ได้บอกต่อ
3	ฉอน*	25 ปี	ปริญญาตรี	มีคหู่ใจ	บุคคลที่ผู้วิจัยรู้จัก	เฟซบุ๊ก แอปพลิเคชันไลน์และโทรศัพท์มือถือ	ออนไลน์และบันทึกเสียง	นิตพบบ	ที่พักส่วนตัว	40 นาที	บอกต่อ ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายที่ 8
4	ต้น	30 ปี	ปริญญาโท	มีคหู่ใจ	บุคคลที่ผู้วิจัยรู้จัก	เฟซบุ๊ก แอปพลิเคชันไลน์และโทรศัพท์มือถือ	ออนไลน์	นิตพบบ	ที่พักส่วนตัว	40 นาที	บอกต่อ ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายที่ 12 และ 13
5	ด้อม	24 ปี	ปริญญาตรี	โสด	บุคคลที่ผู้วิจัยรู้จัก	เฟซบุ๊ก แอปพลิเคชันไลน์และโทรศัพท์มือถือ	บันทึกเสียง	นิตพบบ	มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง	1 ชั่วโมง	ไม่ได้บอกต่อ
6	ชะเก้*	26 ปี	ปริญญาตรี	โสด	เพื่อนของผู้วิจัยแนะนำ	อีเมลและแอปพลิเคชันไลน์	ออนไลน์	โทรศัพท์ทางแอปพลิเคชันไลน์	ออนไลน์	1 ชั่วโมง	ไม่ได้บอกต่อ
7	มะตูม	25 ปี	ปริญญาโท	มีคนที่กำลังศึกษาอยู่	ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายที่ 12 และ 13	อีเมลและแอปพลิเคชันไลน์	ออนไลน์	นิตพบบ	ร้านกาแฟแห่งหนึ่ง	1 ชั่วโมง	ไม่ได้บอกต่อ

ตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัย (ต่อ)

ลำดับ	นามสมมติ	อายุ	ระดับการศึกษา	สถานภาพ	การติดต่อ	ช่องทางติดต่อ	เครื่องมือวิจัย	สถานที่สัมภาษณ์	ระยะเวลาสัมภาษณ์	การบอกต่อ (Snowball)
8	โพนี่*	23 ปี	ปริญญาตรี	โสด	บุคคลที่ผู้วิจัยรู้จัก	เฟซบุ๊ก แอปพลิเคชั่นไลน์และโทรศัพท์มือถือ	ไดอารี่ บันทึกเสียง	ห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่ง	1 ชั่วโมง	บอกต่อ ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายที่ 9
9	เจมส์	22 ปี	ปริญญาตรี	โสด	ผู้เข้าร่วมการวิจัย รายที่ 8 (โพนี่) เป็นผู้แนะนำเข้าร่วมการวิจัย	แอปพลิเคชั่นไลน์	โทรศัพท์	ออนไลน์	50 นาที	ไม่ได้บอกต่อ
10	ทอม	27 ปี	ปริญญาตรี	โสด	บุคคลที่ผู้วิจัยรู้จัก	เฟซบุ๊ก แอปพลิเคชั่นไลน์และโทรศัพท์มือถือ	บันทึกเสียง	ร้านกาแฟแห่งหนึ่ง	50 นาที	ไม่ได้บอกต่อ
11	ปุ่น	25 ปี	ปริญญาตรี	มีคนรู้ใจ	บุคคลที่ผู้วิจัยรู้จัก	เฟซบุ๊ก แอปพลิเคชั่นไลน์และโทรศัพท์มือถือ	บันทึกเสียง	ห้องสมุดแห่งหนึ่ง	1 ชั่วโมง 20 นาที	ไม่ได้บอกต่อ
12	นนท์	24 ปี	ปริญญาโท	โสด แต่มีคนที่กำลังศึกษาต่อ	ผู้เข้าร่วมการวิจัย รายที่ 11 (ปุ่น) เป็นผู้แนะนำเข้าร่วมการวิจัย	เฟซบุ๊ก แอปพลิเคชั่นไลน์และโทรศัพท์มือถือ	บันทึกเสียง	ห้องสมุดแห่งหนึ่ง	1 ชั่วโมง	บอกต่อ ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายที่ 14
13	จ๊อบ	31 ปี	ปริญญาโท	มีคนรู้ใจ	ผู้เข้าร่วมการวิจัย รายที่ 4 (ต้น) เป็นผู้แนะนำเข้าร่วมการวิจัย	แอปพลิเคชั่นไลน์	บันทึกเสียง	โทรศัพท์	1 ชั่วโมง	ไม่ได้บอกต่อ

ตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัย (ต่อ)

ลำดับ	นามสมมติ	อายุ	ระดับการศึกษา	สถานภาพ	การติดต่อ	ช่องทางการติดต่อ	เครื่องมือวิจัย	สถานที่สัมภาษณ์	ระยะเวลาสัมภาษณ์	การบอกต่อ (Snowball)
14	เต้	26 ปี	ปริญญาตรี	มีคหจกและอาศัยอยู่ด้วยกัน	ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายที่ 12 (นิวิรัตน์ เตมะวัชานนท์) เป็นผู้แนะนำเข้ารวมการวิจัย	เฟซบุ๊ก แอปพลิเคชันไลน์และโทรศัพท์มือถือ	ไดอารี่ บันทึกเสียง	ห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่ง	40 นาที	ไม่ได้บอกต่อ
15	เฮีย*	33 ปี	ปริญญาโท	มีคหจก	ผู้เข้าร่วมการวิจัย	สนทนาในแอปพลิเคชันไลน์	ออนไลน์	ออนไลน์	1 ชั่วโมง 50 นาที	ไม่ได้บอกต่อ

หมายเหตุ * นามสมมติของผู้เข้าร่วมวิจัยกำหนดเอง

ตาราง 2 ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์

ลำดับ	นาม สมมติ	แอปพลิเคชันหาคู่ที่ใช้			ระยะเวลาที่ใช้ แอปพลิเคชันหาคู่	วัตถุประสงค์ที่ ใช้แอปพลิเคชัน หาคู่	ระยะเวลาที่ใช้ อินเทอร์เน็ต	ระบบปฏิบัติการ โทรศัพท์ มือถือ
		Grindr	Hornet	Jack'd				
1	ชุมพร*	/	/	3 ปี (ปี พ.ศ. 2556 ถึง มีนาคม 2559)	เพื่อหาคู่นอน	8 ปี (ปี พ.ศ. 2551 ถึง มีนาคม 2559)	iOS	
2	บอย	/	/	4 ปี (ปี พ.ศ. 2555 ถึง มีนาคม 2559)	เพื่อหาคู่นอน	16 ปี (ปี พ.ศ. 2543 ถึง มีนาคม 2559)	Android	
3	ฉอน*	/	/	3 ปี (ปี พ.ศ. 2556 ถึง มีนาคม 2559)	เพื่อหาคู่นอน แต่ก็เคยได้พบ ความสัมพันธ์ ระยะยาว	9 ปี (ปี พ.ศ. 2550 ถึง มีนาคม 2559)	iOS	
4	ตัน	/	/	1 ปี (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 ถึงมีนาคม 2559)	เพื่อหาคู่นอน และหาเพื่อนที่ เป็นชายรักชาย	16 ปี (ปี พ.ศ. 2543 ถึง มีนาคม 2559)	Android	
5	ต่อม	/	/	1 ปี (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 ถึงมีนาคม 2559)	เพื่อหาเพื่อนคุย	9 ปี (ปี พ.ศ. 2551 ถึง มีนาคม 2559)	iOS	
6	สะเก่า*	/	/	4 ปี (ปี พ.ศ. 2555 ถึง มีนาคม 2559)	เพื่อหาคู่นอน	10 ปี (ปี พ.ศ. 2549 ถึง มีนาคม 2559)	iOS	
7	มะตูม	/	/	1 ปี (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 ถึงมีนาคม 2559)	เพื่อหาคู่นอน และคนรัก	10 ปี (ปี พ.ศ. 2549 ถึง มีนาคม 2559)	iOS	
8	โพนี่*	/	/	3 ปี (ปี พ.ศ. 2556 ถึง มีนาคม 2559)	เพื่อหาคู่รัก หาคู่นอนและ หามิตรภาพจาก เพื่อนที่เป็นชาย รักชาย	12 ปี (ปี พ.ศ. 2547 ถึง มีนาคม 2559)	iOS	
9	เจมส์	/	/	3 ปี (ปี พ.ศ. 2556 ถึง มีนาคม 2559)	เพื่อหาคู่นอน	10 ปี (ปี พ.ศ. 2549 ถึง มีนาคม 2559)	iOS	

ตาราง 2 ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ (ต่อ)

ลำดับ	นามสมมติ	แอปพลิเคชันหาคู่ที่ใช้			ระยะเวลาที่ใช้ แอปพลิเคชัน หาคู่	วัตถุประสงค์ที่ใช้ แอปพลิเคชันหาคู่	ระยะเวลาที่ใช้ อินเทอร์เน็ต	ระบบ ปฏิบัติการ โทรศัพท์ มือถือ
		Grind r	Horne t	Jack' d				
10	ทอม		/	/	1 ปี (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 ถึง มีนาคม 2559)	เพื่อหาคนรัก	10 ปี (ปี พ.ศ. 2549 ถึง มีนาคม 2559)	iOS
11	ปูน	/	/	/	2 ปี (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 ถึง มีนาคม 2559)	เพื่อหาเพื่อนเป็น หลัก แต่สำหรับบาง คนที่คุยกันถูกคอ จะสานสัมพันธ์กัน ต่อและอาจนัดพบ กันเพื่อมี เพศสัมพันธ์	11 ปี (ปี พ.ศ. 2548 ถึง มีนาคม 2559)	Android
12	นนท์	/		/	3 ปี (ปี พ.ศ. 2556 ถึงมีนาคม 2559)	เพื่อหาเพื่อนและ แสวงหามิตรภาพ	13 ปี (ปี พ.ศ. 2546 ถึง มีนาคม 2559)	iOS
13	จ๊อบ		/		4 ปี (ปี พ.ศ. 2555 ถึงมีนาคม 2559)	เพื่อหาเพื่อน	18 ปี (ปี พ.ศ. 2541 ถึง มีนาคม 2559)	iOS
14	दै			/	3 ปี (ปี พ.ศ. 2556 ถึงมีนาคม 2559)	เพื่อหาเพื่อน	13 ปี (ปี พ.ศ. 2546 ถึง มีนาคม 2559)	iOS
15	เฮีย*	/	/	/	4 ปี (ปี พ.ศ. 2555 ถึงมีนาคม 2559)	เพื่อหาเพื่อน	18 ปี (ปี พ.ศ. 2541 ถึง มีนาคม 2559)	iOS

หมายเหตุ * นามสมมติที่ผู้เข้าร่วมวิจัยกำหนดเอง

บทที่ 4

รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรักษา

รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรักษาในบริบทการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายที่ปรากฏในการวิจัย พบว่าจำแนกได้ 3 ประเภท ได้แก่ ข้อความตัวอักษร ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว โดยมีบริบทย่อยของการนำไปใช้อยู่ 3 บริบทสำคัญ ได้แก่ การอธิบายตัวตน (โปรไฟล์) การสนทนาผ่านแอปพลิเคชันหาคู่ และการสนทนาผ่านแอปพลิเคชันสนทนาออนไลน์ทั่วไป รูปแบบของสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลทั้ง 3 รูปแบบปรากฏอย่างในบริบทย่อยทั้ง 3 บริบท ยกเว้นภาพเคลื่อนไหวที่ปรากฏเฉพาะในบริบทของการสนทนาผ่านแอปพลิเคชันสนทนาออนไลน์เท่านั้น ในปัจจุบันแอปพลิเคชันหาคู่ยังจำกัดการใช้ภาพเคลื่อนไหวในการอธิบายตัวตนและการสนทนาภายในแอปพลิเคชัน

ปฏิสัมพันธ์กับสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายเริ่มต้นจากการที่ผู้ใช้สารสนเทศพิจารณาคัดเลือกบัญชีผู้ใช้ของชายรักชายที่ตนสนใจจากภาพประจำตัวที่ปรากฏให้เห็นอาจเป็นภาพตนเอง ภาพส่วนของร่างกาย/ภาพเปลือย จากนั้นจึงจะพิจารณาข้อความอธิบายตนที่ชายรักชายในแอปพลิเคชันป้อนข้อมูลเพื่อนำเสนอตนเอง เมื่อผู้ใช้สารสนเทศสนใจและอยากเริ่มบทสนทนาจะส่งข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันทีไปหาอีกฝ่าย เมื่อทั้งสองฝ่ายเริ่มสนทากัน ในบางคู่สนทนาจะส่งอีโมติคอนหรือสติ๊กเกอร์ให้กันเพื่อแสดงให้เห็นอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้น เมื่อทั้งสองฝ่ายเกิดความรู้สึกไว้นือเชื่อใจและอยากสานสัมพันธ์ต่อจะเริ่มแลกเปลี่ยนภาพนิ่ง และเจรจาต่อรองขอข้อมูลการติดต่อเพื่อนำมาใช้ติดต่อกันผ่านช่องทางอื่น

รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการใช้งานในบริบทการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายที่ใช้งานแอปพลิเคชัน Grindr Hornet และ Jack'd ประกอบด้วย ข้อความตัวอักษร ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว

ข้อความตัวอักษรเป็นสารสนเทศดิจิทัลที่ผู้ใช้สารสนเทศใช้สนทนากันผ่านตัวอักษร ได้แก่ ข้อความอธิบายตน ข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันทีและข้อมูลการติดต่อ ส่วนภาพนิ่งเป็นสารสนเทศดิจิทัลที่สะท้อนอัตลักษณ์และสัมพันธ์กันกับวัตถุประสงค์ในการใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ รูปแบบภาพนิ่งที่ปรากฏในการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย ได้แก่ ภาพตนเอง ภาพเปลือย ภาพบันทึกหน้าจอ และอีโมติคอนและสติ๊กเกอร์ สารสนเทศดิจิทัลรูปแบบสุดท้ายที่มีการใช้และเก็บรักษา คือ ภาพเคลื่อนไหว ได้แก่ วิดีโอคอล การใช้งานวิดีโอคอลของผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นผลพวงจาก

การพัฒนาความสัมพันธ์ในการหาข้อมูลออนไลน์ของผู้ใช้แอปพลิเคชันที่ต้องการสานสัมพันธ์กับชายรักชายที่ตนพึงพอใจ มีรายละเอียดดังนี้

ข้อความตัวอักษร

สารสนเทศดิจิทัลในรูปแบบข้อความที่ปรากฏว่ามีการเก็บรักษาในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย ประกอบด้วยข้อความอธิบายตัวตน ข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันทีและข้อมูลการติดต่อ จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าวิธีการเก็บรักษาข้อความตัวอักษรของผู้เข้าร่วมการวิจัยมีทั้งการคัดลอกและการบันทึกหน้าจอข้อความตัวอักษรที่ปรากฏในการใช้งาน มีรายละเอียดดังนี้

ข้อความอธิบายตัวตน

ข้อความอธิบายตัวตนเป็นรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลที่มีการเก็บรักษาในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย

นนท์เป็นผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ใช้แอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2556 เพื่อแสวงหาเพื่อนและแสวงหามิตรภาพ เมื่อผู้วิจัยขอให้นนท์เล่าถึงข้อความอธิบายตนเอง นนท์เล่าว่าตนสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของข้อความอธิบายตนเองได้จากเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ และเชื่อว่าเนื้อหาเหล่านั้นสะท้อนตัวตนของผู้ใช้แอปพลิเคชันรายนั้นได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

“มัน provide ข้อมูลให้ได้มากที่สุด เห็นทั้งรูป ข้อมูล อายุ ส่วนสูง น้ำหนัก ซึ่งความจริงพวกนี้จะไม่เชื่อทั้งร้อยเปอร์เซ็นต์ ใครจะโกหกแต่งขึ้นมาก็ได้ แต่ว่าบางคน sense ไม่เหมือนกัน เราเป็นคนมีความสามารถที่จะบอกว่าอันนี้มันโอเวอร์เกิน โทกเกิน ที่อ่านมากที่สุดจะเป็นโปรไฟล์ข้างล่างที่ represent ตัวเอง ... บางคนแบบ สนใจครีมีขาว ลดน้ำหนัก หุ่นเฟิร์ม อะอันนี้ก็ขายของแน่นอน รั้งงานนะครั๊บ อะอันนี้ก็ก๊วน high [ไฮต์] อันนี้เล่นยา หรือว่าจะเป็น โปรไฟล์ดูสวยเกินเหตุ ก็คือ ก๊อป [copy] เขามา ก๊อป [copy] quote [ข้อเขียน/คำพูดผู้อื่น] ใครมาก็ไม่รู้ เราจะรู้สึกว่ปลอม บางทีคนที่น่าสนใจมากที่สุดก็คือคนที่ไม่พิมพ์อะไรเลย พอเรารู้สึกว่เขาเป็นอะไร แล้วเราน่าเข้าไปค้นหามากกว่า”

-นนท์

เนื้อหาที่ปรากฏในข้อความอธิบายตัวตนสะท้อนให้เห็นตัวตนของอีกฝ่ายผ่านการตั้งชื่อประจำตัว ลักษณะภาษาที่ใช้และสัญลักษณ์ที่เลือกใช้สื่อความหมาย อาจเป็นเนื้อหาที่เป็นความจริงหรือไม่เป็นความจริงทั้งหมด ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายเลือกที่จะไม่เปิดเผยข้อมูลทั้งหมด แต่หากอีกฝ่ายสอบถามในกล่องสนทนา จะได้รับข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากกว่า

สาเหตุที่ไม่เปิดเผยข้อมูลที่เป็นความจริงทั้งหมดแต่แรก อาจเป็นเพราะต้องการดึงดูดให้ผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นสนใจตนเองและนำไปสู่การเริ่มทักทายและสนทนาต่อไป อย่างไรก็ตาม หากผู้เข้าร่วมการวิจัยเปิดเผยข้อมูลทั้งหมดแต่แรก อาจส่งผลให้อีกฝ่ายไม่สนใจตนเองหรือส่งผลให้ความสนใจที่มีต่อตนเองลดลงไป อย่างไรก็ตามจากการศึกษาของ Brand et al. (2012) พบว่า ข้อความอธิบายตัวตนจะดึงดูดใจผู้ใช้งานแอปพลิเคชันได้ หากอีกฝ่ายรู้สึกพึงพอใจภาพประจำตัวของผู้ใช้แอปพลิเคชันรายนั้นอยู่แล้ว และจะยิ่งประทับใจมากขึ้นกว่าเดิมอีก เมื่อได้อ่านข้อความอธิบายตัวตน อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสนใจว่า ไม่มีผู้เข้าร่วมการวิจัยรายใดใช้ปัจจัยในเรื่องความปลอดภัยส่วนบุคคลสร้างข้อความอธิบายตัวตนในบริบทการหาคู่ออนไลน์

ข้อความอธิบายตัวตนที่ปรากฏในการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายมักจะมีองค์ประกอบหลัก ได้แก่

1) ข้อความที่แสดงวัตถุประสงค์ในการใช้งาน เช่น การตั้งชื่อประจำตัวที่แจ้งวัตถุประสงค์ของการหาคู่หรือลักษณะของคู่ที่แสวงหา อาทิ “BTM” ที่สื่อให้เห็นรสนิยมทางเพศแบบรับ หรือ “I am therapist” ที่สื่อให้เห็นจุดประสงค์ในการใช้แอปพลิเคชันเพื่อเสนอขายบริการนวด เป็นต้น

2) ข้อความที่แสดงเงื่อนไขหรือคุณลักษณะของคู่ที่สนใจ เช่น “Bottom here!!!” ที่สื่อให้เห็นรสนิยมทางเพศของตนที่เป็นฝ่ายรับ หรือ “รับนวดไทย นวดออย สนใจสอบถามได้ครับ” ที่สื่อให้เห็นบริการของตนที่ต้องการประชาสัมพันธ์ หรือ “เกิน 30 ห้ามทัก” ที่สื่อให้เห็นว่าไม่ชอบคนที่อายุมากกว่า 30 ปี เป็นต้น

3) อิโมติคอนที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกเช่น “CC” ที่แสดงให้เห็นว่าแข็งแรง หรือ “😄😄😄” ที่แสดงให้เห็นว่าสดใสร่าเริง เป็นต้น

“ชื่อประจำตัว : BTM | (อายุ) 27

ข้อความอธิบายตัวตน : 00 | Bottom here!!!”

“ชื่อประจำตัว : I am therapist

ข้อความอธิบายตัวตน : Line id : xxx Tel : xxx | รับνωดไทย นวดออย สนใจ
สอบถามได้คร้บ เน้นนวดจริงๆ นะคร้บ ไม่ใช่นวดเช้กซ์ นวดไม่เป็น ยินดีให้ล้กกลับ
คร้บ ^^”

“ชื่อประจำตัว : 🇧🇪 | (อายุ) 19

ข้อความอธิบายตัวตน : #ปี 1 | อย่าดูแค่รูป ตัวจริงขยับได้. #ผมหน้าเด้กนะ เกิน
30 ห้ามทัก”

“ชื่อประจำตัว : 😊😊😊 | (อายุ) 21

ข้อความอธิบายตัวตน : CU อาจตอบช้าะคร้บ จะดูรูปเปิดมาก่อนคร้บ”

ผู้วิจัยสัมภาษณ์โพนี่ และขอให้เล่าถึงพฤติกรรมกาเลือกผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นเพื่อ
ตัดสินใจสานสัมพันธ์ โพนี่เล่าได้อย่างน่าสนใจว่าตนมักประเมินผ่านเนื้อหาที่ปรากฏในข้อความอธิบาย
ตัวตน โดยเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ในการหาคู่กับคุณลักษณะของคู่ที่ตนสนใจ

“เลือกจากการที่เขาเขียนโปรไฟล์ของตัวเองไว้ยู่แล้วในแอป [พลิเคชัน]
เขียนมาอย่างละเอียด มันจะมีคำพูดที่ทำให้เรารู้สึกได้ว่าเขาไม่โกหก แบบว่า ‘ปลา
สลิดไม่ต้องทักมา’ มันเหมือนว่าคนไม่มีหัว มาแต่ตัว ภาพไม่มีหัว”

-โพนี่

ผู้วิจัยขอให้มะตูมอธิบายประสบการณ์ที่ตนเคยพบจากการใช้งานข้อความอธิบายตนเอง
มะตูมเล่าว่าตนเคยประหลาดใจ เมื่อกลับมาดูและพบว่าข้อความที่อีกฝ่ายเขียนไว้มีเนื้อหาที่ตนไม่พึง
พอใจ และเชื่อว่าหากตนได้เห็นข้อความในลักษณะนี้แต่แรก ตนจะไม่ปรารถนาเก็บบัญชีผู้ใช้นี้ไว้
เพื่อสานสัมพันธ์ จะเห็นได้ว่า ข้อความอธิบายตนเองเป็นสารสนเทศดิจิทัลที่มีส่วนในการตัดสินใจ
เลือกสานสัมพันธ์เป็นอย่างมาก

“มันก็จะอยู่ในช่องแชท (chat) บางทีก็เห็น ชั้นเคยสนใจคนนี้ด้วยเหวอะ ตอนมันมีมือ มันมีกอด ทีนี้พอกลับมากอดดู เห็น (เสียงตกใจ) ข้อความที่เขาเขียนไว้ ข้างล่างไมโอเคอะ ข้อความที่อยู่ในโปรไฟล์เขาเปลี่ยนไป แต่ session (ส่วน) ที่เป็นข้อความใน Hornet เปลี่ยนไป แค่ข้อความประมาณร้อยกว่าคำ มันสามารถบ่งบอก คนได้นะ ที่รู้ว่าเปลี่ยนเพราะน่าจะจำได้ว่าตอนที่เรากด เราจะไม่กดคนแบบนี้ แต่พอมาดู โห้ย (ลากเสียงยาว) ไม่ไหวแล้ว”

-มะตุม

ประเด็นที่น่าสนใจประการหนึ่ง คือ ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่คัดลอกข้อความอธิบายตัวตน เมื่อต้องการส่งต่อ แต่จะบันทึกหน้าจอ แล้วส่งต่อเป็นภาพนิ่งแทน เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า อาจเป็นเพราะ การบันทึกหน้าจอเป็นวิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลที่สะดวก ประกอบกับข้อจำกัดในการใช้งาน แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ที่ไม่อนุญาตให้ผู้ใช้งานข้อความตัวอักษรได้ ส่งผลให้รูปแบบของสารสนเทศ เปลี่ยนจากรูปตัวอักษรไปเป็นภาพนิ่ง ซึ่งสันนิษฐานได้ว่าส่งผลกระทบต่อวิธีการเก็บรักษาและการค้นหา สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในอนาคต

ข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันที

ข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันทีเป็นรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลที่มีการเก็บรักษาในบริบทการ หาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย เกิดขึ้นจากบทสนทนาที่ใช้สารสนเทศแลกเปลี่ยนกันในกล่องสนทนา ของแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ และเป็นช่องทางหลักที่ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ เนื้อหา ข้อความจากบทสนทนาที่มีการเก็บรักษาประกอบด้วย ข้อมูลเบื้องต้น เช่น อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง การศึกษา อาชีพ การศึกษา สถานที่อยู่อาศัย เป็นต้น

โพนี่เล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า ข้อมูลส่วนตัวเป็นลักษณะของข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันทีที่ตน ใช้สนทนากับบุคคลอื่นเสมอ ตนมักใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการประเมินความน่าเชื่อถือจากข้อความ สนทนาที่อีกฝ่ายส่งให้

“ข้อมูลที่แลกเปลี่ยนแนวๆ ก็คือ ชื่อ สถานที่อยู่ แถวไหน แบบไหน หมายถึง เป็นรุกหรือรับ¹ เป็นแก๊ง² เป็นไบ³ ข้อมูลนี้ต้องถามอยู่แล้ว เขาก็อยากรู้ เราก็ออยากรู้ ข้อมูลที่แลกเปลี่ยนก็คือประวัติของตัวเอง บทสนทนาทั้งชื่อการศึกษา ทำงานอะไร ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลพื้นฐานที่เราสามารถถามเขาได้ ส่วนใหญ่ก็จะถาม เขาจะตอบ แต่ไม่รู้จริงหรือเปล่า เราจะใช้ sense (สัมผัส) ของเรา ว่ามันใช่หรือเปล่า”

-โพนี่

ปัจจัยหนึ่งที่มีผู้เข้าร่วมการวิจัยพึงพอใจที่จะสนทนาผ่านข้อความแบบโต้ตอบในทันทีเป็นเพราะสามารถทำให้สื่อสารประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับผลการวิจัยก่อนหน้านี้ว่าผู้ใช้สารสนเทศที่สื่อสารโต้ตอบกันด้วยข้อความสนทนาด่วนประสบความสำเร็จในการสื่อสารผ่านกล่องสนทนาในสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ รวมถึงในแอปพลิเคชัน เช่น ไลน์ เป็นต้น (Isari et al., 2016; Mahatanankoon, 2016)

นอกจากนี้ จากผลการวิจัยของ Gonzales (2014) พบว่าการสื่อสารผ่านข้อความตัวอักษรแบบโต้ตอบในทันทีเป็นวิธีการสื่อสารที่เสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองได้ เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าข้อค้นพบดังกล่าวมีความเป็นไปได้สูงที่จะเกิดขึ้นในบริบทการหาคู่ออนไลน์ เนื่องจากการที่มีโอกาสได้นำเสนอตนเองผ่านการสนทนา จะทำให้ผู้ที่รู้สึกว่าคุณค่าไม่ดึงดูดใจมีโอกาสได้นำเสนอตัวตนที่แท้จริงผ่านการสนทนาด้วยข้อความตัวอักษร วิธีการดังกล่าวช่วยลดอคติที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินผู้อื่นจากภาพลักษณ์ทางร่างกาย และช่วยสร้างความมั่นใจให้ผู้ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ที่ไม่มี ความมั่นใจในตนเอง

อย่างไรก็ตามปรากฏการณ์การปล่อยข้อความสนทนาไว้โดยไม่เก็บรักษาและไม่ลบทิ้ง เพื่อใช้ประโยชน์จากการปรากฏอยู่ของข้อความดังกล่าวโดยกลับมาดูอีกครั้งในอนาคต เช่น ใช้ติดต่อหาคุณอน ใช้ทำงานและใช้ติดต่อสื่อสารกับคนรอบตัว เป็นต้น

ชุมพรก็เป็นผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งที่ชอบพิมพ์สนทนาผ่านข้อความตัวอักษร ชุมพรเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่าตนใช้กล่องสนทนาในเฟซบุ๊กเป็นแหล่งเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล โดยมีบัญชีผู้ใช้เฟซบุ๊ก

¹ รุกและรับ เป็นคำที่ใช้แสดงรสนิยมทางเพศในกลุ่มชายรักชาย

² แก๊ง เป็นคำแสลง ใช้เรียกแทนความหมายของคำว่าชายรักชาย

³ ไบเซ็กชวล (bisexual) เป็นคำที่ใช้เรียกกลุ่มคนที่มีรสนิยมรักร่วมสองเพศ

จำนวน 2 บัญชี โดยใช้เป็นบัญชีหลัก 1 บัญชี อีกบัญชีใช้เพื่อสำรองส่งข้อมูลให้ตนเอง สารสนเทศที่ได้มาจากแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์จะไปปรากฏอยู่ในกล่องสนทนาในบัญชีผู้ใช้เฟซบุ๊กสองบัญชีดังกล่าว ประกอบด้วย ภาพโป๊และลิงค์ที่น่าสนใจ สาเหตุที่สร้างสองบัญชี เพราะหน่วยความจำของโทรศัพท์มือถือมีน้อย

“ใน message box (กล่องข้อความสนทนา) ของอันนี้ เราจะเซฟ (save) รูปจำนวนมาก ไว้เป็นกรุตเลยในนั้น เหมือนที่เราส่ง message inbox (ส่งข้อความส่วนตัว) ไปหาใครสักคนหนึ่ง ซึ่งคนๆ นั้น คือเราว่างอวดตาร แต่เราไม่เคยเข้าไปดู ไม่เคยใช้ account (บัญชีผู้ใช้) นั้นะ แค่อั่งไว้เฉยๆ ส่งจาก account หลักของเรา”

- ชุมพร

ข้อความสนทนาที่มีเนื้อหาสองแง่สองง่าม หมายถึงข้อความที่มีเนื้อหาทางเพศ ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของชายรักชายที่ใช้แอปพลิเคชันทั้งทางลบและทางบวก ข้อความสนทนาที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกทางลบคือการพูดเรื่องเพศสัมพันธ์ทันที

อย่างไรก็ตาม ข้อความเรื่องเพศสัมพันธ์ยังกระตุ้นให้ชุมพรสนุกและรู้สึกท้าทายที่ได้สนทนาโต้ตอบกับอีกฝ่ายอย่างต่อเนื่อง ปรากฏว่ามีการเก็บข้อความที่มีเนื้อหาสองแง่สองง่ามค้างไว้ในกล่องสนทนา เพื่อในเวลาต่อมาจะนำมาอ่านเพื่อใช้ในกิจกรรมทางเพศ

“จะเก็บไว้แล้วกลับมาดูทุกครั้ง ในแอป [พลิเคชัน] ไม่แคปเจอร์ เพราะว่ามันไม่โป๊ แต่จะกลับมาดูทุกครั้ง สมมติคุยกันวันนี้ หัววันต่อจากนี้ ถ้าช่วยตัวเองจะกลับมาดูแต่ข้อความนี้ มาอ่านเพื่อบิวท์ ชอบ จริงๆ นะ หัววันจริงๆ นะ สักเกตตัวเอง แล้วก็ลบ แล้วก็เลิกดู”

- ชุมพร

ข้อมูลการติดต่อ

ข้อมูลการติดต่อเป็นเป็นรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลที่มีการเก็บรักษาในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย ดำเนินการโดยคัดลอกข้อความตัวอักษรและนำไปเพิ่มข้อมูลในแต่ละช่องทาง ได้แก่ หมายเลขโทรศัพท์ ชื่อบัญชีผู้ใช้ไลน์ ชื่อบัญชีผู้ใช้เฟซบุ๊ก และชื่อบัญชีผู้ใช้อินสตาแกรม อาทิ นำหมายเลขโทรศัพท์ไปบันทึกลงในรายชื่อผู้ติดต่อในโทรศัพท์มือถือ นำชื่อบัญชีผู้ใช้ไลน์ไปเพิ่มเพื่อนในแอปพลิเคชันไลน์ นำชื่อบัญชีผู้ใช้เฟซบุ๊กไปเพิ่มเพื่อนในสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก/อินสตาแกรม เป็นต้น

เมื่อผู้วิจัยขอให้มะตูมอธิบายขั้นตอนการจัดการกับข้อมูลส่วนตัวของบุคคลที่ตนสนใจ มะตูมเล่าให้ผู้วิจัยฟังอย่างได้รสรสว่า ข้อมูลการติดต่อเป็นสารสนเทศดิจิทัลที่มีคุณค่าและสำคัญอย่างมากต่อการดำเนินชีวิตทุกเรื่อง รวมถึงการหาคู่ออนไลน์ หากได้พบคนที่ถูกใจ มะตูมไม่เคยลังเลที่จะขอข้อมูลการติดต่อจากอีกฝ่าย และมักจะรีบนำไปเก็บรักษาไว้ในแหล่งจัดเก็บที่เหมาะสมที่ตนจะสามารถเข้าไปค้นคืนได้ภายหลัง เช่น บันทึกหมายเลขโทรศัพท์ลงในโทรศัพท์มือถือทันที และตั้งชื่อโดยอ้างอิงจากชื่อแอปพลิเคชันที่ได้พบกัน เป็นต้น ประเด็นการตั้งชื่อตามแหล่งที่มาของแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์นั้นน่าสนใจเป็นอย่างมาก จะเห็นได้ว่าการตั้งชื่อตามแหล่งที่มาของข้อมูลการติดต่อนั้นเป็นเครื่องมือช่วยค้นรูปแบบหนึ่งที่คุณเข้าร่วมการวิจัยใช้เพื่อให้คุณสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้สะดวกมากยิ่งขึ้น ทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยใช้เครื่องมือจัดการแทนการจดจำด้วยตนเอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“คนที่ผมมองแล้วว่าคืนนี้จะไปต่อด้วยกัน หนึ่งเบอร์โทร มีไลน์ ส่วนมากเขาจะขอไลน์ ทั้งหมดมันจะมีแชท [chat] ที่จะเอาไปใช้ต่ออยู่แล้วคือ ไลน์ ข้อความที่เก็บ ผมจะเก็บเบอร์โทร กับไลน์ไอดี [ชื่อบัญชีผู้ใช้แอปพลิเคชันไลน์] ก็เก็บเข้าในเครื่องเลย ใน record ที่มันควรจะเป็น ก็อย่างเช่น ถ้าเบอร์มือถือก็ก๊อปปี้ เซฟชื่อนี้ ส่วนมากจะมี remark เพื่อให้รู้ว่ามาจากแอป [พลิเคชัน] นี้นะ ชื่อนี้ คนนี้”

-มะตูม

มะตูมยังเล่าให้ฟังเพิ่มเติมว่า ตนเคยบันทึกรายชื่อข้อมูลการติดต่อที่ปิดเบือนไปจากความจริงหรืออาจมีชื่อที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง แต่ตนจะจดจำได้ว่าหมายถึงบุคคลใด ทั้งนี้เพื่อปิดบังไม่ให้บุคคลอื่นล่วงรู้ว่าตนกำลังติดต่อกับผู้ใดอยู่

“อยู่ในไลน์เลย เพราะจะจำได้อยู่แล้วว่าคนนี้ได้เป็น contact ประจำที่เราเคยคุยกัน แล้วอีกอย่างถ้าเกิดว่าคนที่จะนอกใจ เขาใช้วิธีผมจะง่ายกว่า ที่จะมาเก็บเป็นรูปอย่างนั้น เซฟปุ๊ป อาจจะใส่ แต่ผมไม่ทำไง เพราะผมรู้ว่ามันต้องเป็นแบบนี้ ถ้าสมมติ Gayromeo [เว็บไซต์หาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย] อย่างนี้ ผมอาจจะเซฟเป็น ก ข อย่างนี้ก็ได้ หรือไม่อาจจะเป็นชื่อบริษัทที่มันใกล้เคียงกัน ก็เก็บๆ ไว้ ก็เป็น contact ถ้าใครโทรมาก็จะดูเหมือนเป็นคนคุยงานด้วยกัน อย่างเงี้ย ในขณะที่พอมีคนมาเปิดดู contact ผม เขาก็จะไม่ว่าคนๆ นั้นคือใคร นอกจากผมจะมีสัญลักษณ์พิเศษเกิดขึ้น อย่างใน contact ผม ผมก็จะมี เตี้ยผมจะลองให้ดู (เปิดรายชื่อข้อมูลการติดต่อในโทรศัพท์มือถือระบบปฏิบัติการให้ผู้ใช้) ‘Win Romeo’”

-มะตูม

การใช้แอปพลิเคชันไลน์เป็นช่องทางการติดต่อสื่อสารที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยส่วนใหญ่ใช้ติดต่อสื่อสารหลังจากพบคนที่ตนสนใจในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งกล่าวว่า การให้ข้อมูลผู้ใช้ไลน์แก่ฝ่ายตรงข้ามเป็นวิธีการเริ่มต้นความสัมพันธ์ที่ให้เกิดมิตรภาพตรงข้ามและเป็นการแสดงออกเชิงสัญญาณว่าทั้งสองฝ่ายกำลังจะได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตกันมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม พบว่าแอปพลิเคชันไลน์เป็นระบบที่มีการแจ้งเตือนดีกว่าแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ จึงทำให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยหลายรายนิยมใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างกันมากกว่า

เจมส์เป็นผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งที่แสดงทัศนคติที่มีต่อการให้ข้อมูลสื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างน่าสนใจ สำหรับเจมส์แล้วเขาคิดว่าการมอบบัญชีผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ให้กับคนที่พบในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้อื่นเข้ามากรูกร้าพื้นที่ของตนมากเกินไป

“สื่อสังคมอื่นๆ ไม่ๆ อันนั้นมันเกินไป ถ้าหากเขาจะมารูกร้า มาก้าว่าย ก็จะช่วย”

-เจมส์

ความคิดเห็นของเจมส์สอดคล้องกับบันทึกที่เชื่อว่าสื่อสังคมออนไลน์เป็นพื้นที่ส่วนตัวที่ตนไม่ปรารถนาให้บุคคลที่พบเจอในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์เข้ามารับรู้

“บางคนเขาจะหวังพื้นที่ส่วนตัวในเฟซบุ๊ก เพราะว่ามันมีทั้งเพื่อน รูปแต่งหญิง⁴ สิ่งที่แชร์ สนใจเรื่องอะไร เคยทำงานที่ไหน มัน effect หลายอย่าง ใช้ บางคนก็จะมีกำแพงกันตรงนั้นมาก ไม่ให้เฟซบุ๊ก จะให้แค่ไลน์มากที่สุด แล้วถ้าชี้เกียดคุยไลน์ก็จะเอาเบอร์ไปเลย เพราะรู้สึกกว่าตัวเอง seduce คนได้จากคำพูดมากกว่าตัวอักษร”

-นนท์

การเก็บรักษาข้อมูลการติดต่อเป็นหัวใจสำคัญของการใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของผู้เข้าร่วมการวิจัย จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยเห็นว่าขั้นตอนการเจรจาเพื่อขอข้อมูลการติดต่อจากอีกฝ่ายเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการหาคู่ออนไลน์ เพราะเป็นส่วนหนึ่งในการแสวงหาสารสนเทศที่นำมาใช้ในการสานต่อความสัมพันธ์ กล่าวคือ เมื่อผู้เข้าร่วมการวิจัยได้ข้อมูลการติดต่อจากอีกฝ่ายมาไม่ว่าทางใดก็ตามหนึ่งนั้น เป็นเครื่องยืนยันให้เห็นว่าทั้งสองฝ่ายมีความสนใจต่อกัน แต่จะประสบความสำเร็จในการสานต่อความสัมพันธ์หรือไม่นั้น ก็ล้วนขึ้นอยู่กับวิธีการปฏิบัติต่อกันของทั้งสองฝ่าย

จากการศึกษาของ Mahatanakoon and O'Sullivan (2008) พบว่าหากผู้ใช้สารสนเทศรับรู้ว่าตนสามารถใช้งานข้อความตัวอักษรได้ จะยิ่งกระตุ้นให้ใช้งานและเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่า ข้อมูลการติดต่อเป็นข้อความตัวอักษรที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยควบคุมการส่งรับสารได้ด้วยตนเอง ผู้เข้าร่วมการวิจัยสามารถตัดสินใจมอบสิทธิ์การเข้าถึงสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลรูปแบบนี้ให้แก่ผู้อื่นได้ เช่นเดียวกับกับข้อมูลการติดต่อของอีกฝ่ายที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้รับมา ก็ล้วนตกอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้เข้าร่วมการวิจัยเช่นเดียวกัน พฤติกรรมดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นผู้ควบคุมและเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในบริบทการหาคู่ออนไลน์

⁴ แต่งหญิง เป็นคำแสลงที่หมายถึงการแต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายที่นำเสนอรูปลักษณ์ภายนอกของผู้ชายให้กลายเป็นผู้หญิง เช่น สวมใส่กระโปรง สวมใส่ชุดกระโปรงยาว สวมใส่วิกผม แต่งหน้าเหมือนผู้หญิง เป็นต้น

เมื่อพิจารณาช่องทางการติดต่อสื่อสารที่ได้รับความนิยมในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล จะเห็นได้ว่า ข้อบัญญัติผู้ใช้แอปพลิเคชันไลน์ได้รับความนิยมเทียบเท่ากับหมายเลขโทรศัพท์มือถือ สาเหตุประการหนึ่งอาจเป็นเพราะผู้เข้าร่วมการวิจัยเลือกช่องทางการติดต่อสื่อสารที่ทั้งสองฝ่าย สะดวกที่จะใช้งาน

นอกจากนี้ ยังเป็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับการสื่อสารด้วยแอปพลิเคชันไลน์เป็นการสื่อสารที่ไม่ จำเป็นต้องโต้ตอบ ณ ขณะนั้น หรือการสื่อสารในบริบทการสื่อสารแบบเวลาเดียวกัน (synchronous communication) ต่างจากการโทรศัพท์ที่เป็นการสื่อสารสองทางที่ต้องโต้ตอบ ณ ขณะนั้นเลย (asynchronous communication) และการสื่อสารแบบต่างเวลา (กรณีการ วรรณธนาปรีดา, 2547) ในประเด็นนี้อาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยหลายรายเลือกติดต่อกับบุคคลที่ตนพบใน บริบทการหาข้อมูลออนไลน์ผ่านการสนทนาด้วยแอปพลิเคชันไลน์ เพราะไม่จำเป็นต้องโต้ตอบทันที แต่ สามารถใช้กลยุทธ์ในการจัดการได้ตามรูปแบบที่ตนปรารถนา เป็นวิธีการเลี้ยงเฉยๆกับเหตุการณ์ที่ตน ไม่ปรารถนา เช่น หากอีกฝ่ายถามข้อมูลที่ตนไม่ต้องการตอบ ก็สามารถเลี้ยงไม่ตอบ หรือไม่กดเข้าไป อ่านข้อความดังกล่าวได้ เป็นต้น

ประเด็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้งานแอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์แอปพลิเคชันไลน์และโทรศัพท์มือถือ กล่าวคือมีจุดร่วมประการหนึ่งคือเป็นการ ใช้ช่องทางการติดต่อสื่อสารผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เดียวกัน คือ โทรศัพท์มือถือ ผู้เข้าร่วมการวิจัย เลือกใช้ช่องทางการติดต่อสื่อสารที่ตนและอีกฝ่ายจะสามารถเข้าถึงกันได้ผ่านแอปพลิเคชันที่ ประมวลผลด้วยโทรศัพท์มือถือเพียงอุปกรณ์เดียว เพียงผู้ใช้สารสนเทศมีโทรศัพท์มือถือเครื่องเดียวก็ สามารถดำเนินการหาข้อมูลออนไลน์ได้แล้วเสร็จทั้งกระบวนการ เช่น เริ่มตั้งชื่อหรือใช้ข้อความอธิบาย ตนเอง เริ่มสนทนากับอีกฝ่ายผ่านข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันที เจรจาขอข้อมูลการติดต่อในแอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์ ไปจนถึงเริ่มสนทนาผ่านแอปพลิเคชันไลน์และโทรศัพท์หาอีกฝ่าย เป็นต้น

ภาพนิ่ง

สารสนเทศดิจิทัลในรูปแบบภาพนิ่งที่ปรากฏว่ามี การเก็บรักษาในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย ประกอบด้วย ภาพตนเอง ภาพเปลือย ภาพบันทึกหน้าจอและอีโมติคอนและสติ๊กเกอร์ มีรายละเอียดดังนี้

ภาพตนเอง

ภาพตนเองเป็นรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลที่มีการเก็บรักษาในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย ผู้ใช้แอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์ใช้นำเสนอลักษณะทางกายภาพของตนเอง จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกรายให้ความสำคัญกับการเลือกภาพประจำตัวที่ปรากฏในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ ในขณะเดียวกัน ผู้เข้าร่วมการวิจัยหลายรายยังให้ความสำคัญกับการเก็บรักษาภาพตนเองของผู้ใช้แอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์รายอื่นผ่านการบันทึกภาพลงโทรศัพท์มือถือ โดยส่วนใหญ่ภาพที่มักบันทึกเก็บไว้ในโทรศัพท์มือถือเป็นภาพที่อีกฝ่ายส่งมาให้เพิ่มเติมในระหว่างที่ทั้งสองฝ่ายสนทนากันผ่านแอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์หรือแอปพลิเคชันที่ใช้สนทนาอื่นๆ เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก เป็นต้น

นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมการวิจัยยังเลือกใช้ภาพประจำตัวที่ตนเองดูดีเพื่อดึงดูดใจให้ผู้ใช้รายอื่นสนใจตน ต่อมาทำให้ผู้วิจัยฟังว่าตนเลือกใช้ภาพประจำตัวเป็นภาพที่ตนเองดูดี เพื่อดึงดูดใจผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นให้มาสนใจตน แต่เคยพบว่าหลังจากที่ตนส่งภาพใบหน้าไปให้อีกฝ่าย กลับถูกเพิกเฉยและไม่สานต่อความสัมพันธ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

“กรณีที่เราทักเขาไปก่อน เขาก็จะให้เราส่งรูปไป บางรายส่งรูปไปก็ไม่มี การตอบกลับมา ประมาณว่าเราคงไม่โอเคสำหรับเขามั้ง กับคนที่มาคุยกะเรา แล้วเราก็กุยกะเขา แล้วเราขอรูปเขาดู บางคนก็คืนนะ ส่งรูปมาให้ดู โดยส่วนใหญ่ มีการแลกเปลี่ยนจะเป็นรูปหน้า จะเห็นหน้ากันมากหน่อย แลกรูปใบหน้าเป็นส่วนใหญ่ เราอยากเห็นแค่หน้าแค่นั้น”

-ต่อม

ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับการศึกษาของ Shum et al. (2014) ที่ว่า ภาพตนเองและภาพในชีวิตประจำวันเป็นลักษณะภาพประจำตัวที่ใช้ในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์อย่างแพร่หลาย เนื่องจากมีลักษณะเฉพาะที่นำเสนอภาพลักษณ์ทางร่างกายและความสนใจของเจ้าของภาพ และเป็น

รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่ใช้แลกเปลี่ยนกันเพื่อให้ต่างฝ่ายต่างได้รู้จักตัวตนกันมากยิ่งขึ้น ภาพตนเองของอีกฝ่ายยังเป็นรูปแบบของสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยบันทึกเก็บลง โทรศัพท์มือถือและส่งภาพต่อไปให้บุคคลอื่นอีกด้วย

ภาพใบหน้าที่เป็นธรรมชาติและภาพในชีวิตประจำวันอาจผ่านการตกแต่งให้สวยงามด้วยโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันทางโทรศัพท์มือถือ การตกแต่งภาพให้สวยงามด้วยโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันยังเป็นการใช้กลยุทธ์ดึงดูดความสนใจในการนำเสนอตนเองของผู้เข้าร่วมการวิจัยซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องกลยุทธ์ที่ใช้เพื่อนำเสนอตนเองในการหาคู่ออนไลน์ที่ว่า ผู้ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์จะเลือกภาพที่คิดว่าตนดูดีและประเมินแล้วว่าได้นำเสนอตนเองตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อดึงดูดใจให้ผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นสนใจตน (Gallant et al., 2011)

เฮียเป็นผู้เข้าร่วมการวิจัยรายสุดท้ายที่ผู้วิจัยสุ่มชักชวนเข้าร่วมการวิจัยจากแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Jack'd เมื่อผู้วิจัยถามเฮียว่ามีความคิดเห็นอย่างไรต่อการแต่งภาพในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ เฮียพิมพ์ข้อความตัวอักษรตอบกลับอย่างสั้นว่า

“มีรูปก็ต้องมีแต่งรูป”

-เฮีย

ในขณะเดียวกัน ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายใช้ภาพใบหน้าของตนเองเป็นภาพประจำตัว เพื่อสะท้อนให้เห็นว่าตนจริงใจและแสดงให้เห็นว่าตนกล้าเปิดเผยต่อสาธารณะ แม้ผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นจะบันทึกหน้าจอบันทึกภาพของตนเก็บไว้ในโทรศัพท์มือถือ ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายให้ความเห็นว่าตนไม่รู้สึกรู้ว่ากำลังถูกละเมิดความเป็นส่วนตัว เนื่องจากเมื่อตัดสินใจเข้ามาใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์แล้ว ก็ยอมเท่ากับว่าเป็นการยอมรับสภาพการเปิดเผยตัวตนสู่สาธารณะ เมื่อตนสามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนตัวหรือภาพส่วนตัวของบุคคลอื่นได้ บุคคลอื่นก็มีสิทธิ์ที่จะเข้าถึงข้อมูลส่วนตัวหรือภาพส่วนตัวของตนได้เช่นเดียวกัน เป็นเสมือนส่วนหนึ่งของการเคารพสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น โดยไม่นำข้อความหรือภาพเหล่านั้นไปประจานให้เกิดความเสียหาย

ภาพประจำตัวเป็นภาพนิ่งอีกประเภทหนึ่งที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยเก็บรักษาโดยบันทึกไว้ในโทรศัพท์มือถือผ่านการบันทึกหน้าจอบันทึกภาพหนึ่งบันทึกหน้าจอบันทึกภาพประจำตัวของชายรักชายที่ตนพบในแอปพลิเคชันหาคู่ไว้ เพราะต้องการเก็บบัญชีผู้ใช้รายนี้ไว้สำหรับติดต่อในอนาคต

แต่ด้วยลักษณะของแอปพลิเคชันที่ใช้ระบบค้นหาผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นที่อยู่ใกล้เคียง ทำให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยกลัวว่าชายรักชายที่คนสนใจรายนี้จะสูญหายไปเมื่อตนเคลื่อนที่ไปยังสถานที่แห่งใหม่ จึงบันทึกภาพหน้าจอที่มีเนื้อหาเป็นภาพประจำตัวของอีกฝ่ายเก็บไว้ก่อนแล้วค่อยกลับมาดูอีกครั้ง นอกเหนือจากนี้ยังสามารถนำภาพที่ตนบันทึกหน้าจอไว้มาเปรียบเทียบกับภาพประจำตัวปัจจุบันที่อีกฝ่ายใช้ได้ สาเหตุหนึ่งที่ต้องบันทึกหน้าจอภาพประจำตัว เพราะแอปพลิเคชันไม่อนุญาตให้ผู้ใช้งานบันทึกภาพประจำตัวของผู้อื่นได้ เมื่อผู้เข้าร่วมการวิจัยต้องการเก็บภาพประจำตัวดังกล่าวไว้จึงจำเป็นต้องบันทึกหน้าจอไว้

เมื่อพิจารณาผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ไม่เปิดเผยใบหน้า พบว่ามีแนวโน้มที่ต้องการปกปิดสถานภาพทางสังคมต่อบุคคลอื่น อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยของ Fullwood et al. (2013) พบว่าสาเหตุที่ผู้ใช้สารสนเทศไม่เปิดเผยตนเองต่อสาธารณะในสื่อออนไลน์ เนื่องจากไม่ต้องการให้บุคคลอื่นระบุตัวตนได้ ส่งผลให้ผู้ใช้งานสารสนเทศนำเสนอตนเองหรือปฏิบัติตนได้อิสระ โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงว่าผู้อื่นจะรู้ว่าเป็นการกระทำของตน ข้อค้นพบดังกล่าวอาจมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นในบริบทการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย เนื่องจากมีผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายเลือกไม่เปิดเผยใบหน้าตนเอง เมื่อต้องการปกปิดตนเอง หรือเมื่อต้องการสนทนาเพื่อล้วงข้อมูลลับจากชายรักชายที่ตนสนใจ สงสัยหรือต้องการจับผิด

ภาพเปลือย

ภาพเปลือยเป็นรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลที่มีการเก็บรักษาในบริบทการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย ผู้เข้าร่วมการวิจัยหลายรายชอบดูภาพเปลือยและมักเก็บรักษาภาพเปลือยของบุคคลอื่นไว้ผ่านการบันทึกภาพและบันทึกหน้าจอ เพราะอยากรู้อยากเห็น อยากรับไว้ดูและอยากรับไว้เพื่อส่งต่อให้เพื่อน

การขอภาพเปลือยจากอีกฝ่ายมักเกิดขึ้นในระหว่างการสนทนาสองแง่สองง่าม อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายมีความเห็นว่าการส่งภาพเปลือยที่ปรากฏใบหน้าตนไปให้อีกฝ่ายเป็นการกระทำที่ไม่ปลอดภัยต่อตนเอง เนื่องจากคนรู้จักอาจมาพบเห็นโดยบังเอิญ

ภาพเปลือยที่มีการเก็บรักษาในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์เป็นภาพที่ได้รับความนิยมเนื่องจากแสดงถึงนัยทางเพศ สอดคล้องกับการศึกษาของ B. Miller (2015) ที่พบว่า ผู้ชายที่ใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์มักใช้ภาพประจำตัวที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นชาย และสะท้อนถึงการแสวงหาความสัมพันธ์ระยะสั้น

สำหรับเฮียแล้วเคยส่งภาพเปลือยของผู้อื่น เช่น ภาพของลับ เป็นต้น ให้เพื่อนเมื่อเกิดความสงสัยและต้องการให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพนั้น อย่างไรก็ตามเฮียเล่าเพิ่มเติมว่าตนไม่ได้มีเจตนาที่จะนำไปเผยแพร่สู่สาธารณะชน หากแต่ต้องการแบ่งปันเฉพาะกลุ่มเพื่อนเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่น่าสนใจคือการนำภาพที่ได้รับไปแบ่งปันต่อนั้นเกิดขึ้นเป็นลูกโซ่เช่นเดียวกันหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่มีสื่อสังคมออนไลน์และโปรแกรมหลากหลายประเภทที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้งานสารสนเทศเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลได้สะดวกมากขึ้น

“ถ้าโชคดีก็หลอกดู [กล้วย] ⁵ได้

รูป [กล้วย] อาจแซร์

ถ้าเห็นแล้วไม่แน่ใจว่าของคนหรือม้า”

-เฮีย

พฤติกรรมการเก็บภาพเปลือยของผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งคือการไล่เก็บภาพเปลือยของชายรักชายที่ตนสนใจในแอปพลิเคชันโดยเฉพาะ จะดำเนินการหลังจากที่ไล่เก็บภาพทั่วไปของชายรักชายที่ตนพึงพอใจแล้วเสร็จ

ในขั้นตอนการต่อรองแลกเปลี่ยนภาพระหว่างกันในกล่องสนทนา ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งเล่าว่าตนต้องการให้อีกฝ่ายส่งภาพเปลือยหรือภาพอวัยวะเพศมาให้เท่านั้น และตนจะไม่เปิดเผยหน้าตาหากอีกฝ่ายยังไม่เปิดเผย ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งกล่าวว่าสาเหตุที่ตนไม่ส่งภาพเปลือยของตนให้ผู้ใดเป็นเพราะคิดว่ารูปร่างของตนไม่ดี

เมื่อได้รับภาพเปลือยจากอีกฝ่าย โพนีเล่าให้ฟังอย่างภาคภูมิใจว่า ตนรู้สึกดีและอยากเปิดใจให้ผู้ส่งภาพมาให้ เพราะเชื่อว่าตนเป็นคนพิเศษ แม้ภาพที่ส่งมาอาจไม่ปรากฏใบหน้าของอีกฝ่าย แต่ปรากฏท่าหนิชองร่างกาย เช่น รอยสัก รอยไฟ เป็นต้น ก็สามารถบ่งชี้ว่าเป็นภาพเปลือยของอีกฝ่ายได้

“บางทีบางรูปไม่ต้องเปิดหน้าเรารู้เลย สิ่งที่เราบูได้คือรอยสัก ถ้าเราเห็นคือมันใช่เลย เห็นแค่ส่วนบนมีรอยสัก เขาถ่ายท่อนล่างมาเห็นแค่ตรงนี้ ก็รู้เป็นเขา

⁵ ในงานวิจัยนี้ใช้คำว่า กล้วย เป็นคำแสลงแทนความหมายของอวัยวะเพศชาย

ระบุได้เลยรูปจากแอป [พลิเคชัน]ที่แชร์ในเฟซ [บุ๊ก] มีหมดทุกอย่าง ทั้งรูปของลัษ
รูปใบหน้า บางที่เป็นสถานที่ที่เขาอยู่ด้วยซ้ำ”

-โพนี่

แม้ผู้ใช้แอปพลิเคชันหลายรายจะส่งภาพเปลือยที่ไม่ปรากฏใบหน้าหรืออวัยวะเพศของตนให้
ผู้อื่น แต่พบว่าผู้ใช้แอปพลิเคชันจำนวนหนึ่งนำภาพเปลือยที่ปรากฏใบหน้า และภาพเปลือยที่เป็น
ส่วนของร่างกายมาประกอบกัน และนำไปเผยแพร่บนสื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบนทวิต
เตอร์และไลน์ ผู้เข้าร่วมการวิจัยเล่าว่าจะมีบัญชีผู้ใช้ประจำที่เป็นผู้ทำหน้าที่เผยแพร่ภาพเปลือยของ
ชายรักชายที่มีลักษณะเป็นภาพส่วนตัวหรือภาพหลุด อย่างไรก็ตาม สำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยรายนี้ได้
ยกเลิกบัญชีผู้ใช้ทวิตเตอร์ไปแล้ว เพราะไม่ต้องการเข้าไปข้องเกี่ยวกับการเผยแพร่ภาพ ประกอบกับ
ขั้นตอนการสนทนาในทวิตเตอร์ยุ่งยาก กล่าวคือ ไม่สามารถสนทนากับบัญชีผู้ใช้รายอื่นได้ทันที ต้อง
รอให้อีกฝ่ายยอมรับคำขอก่อน ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายนี้จึงไม่ชอบใช้ทวิตเตอร์

นอกจากทวิตเตอร์ จ๊อบกล่าวถึงกลุ่มในแอปพลิเคชันไลน์ที่ใช้เป็นสื่อสังคมที่แลกเปลี่ยนภาพ
เปลือยของชายรักชายตามกลุ่มเป้าหมายที่ตนสนใจ เช่น เด็กมัธยม เป็นต้น สมาชิกในกลุ่มไม่
จำเป็นต้องรู้จักกัน แต่จะได้รับคำเชิญจากคนที่ตนรู้จักเพื่อชักชวนเข้ากลุ่มลักษณะข้างต้น

“แต่ถ้ากรู๊ปไลน์รูปโป๊ก็เข้าไปดูเฉยๆ ไม่ค่อยส่งไป นานๆ ทีส่ง เข้าไปได้จาก
การ invite ของคนที่รู้จักในแอป [พลิเคชัน] หรือตามเว็บบอร์ด Palmplaza ก็ทั้ง
ไลน์ไอดีไว้ สมาชิกมีตั้งแต่ลิบยันร้อย ตัวอย่างการตั้งชื่อกลุ่ม ชอบเด็กมัธยม เป็น
กลุ่มแบบนั้น ในนั้นก็ต้องมีแลกรูป มีสองแบบ ถ้าแอดมินแชร์ จะอยู่ในอัลบั้ม ถ้าคน
อื่นๆ จะส่งเป็นรูปๆ ไป”

-จ๊อบ

แต่แสดงความคิดเห็นว่าไม่ควรส่งภาพเปลือยที่ปรากฏใบหน้าของตนไปให้อีกฝ่ายที่สนทนาด้วย
เพราะอาจเสี่ยงที่ภาพดังกล่าวจะไปปรากฏอยู่บนทวิตเตอร์ ตนยังไม่เห็นด้วยกับการนำภาพเปลือยที่
ปรากฏใบหน้าของผู้อื่นไปเผยแพร่ เพราะเป็นการประจานและทำให้อีกฝ่ายเสียชื่อเสียง โดยรู้สึกว่
ภาพเหล่านั้นเจ้าของภาพต้องการส่งให้ผู้รับเพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น ไม่ได้ประสงค์ให้นำไปเผยแพร่สู่
สาธารณะ

“ต้องเคารพและให้เกียรติคนที่คุยด้วย เขาจะให้เกียรติคุณเหมือนกัน อย่าแคป [เจอร์] หน้าจอหรือเอารูปเขาไปส่งต่อไป ในเมื่อเขาแค่อยากให้คุณเห็นเท่านั้น คุณก็ดูและลบไป หรือไม่ก็จัดการกับตัวเอง อย่าทำให้คนอื่นเสื่อมเสีย เดียวนี้แอป [พลิเคชัน] มันรวดเร็วมาก สมมติคุณเห็นแล้วส่งต่อ เพื่อนคุณเซฟเหมือนคุณและส่งต่อ มันเป็นการประจานเขาโดยปริยาย อยากให้ใช้วิจารณญาณในการใช้เพื่อประโยชน์สูงสุด”

-เต้

ภาพเปลือยจึงเป็นรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยหลายรายให้ความสนใจและให้ความสำคัญ ในมุมมองของผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายเห็นว่าภาพเปลือยเป็นสิ่งที่น่าค้นหาและควรค่าต่อการเก็บรักษาไว้ ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายเห็นว่าภาพเปลือยเป็นสิ่งที่น่าละอายและไม่ควรค่าต่อการเก็บรักษา อย่างไรก็ตาม มุมมองในการประเมินค่าภาพเปลือยของแต่ละบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับทำให้คุณค่าซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ไม่สามารถตัดสินได้ว่าแนวความคิดหรือวิธีการจัดการใดเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการจัดการภาพเปลือย อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่น่าสนใจคือผู้เข้าร่วมการวิจัยเห็นตรงกันว่า การนำภาพเปลือยของผู้อื่นไปเผยแพร่ในที่สาธารณะโดยที่เจ้าตัวไม่ได้ยินยอมเป็นการละเมิดความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่น เพราะทำในลักษณะประจาน และไม่มีผู้ใดปรารถนาที่จะโดนประจานในที่สาธารณะ

ภาพบันทึกหน้าจอ

ภาพบันทึกหน้าจอเป็นรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลที่มีการเก็บรักษาในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย เกิดขึ้นจากการบันทึกหน้าจอแสดงผลของโทรศัพท์มือถือ

ผู้เข้าร่วมการวิจัยยังบันทึกภาพหน้าจอจากข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันทีที่เกิดขึ้นระหว่างตนและอีกฝ่าย แล้วจัดเก็บไว้ในอัลบั้มภาพบันทึกหน้าจอในโทรศัพท์มือถือ บ่อยก็เป็นอีกหนึ่งคนที่มักกลับไปดูภาพที่ตนบันทึกไว้เพื่อระลึกถึงเรื่องราวหรือระลึกถึงใบหน้าของอีกฝ่าย เนื่องจากตนไม่สามารถจดจำรายละเอียดของอีกฝ่ายได้ทั้งหมด

“ส่วนใหญ่เป็นแคปเจอร์มากกว่า แคป [เจอร์] รูป กับแคป [เจอร์] ข้อความ บางอย่างไว้ บางทีมันก็จะได้ว่าใช้ไอ้ไหนหรือเปล่า เซฟไว้ก่อน อ้อ บางทีเขาไม่ยอมใช้รูปตัวเองในแอป [พลิเคชัน] อาจจะเหตุผลส่วนตัวเขา เขาใช้วิธีคุยในช่อง inbox

(กล่องสนทนา) แล้วค่อยส่งรูปมา บางทีก็แคป [เจอร์] ไว้ เดี่ยวจำหน้าไม่ได้ เดี่ยวเจอตัวจริงแล้ว คนไหนวะ อะไรแบบนี้”

-บอย

เมื่อประเมินแล้วว่าไม่จำเป็นต้องใช้งานภาพเหล่านั้นแล้ว จะสำรองข้อมูลลงแหล่งจัดเก็บก่อนลบภาพบนที่กหน้าจอออกจากโทรศัพท์มือถือของตนเอง หรือเลือกที่จะลบออกจากโทรศัพท์มือถือเลย เนื่องจากได้ประเมินแล้วว่าไม่มีคุณค่า

จากประสบการณ์ใช้งานของผู้เข้าร่วมการวิจัยพบว่า ภาพโปรไฟล์จะไม่สามารถบันทึกภาพได้ ทำให้ต้องบันทึกหน้าจอบ้าง ในบางครั้งอาจเก็บไว้เพื่อส่งต่อให้เพื่อนเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน กรณีหากเกิดเหตุร้ายขึ้นกับตน

ฉอน (นามสมมติ) เป็นผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งที่ใช้โทรศัพท์มือถือระบบปฏิบัติการ iOS สำหรับฉอนแล้ว เขาเล่าว่าใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์เพื่อหาคู่ฉอน บ่อยครั้งที่ฉอนบันทึกหน้าจอบทภาพและข้อความเก็บไว้ และมักกลับไปดูบ่อยๆ ว่ามีภาพบันทึกหน้าจอของบุคคลใดปรากฏในอัลบั้มภาพ

“มียังมียอยู่ ก็เอาไว้ดูเฉยๆ ตอนนี้มีเก็บบ่อยๆ คือมันก็มีเก็บเรื่อยๆ บางทีแคป [เจอร์] ของคนนี้ไว้ ก็จะมีเลื่อนกลับไปดูอันเก่าๆ มีของคนไหนบ้าง”

-ฉอน

จากผลการวิจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่าการบันทึกภาพหน้าจอบนโทรศัพท์มือถือเป็นวิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลรูปแบบหนึ่งของผู้เข้าร่วมการวิจัยใช้เพื่อแก้ไขปัญหาจากการที่ระบบแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ไม่อนุญาตให้เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล หากพิจารณาจากเนื้อหาของภาพบันทึกหน้าจอบนที่กหน้าจอพบว่าการบันทึกพบข้อความอธิบายตัวตนเป็นรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีสำคัญในกระบวนการหาคู่ออนไลน์ เพราะแม้แอปพลิเคชันจะไม่อนุญาตให้ผู้ใช้งานบันทึกภาพหรือบันทึกข้อความของบัญชีผู้ใช้รายอื่นได้ แต่ต้องการเก็บรักษาสารสนเทศไว้ เพื่อให้ตนเองสามารถเข้าถึงได้ภายหลัง ทั้งนี้เป็นเพราะข้อความอธิบายตัวตนเป็นรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่ผู้ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ใช้พิจารณาเพื่อตัดสินใจเลือกสานสัมพันธ์กับบุคคลที่ตนพึงพอใจ นอกเหนือไปจากภาพนิ่ง (Shum et al., 2014)

ภาพบันทึกหน้าจอเป็นรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลที่มีการเก็บรักษาและมีการกำจัดทิ้ง ดังที่ได้กล่าวไปข้างต้นในส่วนของข้อความตัวอักษร พบว่าการบันทึกหน้าจอเป็นวิธีการที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทำได้สะดวก เนื่องจากมีขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยาก ทั้งยังทำให้ได้สารสนเทศที่ต้องการเก็บรักษาไว้ในอัลบั้มภาพ บันทึกหน้าจอที่มีการจัดเก็บที่เข้าถึงง่าย ส่งผลให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยหลายรายนิยมใช้การบันทึกหน้าจอเพื่อบันทึกสารสนเทศดิจิทัลในหลากหลายรูปแบบ แม้สารสนเทศดิจิทัลหลักที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะมีเนื้อหาต้นฉบับที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นข้อความตัวอักษร ภาพนิ่งหรือภาพระหว่างวิดีโอคอล แต่เมื่อบันทึกหน้าจอแล้ว ส่งผลให้รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลที่แปลงสภาพไปอยู่ในรูปภาพนิ่ง ทำให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยสามารถเข้าถึงและใช้งานได้สะดวก อาจกล่าวได้ว่าการเก็บรักษาภาพหน้าจอเป็นวิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลที่เป็นผลพวงมาจากการเรียนรู้วิธีการใช้งานระบบในโทรศัพท์มือถือของผู้ใช้สารสนเทศที่นิยมเลือกวิธีการใช้งานที่สะดวก เป็นวิธีการที่คุ้นเคยและไม่ซับซ้อน

อีโมติคอนและสติ๊กเกอร์

อีโมติคอนและสติ๊กเกอร์เป็นรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยให้ความสำคัญ และใช้เป็นปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเก็บรักษาข้อความตัวอักษรหรือภาพนิ่ง

ในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์จะมีคำสั่งให้ผู้ใช้งานแอปพลิเคชันเลือกส่งอีโมติคอนและสติ๊กเกอร์ได้ เมื่อผู้วิจัยถามต่อว่าเคยใช้อีโมติคอนและสติ๊กเกอร์บ้างหรือไม่ ต่อมแล้วว่าตนมักใช้เพื่อเริ่มต้นสนทนากับผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นเสมอ

“สติ๊กเกอร์ใช้บ่อย เวลาที่คนอื่นเราใช้สติ๊กเกอร์ เราไม่ค่อย Hello ไม่ค่อย สวัสดี หน้ายิ้มอย่างเดียว มันก็บอกอารมณ์ได้ว่าเรามีความยินดีที่จะเข้าไปคุย ถ้าใช้แบบเบะปาก คนก็คงไม่อยากคุย”

-ต่อม

ผู้เข้าร่วมการวิจัยหลายรายส่งอีโมติคอน/สติ๊กเกอร์แทนอารมณ์เชิงบวกให้กับบุคคลที่ตนสนใจ เพื่อทักทายและแสดงความปรารถนาที่จะเริ่มต้นสนทนาด้วย ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายเลือกส่งอีโมติคอน/สติ๊กเกอร์ให้กับบุคคลที่ตนสนใจทั้งหมดเพราะเมื่อส่งอีโมติคอน/สติ๊กเกอร์ให้ผู้รับรายใดก็ตามแล้ว บัญชีผู้ใช้ของบุคคลนั้นจะไปปรากฏในกล่องสนทนา ทำให้สะดวกต่อการเริ่มต้นสนทนาทักทาย

ทั้งยังสะดวกต่อการจัดการประเมินและพิจารณาความสัมพันธ์ โดยผู้เข้าร่วมการวิจัยจะมาไล่ดูรายการของผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นที่ตนได้ทักทายไปอีกครั้ง

มะตูมเป็นผู้ใช้สารสนเทศอีกรายที่ชอบใช้สติ๊กเกอร์เพื่อเริ่มต้นบทสนทนา เมื่อผู้วิจัยขอให้มะตูมเล่าวิธีการใช้อีโมติคอนและสติ๊กเกอร์ ในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ให้ฟัง มะตูมเล่าขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นจนจบอย่างละเอียด ประเด็นที่น่าสนใจคือมะตูมใช้อีโมติคอนและสติ๊กเกอร์เป็นเครื่องมือจัดการกับบัญชีผู้ใช้ที่ตนสนใจ โดยมีลักษณะเป็นการได้ประโยชน์สองต่อ เพราะนอกจากมะตูมจะได้ทักทายและเก็บรักษาบัญชีผู้ใช้ของอีกฝ่ายไว้ในกล่องสนทนาแล้ว มะตูมยังได้ประโยชน์จากการเริ่มต้นแสดงความสนใจอีกฝ่ายก่อน ซึ่งหากอีกฝ่ายตอบกลับมา ก็เท่ากับว่ามะตูมประสบความสำเร็จในการทักทายผู้ใช้แอปพลิเคชันที่ตนสนใจได้จากกระบวนการเดียว คือ การส่งอีโมติคอนและสติ๊กเกอร์

“หลังๆ มาเริ่มเขียน ถ้าเล่นบ่อยๆ เริ่มเขียน เริ่มวิเคราะห์ คนนี้แบบไม่ใช่ คนนี้ใช่ บางทีแบบ โอ้ย เอากลับมาก่อน คนนี้น่าสนใจลองส่ง smiley [สติ๊กเกอร์ยิ้ม] ไปก่อน แต่ คนที่เราคิดว่าคนนี้น่าจะเป็นไปได้ จะเก็บไว้ในลิสต์ ผมจะกดสติ๊กเกอร์ให้ก่อน เขาจะตอบไม่ตอบก็คือเรื่องของเขา send message (ส่งข้อความ) แต่เป็นสติ๊กเกอร์ยิ้มแค่นั้นจบ บางทีก็เป็นหัวใจ ส่งแค่นั้นส่งไปก่อน เขาตอบคือโชคดี ถ้าไม่ตอบก็แล้วไป สะกิดเฉยๆ แต่ผมไม่ได้ต้องการ response กลับมา ผมแค่อยากรู้ profile เขา แล้วดู ถ้าโชคดีเขาจะตอบกลับมา น้อยๆ จะส่งอย่างนี้น้อย”

-มะตูม

แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Hornet เป็นแอปพลิเคชันที่มีปุ่มสำหรับกดเลือกภาพสติ๊กเกอร์ที่ปรากฏในรูปแบบของภาพสัญลักษณ์แทนอารมณ์และกิจกรรมต่างๆ อาทิ ภาพยิ้ม ภาพหัวใจ เป็นต้น ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งส่งภาพสติ๊กเกอร์แทนอารมณ์เชิงบวกให้คนที่ตนสนใจ เพราะอยากเริ่มต้นสนทนาด้วย ในขณะที่ ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายเลือกส่งสติ๊กเกอร์ให้ชายรักชายที่ตนสนใจทุกราย เพื่อทักทายและใช้เก็บบัญชีผู้ใช้ที่ตนสนใจไว้ในกล่องสนทนาของแอปพลิเคชันหาคู่ โดยไม่ได้คาดหวังว่าอีกฝ่ายจะต้องตอบกลับหรือไม่

เมื่อเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ของการใช้สติ๊กเกอร์เพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึกในแอปพลิเคชันและแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายแล้ว พบว่าการใช้สติ๊กเกอร์ในแอปพลิเคชันหาคู่

ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการประสบความสำเร็จในการสนทนามากนัก เฮียเป็นอีกบุคคลหนึ่งที่ไม่ชอบส่งสติ๊กเกอร์ให้ผู้อื่น เพราะมองว่าไม่มีประโยชน์

“ไม่ส่งปัญหาอ่อน

ชอบส่งหัวเราะ

5555

^^

:)

แค่นี้”

ผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกรายสนทนากับบุคคลที่ตนสนใจผ่านทางแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ก่อน จากนั้นจึงจะย้ายช่องทางการสนทนาไปยังแอปพลิเคชันไลน์ (Wilson & Golding, 2015) เมื่อเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ของการใช้อีโมติคอนและสติ๊กเกอร์เพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึกในแอปพลิเคชันไลน์และแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายแล้ว พบว่าการใช้สติ๊กเกอร์ในแอปพลิเคชันหาคู่ไม่ได้มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการสนทนามากนัก และไม่ได้เป็นรูปแบบของสารสนเทศดิจิทัลที่จำเป็นต้องเก็บรักษา

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่า การส่งอีโมติคอนและสติ๊กเกอร์ในบริบทการหาคู่ออนไลน์ไม่ได้ส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จในการใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ แต่เป็นเครื่องมือสำคัญในการเจรจาต่อรองเมื่อพบบุคคลที่พึงพอใจ สาเหตุที่เก็บรักษาข้อความตัวอักษรหรือภาพนิ่งที่มีอีโมติคอนและสติ๊กเกอร์ เพราะช่วยแสดงอารมณ์ความรู้สึกระหว่างสนทนา (Park et al., 2013) ทั้งยังช่วยให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยควบคุมอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นในระหว่างสนทนาให้เป็นไปตามที่ตนต้องการได้ (Kavanagh, 2016)

นอกจากนี้จากผลการวิจัยยังพบว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยมีอารมณ์เชิงบวก เมื่อได้รับอีโมติคอนที่แสดงอารมณ์เชิงบวกจากชายรักชายในแอปพลิเคชัน สอดคล้องกับการศึกษาของ Luor et al. (2010) ที่พบว่า การส่งอีโมติคอนทางบวกให้ผู้อื่นส่งผลดีต่อการสนทนา ส่วนการส่งอีโมติคอนที่แสดงอารมณ์เฉยๆ หรือไม่ได้แสดงอารมณ์ไม่มีผลต่อบทสนทนา เช่นเดียวกันกับผลการวิจัยที่พบว่า

ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่ส่งสติ๊กเกอร์หรืออีโมติคอนให้ชายรักชายที่สนใจ เพราะเชื่อว่าจะไม่ส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในการสนทนา

ภาพเคลื่อนไหว

สารสนเทศดิจิทัลในรูปแบบภาพเคลื่อนไหวที่ปรากฏว่ามีการเก็บรักษาในบริบทการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย คือ วิดีโอคอล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วิดีโอคอล

สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในรูปแบบภาพเคลื่อนไหวที่ปรากฏว่ามีการใช้งานในบริบทการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย คือ วิดีโอคอล ผู้เข้าร่วมการวิจัยมักบันทึกหน้าจอวิดีโอคอลของอีกฝ่ายไว้ในรูปภาพหนึ่ง และมักเก็บรักษาไว้ในโทรศัพท์มือถือหรือเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล

แม้ระบบหาคู่ออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันจะยังไม่ปรากฏว่ามีบริการวิดีโอคอล แต่ผู้เข้าร่วมการวิจัยหลายรายใช้วิดีโอคอลในกระบวนการหาคู่ออนไลน์ผ่านโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันอื่นๆ เช่น วิดีโอคอลผ่านแอปพลิเคชันไลน์ วิดีโอคอลผ่านเฟซบุ๊ก วิดีโอคอลผ่านเฟซไทม์ของระบบปฏิบัติการ iOS วิดีโอคอลผ่านสไกป์ เป็นต้น

การเก็บรักษาภาพวิดีโอคอลมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกสานสัมพันธ์ต่อเพื่อแสวงหาความสัมพันธ์ทางเพศออนไลน์และเพื่อตรวจสอบตัวตนของฝ่ายที่สนทนาด้วย ผู้เข้าร่วมการวิจัยใช้วิดีโอคอลเพื่อติดต่อสร้างสัมพันธ์ทางเพศกับชายรักชายที่ตนได้ติดต่อผ่านแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งใช้วิดีโอคอลจากแอปพลิเคชันอื่น เช่น ไลน์ เฟซไทม์ เป็นต้น เมื่อต้องการเห็นตัวจริงของอีกฝ่าย สำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งเมื่อต้องสนทนาด้วยวิดีโอคอล จะเริ่มใช้กล้องถ่ายไปที่อวัยวะส่วนที่ตนต้องการให้อีกฝ่ายเห็นเลย โดยไม่ถ่ายมาที่ใบหน้าของตนเอง เพื่อปกป้องความเป็นส่วนตัวและป้องกันภาพหลุด

แม้จะมีผู้เข้าร่วมการวิจัยหลายรายใช้วิดีโอคอลเป็นช่องทางสนทนาในการหาคู่ แต่ชุมชนมีความเห็นว่าไม่ชอบใช้วิดีโอคอลเพื่อหาคู่ เพราะรู้สึกโดนเอาเปรียบจากอีกฝ่ายที่ต้องการเห็นร่างกายของตนผ่านวิดีโอคอล

“ใครๆ ก็กลัวแบล็กเมลแหละ ก็เลยไม่มีใครกล้าทำ ยกเว้นว่าวิดีโอคอล อันนั้นบางทีเห็นหน้า พอเห็นหน้าอย่างเดียวแล้วรีบแวมไปเห็นอวัยวะเพศ คือจะไม่ให้เห็นพร้อมกันเด็ดขาด แต่คนส่วนใหญ่ที่คุยกับเราจะเปิดให้เห็นหมดเลย ทั้งหน้า ทั้งอันนั้น”

-ชุมพร

การสนทนาเพื่อหาคู่ด้วยวิดีโอคอลแม้จะเป็นช่องทางการสนทนาที่ทำให้เห็นรูปลักษณะที่แท้จริงของอีกฝ่ายทันที แต่ก็ยังเป็นวิธีการที่ระแวก มองว่าทำให้เข้าถึงความเป็นส่วนตัวของอีกฝ่ายได้มากเช่นเดียวกัน

“ใช่ มันสดใจ เพราะว่าวิดีโอ ก็เห็นกันเลยตอนนั้น มันได้ยินเสียง มันเห็นเดี๋ยวนั้น รูปนี้มันก็แอป [พลิเคชั่น] ก็ไม่รู้ มันได้เห็นเลย ก็เห็นกันเลย”

-ฮะเก๋า

ดังนั้นการต่อรองเพื่อขอให้อีกฝ่ายยินยอมสนทนาด้วยวิดีโอคอลจึงเป็นกระบวนการสำคัญ สอดคล้องกับความคิดเห็นของนนท์ที่กล่าวว่า เมื่อต้องการสนทนากับอีกฝ่ายผ่านวิดีโอคอลต้องสนทนาให้อีกฝ่ายไม่รู้สึกถูกละเมิดความเป็นส่วนตัวมากเกินไป

“วิดีโอคอลก็จะเป๊ะกว่า แต่ถ้าไม่ได้ใช้วิธีละมุนละม่อมในการขอ มันจะรู้สึกที่เราไป push เขาเกิน แบบว่าอยากเห็นเขาเกิน เป็นสัตว์ในตู้พิพิธิภัณฑ์หรือทำไมต้องมาขอดูแบบนั้น ไม่เชื่อรูปชั้นหรือ แต่บางคนมันก็ต้องเห็นก่อนจริงๆ เพื่อ make sure ทั้งคู่ ไม่ใช่ไปเจอแล้ว เอ๊ะ (เน้นเสียง) ตกใจกัน นึกว่าอะไรมา”

-นนท์

ทอมเล่าว่า ตนเคยเก็บภาพหนึ่งโดยบันทึกภาพระหว่างการสนทนากับชายที่ตนเคยสร้างสัมพันธ์ทางเพศผ่านวิดีโอคอล คัดเลือกจากความพึงพอใจของตนเอง เก็บรักษาภาพเหล่านั้นไว้ในคอมพิวเตอร์ส่วนตัวและไม่เคยเอาไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นดู เนื่องจากต้องการเก็บไว้ดูคนเดียว และเคยมี

ประสบการณ์บันทึกหน้าจอระหว่างการสนทนาผ่านวิดีโอคอลโดยที่อีกฝ่ายไม่รู้ตัว เนื่องจากการสนทนาด้วยวิดีโอคอลไม่สามารถบันทึกไฟล์วิดีโอได้ ประกอบกับต้องการเก็บไว้ดูเอง ทอมจึงบันทึกภาพนิ่งจากวิดีโอคอลไว้ในโทรศัพท์มือถือของตน

“ก็หลอกเปิดให้เขาโชว์นั่นโชว์นี่ เขาก็เปิด เห็นทุกอย่าง ถ้าคนที่ชอบจะแคป [เจอร์] คนที่หล่อๆ จะทำ ก็หลายคนอยู่ ตอนนี้อยู่ในคอม คอมแข็งแล้ว หวงไม่ยอมให้ใครดู อยากเก็บไว้ดูคนเดียว”

-ทอม

การใช้วิดีโอคอลเป็นการตรวจสอบตัวตนของชายรักชายที่ตนสนใจ ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งกล่าวว่าภาพที่เกิดขึ้นจากการสนทนาผ่านวิดีโอคอลเป็นภาพที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์จริง เมื่อติดต่อกันผ่านแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ต่างๆ แล้ว ผู้ใช้แอปพลิเคชันส่วนใหญ่มักย้ายบทสนทนาไปยังสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก เป็นต้น การมีช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างกันมากกว่า 1 ช่องทาง เป็นโอกาสที่ผู้ใช้งานแอปพลิเคชันจะได้ตรวจสอบตัวตนของอีกฝ่ายว่าน่าเชื่อถือเพียงใด ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งพึงพอใจแอปพลิเคชันไลน์เพราะสามารถบันทึกวิดีโอได้ ซึ่งไม่ปรากฏให้เห็นว่ามีให้บริการในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายที่ตนเคยใช้งาน

การสนทนาผ่านวิดีโอคอลอาจเป็นการลดโอกาสในการตัดสินผู้อื่นผ่านลักษณะทางกายภาพดังที่ปรากฏว่าเป็นพฤติกรรมที่ผู้ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์มักปฏิบัติเมื่อเห็นภาพประจำตัวของผู้ใช้รายอื่น ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งกล่าวว่าในสมัยที่ตนใช้โปรแกรมเอ็มเอสเอ็นเป็นโปรแกรมหลักในการสนทนาหาคู่ พบว่า ได้เปิดเผยตัวตนและเปิดโอกาสให้อีกฝ่ายเห็นลักษณะทางกายภาพของตนผ่านการสนทนาผ่านวิดีโอคอลมากกว่าแอปพลิเคชันหาคู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ การสนทนาผ่านวิดีโอคอลยังมีลักษณะเป็นภาพเคลื่อนไหวที่ทำให้ต่างฝ่ายต่างได้เห็นกันแบบทันทีทันใด ต่างไปจากภาพนิ่งที่ปรากฏในแอปพลิเคชันหาคู่ที่อาจผ่านการตกแต่งให้ดูดีขึ้นกว่าความเป็นจริง

ชายรักชายในสังคมไทยนิยมใช้การสนทนาผ่านวิดีโอคอลเป็นช่องทางหลักในการติดต่อกับกลุ่มชายรักชายด้วยกันเอง (นิริวัธน์ เตมะวัธนานนท์, 2557) ข้อดีของการสนทนาด้วยวิดีโอคอลในบริบทการหาคู่ออนไลน์มีข้อดี คือ ทำให้ผู้ใช้สารสนเทศได้เห็นท่าทางที่เป็นอวัจนภาษาของฝ่ายตรงข้ามผ่านน้ำเสียง สายตาหรือแม้กระทั่งการเคลื่อนไหวของส่วนต่างๆ ในร่างกาย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความรู้สึกชอบ (liking) (Rubin, 1973, 34-35) จะเห็นได้ว่าสาเหตุที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยใช้วิดีโอคอลจากโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันอื่น เป็นเพราะในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ยังไม่มีบริการ

วิดีโอคอล อย่างไรก็ตาม หากผู้ใช้สารสนเทศสามารถสนทนากันผ่านวิดีโอคอลในแอปพลิเคชันหาคู่
ออนไลน์ได้ อาจทำให้ใช้งานได้สะดวกมากยิ่งขึ้น ในทางกลับกัน หากผู้ใช้แอปพลิเคชันใช้งานวิดีโอ
คอลสนทนากันอย่างแพร่หลายโดยไม่ระมัดระวัง หรือระบบหาคู่ออนไลน์อนุญาตให้บันทึกวิดีโอคอล
เป็นไฟล์ได้ อาจส่งผลให้เกิดความไม่ปลอดภัยต่อข้อมูลและความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้แอปพลิเคชันหา
คู่ออนไลน์

บทที่ 5

กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชายที่ปรากฏในการวิจัย พบว่าจำแนกได้ 3 ประเด็น ได้แก่ กลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก กลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรับและกลยุทธ์การไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล มีรายละเอียดดังนี้

กลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก

กลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก หมายถึง วิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลเพื่อให้สารสนเทศดิจิทัลยังคงอยู่ มีนัยของความตั้งใจในการเก็บรักษา ประกอบด้วย การแบ่งปันต่อ การสร้างอัลบั้ม การกดปุ่มขึ้นขอบ การบันทึกเครื่องและบันทึกหน้าจอ และการสำรองข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

การแบ่งปันต่อ

กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชายโดยการแบ่งปันต่อเป็นวิธีการที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยใช้เผยแพร่สารสนเทศดิจิทัลทุกรูปแบบให้กับบุคคลใกล้ชิดของตน วัตถุประสงค์ในการแบ่งปันสารสนเทศดิจิทัลปรากฏทั้งในอารมณ์เชิงบวกและอารมณ์เชิงลบ

ผู้เข้าร่วมการวิจัยแบ่งปันสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่ได้รับมาจากการใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์สู่สาธารณะ รวมถึงเผยแพร่ให้เพื่อน รูปแบบของสารสนเทศดิจิทัลที่มักแบ่งปันต่อ คือ ภาพนิ่ง ประกอบด้วยภาพตนเอง ภาพเปลือยและภาพบันทึกหน้าจอที่มีเนื้อหาเป็นข้อความอธิบายตัวตนจากหน้าโปรไฟล์และข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันที ผู้เข้าร่วมการวิจัยแบ่งปันสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาคู่ออนไลน์ให้สู่สาธารณะผ่านสื่อสังคมออนไลน์ คือ อินสตาแกรม เฟซบุ๊กและสไกป์ นอกจากนี้ยังเผยแพร่สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลให้แก่เพื่อนผ่านกล่องสนทนาในแอปพลิเคชันไลน์และกล่องสนทนาในเฟซบุ๊ก โดยส่งให้ทั้งแบบกลุ่มและแบบตัวต่อตัว

ผู้เข้าร่วมการวิจัยแบ่งปันสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลจากการหาคู่ออนไลน์ให้เพื่อน เช่น ภาพนิ่ง เป็นต้น ผ่านกล่องสนทนาในเฟซบุ๊กและไลน์ ภาพเหล่านั้นก็จะปรากฏอยู่ในกล่องสนทนา

เพื่อส่งต่อความรู้สึกดีๆ ที่ตนได้รับ มีจุดประสงค์เพียงแค่อยากบอกให้เพื่อนได้รับรู้ว่าตนทำได้ ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายเลือกแบ่งปันภาพของบุคคลที่ดึงดูดใจมากๆ ให้เพื่อน เช่น ภาพบันทึกหน้าจอโปรไฟล์ของชายชาวต่างชาติที่ตนชอบ เป็นต้น หรือเป็นบุคคลที่ตนประทับใจและได้คบหาสนทนาด้วย ผู้เข้าร่วมการวิจัยเล่าว่าตนก็เคยได้รับภาพของชายรายอื่นจากเพื่อนเช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมการวิจัยยังแบ่งปันภาพบันทึกหน้าจอของชายรักชายที่ตนเห็นว่าหน้าตาดี มีแรงดึงดูดทางเพศให้เพื่อนที่เป็นสาวประเภทสองผ่านกลุ่มในแอปพลิเคชันไลน์ มีอัลบั้มสำหรับเก็บภาพหนึ่งที่สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสร้างและแบ่งปัน มักนำภาพของชายรักชายที่พบในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์มาแบ่งปันกัน สาเหตุที่สร้างอัลบั้ม เพราะเคยส่งแยกเป็นไฟล์ภาพ แต่ต่อมาภาพหายไป หลังแบ่งปัน จะสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมการวิจัยรู้สึกสนุกที่ได้แลกเปลี่ยนเรื่องราวกับเพื่อน หากภาพใดที่ตนรู้สึกพึงพอใจ ตนก็จะบันทึกลงโทรศัพท์มือถือไว้ นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมการวิจัยยังเล่าเพิ่มว่าลักษณะของภาพที่แบ่งปันกันมีทั้งภาพที่ได้มาจากอินเทอร์เน็ตและภาพที่แต่ละคนเก็บรักษามาระหว่างตนกำลังใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ บางภาพเป็นภาพที่เพื่อนของตนลงให้อีกฝ่ายเปิดเผยใบหน้าและของลับ

โพนี่เล่าประสบการณ์ที่เคยแบ่งปันสารสนเทศดิจิทัล โพนี่เล่าว่าตนมักแบ่งปันภาพนิ่งและภาพบันทึกหน้าจอเก็บไว้ เพื่อสนทนากับเพื่อนผ่านแอปพลิเคชันไลน์กลุ่ม มีจำนวนสมาชิก 6-7 คน ภายในกลุ่มสนทนาจะมีภาพนิ่งรวมกว่า 100 ภาพ โพนี่เล่าว่าตนและเพื่อนไม่ได้มีจุดประสงค์เพื่อทำร้ายหรือประจานบุคคลเหล่านั้น แต่ทำไปเพราะความสนุกสนานเท่านั้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“มันเหมือนก็แค่นี้ไปคุยเล่น สนุกสนุก บางทีคุยกับเพื่อนก็คุยเรื่องผู้ชาย เรื่องไร้สาระ บางทีเพื่อนก็อาจเปิดประเด็น ถึงผู้ชายคนนั้นมา คนนี้มา กอดก็ส่งข้อความนี้ไปให้ดู ส่งหน้าไปให้ดู อาจจะส่งเล่นๆ ว่า ‘เห้ยนี่ ผู้ชายคนนี้’ ... มันเหมือนเป็นการเอาไว้มันสนุกๆ เราไม่ได้ตั้งใจที่จะไปทำอาชญากรรมคนอื่น ไม่ได้ตั้งใจทำร้ายใคร แค่นั้นแหละ”

-โพนี่

บอยเล่าให้ฟังว่าตนมักแบ่งปันภาพบันทึกหน้าจอให้เพื่อนผ่านแอปพลิเคชันไลน์แบบตัวต่อตัว เพราะสะดวกและเป็นส่วนตัว จุดประสงค์ในการแบ่งปัน คือ เพื่อสนทนาวิพากษ์วิจารณ์รสนิยมทางเพศของชายรักชายที่พบในแอปพลิเคชัน อย่างไรก็ตาม พบว่ามีการตระหนักถึงความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่นจากการให้สัมภาษณ์ของบอย

“บางทีถ้าไม่ได้ยุ่งกันอย่างนี้ ก็อาจจะไลน์ ดูนั้สาว [เสียงสูง] สาวเนาะ
อะไรแบบนี้ สาวแล้วยังเป็นรัก ก็เม้าท์กับเพื่อน หรือบางทีอยู่กับเพื่อนก็ แกดูนี้ดิ
[แสดงท่าทางเปิดภาพในโทรศัพท์มือถือให้ดู] จะเป็นลักษณะแบบนี้มากกว่า แต่ก็
กลัวเหมือนกันนะ เพราะเพื่อนก็บอกว่า เดียวคนอื่นเขาทำแบบนี้กับมึง”

-บอย

ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งแบ่งปันข้อความที่เป็นภาพบันทึกหน้าจอให้เพื่อนผ่านแอปพลิเคชันไลน์กลุ่ม เพื่อสนทนาเชิงประจักษ์ผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นที่ตนเห็นว่าไม่น่าไว้วางใจ เช่น ผู้ขายบริการ ผู้ขายเสพติด มิจฉาชีพ บุคคลจิตเภท ผู้ที่มีเพศสัมพันธ์แบบไม่ป้องกัน เป็นต้น เมื่อตนได้แบ่งปันและสนทนากับเพื่อนแล้วจะรู้สึกเหมือนได้ปลดปล่อย นอกจากนี้ในบางกรณีที่ตนรู้สึกสงสัยและอยากรู้พฤติกรรมของผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่น ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายนี้จะปลอมตัวเข้าไปสนทนากับอีกฝ่ายโดยไม่เปิดเผยตัวตนที่แท้จริง เพื่อล้วงความลับและนำมาแบ่งปันต่อให้เพื่อนในไลน์กลุ่มผ่านภาพบันทึกหน้าจอสนทนา สาเหตุที่ต้องส่งภาพไปด้วย เป็นเพราะกลัวไม่น่าเชื่อถือ

การแบ่งปันสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่ได้รับมาจากการใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์สู่สาธารณะ พบว่ามีการแบ่งปันลงสื่อสังคมออนไลน์ อาทิ อินสตาแกรม เฟซบุ๊ก เป็นต้น วัตถุประสงค์ในการแบ่งปัน เพราะต้องการประหยัดหน่วยความจำในโทรศัพท์มือถือ และต้องการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลของตนไว้บนสื่อสังคมออนไลน์ ในทัศนะของผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งพบว่าการแบ่งปันภาพลงสื่อสังคมออนไลน์เป็นการเติมเต็มความต้องการทางจิตใจตน ทำให้รู้สึกดีว่าตัวเองได้เผยแพร่เรื่องราวดีๆ ของตนให้ผู้อื่นรับรู้ อย่างไรก็ตาม ในบางครั้งพบว่าเครียด เพราะอยากให้ผู้อื่นสนใจตนและอยากให้ผู้อื่นมากถูกใจ (like) เยอะๆ

ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ใช้การแบ่งปันสารสนเทศดิจิทัลในกระบวนการหาคู่ออนไลน์ สอดคล้องกับการศึกษาของ Lynch (2013); Marshall et al. (2007) ที่ว่าการแบ่งปันสารสนเทศดิจิทัลเป็นวิธีการที่ผู้ใช้สารสนเทศนิยมใช้เพื่อย้ายสารสนเทศจากแหล่งหนึ่งไปยังอีกแหล่งหนึ่ง แม้ผู้เข้าร่วมการวิจัยหลายรายจะไม่ได้แบ่งปันสารสนเทศดิจิทัล เพื่อประโยชน์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล แต่การแบ่งปันเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ อาทิ เพื่อให้ตนเองรู้สึกดี เพื่อความสนุกสนาน เพื่อปกป้องตนเอง ฯลฯ ก็ล้วนเป็นผลพลอยได้ส่งผลดีต่อการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล นอกจากนี้การแบ่งปันสารสนเทศยังเป็นการสำเนาสารสนเทศดิจิทัลโดยที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่รู้ตัวอีกด้วย

เมื่อพิจารณาประเด็นเรื่องการประเมินสารสนเทศดิจิทัลก่อนแบ่งปันสารสนเทศไปยังบุคคลอื่นของผู้เข้าร่วมการวิจัยยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Marčetić (2015) ที่ว่าผู้ใช้สารสนเทศต้องประเมินสารสนเทศดิจิทัลก่อนย้ายสารสนเทศจากสื่อเก่าไปยังสื่อใหม่ เช่นเดียวกันกับในกระบวนการแบ่งปันของผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ต้องประเมินค่าสารสนเทศดิจิทัลให้ตรงไปตามวัตถุประสงค์ที่จะแบ่งปันสารสนเทศดิจิทัลต่อให้บุคคลอื่น เช่น หากต้องการขอความคิดเห็นเพื่อน เพื่อตัดสินใจสานต่อความสัมพันธ์ ผู้เข้าร่วมการวิจัยมักส่งข้อความตัวอักษรที่อาจบันทึกหน้าจอบนภาพ แล้วส่งต่อให้เพื่อนพร้อมกันกับการส่งภาพใบหน้าของอีกฝ่าย เพื่อร่วมกันประเมินโอกาสในการพัฒนาความสัมพันธ์ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่น่าสนใจอีกประการคือ ช่องทางในการแบ่งปันสารสนเทศดิจิทัลมีผลต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการแบ่งปันสารสนเทศดิจิทัลของผู้เข้าร่วมการวิจัย กล่าวคือ หากเป็นเรื่องที่เป็นส่วนตัว ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะเลือกส่งในช่องทางการสื่อสารแบบหนึ่งต่อหนึ่ง ในขณะที่หากเป็นเรื่องทั่วไปหรือเป็นเรื่องที่ประเมินแล้วว่าไม่เสียหาย ผู้เข้าร่วมการวิจัยอาจเลือกส่งต่อในช่องทางการสื่อสารแบบกลุ่ม

การสร้างอัลบั้ม

กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชายโดยการสร้างอัลบั้ม เป็นวิธีการที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยใช้เพื่อเก็บรักษาภาพนิ่งไว้ในโทรศัพท์มือถือคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล แอปพลิเคชันไลน์และโปรแกรม Dropbox การสร้างอัลบั้มเกิดขึ้นจากความตั้งใจและเกิดขึ้นอัตโนมัติจากอุปกรณ์ใช้งาน ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ การจัดการเนื้อหาในอัลบั้มประกอบด้วยการแยกอัลบั้มตามประเภทแอปพลิเคชันที่ใช้งาน ตามบุคคลที่ปรากฏในภาพ และตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ผู้เข้าร่วมการวิจัยใช้โทรศัพท์มือถือที่สร้างอัลบั้มภาพอัตโนมัติ แบ่งออกเป็น อัลบั้มภาพจากแอปพลิเคชันไลน์ อินสตาแกรม ทวิตเตอร์ จากการบันทึกหน้าจอ จากกล้องถ่ายรูป จากคอมพิวเตอร์ที่นำเข้าโทรศัพท์มือถือผ่านสาย USB จากการดาวน์โหลด จากแอปพลิเคชันตกแต่งภาพ เป็นต้น ผู้เข้าร่วมการวิจัยรู้สึกชอบและสะดวกที่ระบบสร้างอัลบั้มภาพให้อัตโนมัติ เพราะทำให้ตนสามารถกลับมาค้นหาภาพได้ง่ายขึ้น อีกทั้งยังทำให้ภาพได้จัดเรียงอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งยังจัดเป็นหมวดหมู่ สะดวกเมื่อกลับมาเลือกภาพเพื่อจะนำไปแบ่งปันต่อให้เพื่อนผ่านแอปพลิเคชันไลน์ ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งยังกล่าวเพิ่มว่าถ้าระบบไม่ได้สร้างอัลบั้มให้อัตโนมัติ ตนคงไม่สร้างอัลบั้มใดๆ ในโทรศัพท์มือถือ อุปสรรคในการใช้งานอัลบั้มที่ระบบสร้างให้อัตโนมัติ เกิดขึ้นเมื่อผู้เข้าร่วมการวิจัยต้องกลับมาไล่หาภาพ เนื่องจากไม่สามารถป้อนคำค้นเพื่อค้นหาได้

ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายสร้างอัลบั้มภาพเองเพื่อเก็บรักษาและจัดการภาพในโทรศัพท์มือถือของตน ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งสร้างอัลบั้มภาพและจัดเรียงภาพในโทรศัพท์มือถือให้เป็นระเบียบโดยไม่ให้มีภาพของลับหรือภาพโป๊ปรากฏอยู่ เนื่องจากไม่อยากจะให้ภาพที่มีนัยทางเพศมาปรากฏในโทรศัพท์มือถือของตน

แต่เป็นอีกหนึ่งคนที่สร้างอัลบั้มภาพในโทรศัพท์มือถือ ผู้วิจัยขอให้เต้เล่าให้ฟังว่าครั้งล่าสุดที่ได้กลับไปดูไฟล์ภาพเกิดขึ้นเมื่อใด เต้เล่าว่าตนเข้าไปดูภาพที่เก็บไว้เป็นประจำทุกวันผ่านอัลบั้มภาพที่จัดเรียงตามเนื้อหาของบุคคลที่ตนชื่นชอบ

“เป็นโฟลเดอร์ [อัลบั้ม] สำหรับเขาโดยเฉพาะ ไม่ถึง 40 รูป เพราะก็ใช้ใน
เรื่องการทำงานมากกว่า ในรายการโปรดใช้ใหม่ แต่จริงๆ รูปทั้งหมดมี 2000 กว่า
รูป

-เต้

ผู้เข้าร่วมการวิจัยยังสร้างอัลบั้มภาพไว้ในโปรแกรม Dropbox โดยแยกภาพที่ได้รับจากบริษัทการหาข้อมูลออนไลน์ออกเป็นอัลบั้มเฉพาะ ไม่ได้ตั้งชื่อเฉพาะแต่จัดเรียงตามเนื้อหาของบุคคลภาพหนึ่งที่เก็บรักษาประกอบด้วย ภาพตนเอง ภาพบันทึกหน้าจอและภาพที่มีนัยทางเพศ รวมถึงคลิปวิดีโอไปที่บันทึกมาจากอินเทอร์เน็ต

ผู้เข้าร่วมการวิจัยยังเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่ได้จากแอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์ไว้ในคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลและสร้างอัลบั้มสำหรับเก็บไฟล์ภาพไว้ ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งสร้างอัลบั้มภาพและจัดเรียงตามแอปพลิเคชัน/โปรแกรมที่ตนบันทึกภาพมา จัดเรียงตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายสร้างอัลบั้มภาพและใส่ภาพรวมกันไว้โดยไม่แยกเนื้อหา ตั้งชื่ออัลบั้มเป็นชื่อตัวเอง เช่น me เป็นต้น มักอัปโหลดภาพลงอัลบั้มสม่ำเสมอ ภายในอัลบั้มจะประกอบด้วยภาพใบหน้าของบุคคลที่ตนพบหรือได้รู้จักจากแอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์

การสร้างอัลบั้มภาพในคอมพิวเตอร์ก็ปรากฏในบริษัทการหาข้อมูลออนไลน์ โดยจัดเรียงตามประเภทของสารสนเทศดิจิทัล ปรากฏว่ามีทั้งภาพบันทึกหน้าจอและภาพที่บันทึกมา รวมถึงภาพที่บันทึกหน้าจอจากวิดีโอคอลที่ตนเคยบันทึกหน้าจอไว้ระหว่างสนทนากับผู้ชายที่เปลือยและโชว์ของลับให้ตนดู โดยในกรณีนี้ผู้เข้าร่วมการวิจัยตั้งชื่ออัลบั้มเป็นภาพของชายรายนั้น สาเหตุที่ผู้เข้าร่วมการวิจัย

สร้างอัลบั้มภาพ เพราะสามารถกลับมาค้นหาค้นหาได้ง่าย และตั้งแต่ใช้วิธีการนี้ในการเก็บรักษาสารสนเทศ ดิจิทัลส่วนบุคคล พบว่าค้นหาภาพได้ไม่เสมอ

จ๊อบเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่าตนสร้างอัลบั้มไว้ในคอมพิวเตอร์และซ่อนอัลบั้มไว้ เพื่อไม่ให้บุคคลอื่น ที่มาใช้คอมพิวเตอร์ที่บ้านหาพบ ดำเนินการโดยย้ายอัลบั้มไปซ่อนไว้หลายแห่งและตั้งชื่ออัลบั้มที่ไม่ ตรงกับเนื้อหาที่แท้จริงของสารสนเทศดิจิทัลภายในเอกสาร

“Drive d ลึกลับหน่อย เมื่อก่อนใช้คอม [พีวเตอร์] ของบ้าน ต้องตั้งเป็น hidden คิดว่าน่าจะไม่มีใครเจอ ถ้าคอม [พีวเตอร์] ส่วนตัวก็ตั้ง hidden เหมือนกัน เก็บไว้โฟลเดอร์ แล้วย้ายไปอีกโฟลเดอร์หนึ่ง หลายอันกว่าจะเจอ ตั้งชื่อเป๊งๆ เช่น โปเกม่อน เราจำของเราได้”

-จ๊อบ

จากผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับประเด็นที่ Lazorchak (2011) เสนอว่าการสร้างอัลบั้ม เป็นวิธีการเก็บรักษาไฟล์ภาพที่ช่วยทำให้ผู้ใช้สารสนเทศสามารถกลับมาค้นคืนได้ง่าย เพราะไฟล์ภาพ จะจัดเรียงเป็นระบบอยู่ในอัลบั้ม

เมื่อพิจารณาการตั้งชื่ออัลบั้มของผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็น ตามประเภทแอปพลิเคชันที่ใช้งาน ตามบุคคลที่ปรากฏในภาพ และตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จะเห็นได้ว่าเป็นการตั้งชื่อ อัลบั้มที่เป็นตัวแทนของเครื่องมือช่วยค้นที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยเข้าใจเฉพาะตนเอง ปรากฏให้เห็นว่ามีทั้ง ชื่ออัลบั้มที่ตรงกับเนื้อหาภายในและมีทั้งชื่ออัลบั้มที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยตั้งใจให้ไม่ตรงกับเนื้อหาภายใน สอดคล้องกับการศึกษาของ Bruce et al. (2004) ที่ว่าการตั้งชื่อไฟล์และชื่ออัลบั้มเป็นเครื่องมือช่วย ค้นคืนได้ เมื่อผู้ใช้สารสนเทศต้องการค้นคืนสารสนเทศ สามารถกลับมาไล่ดูได้ตามความต้องการของตน นอกจากนี้การตั้งชื่อโฟลเดอร์หรือชื่อไฟล์อาจไม่ได้สัมพันธ์กับเนื้อหาที่อยู่ภายในแต่ผู้สร้างจะรู้เฉพาะ ตน

ในขณะที่ Marčetić (2015) กล่าวถึงการแยกประเภทของอัลบั้มว่าสามารถจัดเรียงได้ตาม ประเภทของสารสนเทศดิจิทัลที่อาจเป็นสารสนเทศที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยในครั้งนี้ไม่ปรากฏว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยให้ความสำคัญกับการใส่เมทาเดทาลงไปในไฟล์ ภาพหรือในอัลบั้ม

จะเห็นได้ว่าเมื่อผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่สามารถค้นหาไฟล์ภาพในอัลบั้ม ผู้เข้าร่วมการวิจัยหลายรายเลือกที่จะใส่รูปภาพที่ละภาพ เพื่อค้นหาภาพที่ตนต้องการ สอดคล้องกับการศึกษาของ Gurriin et al. (2005) ที่ว่าผู้ใช้สารสนเทศจะใส่ดู ภาพเหล่านั้นในโทรศัพท์มือถือไปเรื่อยๆ ตามเวลาหรือสถานที่ขณะบันทึกภาพ

การสร้างอัลบั้มเป็นวิธีการที่ผู้ใช้สารสนเทศนิยมใช้เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลวิธีการหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Jones et al. (2015) ที่ว่าสาเหตุที่ผู้ใช้สารสนเทศสร้างอัลบั้มภาพ เป็นเพราะเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของระบบ เนื่องจากทำให้เข้าถึงสารสนเทศสะดวก ประเด็นต่อมาคือรับรู้ว่าคุณสมบัติสามารถควบคุมสารสนเทศดิจิทัลได้ เนื่องจากตนเป็นผู้ดำเนินการจัดการสร้างอัลบั้มและย้ายภาพเข้าไปด้วยตนเอง และประเด็นสุดท้ายคือเข้าถึงและรู้จักสารสนเทศของตนผ่านกระบวนการสร้างและย้ายสารสนเทศ ส่งผลดีคือกลับมาค้นคืนภายหลังจากได้สะดวก ประเด็นที่น่าสนใจประการหนึ่งคือ จำนวนไฟล์ภาพและจำนวนอัลบั้มที่มีมากเกินไปจนกว่าจะจัดการได้ ซึ่งมักเกิดขึ้นหากผู้ใช้สารสนเทศไม่ได้จัดการกับไฟล์ภาพในอัลบั้มอย่างสม่ำเสมอหรือไม่มีระบบจัดการที่ดีพอ

การกดปุ่มชื่นชอบ

กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายโดยการกดปุ่มชื่นชอบเป็นวิธีการที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยเกือบหน้าไปไฟล์บัญชีผู้ใช้ที่ตนพบในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยเลือกกดปุ่มชื่นชอบจากความพึงพอใจที่มีต่อบุคคลนั้น การกดปุ่มชื่นชอบทำให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้ติดตามบุคคลที่ตนสนใจ เนื่องจากระบบหาคู่ออนไลน์แสดงผลผู้ใช้แอปพลิเคชันตามฟังก์ชันจำกัดระยะทางใกล้เคียง เมื่อผู้เข้าร่วมการวิจัยกดปุ่มชื่นชอบไว้ บัญชีผู้ใช้รายนั้นจะปรากฏอยู่เสมอแม้ทั้งสองฝ่ายจะไม่ได้อยู่ในตำแหน่งที่ใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ การกดปุ่มชื่นชอบยังเป็นวิธีการที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยใช้เพื่อประเมินคุณสมบัติของบัญชีผู้ใช้แต่ละรายและตัดสินใจเลือกพิจารณาสานสัมพันธ์ต่อไป

ผู้เข้าร่วมการวิจัยกดปุ่มชื่นชอบบัญชีผู้ใช้แอปพลิเคชันที่ตนเห็นว่ามีความน่าสนใจที่ดึงดูดใจและปรารถนาสานสัมพันธ์หรือสนใจข้อมูลของอีกฝ่าย การกดปุ่มชื่นชอบเป็นการบันทึกข้อมูลของอีกฝ่ายไว้ รวมถึงบุคคลที่ตนเคยนัดพบแล้วด้วย การกดปุ่มชื่นชอบเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลคนที่ตนเคยได้นัดพบไว้ นอกจากนี้ เมื่อเดินทางไปยังสถานที่ใหม่ๆ ที่นอกเหนือไปจากชีวิตประจำวันของตน ผู้เข้าร่วมการวิจัยหลายรายเล่าว่าตนมักจะกดปุ่มชื่นชอบบัญชีผู้ใช้หน้าใหม่ที่ปรากฏขึ้นมาในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์

ผู้เข้าร่วมการวิจัยกดปุ่มขึ้นชอบโปรไฟล์ของอีกฝ่ายไว้ เพราะตั้งใจว่าจะกลับมาดูอีกครั้ง หรือในขณะที่ตนพบโปรไฟล์ของอีกฝ่าย ตนไม่สะดวกที่จะทักทายไปคุย จึงกดปุ่มขึ้นชอบไว้และดำเนินการทักทายไปภายหลัง ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งเล่าว่าตนจะไม่กดปุ่มขึ้นชอบในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Jack'd เพราะอีกฝ่ายมองเห็นว่าตนได้เข้าไปกดปุ่มขึ้นชอบ ตนจึงมักไปกดปุ่มขึ้นชอบในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Grindr มากกว่าเพราะอีกฝ่ายจะไม่รับรู้ที่ตนได้กดปุ่มขึ้นชอบไว้ หลังจากกดปุ่มขึ้นชอบแล้ว ตนจึงจะเริ่มทักทายอีกฝ่ายไปเพื่อสนทนากัน

ผู้เข้าร่วมการวิจัยอีกรายกดปุ่มขึ้นชอบไว้เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของอีกฝ่าย เพราะถ้าตนเดินทางออกมาจากบริเวณนั้น อีกฝ่ายจะหายไป การกดปุ่มขึ้นชอบจึงเป็นกลยุทธ์ที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยหลายรายให้ความเห็นว่ามีประโยชน์ต่อการเก็บรักษาสารสนเทศในบริบทการหาคู่ออนไลน์

นนท์ใช้การกดปุ่มขึ้นชอบเป็นเครื่องมือในการติดตามความเปลี่ยนแปลงของอีกฝ่าย และใช้เพื่อเก็บข้อมูลการติดต่อของอีกฝ่ายไว้ ทำให้ตนสามารถทักทายและสนทนากับอีกฝ่ายได้ ทั้งยังทำให้อีกฝ่ายหนีหายจากตนไม่ได้ แต่หากหน้าโปรไฟล์ของอีกฝ่ายไม่ปรากฏ นนท์เล่าว่าอาจเป็นเพราะเจอคนรักที่ถูกใจแล้ว

“ไม่ใช่ favourite [กดปุ่มขึ้นชอบ] เพราะขึ้นชอบ แต่คือการเก็บเขาไว้ เพื่อตราบไตก็ตามที่ขึ้นกลับมาเล่นใหม่ ขึ้นจะได้เจอเธอ เขายังไม่ไปไหนวะ เขายังอยู่วะ ดีเนาะที่เราเก็บเขาไว้ อย่างน้อยถึงเราจะไม่เจอเขา เราก็จะได้เห็นว่าไม่กี่วันที่เขาขึ้นออฟไลน์ไป แบบเมื่อ 31 วันที่แล้ว อ้อ [ลากเสียง] สงสัยมันมีแฟน อ้อ [ลากเสียง] มันเพิ่งเล่นเมื่อวานเอง แหม [เน้นเสียง]”

-นนท์

หลังจากกดปุ่มขึ้นชอบแล้ว ผู้เข้าร่วมการวิจัยรู้สึกอีกฝ่ายไม่ได้หายไป เมื่อเปิดเข้ามาใช้งานแอปพลิเคชันก็พบหน้าโปรไฟล์ของอีกฝ่ายทันที ทั้งยังช่วยทำให้ได้รู้ว่าตนและอีกฝ่ายมีระยะห่างกันเท่าใด เสมือนว่าได้อยู่ใกล้กันตลอด อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมการวิจัยตระหนักว่าแม้ในความเป็นจริงตนและอีกฝ่ายจะไม่ได้พัฒนาความสัมพันธ์ไปมากกว่าเดิมเพียงเพราะได้รู้ตำแหน่งระยะห่างของอีกฝ่าย นอกจากนี้ยังเป็นเสมือนโลกมายาที่ทำให้ตนเชื่อว่าอีกฝ่ายอยู่ใกล้ตน ทั้งที่ความเป็นจริง ต่างฝ่ายต่างก็ดำเนินชีวิตของตน

เมื่อผู้วิจัยถามต่อว่าเกิดความรู้สึกอย่างไรเมื่อกดปุ่มขึ้นชอบ ต่อมแล้วว่ามีผลต่ออารมณ์ ความรู้สึกของตนมาก เพราะทำให้วิตกกังวล หงุดหงิด สงสัยระคนอยากรู้ อยากเห็น ในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์ต้น เขาเล่าว่าเพิ่งเริ่มใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์และยังไม่เคยนัดพบใคร แม้บางครั้งปรารถนาที่จะทักทาย แต่ก็ไม่กล้าลงมือทำ จึงแค่เก็บโปรไฟล์ไว้ติดตามเฉยๆ

“มันทำให้เราสงสัยเฉยๆ ว่าคนนี้อยู่ที่ไหนหรือรู้ความเคลื่อนไหว หรืออย่างบาง คนเราเคยเจอ แล้วเราก็เจอเขาในแอป แล้วเราก็ favourite [กดปุ่มขึ้นชอบ] เขา เหมือนอยากรู้ความเคลื่อนไหว แต่จริงๆ ไม่สามารถรู้ความเคลื่อนไหวอะไรได้หรอก แต่เหมือนเรา เป็นโรคจิต ... เป็นความทุกข์มากกว่า เพราะบางที่เราดูไป เราก็จะหงุดหงิด อยากรู้ อยากเห็น เป็นความทุกข์ในใจ”

-ต่อม

ผู้เข้าร่วมการวิจัยกดปุ่มขึ้นชอบเพื่อเก็บโปรไฟล์ของบุคคลที่ตนสนใจไว้ก่อน หลังจากนั้นจึงจะกลับมาดูโปรไฟล์อย่างตั้งใจอีกครั้ง เพื่อประเมินคุณลักษณะและตัดสินใจสานสัมพันธ์ จะเห็นได้ว่าการกดปุ่มขึ้นชอบเป็นกลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล เพื่อตัดสินใจสานสัมพันธ์ การกดปุ่มขึ้นชอบเป็นกระบวนการที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลของอีกฝ่ายจากแอปพลิเคชันเก็บไว้ เพื่อให้ตนเองเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกยิ่งขึ้นเมื่อกลับไปดูภายหลัง พิจารณาจากข้อมูลอธิบายตนเองและภาพประจำตัว

ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งเล่าว่าตนกดปุ่มขึ้นชอบมาตั้งแต่เริ่มหาคู่ออนไลน์ผ่านโปรแกรมสนทนา MSN ในตอนนั้นกดปุ่มขึ้นชอบเพื่อเก็บข้อมูลของอีกฝ่ายไว้ในรายชื่อติดต่อของโปรแกรม และเมื่อตนเริ่มใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Hornet ตนก็ยังคงกดปุ่มขึ้นชอบอยู่ โดยเริ่มทักทายบุคคลที่ตนสนใจไป และกดปุ่มขึ้นชอบโปรไฟล์ของบุคคลนั้นไว้ หากในระหว่างสนทนาตนลืมข้อมูลของอีกฝ่ายที่เคยได้สนทนากันไปแล้ว ตนก็จะกดย้อนกลับไปดูหน้าโปรไฟล์และกล่องสนทนาของผู้ใช้ที่ตนกดปุ่มขึ้นชอบไว้ เช่น เบอร์โทรศัพท์ ไลน์ไอดี เป็นต้น นอกจากนี้ตนมักจะกดปุ่มขึ้นชอบผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นที่ตนสนใจสานสัมพันธ์ไว้ก่อน แล้วกดส่งสติ๊กเกอร์ให้ผู้ใช้รายนั้น เพื่อให้บัญชีผู้ใช้ไปปรากฏในรายชื่อกล่องสนทนาของตน โดยไม่คาดหวังว่าผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นจะต้องตอบกลับตน อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งเล่าว่าหลังจากกดปุ่มขึ้นชอบแล้ว ตนไม่ได้กลับไปสนทนากับบุคคลที่ตนได้กดปุ่มขึ้นชอบทั้งหมด

ในทัศนะของผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่ง การกดปุ่มขึ้นชอบคือวิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลไว้บนแหล่งเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลแบบออนไลน์ หากเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้ตนไม่สามารถ

เก็บสารสนเทศแบบออฟไลน์ได้ เช่น บันทึกหน้าจอไม่ได้ เป็นต้น ตนก็ไม่รู้สึกลำบาก เพราะตนยังคงกดปุ่มขึ้นขอบและย้อนกลับไปดูสารสนเทศดังกล่าวแบบออนไลน์ได้ ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งเคยมีประสบการณ์ที่ตนล้มกดปุ่มขึ้นขอบโปรไฟล์ของคนที่น่าสนใจ และทำให้ต้องมานั่งเสียดายในภายหลัง

จากผลการวิจัยพบว่าการกดปุ่มขึ้นขอบในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นกลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลที่คล้ายคลึงกับการใช้บุ๊กมาร์ค สอดคล้องกับการวิจัยของ Jones et al., 2015 และ Bruce, Jones, & Dumais, 2004 ที่ว่า การใช้บุ๊กมาร์คเป็นวิธีที่ผู้ใช้สารสนเทศนิยมใช้เพื่อบันทึกเนื้อหาสารสนเทศดิจิทัลที่ตนชื่นชอบหรือต้องการกลับมาดูอีกครั้ง นอกจากนี้ยังสามารถระบุตำแหน่งสารสนเทศดิจิทัลที่ตนต้องการค้นคืนได้ ในบริบทการหาคู่ออนไลน์นั้น การกดปุ่มขึ้นขอบทำให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยสามารถเลือกบัญชีผู้ใช้ที่ตนต้องการสนทนาด้วยได้

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างการกดปุ่มขึ้นขอบและความต้องการแสวงหาสารสนเทศดิจิทัลเกิดขึ้นในบริบทการหาคู่ออนไลน์ สอดคล้องกับการวิจัยของ Gurrin et al. (2005) ที่ว่าการเลือกกดปุ่มขึ้นขอบเป็นกระบวนการคัดเลือกสารสนเทศที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าบัญชีผู้ใช้สารสนเทศที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยเลือกกดปุ่มขึ้นขอบไว้ล้วนเป็นบุคคลที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยสนใจและปรารถนาที่จะเก็บรักษาไว้ ทั้งยังส่งผลดีเมื่อผู้เข้าร่วมการวิจัยปรารถนาที่จะเข้าถึงบัญชีผู้ใช้นั้นก็จะส่งผลให้เข้าถึงได้ทันที

การบันทึกลงเครื่องและบันทึกหน้าจอ

กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายโดยการบันทึกลงเครื่องและบันทึกหน้าจอ เป็นวิธีการที่ดำเนินการโดยบันทึกลงเครื่องและบันทึกหน้าจอภาพนิ่ง เป็นรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยมักบันทึกลงเครื่อง มีเนื้อหาที่หลากหลาย เช่น ข้อความอธิบายตัวตน ข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันที ภาพประจำตัวของผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่น เป็นต้น

ผู้เข้าร่วมการวิจัยบันทึกภาพนิ่งของบุคคลที่ตนสนใจจากแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ลงโทรศัพท์มือถือ โดยส่วนใหญ่มักเป็นภาพนิ่งที่อีกฝ่ายส่งมาให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยระหว่างสนทนาผ่านข้อความแบบโต้ตอบทันทีในกล่องสนทนาของแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์และโปรแกรมสนทนาอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นภาพที่มีเนื้อหาหรือมีลักษณะแสดงให้เห็นว่าอีกฝ่ายต้องการส่งภาพนั้นมาให้เฉพาะตนเอง ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะยิ่งรู้สึกดีใจที่ได้รับภาพนั้นและมักบันทึกภาพดังกล่าวลง

โทรศัพท์มือถือของตน นอกจากนี้ กรณีเป็นภาพที่ตนชื่นชอบ ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายยังบันทึกภาพนิ่งที่เพื่อนแบ่งปันมาให้ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ลงโทรศัพท์มือถือของตน

ลักษณะของภาพนิ่งที่มีการบันทึกลงเครื่องคือ ภาพของบุคคลที่ตนชื่นชอบ ภาพของบุคคลที่โจรภาพที่มีนัยทางเพศ เช่น ภาพโป๊ ภาพเปลือย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งเล่าว่าตนไม่ชอบระบบบันทึกภาพลงเครื่องอัตโนมัติ เนื่องจากเคยใช้งานและพบว่ามีการถ่ายภาพที่ตนไม่ต้องการมาปรากฏอยู่บนโทรศัพท์มือถือของตนทั่วทั้งที่ตนไม่ได้ตั้งใจบันทึกแต่แรก

ชุมพรเป็นผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งที่มีบันทึกภาพลงโทรศัพท์มือถือของตน เมื่อผู้วิจัยถามชุมพรว่าบันทึกภาพจากแอปพลิเคชันลงโทรศัพท์มือถือเพื่ออะไร และมีกระบวนการดำเนินการอย่างไร ชุมพรเล่าอย่างน่าสนใจว่าการเปิดแอปพลิเคชันเพื่อแสวงหาภาพโป๊ของผู้อื่นเป็นจุดประสงค์หลักในการใช้แอปพลิเคชันของชุมพร และมักจะเลือกเก็บมาไว้ก่อน แล้วค่อยประเมินค่าภายหลัง

“เซฟไว้แล้วมาคิดทีหลัง ... อย่างแรกเลย ทุกวันนี้เปิดแอป [พลิเคชัน] มาสิ่งแรกที่จะหา เรามีเป็น objective [วัตถุประสงค์] ทุกครั้งนะ หากคนคุยจากหน้าตา objective [วัตถุประสงค์] ที่สองรองลงมา เมื่อหากคนคุยเสร็จแล้ว แล้วไม่มีใครน่าสนใจในหมวดลิสต์นี้แล้ว ขึ้นไปใหม่ เลือกเก็บเฉพาะรูปที่อยากเก็บ เข้าไปที่ละคน เสร็จปุ๊บ เลื่อนกลับไปใหม่ ดูพวกหมวดอวัยวะเพศ มีไหม ถ้ามี เก็บๆ จบ”

-ชุมพร

ผู้เข้าร่วมการวิจัยบันทึกหน้าจอสันทนาการข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันทีระหว่างตนและผู้ใช้ออปพลิเคชันรายอื่นไว้ เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน เพื่อกลับมาดูอีกครั้ง เพื่อแบ่งปันต่อให้เพื่อน และเพื่อเตือนความจำให้ตนเอง เนื้อหาของข้อความที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยบันทึกหน้าจอสันทนาการข้อความที่อีกฝ่ายส่งมาเกี่ยวพาราสิและเป็นข้อความที่ทำให้ตนรู้สึกดี หรือเป็นข้อความที่อีกฝ่ายตั้งใจเล่าให้ตนฟัง เพราะเป็นข้อความที่ทำให้ตนรู้สึกว่าเป็นคนพิเศษ

นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายยังบันทึกหน้าจอสันทนาการข้อความเพราะกลัวข้อความหายไป หากตนและอีกฝ่ายสนทนากันไปเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่องและตนจะไม่สามารถเข้าถึงข้อความที่สนทนาไปก่อนหน้านี้ได้ ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายย้อนกลับไปดูบทสนทนาที่ตนสนทนากับอีกฝ่าย แล้วบันทึกหน้าจอสันทนาการจากนั้นจึงนำภาพที่ตนบันทึกหน้าจอสันทนาการไว้ส่งให้ผู้ใช้ออปพลิเคชันรายอื่นที่ตนกำลังสนทนาด้วย เพื่ออ้างอิงถึงบทสนทนาที่ทั้งคู่เคยสนทนาต่อกัน เพราะอีกฝ่ายจำข้อความไม่ได้

ผู้เข้าร่วมการวิจัยยังบันทึกหน้าจอข้อความสนทนาที่เป็นเรื่องส่วนตัวของอีกฝ่าย แล้วนำไปตรวจสอบความน่าเชื่อถือผ่านการสืบค้นด้วยเครื่องมือช่วยค้นต่างๆ เช่น สืบค้นชื่อมหาวิทยาลัยในต่างประเทศที่อีกฝ่ายเล่าว่าตนสำเร็จการศึกษาผ่าน Google เป็นต้น

ผู้เข้าร่วมการวิจัยบันทึกหน้าจอข้อความที่อีกฝ่ายส่งมาจีบ สาเหตุที่บันทึกหน้าจอ เพราะอยากเก็บเอาไว้ดูและแบ่งปันต่อให้เพื่อน นอกจากนี้ ยังเก็บภาพบันทึกหน้าจอไว้ในโทรศัพท์มือถือเพื่อเตือนความจำว่าตนเองได้เคยสนทนากับอีกฝ่าย ในขณะที่ ผู้เข้าร่วมการวิจัยบันทึกหน้าจอข้อความที่เป็นหลักฐานแสดงให้เห็นว่าตนและอีกฝ่ายตัดสินใจนัดพบกัน แล้วแบ่งปันให้เพื่อนเก็บไว้เป็นหลักฐานหากเกิดเหตุการณ์ไม่ดีขึ้นกับตน อย่างไรก็ตาม เมื่อเหตุการณ์นัดพบได้ผ่านพ้นไปแล้ว ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะกลับไปดูภาพเหล่านั้นอีกครั้ง และลบภาพออกไปจากโทรศัพท์มือถือออกไป

ผู้เข้าร่วมการวิจัยเล่าว่าตนชื่นชอบการใช้ฟังก์ชันเก็บรักษาข้อความ (archive) ในแอปพลิเคชันไลน์ เพราะทำให้ตนสามารถเก็บรักษาข้อความบทสนทนายหว่างตนกับอีกฝ่ายได้ ในทัศนะของผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งไม่เห็นด้วยกับการนำภาพบันทึกหน้าจอที่มีเนื้อหาเป็นข้อความบทสนทนายหว่างบุคคลไปเผยแพร่สาธารณะโดยที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้ยินยอมหรือรับรู้ เพราะเป็นการประจานผู้อื่น

เฮียเป็นผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีประสบการณ์หาคู่ออนไลน์มานาน ผู้วิจัยสัมภาษณ์เฮียผ่านการสนทนาด้วยข้อความตัวอักษรในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Jack'd เมื่อผู้วิจัยขอให้เฮียเล่าเรื่องการบันทึกหน้าจอให้ฟัง เฮียเล่าว่าเป็นเพราะตนไม่ต้องการเปิดเผยให้เจ้าของภาพรู้ ว่าตนเข้าไปดูโปรไฟล์บ่อย จึงบันทึกหน้าจอเพื่อนำกลับมาดูข้อมูลที่ปรากฏอย่างละเอียด

“ชอบแคปใน jack'd

เพราะ Jack'd มันมีฟังก์ชันที่บอกได้ว่าใครเข้าไปดูเรามั่ง

คนไหนที่เขาเปิดรูปกล้วยในโพรวาทให้ดู แล้วเราชอบ จะแอบแคปไว้

เผื่อกลับมาดู

คือไม่ยอมให้เขารู้ว่าเรากลับไปดูเขาอีกหลายๆ รอบ ทำนิสัยเหมือนเด็กผู้หญิงวัยหวานที่แอบชอบแต่ไม่แสดงออก

แต่จะดูแป๊บๆ เต็มที่สองวันลบทิ้ง”

ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งเลือกบันทึกหน้าจอโปรไฟล์ของผู้ที่ตนคิดว่าหล่อและได้เคยสานสัมพันธ์ด้วย เพราะทำให้ตัวเองมีความสุขและภูมิใจในตนเอง ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายเลือกบันทึกหน้าจอภาพใบหน้าของอีกฝ่าย ภาพก้ามห้อง ภาพเปลือย ภาพที่อีกฝ่ายสวมใส่กางเกงใน ภาพของลับ

ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายเล่าว่าการบันทึกหน้าจอเกิดขึ้นจากอารมณ์ชั่ววูบ และตั้งใจว่าจะกลับไปดูภาพนั้นอีกครั้งในภายหลัง เพื่อนำภาพดังกล่าวมาพิจารณาภูมิหลังและเหตุจูงใจที่อีกฝ่ายเลือกมาเป็นภาพประจำตัวหรือเลือกมาเป็นภาพที่ปรากฏในแอปพลิเคชันหาคู่ อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมการวิจัยอีกรายเล่าว่าเมื่อเห็นภาพที่มีนัยทางเพศของอีกฝ่าย ตนมักเกิดความรู้สึกว่าอยากเก็บภาพดังกล่าวไว้ในโทรศัพท์มือถือก่อน จึงตัดสินใจบันทึกหน้าจอ โดยยังไม่มีการประสงค์ที่จะนำไปใช้งาน

ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งบันทึกหน้าจอภาพจากแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ แล้วส่งภาพเข้ากล่องสนทนาในเฟซบุ๊กที่เป็นบัญชีผู้ใช้สำรองที่ตนสร้างเพื่อเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะบันทึกหน้าจอโปรไฟล์ของอีกฝ่ายเก็บไว้ก่อน และนำมาคัดเลือกอีกครั้งในภายหลัง มีเกณฑ์ในการคัดเลือกเป็นความพึงพอใจในรูปลักษณ์ทางร่างกายของอีกฝ่าย เช่น หน้าตาดี เป็นต้น จากนั้นจึงจะแสวงหาภาพเปลือยของอีกฝ่าย เช่น ภาพของลับ เป็นต้น ผู้เข้าร่วมการวิจัยเล่าว่าหากเป็นภาพของลับ ตนจะตั้งใจบันทึกหน้าจอและดำเนินการอย่างรวดเร็วผ่านการกดปุ่มลัดเพื่อบันทึกหน้าจอของโทรศัพท์มือถือ

ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายใช้กล้องจากโทรศัพท์มือถือถ่ายภาพที่ต้องการเก็บไว้ เมื่อไม่สามารถบันทึกหน้าจอจากแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ได้ โดยใช้โทรศัพท์มือถือหรือแท็บเล็ตถ่ายภาพเก็บไว้

ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งบันทึกหน้าจอที่เกิดขึ้นระหว่างวิดีโอคอล โดยเลือกบันทึกหน้าจอคนที่ตนรู้สึกหล่อ ผู้เข้าร่วมการวิจัยเล่าว่าหากพบคนที่ตนรู้สึกหล่อและได้มีโอกาสวิดีโอคอลกัน มักจะบันทึกหน้าจอรอบข้างต่อเนื่องหากอีกฝ่ายแสดงท่าทักที่ตนพึงพอใจ ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยอีกรายบันทึกหน้าจอจากวิดีโอ เพราะไม่สามารถบันทึกคลิปวิดีโอออกมาได้ โดยจะเลือกบันทึกหน้าจอส่วนของร่างกายที่ตนพึงพอใจ เช่น ใบหน้า หน้าอก ของลับ เป็นต้น การบันทึกหน้าจอเกิดขึ้นโดยที่อีกฝ่ายไม่รู้ตัว ความรู้สึกที่เกิดขึ้นคือความประทับใจ หากตนประทับใจผู้ใช้แอปพลิเคชันรายใด และได้มีโอกาสวิดีโอคอลกัน ตนก็มักจะบันทึกหน้าจอเก็บไว้ อย่างไรก็ตามผู้เข้าร่วมการวิจัยรายนี้ตระหนักว่าการกระทำดังกล่าวอาจทำให้อีกฝ่ายเสียหาย หากภาพที่ตนบันทึกหน้าจอมาถูกเผยแพร่สู่สาธารณะและมีใบหน้าของอีกฝ่ายปรากฏอยู่

ผู้เข้าร่วมการวิจัยหลายรายเลือกเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลด้วยการบันทึกลงเครื่องและบันทึกหน้าจอ สาเหตุที่น่าสนใจประการหนึ่งอาจสันนิษฐานได้ว่าเป็นเพราะภาพนิ่งเป็นรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่ผู้ใช้สารสนเทศนิยมใช้งานและมักเก็บรักษาไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ (Shum et al., 2014)

เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยพบว่าการบันทึกลงเครื่องและการบันทึกหน้าจอเป็นวิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลที่ใช้ในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ผ่านโทรศัพท์มือถือ สาเหตุที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยใช้การบันทึกลงเครื่องและการบันทึกหน้าจอ เป็นเพราะคุ้นเคยกับวิธีการใช้งาน ทำให้รู้สึกว่าการบันทึกลงเครื่องและการบันทึกหน้าจอเป็นวิธีการที่ใช้งานได้ง่ายและสะดวก สอดคล้องกับการศึกษาของ Trace and Karadkar (2016) ที่ว่าความคุ้นเคยต่ออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ส่งผลให้ผู้ใช้สารสนเทศรู้สึกอยากใช้งาน นอกจากนี้สารสนเทศที่ผ่านการบันทึกลงเครื่องและผ่านการบันทึกหน้าจอยังมีคุณภาพดี เช่น คมชัด เป็นต้น

การสำรองข้อมูล

กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชายโดยการสำรองข้อมูลสู่แหล่งต่างๆ เป็นวิธีการที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยสำรองสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่ได้จากการหาข้อมูลออนไลน์จากโทรศัพท์มือถือลงคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล อุปกรณ์จัดเก็บข้อมูล สื่อสังคมออนไลน์ อีเมลและบริการคลาวด์

ผู้เข้าร่วมการวิจัยสำรองภาพจากแอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์ลงโทรศัพท์ เก็บรักษารวมกับเอกสารสำคัญต่างๆ หากเป็นวิดีโอโป๊จะเก็บรักษาไว้ในโทรศัพท์ ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยอีกรายสำรองภาพจากโทรศัพท์มือถือลงโทรศัพท์ เมื่อหน่วยความจำในโทรศัพท์มือถือของตนเหลือพื้นที่ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ในทัศนะของผู้เข้าร่วมการวิจัยรายนี้ไม่คิดว่าลำบาก ผู้เข้าร่วมการวิจัยอีกรายเล่าว่าตนมักซิงค์ข้อมูลจากโทรศัพท์มือถือลงคอมพิวเตอร์ผ่านการเชื่อมต่อด้วยสาย USB สาเหตุที่สำรองข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ เพราะตั้งรหัสผ่านได้

มะตูมเป็นผู้เข้าร่วมการวิจัยรายเดียวที่เป็นวิศวกร มะตูมเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่าหากพิจารณาแล้วพบว่า สารสนเทศดิจิทัลมีความสำคัญจะสำรองไว้ในแหล่งเก็บรักษามากกว่า 3 แหล่ง และมักสำรองเก็บไว้เป็นเวอร์ชัน โดยตนมักเก็บไว้อย่างต่ำ 3 เวอร์ชัน

“ควรเก็บไว้ใน cloud ในมือถือวันนึงมันต้องลบ ถูกไหมครับ ดังนั้นอัปขึ้น cloud แล้วลบก็ได้ แล้วใน cloud เราควรเก็บไว้สองที่ซิงค์ ในคอม [พีวเตอร์] ด้วย หนึ่งที่ หรืออาจจะไปเก็บไว้ในแหล่งที่สอง ขนาดผมยังต้องสาม อะไรสำคัญมากคือ สาม”

-มะตุม

มะตุมเคยทำข้อมูลการติดต่อในโทรศัพท์มือถือหายไป ผู้วิจัยถามมะตุมว่าหลังจากเกิดเหตุการณ์ข้างต้น มะตุมมีแนวปฏิบัติอย่างไร มะตุมเล่าว่า

“ผมแก้ปัญหาล่าสุดคือซิงค์ ผมมีทั้ง Google ทั้ง Outlook ทั้ง Apple ถ้า สามบริษัทนี้พัง ทั้งสามบริษัท เป็นไปไม่ได้ ผมใช้ซอฟต์แวร์แก้ปัญหา ไม่เซฟเข้าซี มด้วย ซิมไม่มีประโยชน์ มันหายมันพัง”

-มะตุม

ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งสำรองภาพไว้ในโทรศัพท์ แต่ต่อมาคอมพิวเตอร์เสีย ตนจึงนำข้อมูลจากโทรศัพท์มือถือไปสำรองไว้ในคอมพิวเตอร์ที่ทำงาน ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายนี้พบว่าการสำรองข้อมูลจากโทรศัพท์มือถือลงคอมพิวเตอร์เป็นการระบายข้อมูล เพื่อให้เหลือพื้นที่ในโทรศัพท์มือถือ อุปสรรคในการค้นคืนสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่สำรองไว้ในคอมพิวเตอร์เกิดขึ้นเมื่อ ผู้เข้าร่วมการวิจัยต้องค้นหาภาพ ทอมเป็นผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ไม่ชอบเก็บรักษาสารสนเทศไว้ในแหล่งออนไลน์ เขาเล่าว่าเมื่อตนจะใช้ภาพที่เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ ตนมักจะส่งภาพที่ต้องการเข้าอีเมลหรือเผยแพร่ไปยังสื่อสังคมออนไลน์ จากนั้นจึงบันทึกภาพลงในโทรศัพท์มือถือ เพื่อนำไปใช้งาน อย่างไรก็ตาม หากต้องการภาพที่มีความละเอียดสูง ทอมมักส่งไฟล์ภาพต้นฉบับเข้าอีเมลมากกว่าเผยแพร่ลงสื่อสังคมออนไลน์ เพราะหากเผยแพร่ลงสื่อสังคมออนไลน์ ตนพบว่าภาพมีความละเอียดน้อยลง

“ตรงที่ว่าบางครั้ง เราอยากจะเอารูปกลับมา แล้วเอากลับมาใส่ไอโฟนได้ ยาก ยุ่งยากมาก ทางที่ซิงค์จะเลือกคือ เลือกส่งรูปนั้นเข้าอีเมล ที่ซิงค์มีอีเมลนี้อยู่ในมือถือ หรือโพสลงเฟซ [บุ๊ก] แล้วตั้งเป็น only me แล้วไปกดเซฟจากเฟซ [บุ๊ก] จะง่าย

กว่า การที่ฉันเอาไปใส่ใน iPhone ที่มันต้องผ่าน iTunes บางครั้งฉันก็ต้องดูว่าฉันจะใช้รูปทำอะไร ถ้าฉันจะใช้รูปนั้นในการทำงานฉันจะส่งเข้าอีเมล แต่ถ้าฉัน แค่อะไรลงเฟชบุ๊กหรือลงใน social network ฉันก็เอาลงเฟชบุ๊กเลย”

-ทอม

ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งสำรองข้อมูลลงคอมพิวเตอร์เพราะตนใช้งานแอปพลิเคชันไลน์ผ่านคอมพิวเตอร์ โดยส่วนใหญ่มักเป็นภาพที่เพื่อนแบ่งปันให้ระหว่างการสนทนาในแอปพลิเคชันไลน์ ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายแสดงความเห็นว่า หากตนมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัว ตนจะสำรองข้อมูลที่เก็บรักษาจากแอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์ลงคอมพิวเตอร์ไว้ เพื่อให้เป็นแหล่งเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลที่มั่นคงอีกแหล่งหนึ่ง อย่างไรก็ตามโดยส่วนตัวตนก็ตระหนักว่า แม้จะได้สำรองไว้ในคอมพิวเตอร์แล้ว แต่ก็มีโอกาสที่สารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลบางลักษณะจะหลุดหรือถูกนำไปเผยแพร่สู่สาธารณะชน เช่น รูปโป๊ รูปของลับ เป็นต้น

ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายสำรองข้อมูลลงอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูล เช่น ฮาร์ดดิสแบบพกพาหรือแฟลชไดรฟ์ เป็นต้น อุปกรณ์สื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ เช่น iPad เป็นต้น ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งสำรองข้อมูลที่เป็นภาพนิ่งลง iPad เพราะต้องการนำมาดูภาพแบบขยายใหญ่ผ่านหน้าจอที่มีความละเอียดสูง ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายสำรองข้อมูลลงที่มีความจุ 1 TB และเชื่อว่าการสำรองข้อมูลลงฮาร์ดดิสแบบพกพา เป็นแหล่งจัดเก็บที่มั่นคงและปลอดภัย ส่วนผู้เข้าร่วมการวิจัยอีกรายชอบสำรองข้อมูลลงแฟลชไดรฟ์ เพราะใช้งานสะดวก สามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยไม่จำเป็นต้องเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต

ผู้เข้าร่วมการวิจัยหลายรายสำรองข้อมูลลงบนอินเทอร์เน็ตผ่านบริการคลาวด์ เช่น Dropbox iCloud เป็นต้น สำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งสำรองข้อมูลด้วยการส่งอีเมลหาตนเอง โดยคัดเลือกจากภาพในโทรศัพท์มือถือของตนที่ได้บันทึกเก็บไว้ หรือส่งภาพหรือข้อความหาบุคคลอื่นผ่านแอปพลิเคชันไลน์ ในทัศนะของผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งพบว่าการสำรองข้อมูลลงบริการคลาวด์ มีข้อพึงระวังประการสำคัญคือ ผู้ใช้สารสนเทศจำเป็นต้องจดจำรหัสผู้ใช้และรหัสผ่านให้ได้ แต่ก็มีประโยชน์เพราะทำให้ข้อมูลที่ตนสำรองไว้อยู่คงอยู่ แม้จะไม่มีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อยู่ ณ ขณะนั้น

ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งสำรองข้อมูลลง Dropbox เพราะโทรศัพท์มือถือของตนเชื่อมต่ออัตโนมัติกับโปรแกรม ทำให้ตนสามารถไปเปิดดูภาพที่สำรองไว้จากอุปกรณ์ใดก็ได้ หากในอนาคตโทรศัพท์มือถือหรือคอมพิวเตอร์สูญหายไป ตนก็จะไม่เสียหาย เพราะได้สำรองลง Dropbox อย่างไรก็ตามตนเคยประสบปัญหาในการใช้งาน Dropbox เพราะต้องคอยอัปเดตให้ข้อมูลเชื่อมต่อตลอดเวลา

หากเผลอลบข้อมูลออกจากโทรศัพท์มือถือก่อนที่จะได้สำรอง ข้อมูลดังกล่าวจะสูญหายไป อย่างไรก็ตาม หลังจากสำรองข้อมูลไว้บนคลาวด์แล้ว รู้สึกสบายใจและไม่กลัวข้อมูลในโทรศัพท์มือถือสูญหาย เพราะข้อมูลดังกล่าวได้สำรองขึ้นไปอยู่บนคลาวด์หมดแล้ว

ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งสำรองข้อมูลลงคลาวด์ที่ตั้งอัปเดตอัตโนมัติผ่านการเชื่อมต่อจาก โทรศัพท์มือถือลงคอมพิวเตอร์ โดยจะสำรองไว้ในแหล่งจัดเก็บมากกว่าสองแหล่ง เช่น บน iCloud ใน โทรศัพท์มือถือ Dropbox ใน Google drive เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ตนเคยมีประสบการณ์ภาพหลุด ไปบนคลาวด์โดยที่ตนไม่ได้ต้องการ เช่น ภาพโป๊ เป็นต้น แต่โดยส่วนตัวตนก็ยังเชื่อว่าการสำรองใน คลาวด์เป็นบริการที่น่าเชื่อถือและจะยังคงใช้งานต่อไป

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า การสำรองสารสนเทศดิจิทัลโดยแนบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์แล้วส่งต่อ ทางอีเมลให้บุคคลอื่นของผู้เข้าร่วมการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาก่อนหน้าของ Jones et al. (2015); Marshall et al. (2007); Sinn et al. (2011) ว่าการส่งอีเมลให้บุคคลอื่นเป็นกลยุทธ์การ เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแบ่งปันต่อให้ผู้อื่น แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นการเก็บ รักษาสำเนาของไฟล์สารสนเทศนั้นไว้กับตนเองในระบบอีเมลเช่นเดียวกัน

ผู้เข้าร่วมการวิจัยหลายรายตระหนักถึงความสำคัญของการสำรองข้อมูล จึงดำเนินการถ่าย โอนสารสนเทศดิจิทัลที่ได้รับจากการหาข้อมูลออนไลน์ในโทรศัพท์มือถือลงคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล อุปกรณ์จัดเก็บข้อมูล สื่อสังคมออนไลน์ อีเมลและบริการคลาวด์ (cloud) สอดคล้องกับงานเขียนของ Ashenfelder (2013) ที่ว่าผู้ใช้สารสนเทศต่างรู้ว่าการสำรองข้อมูลเป็นวิธีการปฏิบัติที่ดีที่ควร ดำเนินการ แต่พบว่าผู้ใช้สารสนเทศจำนวนไม่มากที่ดำเนินการจริงจัง เนื่องจากเห็นว่าไม่ได้เป็นเรื่อง เร่งด่วนที่ต้องรีบดำเนินการ

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ผู้เข้าร่วมการวิจัยทำสำเนาสารสนเทศไว้ในแหล่งจัดเก็บมากกว่าสอง แหล่ง สอดคล้องกับการศึกษาของ Brown (2015) อย่างไรก็ตาม ไม่พบว่ามีผู้เข้าร่วมการวิจัยรายใดที่ ให้ความสำคัญกับการเข้าไปตรวจสอบสารสนเทศดิจิทัลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ที่ตนเคยเก็บรักษา ไว้อย่างตั้งใจ สาเหตุหนึ่งอาจเป็นเพราะสารสนเทศดิจิทัลที่ได้รับจากบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ไม่ได้เป็น สารสนเทศที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงในการดำรงชีวิต ผู้เข้าร่วมการวิจัยหลายรายจึงไม่เห็น ประโยชน์ที่จะเข้าไปบริหารจัดการ

สารสนเทศดิจิทัลที่ได้รับจากการหาข้อมูลออนไลน์ที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยสำรอง สันนิษฐานได้ว่าเป็น สารสนเทศที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้ประเมินแล้วว่ามีความจำเป็นหรือตรงตามความต้องการ สอดคล้องกับ การศึกษาของ Marčetić (2015) ที่พบว่าผู้ใช้สารสนเทศจะสำรองเนื้อหาสารสนเทศทั้งหมด หรือ สำรองเฉพาะเนื้อหาสารสนเทศที่ประเมินค่าว่าเป็นเนื้อหาหลัก อย่างไรก็ตาม ลักษณะการเลือก

สำรวจสารสนเทศอาจเกิดขึ้นจากความตั้งใจ หรือจากวิธีการสุ่ม ซึ่งทั้งสองวิธีปรากฏให้เห็นจาก ผลการวิจัยในครั้งนี้ สำหรับการสำรวจสารสนเทศที่เกิดจากความตั้งใจ ผู้เข้าร่วมการวิจัยหลายรายจะ คัดเลือกสารสนเทศดิจิทัลเป็นไฟล์แล้วค่อยสำรวจ ในขณะที่การสำรวจสารสนเทศที่เกิดโดยการสุ่ม ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะสำรวจสารสนเทศทั้งหมดไปยังแหล่งจัดเก็บ

สารสนเทศดิจิทัลที่ปรากฏในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชายเป็นสารสนเทศที่กำหนด ในรูปดิจิทัลแต่แรก จากข้อเขียนของ Arthur (2015) ได้นำเสนอว่าหากไม่มีต้นฉบับใดๆ หลงเหลืออยู่ สารสนเทศดิจิทัลดังกล่าวจะสูญหายไป แม้ผู้ใช้สารสนเทศดิจิทัลมั่นใจว่าตนมีแนวปฏิบัติที่ดีในการ เก็บรักษาแล้ว แต่หากประมาทก็อาจส่งผลให้สารสนเทศดิจิทัลที่เก็บรักษาไว้สูญหายไปได้

กลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรับ

กลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรับในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรัก ชายในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย หมายถึง วิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลที่ไม่มีนัย ของความตั้งใจในการเก็บรักษา ไม่ได้ดำเนินการใด แต่ก็คาดหวังผลประโยชน์จากการที่ยังมี สารสนเทศดิจิทัลอยู่ หมายถึงการเก็บรักษาสารสนเทศโดยไม่รู้ตัว ประกอบด้วย การปล่อยค้างไว้ มีรายละเอียดดังนี้

การปล่อยค้างไว้

กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรัก ชายโดยการปล่อยค้างไว้ เป็นวิธีการที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลไว้โดยไม่รู้ตัวซึ่ง อาจเกิดจากความตั้งใจหรือความละเลยเพิกเฉย

ฮะเก๋าเป็นผู้เข้าร่วมการวิจัยอีกรายที่ปล่อยข้อความไว้ในแอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์ และ ไม่ได้จัดการอะไรเป็นพิเศษ เพราะมักกลับไปดูข้อความในกล่องสนทนาอีกครั้ง เมื่อจำรายละเอียดของ อีกฝ่ายไม่ได้ รวมถึงภาพที่ส่งแลกเปลี่ยนกันก็เช่นเดียวกัน ฮะเก๋ายังเก็บภาพไว้ในกล่องสนทนาเฉยๆ โดยไม่ได้ดำเนินการใดๆ เพราะไม่ได้สนใจเก็บและไม่ได้สำรองไว้ที่แหล่งจัดเก็บอื่น

“ไม่เคยเลย เพราะว่าเราจำได้ ไม่รู้จะเก็บไว้ทำไม เราจำได้ แบบเราคุยกับ คนนี้ เราจำได้มันก็จะอยู่ในแชทที่เราคุยกับเขา เหมือนอย่างผมคุยกับคุณ แล้วคุณ ไม่ได้เซฟ มันก็จะอยู่ในนั้น แต่ถ้าเผลอเผลอไลน์ทิ้ง มันก็จะหาย โถแล้วมันหาย กรณี ที่ว่าบางทีไม่ได้เห็นรูป แต่รูปก็จะอยู่ในไลน์นั่นแหละ”

-ชะแก้ว

นอกจากนี้ยังเป็นเพราะว่าสามารถจดจำเรื่องราวได้แล้ว ทั้งยังไม่ล้างข้อความในกล่องสนทนา ออกไปเลย และไม่ได้สนใจกลับไปดู สำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งเป็นเพราะตนอ่านและรับสารได้ เข้าใจแล้วไม่ได้ให้ความสำคัญก็ปล่อยไว้ ประกอบกับชี้แจงเข้าไปจัดการ เนื่องจากมองว่าสารสนเทศ ในแอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์เป็นสิ่งฉาบฉวย แต่หากเป็นสารสนเทศในแอปพลิเคชันไลน์ ตนจะไม่ลบ เพราะเป็นคนรู้จักกันทั้งหมด นอกจากนี้ การปล่อยสารสนเทศทิ้งไว้ยังเป็นประโยชน์ต่อการใช้งาน แอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์ เนื่องจากทำให้ตนจำเรื่องราวที่เคยลืมไปแล้ว บางครั้งคนที่เคยสนทนากัน เมื่อนานมาแล้วทักมา ตนก็สามารถย้อนกลับไปดูข้อความในกล่องสนทนาได้ และหากอีกฝ่ายทัก กลับมาตนก็จะสามารถกลับไปย้อนดูเมื่อใดก็ได้

ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งปล่อยข้อความในกล่องสนทนาทิ้งไว้ เพราะเชื่อว่าข้อความสนทนา แบบโต้ตอบทันทีเป็นสารสนเทศดิจิทัลที่ไม่มีคุณค่า ไม่ได้สะท้อนตัวตนของเจ้าของ ตนมักเชื่อถือการ สนทนาผ่านน้ำเสียงมากกว่า และมักจัดการสารสนเทศด้วยการปล่อยภาพในโทรศัพท์มือถือรวมกันไปด้วย เนื่องจากตนไม่ค่อยมีเวลาจัดการสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในโทรศัพท์มือถือของตน สำหรับ ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งแสดงทัศนะว่าหากเป็นคนที่สำคัญจริงๆ ไม่ว่าจะจัดการหรือไม่จัดการ ตนก็จะจำอีกฝ่ายได้เสมอ

ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายไม่จัดการภาพในอัลบั้มโทรศัพท์มือถือ โดยปล่อยค้างไว้อย่างนั้น และจะลบเมื่อตนต้องการลบ สาเหตุที่เก็บไว้เพราะหน่วยความจำยังไม่เต็ม ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการ วิจัยบางรายใส่ภาพในอัลบั้มไว้เป็นชื่อบุคคลนั้น

เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่าการปล่อยสารสนเทศดิจิทัลค้างไว้เป็นกล ยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลที่สอดคล้องกับการศึกษาของ Marshall (2008a) ได้อธิบายว่า ความละเลยเพิกเฉยในการเก็บรักษา (benign neglect) เป็นปัจจัยหนึ่งส่งผลให้ผู้ใช้สารสนเทศหา สารสนเทศไม่พบ ในขณะที่หากผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลไว้ในแหล่ง จัดเก็บที่มั่นคงและปลอดภัย อาจส่งผลให้สูญเสยสารสนเทศดิจิทัลไปได้ เช่นเดียวกับกับข้อเสนอของ Redwine (2015) ที่กล่าวว่า การปล่อยสารสนเทศทิ้งไว้โดยไม่จัดการ อาจส่งผลให้ผู้ใช้สารสนเทศต้อง เสียหาย หากเกิดเหตุไม่คาดฝันขึ้นที่ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงสารสนเทศดิจิทัลดังกล่าวได้ดังเดิม ในทาง กลับกัน หากผู้ใช้สารสนเทศจำเป็นต้องกลับมาใช้งานอีกครั้ง อาจเกิดปัญหาเมื่อค้นคืนสารสนเทศใน อนาคตได้

กลยุทธ์การไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

กลยุทธ์การไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล หมายถึง วิธีการกำจัดสารสนเทศดิจิทัลที่ส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย ประกอบด้วย การลบและการบล็อก มีรายละเอียดดังนี้

การลบสารสนเทศดิจิทัล

นอกจากการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลแล้ว ผลการวิจัยยังปรากฏให้เห็นว่ามีการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เป็นกลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล วิธีการหนึ่ง การลบเป็นวิธีการที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยใช้เพื่อกำจัดสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลออกไป ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่ามีการลบที่เกิดขึ้นหลังบันทึกหน้าจอ การลบที่เกิดขึ้นหลังจากใช้งานสารสนเทศดิจิทัลแล้วเสร็จ การลบที่เกิดขึ้นเมื่อจดจำสารสนเทศดิจิทัลได้แล้ว/เมื่อไม่ยอมจำ การลบเมื่อแบ่งปันสารสนเทศดิจิทัลแล้ว การลบเนื่องจากสารสนเทศดิจิทัลซ้ำ การลบเมื่อต้องการพื้นที่หน่วยความจำ และการลบหลังจากสำรองข้อมูลลงแหล่งจัดเก็บแล้ว

ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งลบภาพทิ้งหลังจากบันทึกหน้าจอไว้ ประมาณ 1-2 นาที เพราะเผลอบันทึกหน้าจอไปโดยไม่รู้ตัว สาเหตุที่บันทึกหน้าจอคาดว่าเป็นเพราะอารมณ์ชั่ววูบของตนที่สนใจอีกฝ่าย แต่เมื่ออุกคิดได้ในเวลาต่อมา จึงตัดสินใจลบไฟล์ภาพออกไป

ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยหลายรายลบภาพหลังจากใช้งานแล้วเสร็จ กล่าวคือ เก็บไว้ดูเพื่อช่วยตัวเองแล้วก็ลบภาพออก ในบางครั้งก็ตั้งใจลบภาพในโทรศัพท์มือถือเป็นประจำ เพราะรู้สึกว่าการที่ได้จากการใช้งานแอปพลิเคชันเหมือนงานศิลปะ ศิลปะที่ดีต้องอายุสั้น ตนจึงมักลบภาพออกจากโทรศัพท์มือถือโดยไม่สำรองไว้ในอุปกรณ์อื่น เพราะคิดว่าได้ดูภาพเหล่านี้จนพอใจแล้ว นอกจากนี้เมื่อสิ้นสุดความสัมพันธ์กับอีกฝ่ายแล้ว และไม่มี ความจำเป็นที่ต้องเก็บสารสนเทศดิจิทัลดังกล่าวไว้แล้ว ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะลบภาพออกจากโทรศัพท์มือถือ ลบบทสนทนาในกลุ่มสนทนาและล้างประวัติการสนทนาออกจากแอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์และแอปพลิเคชันไลน์ ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายลบหลังจากกลับไปดูภาพที่เก็บไว้ ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายจะกลับไปดูภาพที่ตนเก็บรักษาไว้ก่อนเลือกลบภาพออกจากโทรศัพท์มือถือ

ผู้เข้าร่วมการวิจัยลบบทสนทนายาระหว่างตนและอีกฝ่ายออก เมื่อรู้สึกถึงความสัมพันธ์ระหว่างตนและอีกฝ่ายไม่คืบหน้า เช่น อีกฝ่ายไม่ต้องการสนทนาต่อกัน เป็นต้น ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายลบบัญชีผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่น เมื่อได้นัดหมายมาเจอกันหรือได้ข้อมูลการติดต่อจากอีกฝ่ายแล้ว

แต่เป็นผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มักลบภาพออกจากโทรศัพท์มือถือ เมื่อจดจำภาพเหล่านั้นได้แล้ว เพราะไม่อยากเก็บไว้ หรือเมื่อทะเลาะกันก็จะมาลบภาพที่เก็บไว้ในโทรศัพท์มือถือ เพราะไม่ต้องการจดจำช่วงเวลาที่อยู่กับบุคคลนั้น ในบางครั้งก็จะตามไปลบภาพในอัลบั้มถึงขยะซ้ำอีกครั้ง (อัลบั้ม Recently deleted ในโทรศัพท์มือถือระบบปฏิบัติการ iOS) เพื่อให้แน่ใจว่าภาพเหล่านั้นหายไปจากโทรศัพท์มือถือของตนแล้วจริงๆ แต่เล่าเพิ่มว่าตนไม่เคยเสียตายหรือเสียใจที่ลบข้อมูลของบุคคลที่ตนเคยสานสัมพันธ์ด้วย เพราะธรรมชาติของตนเป็นคนที่ตั้งใจลบเรื่องราวที่ไม่สำคัญออกไปจากชีวิต โดยเฉพาะเรื่องคนรักที่เป็นอดีต

“เลิกคุยแล้ว เบื่อ ทะเลาะกัน นิสัยไม่ดีหรอก จะชอบไล่ลบ จะไม่มานั่งเก็บ ความทรงจำ ถ้าไม่มีก็คือไม่มีเลย ลบทิ้งให้หมด ลบแล้วเข้าไปอยู่ใน delete [อัลบั้ม Recently deleted ในโทรศัพท์มือถือระบบปฏิบัติการ iOS] ก็ไปลบซ้ำใน delete [อัลบั้ม Recently deleted ในโทรศัพท์มือถือระบบปฏิบัติการ iOS] อีก ให้ไม่ให้ เจอ ล้างเครื่องก็ไปลบอีก”

-เต้

ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะลบภาพออกจากโทรศัพท์มือถือ หลังจากแบ่งปันให้เพื่อนทางแอปพลิเคชันไลน์หรือหลังจากสำรองข้อมูลลงคอมพิวเตอร์แล้ว ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายพิจารณาคัดเลือกภาพก่อนตัดสินใจลบ โดยจะลบภาพที่ซ้ำกันและคงภาพต้นฉบับไว้ นอกจากนี้ยังลบภาพหรือข้อมูลส่วนตัวของตนออกจนหมด เพราะกลัวผู้อื่นมาเห็น ปัจจัยสำคัญที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยใช้เพื่อพิจารณาลบภาพคือเมื่อตนรู้สึกว่าการภาพเหล่านั้นแล้ว

ต่อมมักลบภาพและข้อความออกจากกล่องสนทนา เมื่อรู้สึกว่าการหน่วยความจำในโทรศัพท์มือถือเหลือไม่เพียงพอ นอกจากนี้ยังลบเมื่อไม่ได้ชอบบุคคลนั้นแล้ว หรือไม่ได้ผูกพันกับข้อมูลนั้นแล้ว ต่อมยังลบบทสนทนาในกล่องสนทนายาระหว่างตนและบุคคลที่ตนไม่ได้สนใจสานสัมพันธ์ต่อด้วยแล้วออกจากแอปพลิเคชัน ลบภาพของบุคคลที่ตนเคยบันทึกหน้าจามาแล้ว แต่เมื่อทักไปแล้วอีกฝ่ายไม่ตอบ

“ลบนะ เพราะมันรก memory ถ้าไม่สำคัญเราก็กลบทิ้งไป .. เพราะว่ามันไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมาสื่อสารกันต่อ แล้วก็รกหน้าจอ”

นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมการวิจัยยังลบบัญชีผู้ใช้แอปพลิเคชันอื่นที่ตนไม่ต้องการสานสัมพันธ์แล้วออกไป เพราะรู้สึกว่ารบกวน และกังวลว่าจะทำให้แอปพลิเคชันทำงานช้า ความรู้สึกของผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ลบบภาพออกจากโทรศัพท์ เพื่อให้เหลือหน่วยความจำเพียงพอ คือ ไม่ชอบที่มีสารสนเทศดิจิทัลเหล่านั้นปรากฏอยู่บนโทรศัพท์มือถือ เพราะทำให้หน้าจอแสดงผลของโทรศัพท์มือถือรก

ผู้เข้าร่วมการวิจัยชอบที่ลบบ เพราะเป็นการกำจัดสารสนเทศที่ไม่ต้องการใช้งานออกจากโทรศัพท์มือถือ ทั้งยังกลัวว่าหากเก็บสารสนเทศดิจิทัลไว้ในโทรศัพท์มือถือมากเกินไปจะทำให้โทรศัพท์มือถือสิ้นสภาพการใช้งาน ยิ่งหากเป็นสารสนเทศที่ไม่น่าดู ตนก็จะลบบออกไปเลย อย่างไรก็ตาม จากประสบการณ์การจัดการสารสนเทศด้วยการลบบพบว่า ในบางครั้งผู้เข้าร่วมการวิจัยรีบลบบสารสนเทศดิจิทัลเร็วเกินไป ทำให้เผลอลบบภาพที่ไม่ได้ตั้งใจ แต่เนื่องจากโทรศัพท์มือถือมีอัลบั้มรูปภาพคืน ทำให้ตนสามารถกลับไปนำภาพเหล่านั้นออกมาใช้งานได้ เมื่อโทรศัพท์มือถือเริ่มแสดงการเตือนว่าหน่วยความจำเหลือไม่เพียงพอ ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะลบบภาพออกจากโทรศัพท์มือถือ

ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายเชื่อว่าหลังจากลบบสารสนเทศดิจิทัลออกจากโทรศัพท์มือถือแล้วจะทำให้เหลือพื้นที่การใช้งานในแอปพลิเคชันหาเพื่อนออนไลน์หรือในโทรศัพท์มือถือ เพื่อตนจะได้นำพื้นที่ที่เหลือไปใช้สนทนากับบุคคลอื่น เมื่อหน่วยความจำในโทรศัพท์มือถือใกล้เต็ม ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะเข้าไปลบบภาพในอัลบั้มกู้คืนจากถังขยะ แต่ถ้าหน่วยความจำยังไม่เต็ม จะปล่อยให้ระบบลบบภาพเหล่านั้นทิ้งไปเองโดยตนจะไม่ตามไปลบบภาพในอัลบั้มกู้คืนจากถังขยะ

การลบบสารสนเทศดิจิทัลเปรียบเสมือนการปกป้องความเป็นส่วนตัววิธีกรหนึ่ง เพื่อไม่ให้ผู้อื่นรู้ว่าเคยกระทำการใดมา และถึงแม้สารสนเทศดิจิทัลจะถูกลบบไป แต่ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งเล่าว่าตนยังคงจดจำเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้เสมอ นอกจากนี้การลบบภาพที่อีกฝ่ายส่งมาให้ยังเป็นการเคารพสิทธิส่วนบุคคลของอีกฝ่าย เป็นการกระทำที่ให้เกิดอีกฝ่าย เพราะอีกฝ่ายเพียงแค่ต้องการส่งภาพให้ดูเฉยๆ การที่เก็บภาพเหล่านั้นและยังแบ่งปันภาพเหล่านั้นต่อโดยที่อีกฝ่ายไม่รู้ตัว เป็นการประจานบุคคลที่มีสัมพันธ์อันดีด้วย

เมื่อสำรองข้อมูลลงบริการคลาวแล้วผู้เข้าร่วมการวิจัยจึงลบบภาพออกจากโทรศัพท์มือถือ และเมื่อกลับไปดูแล้วไม่พึงพอใจภาพเหล่านั้น จะลบบภาพออกจากคลาวเลย อย่างไรก็ตามในบางครั้งผู้เข้าร่วมการวิจัยจะประเมินค่าสารสนเทศดิจิทัลเหล่านั้นก่อนตัดสินใจลบบ และเมื่อตัดสินใจว่าลบบแล้วตนจะดำเนินการลบบออกทั้งหมดไม่ให้เหลือค้างไว้ในถังขยะ

ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะลบภาพออกจากโทรศัพท์มือถือเมื่อสำรองสารสนเทศดิจิทัลจากโทรศัพท์มือถือลงแหล่งจัดเก็บข้อมูลออนไลน์ เช่น เชื่อมต่อภาพจากโทรศัพท์มือถือลงโปรแกรม Dropbox เป็นต้น ในขณะที่ภาพโป๊และภาพของลับเป็นภาพที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยลบออกจากโทรศัพท์มือถือ เพราะไม่อยากให้บุคคลอื่นมาเห็นว่าตนเก็บรักษาภาพเหล่านี้ไว้

จากผลการวิจัยข้างต้นพบว่าการลบสารสนเทศดิจิทัลเป็นวิธีการที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยใช้จัดการสารสนเทศที่ตนไม่ต้องการให้ปรากฏอยู่ อาจเป็นสารสนเทศที่เป็นเรื่องลับ หรือไม่ปรารถนาให้ปรากฏอยู่เพื่อเป็นหลักฐาน สอดคล้องกับการศึกษาของ Arthur (2015) ที่ว่าการลบสารสนเทศเป็นวิธีการจัดการกับสารสนเทศที่ไม่ต้องการ อาจเป็นความลับ หรือผูกพันกับตัวเจ้าของมากเกินไป

ในขณะที่การลบมีนัยทางตรงคือการปรารถนาให้สารสนเทศไม่ปรากฏอยู่ แต่สำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายใช้การลบเป็นกลยุทธ์ในการจัดการสารสนเทศดิจิทัลเพื่อวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย แต่มีนัยแฝงที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากความปรารถนาให้สารสนเทศหายไป แต่เป็นไปเพื่อจุดประสงค์บางอย่างที่สนับสนุนให้ตนสามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างมั่นคงและปลอดภัย เช่น การลบสารสนเทศของชายรายอื่น เพื่อไม่ให้คนรักของตนเห็น หรือการลบภาพที่มีนัยทางเพศออกจากโทรศัพท์มือถือ เพื่อไม่ให้บุคคลอื่นมาเห็นว่าตนเก็บรักษาภาพในลักษณะดังกล่าวไว้ เป็นต้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Arthur (2015) ที่ว่าการลบสารสนเทศดิจิทัลเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเพื่อให้นักวิจัยเรียนรู้ที่จะปรับตัวและเลือกวิธีอยู่รอดโดยเลือกกำจัดสิ่งที่ไม่ได้สร้างประโยชน์ใดๆ ในชีวิตออกไป

ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายลบสารสนเทศเพื่อรักษาความสัมพันธ์ระหว่างตนและคนรัก สอดคล้องกับการศึกษาของ Gallant et al. (2011) ที่พบว่าผู้ใช้สารสนเทศจะลบแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ออกจากโทรศัพท์มือถือ หลังจากได้รับข้อมูลการติดต่อจากอีกฝ่ายแล้ว นอกจากนี้การลบแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ยังเป็นการแสดงความจริงจังที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างตนและคนรัก อย่างไรก็ตาม การลบสารสนเทศดิจิทัลออกจากโทรศัพท์มือถือไม่ได้หมายความว่าผู้ใช้สารสนเทศปรารถนาจะลืมเลือนหรือลาจากสารสนเทศนั้น แต่เป็นการลบเพื่อวัตถุประสงค์ของการดำรงชีวิตอยู่อย่างปกติสุข เช่น ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายลบภาพที่มีนัยทางเพศออกจากโทรศัพท์มือถือ เพราะกลัวเพื่อนมาเห็นและจะโดนล้อ หรือกลัวว่าคนรักจะมาเห็นและทะเลาะกัน หรือกลัวว่าจะทำให้หน่วยความจำในเครื่องเต็ม เป็นต้น

การบล็อก

นอกจากการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลแล้ว ผลการวิจัยยังปรากฏให้เห็นว่ามีการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เป็นกลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล วิธีการหนึ่ง การบล็อกเป็นวิธีการที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยใช้กำจัดบัญชีผู้ใช้ที่ไม่ต้องการออกไปจากแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ บัญชีผู้ใช้ของอีกฝ่ายและข้อมูลในบทสนทนาที่ปรากฏในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์จะหายไป ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยบล็อกบัญชีผู้ใช้ของบุคคลอื่นทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ในเชิงบวกนั้น ผู้เข้าร่วมการวิจัยใช้การบล็อกเป็นวิธีการเรียกร้องความสนใจจากอีกฝ่ายให้เปลี่ยนช่องทางและอาศัยความพยายามติดต่อหาตน ในขณะที่ในเชิงลบคือการกำจัดอีกฝ่ายออกไปจากชีวิต นอกจากนี้ จากผลการวิจัยยังพบอีกว่าการบล็อกเป็นกลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลที่สื่อสารสองทางระหว่างผู้บล็อกและผู้ถูกบล็อก เนื่องจากผู้เข้าร่วมการวิจัยตระหนักได้ว่าตนถูกอีกฝ่ายบล็อก

ผู้เข้าร่วมการวิจัยบล็อกบัญชีผู้ใช้รายอื่น เพราะกลัวผู้ใช้แอปพลิเคชันที่มุ่งหาความสัมพันธ์ระยะสั้น รู้สึกไม่พอใจที่อีกฝ่ายมาตามตื้อที่ตนไม่ต้องการสานสัมพันธ์ด้วย เป็นบุคคลที่ใช้คำหยาบนำภาพผู้อื่นมาประจาน เป็นบุคคลที่ตนต้องการหลีกเลี่ยง เช่น เคยไปแอบบันทึกภาพหน้าจอของอีกฝ่ายแล้วกลัวว่าจะถูกจับได้ เป็นต้น เป็นบุคคลที่เหยียดหยามหรือละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น เช่น เกลียดคนดั่งหัก เป็นต้น เป็นบุคคลที่มีความเห็นต่างทางการเมือง เช่น ในภาพประจำตัวหรือสัญลักษณ์ที่สะท้อนให้เห็นแนวคิดทางการเมืองต่างจากตน เป็นต้น ในบางครั้งตนมักจะเรียกเพื่อนมาดูก่อนที่จะดำเนินการบล็อก เมื่อบล็อกบทสนทนาของตนและอีกฝ่ายจะหายไป

ปูนเคยบล็อกคนที่มาตามตื้อแล้วตนไม่ต้องการสานสัมพันธ์ด้วย จากประสบการณ์การใช้งานของปูนเคยบล็อกผู้ใช้แอปพลิเคชันรายเดิม 4 ครั้ง เพราะอีกฝ่ายมาชวนสนทนาจนตนกลัว ทั้งยังเป็นสาวประเภทสองที่อาวุโสและเคยพบกันในชีวิตจริง เมื่อตนรู้สึกว่าจะไม่ต้องสนทนาด้วยจึงบล็อก แต่เมื่ออีกฝ่ายยังตามตื้อก็ทำให้ตนปฏิบัติตัวไม่ถูกเมื่อต้องพบเจอกัน

“จำได้เลยเป็นกะเทยแก่ ป้า เจอในคอร์ทแบด [มินตัน] แล้วทักมาในแอป [พลิเคชัน] ไม่ชอบ แต่ก็ไม่ได้เกลียด ทักมาเยอะมาก ชั้นก็ไม่ตอบ คาเป็นลิบข้อความ ไม่ตอบขนาดนี้ยังทัก นี่ก็ไม่เล่นด้วย จำคาญ (เน้นเสียง) จนมาเจออีกบล็อกสามรอบ นี่ครั้งที่สี่ ยังคาอยู่ เมื่อสามวันก่อน ยังทักมา ไม่รู้ไปความหามาจากไหน เหมือนรู้จักในฐานะที่เค้าอาวุโสกว่า แล้วมาขยี้ขยอจนเรากลัว มองหน้ากัน

ไม่ได้ ที่ไม่ชอบอีกอย่างคือ จะให้มองหน้ายังไง มันไม่ใช่ที่ที่คนที่รู้จักกันจะมาคุยกัน
ต่อ”

-ปุ่น

ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งบล็อกผู้ใช้แอปพลิเคชันที่ตอบคำถามซ้ำ ถามจีประเด็นที่
ตนไม่ต้องการตอบ ชวนทะเลาะ ด่าทอ หลังจากบล็อกเสร็จตนก็รู้สึกสบายใจ เพราะอีกฝ่ายจะมาตาม
ตื้อหรือกวนไม่ได้ สาเหตุอีกประการหนึ่งที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยบล็อกเพราะเชื่อว่าหากตนไม่ชอบ
สารสนเทศนั้นก็ไม่มีควมจำเป็นต้องเก็บ ทั้งยังทำให้ประหยัดพื้นที่ในโทรศัพท์มือถืออีกด้วย

ผู้เข้าร่วมการวิจัยบล็อกบัญชีผู้ใช้งานแอปพลิเคชันรายอื่นเมื่อโกรธอีกฝ่าย หรือเมื่อไม่
ต้องการสานสัมพันธ์ต่อแล้ว จากประสบการณ์การใช้งานพบว่าช่วงที่ตนเริ่มบล็อกแรกๆ มักรู้สึก
เกรงใจอีกฝ่ายก่อนดำเนินการบล็อก แต่ในปัจจุบันหากรู้สึกว่าคุณไม่ต้องการสานสัมพันธ์ด้วยก็จะ
ดำเนินการบล็อกเลย โดยคิดว่าการบล็อกไม่ได้ส่งผลร้ายต่ออีกฝ่าย เพราะหากอีกฝ่ายปรารถนาหาคุณก็
ยังมีผู้ใช้งานแอปพลิเคชันรายอื่นอีกมากมาย หลังจากบล็อกแล้วผู้เข้าร่วมการวิจัยเล่าว่าตนไม่เคย
กลับไปดู ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยอีกราย เคยกลับไปดูข้อมูลที่ตนเคยบล็อกไว้ด้วยความบังเอิญ
เพราะเห็นว่าจะระบบเก็บรายชื่อทั้งหมดที่ตนเคยบล็อกไว้

ผู้เข้าร่วมการวิจัยบล็อกผู้เข้าร่วมการวิจัยรายอื่นที่มาติดตามตนเองและตนรู้สึกถูกคุกคาม
หรือมาด่าทอตน นอกจากนี้ยังรวมถึงบุคคลที่ตนเคยนัดพบแต่ตนไม่พึงพอใจ สาเหตุที่บล็อกเพราะ
ต้องการตัดความรำคาญออกไป และรู้สึกเฉยๆ หลังบล็อก

ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งบล็อกบัญชีผู้ใช้ที่เสนอขายสินค้าและบริการในแอปพลิเคชันไลน์ใน
ขณะที่ผู้ใช้แอปพลิเคชันรายหนึ่งบล็อกบัญชีผู้ใช้ที่มีจุดประสงค์ในการใช้งานแอปพลิเคชันต่างไปจาก
ตน เช่น ตนมองหาความสัมพันธ์ระยะสั้น แต่พบคนที่แสวงหาความสัมพันธ์ระยะยาว เมื่อเริ่มสนทนา
กันแล้วอีกฝ่ายสนทนาเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ในระดับใกล้ชิด ตนจะรู้สึกรำคาญอีกฝ่าย และ
ดำเนินการบล็อก เพราะรู้สึกรำคาญและเสียเวลาที่ต้องมาสนทนากัน

ผู้เข้าร่วมการวิจัยบล็อกผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นที่ส่งภาพโป๊หรือภาพของลับมาให้ตนทันทีที่
เริ่มสนทนากัน เพราะรู้สึกว่าอีกฝ่ายเข้าหาเร็วจนเกินไปและตนไม่ได้ต้องการรับสารสนเทศในลักษณะ
นั้นทันที นอกจากนี้หากมีผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นส่งข้อความมาหาตนเยอะๆ ในครั้งแรกที่ได้สนทนา
กัน หรือใช้แอปพลิเคชันไลน์คอลมาหาโดยไม่ขออนุญาตก่อน ตนก็จะไม่ประทับใจและคิดว่าอีกฝ่าย
เสียมารยาทกับตน ตนจึงมักตัดสินใจบล็อกอีกฝ่ายทันที นอกจากนี้ยังบล็อกเมื่อรู้สึกเบื่อ หรือทะเลาะ
หรือไม่อยากสนทนากับอีกฝ่าย ตนมักบล็อกแล้วลบซ้ำอีกรอบ

ผู้เข้าร่วมการวิจัยบล็อกผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นเพราะอยากให้อีกฝ่ายมาอวดตนเองผ่านช่องทาง การติดต่อช่องทางอื่น เช่น โทรศัพท์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งบล็อกผู้ใช้ แอปพลิเคชันรายอื่นเสมอ เมื่ออีกฝ่ายมาขอรูปภาพส่วนตัวเพิ่มเติมแต่ต่อมาหายไป ตนก็จะบล็อก หรือ มีบทสนทนาที่ไม่ตรงกับสิ่งที่ตนคาดหวังไว้ เช่น สุภาพเกินไป หยิ่งเกินไป เป็นต้น เมื่อบล็อกเสร็จ ตน จะรู้สึกสบายใจ จากประสบการณ์การใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Grindr พบว่าแอปพลิเคชัน จำกัดจำนวนการบล็อก เมื่อบล็อกเกินจำนวนที่กำหนด บัญชีผู้ใช้ที่เคยบล็อกไว้ก่อนหน้าจะปรากฏ ขึ้นมาในระบบอีกครั้ง

ผู้เข้าร่วมการวิจัยหลายรายถูกผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นบล็อกตนเองโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัว ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งถูกบล็อกหลังจากส่งภาพตนเองไปให้อีกฝ่าย และคิดว่าที่อีกฝ่ายบล็อกตน เป็นเพราะไม่ชอบรูปลักษณ์ทางร่างกาย สาเหตุที่ตนทราบว่าอีกฝ่ายบล็อกเป็นเพราะไม่ปรากฏบท สนทนาในกล่องสนทนาอีกต่อไป นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมการวิจัยยังถูกบล็อกหลังจากที่อีกฝ่ายเปิดภาพ ส่วนตัวให้ดูแล้ว ทั้งที่ยังสนทนากันไม่เสร็จ การบล็อกเป็นกระบวนการที่ทำให้สารสนเทศหายไปโดยที่ ผู้เข้าร่วมการวิจัยเข้าถึงไม่ได้ แต่อีกฝ่ายเข้าถึงได้ เมื่อสอบถามอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นผู้เข้าร่วมการ วิจัยพบว่าไม่รู้สึกละอายหรือโกรธอีกฝ่าย แต่รู้สึกเซ็งที่ข้อมูลสูญหายไป และไม่ได้จริงจังมาก

ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งเล่าว่าตนมักถูกผู้ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์รายอื่นบล็อก โดย ส่วนตัวคิดว่าเป็นเพราะอีกฝ่ายไม่พึงพอใจตน เช่น ตนเป็นคนจริงจังเกินไป เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ใน ทักษะของผู้เข้าร่วมการวิจัยรายนี้พบว่าถูกรับบล็อกเป็นการควบคุมอีกฝ่ายได้ หากเปรียบเทียบความรัก เป็นดั่งเกม ตนคือผู้เล่นในเกมนี้

ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งเคยถูกบล็อกและถูกอีกฝ่ายด่าทอ เนื่องจากผู้ใช้แอปพลิเคชันราย อื่นมาชวนใช้ยาเสพติด แล้วตนบอกว่าตนทำงานเกี่ยวกับผู้ใช้ยาเสพติด แต่จะไม่ตัดสินใจว่าอีกฝ่ายไม่ดี จากนั้นตนจึงถูกบล็อก นอกจากนี้ ตนยังถูกคนรู้จักที่เจอในแอปพลิเคชันบล็อกเป็นประจำ

เมื่อถามถึงทัศนคติต่อการบล็อก จ๊อบเล่าว่าตนเคารพการกระทำของอีกฝ่าย เมื่อโดนบล็อกก็ เคารพในการเลือกของบุคคลอื่น เพราะต่างก็กำลังเลือกเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังเป็นเพราะคนที่พบ ในแอปพลิเคชันเป็นบุคคลที่ตนไม่ได้สนิทสนมมากนัก ตนจึงไม่รู้สึกเสียใจ แต่หากเป็นบุคคลที่สนิทกัน ตนคงเสียใจหากอีกฝ่ายบล็อก

“บ่อย บางคนคุยมาแล้วตอบช้า ถามจี้ ด่า ก็จะบล็อก คือกวนตีน สองไม่ใช่ สเปค แล้วตามตีบล็อกเสร็จแล้วสบายใจ มันมากวนเราไม่ได้ อาจเคยโดนบล็อก แต่เราไม่รู้ตัว เราก็ไม่รู้สึกละอาย ถ้ามันหยุดคุย เพราะมันมีอีกหลายคนที่จะคุยได้ ไม่

โกรธ เป็นสิทธิที่จะเลือกคุยได้ เคารพสิทธิในการเลือกของคนอื่น เพราะเรากำลังเลือกเหมือนกัน”

-จ๊อบ

ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งเล่าความรู้สึกหลังถูกบล็อกว่าตนยอมรับได้ เพราะคิดว่าเป็นน้ำใจนักกีฬา เมื่อทำกับผู้อื่นได้ ผู้อื่นก็ทำกับตนได้เช่นเดียวกัน ข้อดีของการบล็อกคือทำให้ตนได้คัดเลือกผู้ที่จะสานต่อสัมพันธ์กันต่อได้จริงๆ โดยไม่ต้องเสียเวลามานั่งคุย เหมือนได้ตัดตัวเลือกออกไป ข้อเสียคือเป็นเครื่องมือจัดการที่ทำให้ตัดสินใจเร็วเกินไปที่จะตัดสินใจให้คนอื่นออกจากชีวิตจากการกระทำเดียว อาทิ ในกรณีของคนที่ทำมาถึแล้วทำให้รำคาญ แท้จริงอีกฝ่ายอาจจะสนใจและให้ความสำคัญมาก เพียงแต่วิธีการสื่อสารของเขาไม่ได้ตรงกับความต้องการ

จากผลการวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่าการบล็อกบัญชีผู้ใช้อื่น เป็นการจัดการสารสนเทศที่เฉพาะเจาะจงและเกิดขึ้นในบริบทการหาคู่ออนไลน์ในหลากหลายวัตถุประสงค์ เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าการบล็อกเป็นวิธีการซ่อนสารสนเทศดิจิทัลที่ตนไม่ต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นบัญชีผู้ใช้ที่ตนไม่ปรารถนาสานสัมพันธ์ด้วย หรือเป็นบัญชีผู้ใช้หากปรากฏอยู่จะรบกวนการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับการ Gallant et al. (2011) ที่ว่าผู้ใช้สารสนเทศตัดสินใจลบแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ออก เพราะตนไม่พบบุคคลที่สนใจสานสัมพันธ์ด้วย นอกจากนี้ยังรู้สึกว่าการใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ เช่นเดียวกันกับการบล็อกบัญชีผู้ใช้รายอื่นที่สันนิษฐานได้ว่าเกิดจากการตัดสินใจและประเมินค่าแล้วว่าหากสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวหายไป ก็จะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้เข้าร่วมการวิจัย ส่งผลให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยเลือกใช้การบล็อกเป็นกลยุทธ์ในการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

บทที่ 6

วัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

วัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชายที่ปรากฏในการวิจัย พบว่าจำแนกได้ 3 ประเด็น ได้แก่ วัตถุประสงค์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก วัตถุประสงค์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรับและ วัตถุประสงค์การไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก

วัตถุประสงค์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก หมายถึง จุดประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลเพื่อให้สารสนเทศดิจิทัลยังคงอยู่ มีนัยของความตั้งใจในการเก็บรักษาประกอบด้วย เพื่อตอบสนองอารมณ์ความรู้สึกและเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการหาข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

เพื่อตอบสนองอารมณ์ความรู้สึก

วัตถุประสงค์ในการเก็บและสาเหตุที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเพื่อการจดจำ ประกอบด้วยประเด็นดังต่อไปนี้ คือ เพื่อเตือนความจำ เพื่อให้ตนเองรู้สึกดี เพื่อปกป้องตนเอง เพื่อความสนุกสนานและเพื่อป้องกันไม่ให้สูญหาย มีรายละเอียดดังนี้

เพื่อเตือนความจำ

วัตถุประสงค์ในการเก็บเพื่อเตือนความจำ เกิดขึ้นเพราะผู้เข้าร่วมการวิจัยปรารถนาให้สารสนเทศเป็นส่วนหนึ่งในความจำของตนเองและบุคคลอื่น รู้สึกว่าสารสนเทศเป็นส่วนหนึ่งของความทรงจำในชีวิต ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลที่ประเมินแล้วว่ามีคุณค่าต่อชีวิตของตนเองการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชายมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ระลึกถึงความทรงจำที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยเคยมีร่วมกันกับอีกฝ่ายสารสนเทศดิจิทัลดังกล่าวช่วยสร้างความภูมิใจให้ตนเองการเก็บสารสนเทศดิจิทัลไว้เปรียบได้กับการได้เก็บความทรงจำที่มีความหมายโดยเกิดจากความปรารถนาให้ตนเองจดจำช่วงเวลาที่เกิดขึ้นได้เพราะทำให้มีความสุข และภาคภูมิใจในตัวเองเมื่อได้กลับไปนึกถึงความทรงจำนั้น

ฉอนเป็นอีกคนหนึ่ง que ครอบรักษาสารสนเทศไว้เพื่อเตือนความจำของอีกฝ่ายที่ต่นสนทนาด้วย ในกรณี que เมื่อสนทนากันไปแล้ว อีกฝ่ายลืมเรื่องราวที่ได้เคยพูดถึงกันไปแล้ว ฉอนจะกลับไปค้นหา สารสนเทศดิจิทัลที่ได้บันทึกไว้ แล้วส่งกลับไปให้ดูเป็นหลักฐานว่าเคยสนทนาเรื่องดังกล่าวแล้ว นอกจากนี้ หากฉอนจำเรื่องราวที่สนทนากันไม่ได้ ก็จะทำย้อนกลับไปดูสารสนเทศดิจิทัลที่ต่นครอบรักษา ไว้เช่นเดียวกัน

“เคยนะ แต่จะใช้ในทำนองว่า ส่งกลับไปให้คนนั้นที่คุยว่าเราเคยคุยกันมา ก่อนแล้วนะ เคยถามไปแล้วนะ บางทีเขาถามคำถามเดิม เราก็ส่งให้ดู ให้เขารู้ว่านี่ เขาเคยถามเราไปแล้วนะ หรือไม่กี่ตอนที่พอเจอคนส่งมาแบบว่า จำไม่ได้หรือ ทำไม ถึงจำไม่ได้ แต่ว่าถ้าแคบ [เจอร์] เก็บเอาไว้ดู ก็ไม่”

-ฉอน

พฤติกรรมการเก็บที่เกดขึ้นต่อเนื่องไปเรื่อยๆ โดยอาจไม่ได้กลับไปดูสารสนเทศเหล่านั้น อย่งไรก็ตาม ปูนเป็นอีกคนที่มักครอบรักษาสารสนเทศไว้เพื่อกลับมาดู โดยตั้งใจเก็บสารสนเทศไว้ใน ระยะยาว ยิ่งหากเป็นสารสนเทศที่ทำให้ต่นประทับใจจะกลับไปดูบ่อย เพราะต้องการระลึกถึงชายรัก ชายที่ต่นเคยนัดพบและมีความสัมพันธ์ทางเพศลึกซึ้ง

“ต่างจากรูป เราไม่ต้องจำกันทุกคำ ถ้าเรารับสารแล้วก็โอ แต่ ถ้ารูป ก็ทำ ให้นึกถึง ผู้ชายที่คุยได้ว่า เออ [ลากเสียง] พอมานั่งดู ก็นึกได้ว่าเคยกิน⁶มา”

-ปูน

เมื่อผู้วิจัยถามโพนี้ว่าหากมีไม่วิเศษที่จะช่วยอำนวยความสะดวกโพนี้ครอบรักษาความทรงจำได้ โพนี้อยากได้อะไรมาช่วย โพนี้แสดงความคิดเห็นได้อย่างน่าสนใจว่า ความทรงจำของตนเองเป็นแหล่ง ครอบรักษาสารสนเทศที่มั่นคงและปลอดภัย โดยต่นปรารถนาที่จะครอบรักษาและคั่นคินความทรงจำของ ตนเองได้นอกจากนี้ยังปรารถนาให้มีธนาคารเก็บความทรงจำ เพื่อให้เป็นแหล่งครอบรักษาความทรงจำ

⁶ กิน เป็นคำแสลงที่ใช้แสดงถึงการมีเพศสัมพันธ์กัน นิยมใช้ในกลุ่มชายรักชายไทย

ของตนไว้ตลอดไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากสารสนเทศนั้นเป็นภาพสะท้อนของความทรงจำที่ดี แต่หากเป็นความทรงจำไม่ดี ก็อยากให้หายไป

“อยากให้มีธนาคารเก็บความทรงจำมั่ง เหมือนแบบ สมมติเราเกิดอุบัติเหตุ แล้วเราสูญเสียความทรงจำ แต่ก่อนหน้านี้ เราได้เก็บความทรงจำของตัวเองไปฝากกับธนาคารไว้อยู่แล้ว โดยการที่เราฝากนี่เป็นการสลักชื่อของทุกคน คนที่เกิดมาทุกคนจะถูกสลักชื่ออยู่แล้ว แล้วจะลิงก์กับตัวเรา ให้ความทรงจำทุกอย่างลิงค์ไปที่ธนาคารนั้น ไม่มีวันเสียหายหรือแตกออกไปที่ไหน”

-โพนี่

ในขณะที่ได้แสดงความคิดเห็นว่าตนพยายามที่จะตระหนักและเคารพความเป็นส่วนตัวของชายรักชายรายอื่นที่ตนประทับใจและได้มีปฏิสัมพันธ์ด้วยแต่เนื่องจากต้องการเก็บความทรงจำที่ดีที่เคยมีร่วมกัน ตนจึงขอแอบเก็บรักษาสารสนเทศดังกล่าวไว้ในห้วงความทรงจำของตนเองและแหล่งข้อมูลต่างๆ แม้อาจเป็นการละเมิดความเป็นส่วนตัวของอีกฝ่าย

“ถ้าผมชอบ ผมขออนุญาตเก็บไว้ในความทรงจำ แต่ผมจะไม่เอาไปส่งต่อให้ใครแน่นอน”

-เต้

แหล่งที่เก็บรักษาสารสนเทศเปลี่ยนแปลงไป จากเดิมผู้เข้าร่วมการวิจัยมักเก็บรักษาสารสนเทศไว้ในแหล่งจัดเก็บที่เป็นอุปกรณ์ก็เปลี่ยนแปลงไปเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลในแหล่งจัดเก็บสารสนเทศดิจิทัลหรือออนไลน์ (Arthur, 2015) สาเหตุที่ปรารถนาเก็บรักษาสารสนเทศคือเพื่อระลึกถึงความเป็นเจ้าของ (Whittaker & Hirschberg, 2001) เมื่อผู้เข้าร่วมการวิจัยรู้สึกและรับรู้ได้ว่าตนเป็นเจ้าของสารสนเทศดิจิทัล จะยิ่งสร้างความผูกพันระหว่างตัวผู้เข้าร่วมการวิจัยและสารสนเทศดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น (Watkins et al., 2016)

ผู้ใช้สารสนเทศอยากได้รับการจดจำได้ในฐานะที่ตนเป็นบุคคลที่มีคุณค่า เพราะผู้ใช้สารสนเทศผูกพันกับสารสนเทศด้วยอารมณ์ความรู้สึกเป็นคุณค่าด้านอารมณ์และความรู้สึกที่เกิดจากคุณลักษณะของสารสนเทศดิจิทัลที่สะท้อนถึงช่วงเวลาที่ผ่านมา (Cushing, 2013) การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลยังเป็นการกระตุ้นความทรงจำได้ดีเพื่อให้ผู้ใช้สารสนเทศได้นึกถึงช่วงเวลาในอดีต

อาจกล่าวได้ว่า การเก็บรักษาสารสนเทศคือการเก็บรักษาความทรงจำในรูปดิจิทัล ตัวอย่างที่เกิดขึ้น เช่นการ check in ในสถานที่ต่างๆ เป็น (Frith & Kalin, 2016)

วัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศเพื่อให้จำได้ เกิดขึ้นเมื่อผู้เข้าร่วมการวิจัยเก็บข้อมูลของชายรักชายที่ตนสนใจ เพราะอยากเก็บไว้เพื่อกลับไปดู ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะประเมินแล้วว่าสารสนเทศน่าจะมีประโยชน์ และกลับเข้าไปดู เมื่อต้องการดูข้อมูลส่วนตัวของชายรักชายที่ตนอยากสานสัมพันธ์ด้วย นอกจากนี้ยังกลับไปดู เพราะรู้สึกภาคภูมิใจ เมื่อได้ดูข้อความที่ตนสนทนาเกี่ยวพาราสีกันกับฝ่ายตรงข้าม เมื่อได้ดูสารสนเทศดังกล่าวแล้วทำให้สบายใจและมีความสุข

นนท์เล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า สำหรับตนเชื่อว่าหากบุคคลนั้นสำคัญ ตนจะสามารถจดจำเขาได้เสมอ จากประสบการณ์ของนนท์พบว่าเกิดขึ้นทั้งในบริบทการหาคู่ออนไลน์และในชีวิตจริง การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์จึงเป็นอีกวิธีการหนึ่งซึ่งช่วยทำให้นนท์จำเรื่องราวต่างๆ ได้

“ถ้าใครที่สำคัญจริงๆ เราจะจำเขาได้เสมอ หมายความว่าทั้งในแอป [พลิเคชัน] ซึ่งไม่ว่าเราจะกลับไปเจอเขาอีกครั้ง ในแอป [พลิเคชัน]จะมี contact อย่าง Jack'd จะมี report เก่าที่เราเคยคุยกับใครบ้าง ตรงนั้นจะเป็นส่วนที่ช่วยให้ระลึกความจำ ว่าอ้อ [ลากเสียงยาว] คนนี้เคยไปกินข้าวกันนี่หว่า หรือใน favourite [รายการที่กดปุ่มขึ้นชอบ] ก็จะมีไว้”

-นนท์

ส่วนผู้เข้าร่วมการวิจัยที่รู้สึกเฉยๆ หลังเก็บสารสนเทศ เป็นเพราะแค่รู้สึกรับรู้ว่าได้เก็บรักษาสารสนเทศไว้แล้วเพียงเท่านั้น ในทางกลับกัน สำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยที่เกิดอารมณ์ทางลบ เกิดจากสถานการณ์ที่เมื่อตนได้กลับไปดูหรือค้นหาสารสนเทศที่ตนเคยเก็บรักษาไว้ แล้วพบว่าสารสนเทศสูญหายไป ส่งผลให้รู้สึกไม่ดี และเสียดายสารสนเทศที่หายไปโดยที่ตนเองไม่ได้ตั้งใจหรือกำจัด

การเก็บสารสนเทศที่เป็นภาพหรือข้อความที่สามารถมองเห็นได้ด้วยตา ไว้เป็นความทรงจำที่ผู้ใช้สารสนเทศเก็บรักษาไว้เพื่อย้อนระลึกถึงช่วงเวลาที่ผ่านมาในอดีต (Thudt et al., 2016) นอกจากนี้ ความทรงจำยังเป็นผลจากการที่มนุษย์อยากหวนระลึกถึงประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมาและเป็นเครื่องมือที่ผู้ใช้สารสนเทศเก็บรักษาประวัติศาสตร์ชีวิตของตนเอง (Arthur, 2015)

การใช้สารสนเทศเป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างมนุษย์และสารสนเทศที่มีผลให้ผู้ใช้สารสนเทศได้ทวนระลึกความทรงจำของตนกลับไปสู่ช่วงเวลาที่ได้สร้าง ได้ใช้งานและได้มีปฏิสัมพันธ์กับสารสนเทศดิจิทัลเหล่านั้นทำให้ผู้ใช้สารสนเทศได้ทวนระลึกถึงช่วงเวลาที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่าสารสนเทศสะท้อนความรู้สึกในช่วงเวลาที่เกิดขึ้นในอดีต (Kim, 2013a)

เพื่อให้ตนเองรู้สึกดี

วัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล เพื่อให้ตนเองรู้สึกดีเกิดขึ้นในหลายกรณีสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งสนทนาแลกเปลี่ยนเรื่องราวของชายรักชายที่พบในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์กับเพื่อน เพราะรู้สึกสนุกสนานได้แสดงความเห็นและวิพากษ์วิจารณ์ รวมถึงได้ขอความคิดเห็นจากเพื่อนเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจสานสัมพันธ์กับชายรักชายรายดังกล่าวนอกจากนี้เมื่อตนประสบความสำเร็จในการหาคู่

สำหรับผอมจะแบ่งปันความรู้สึกสมหวังให้เพื่อนรับรู้โดยเล่าว่ารู้สึกเหมือนได้มีคนร่วมแชร์ความสุขและความสำเร็จในชีวิตตน

“ถ้าไม่มีกลุ่มเพื่อนนี้ การเล่นมันอาจจะไม่สนุก แต่พอมีกู๊ปไลน์ กู๊ปเพื่อนก็รู้สึกว่าได้ discuss ก็เพิ่มขึ้น คนนั้นคนนี้หุ้บแซบ นำเอาอะไรแบบนี้”

-ผอม

ลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเก็บรักษาสารสนเทศที่ว่าผู้ใช้สารสนเทศมักปรารถนาที่จะแบ่งปันประสบการณ์ของตนให้แก่บุคคลอื่น (Kim, 2013a) การเก็บรักษาสารสนเทศสะท้อนให้เห็นความภาคภูมิใจและความสำเร็จในชีวิต การแบ่งปันสารสนเทศดิจิทัลต่อแชร์ต่อให้เพื่อนหรือคนที่ไว้ใจ เป็นความต้องการแบ่งปันความภาคภูมิใจในชีวิตให้แก่ครอบครัว เพื่อให้เห็นว่าตนประสบความสำเร็จ รวมถึงการประสบความสำเร็จในการหาคู่ออนไลน์ที่ผู้ใช้สารสนเทศแชร์ข้อมูลหรือประสบการณ์ที่สะท้อนถึงความสำเร็จของตนให้บุคคลใกล้ชิดรู้ และแสดงถึงความสำเร็จที่สะท้อนให้เห็นว่าเป็นความทรงจำที่มีความหมาย (Kaye et al., 2006)

ผู้เข้าร่วมการวิจัยแบ่งปันสารสนเทศจากแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์บนสื่อสังคมออนไลน์วัตถุประสงค์เพื่อต้องการแบ่งปันให้สาธารณะที่สามารถเข้าถึงสารสนเทศดังกล่าวได้รับรู้ความสำเร็จของตน หากมีผู้สนใจจะยิ่งส่งผลให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีความสุข แต่หากมีผู้สนใจน้อยจะรู้สึกวิตก

กังวลและไม่สมหวัง จากการศึกษาของ Kaye et al. (2006) พบว่าผู้ใช้สารสนเทศเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลเพื่อให้บุคคลอื่นสามารถเข้าถึงข้อมูลและประสบการณ์ของตนเองได้ โดยไม่ได้เป็นการเข้าถึงได้เฉพาะตนเองเท่านั้น แต่ยังมีนัยที่แสดงให้เห็นว่าต้องการให้ผู้อื่นเข้าถึงสารสนเทศของตนเองได้ด้วย

ชุมพรเป็นอีกหนึ่งคนที่ชอบแบ่งปันความสำเร็จในการหาข้อมูลออนไลน์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และปรารถนาที่จะให้ผู้อื่นสนใจสารสนเทศดิจิทัลที่ตนเผยแพร่

“ดีตรงที่ได้รอด ได้โชว์ ได้แชร์ ว่าเราเป็นใคร มีอัตลักษณ์แบบไหน เราไปทำอะไรมา แต่ชื่อเสียงของมันก็คือ บางที่เราหมกหมุ่นเกินไป เราเคยเครียดมากเลยนะ ลงรูปนี่มันใจเลย เฟซบุ๊ก ไม่ต่ำกว่าสองร้อย อินสตาแกรม ไม่ต่ำกว่า 15 แต่ อินสตาแกรม ได้ 3 เฟซบุ๊ก ได้ 30 เครียดมาก ลบแล้วลงใหม่ ลบแล้วลงใหม่ ตอนนั้นเป็นบ้า ตอนนี่ไม่เป็นล่ะ มันแหละ อันนั้นคือปัญหา แต่เรามองว่าปัญหาไม่ได้อยู่ที่แอป [เฟซบุ๊ก] ปัญหาคืออีนี่ [ตนเอง] เป็นความคิดตัวเองที่เยอะ ไปหมกหมุ่นเรื่องไม่เป็นเรื่อง”

-ชุมพร

ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายเก็บรักษาสารสนเทศแล้วรู้สึกมีความสุขและสบายใจ เพราะรับรู้ว่าคุณสามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนตัวได้อย่างแน่นอนในอนาคต อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายปรารถนาให้มีระบบที่ช่วยบันทึกบทสนทนาระหว่างตนกับอีกฝ่ายได้ และเป็นระบบที่สามารถค้นคืนได้ เพราะทำให้ตนรู้สึกปลอดภัยที่มีหลักฐานแสดงให้เห็นว่าทั้งสองได้สนทนากัน รวมถึงยังมั่นใจได้ว่าได้เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลไว้ในแหล่งจัดเก็บที่ปลอดภัย จะเห็นได้ว่าการเก็บรักษาและค้นคืนสารสนเทศดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งของความทรงจำของมนุษย์ที่อยู่ในรูปดิจิทัล ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของและสารสนเทศดิจิทัล (Kelly et al., 2008) เป็นคุณค่าที่เกิดขึ้นภายในตัวตนของสารสนเทศกับเจ้าของ สะท้อนให้เห็นความผูกพันที่มีต่อกันด้วยอารมณ์ความรู้สึก (Cushing, 2013)

เพื่อปกป้องตนเอง

วัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศเพื่อปกป้องตนเอง ผู้เข้าร่วมการวิจัยแบ่งปันข้อมูลให้เพื่อนเป็นหลักฐานเก็บไว้ เพื่อให้ตนเกิดความปลอดภัย เมื่อส่งสารสนเทศแล้วเสร็จจึงจะลบ

สารสนเทศดังกล่าวออก นอกจากนี้ยังแบ่งปันต่อให้เพื่อนในกรณีที่ต้องการแจ้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายที่เป็นเพื่อนกัน เช่น เตือนภัย เป็นต้น ในขณะที่ ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายยังแบ่งปันสารสนเทศต่อให้เพื่อน เพื่อประจานชายรักชายที่ปฏิเสธสถาน สัมพันธ์กับตนเอง โดยตั้งใจให้อีกฝ่ายเสียหาย ส่วนผู้เข้าร่วมการวิจัยอีกรายไม่แบ่งปันสารสนเทศเลย เพราะรู้สึกหวงแหนสารสนเทศดังกล่าวเนื่องจากตนได้มาด้วยความยากลำบากและอยากเก็บไว้ดูคนเดียว

สำหรับสะท้อนแล้ว เขาไม่ปรารถนาให้บุคคลอื่นมาพบว่าตนใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ เนื่องจากกลัวภาพลักษณ์เสียหาย กลัวผู้อื่นตัดสินว่าตนเป็นคนไม่ดี

“มันจะเป็นประมาทว่า บางทีย้ายที่ทำงานก็จะเอาออก เราก็ไม่รู้ว่าจะมี คนอื่นเล่นรีปาว ห่วงภาพลักษณ์ เราก็กินไว้ กลัวเขาเปิดมาเจอ ไม่ๆ ไม่ได้เกี่ยว โพร ไฟล์ก็ปกติ ก็คือใส่เสื้อผ้า ก็คือมันมีรูปเราอยู่ในแอป [พลิเคชัน] เราไม่อยากจะให้คนอื่น พุดว่า เอ้ย อินี่เล่นนี่หว่า ไม่รู้สิ เราก็ไม่รู้ว่าคุณอื่นเขามองว่ามันสกปรกแค่ไหน อะไร อย่างนี้ ไม่รู้นะ ก็พุดตามความรู้สึก”

-สะท้อน

ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายปรารถนาที่จะเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลให้ปลอดภัยในแหล่งที่ตน มั่นใจและไม่ต้องการให้บุคคลอื่นเข้าถึงสารสนเทศได้ โดยอาจตั้งค่าให้เข้าถึงได้เฉพาะตนเอง เนื่องจาก อยากรักษาความเป็นส่วนตัวและไม่อยากให้บุคคลอื่นเข้าถึงสารสนเทศของตนเอง การที่บุคคลอื่นสามารถ เข้าถึงข้อมูลของตนเองได้ อาจส่งผลให้เกิดความไม่ปลอดภัยต่อข้อมูลดังกล่าว

ปูนเล่าว่าเคยมีเหตุการณ์ที่ทำให้ตนอับอาย โดยในระหว่างที่กำลังเชื่อมต่อโทรศัพท์มือถือกับ แหล่งจัดเก็บสารสนเทศออนไลน์อยู่นั้น ภาพเปลือยบางส่วนไปเชื่อมต่อกับโทรศัพท์มือถือของผู้ปกครอง ทำให้มีภาพเปลือยของชายรักชายที่ปูนบันทึกมาจากการใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ ปรากฏขึ้นจำนวนมากในระหว่างที่ระบบกำลังเชื่อมต่อและส่งต่อสารสนเทศดิจิทัล

“คือเคยทำ แต่เหมือนมีปัญหา ชั้นก็ไปสะเพร่า เหมือนใช้อีเมล พวก Dropbox Google+ แล้วชั้นเอาอีเมลไปสมัครใช้ในเครื่องน้ำ มือถือใหม่ น้ำ แล้วรูป ไปไปเต็มเลย มัน ซิงค์ [sync] น้ำชั้นก็รู้เปลววะ มันก็ไหลไปเลยอะ ชั้นก็เลยเลิก ถ้า

มันลบด้วยตัวเองไปหมด ไม่มีอะไรต้องเสียดาย มันลบบมันก็ลบ จะไปอะไรมัน ก็เลย
ไม่ได้เอาลงอะไร”

-ปุ่น

ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งแสดงทัศนะเรื่องการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลว่าปรารถนาให้มีเครื่องมือที่ช่วยเก็บข้อมูลบทสนทนาได้ สามารถระบุพิกัด/ตำแหน่งที่ตั้งของตนและอีกฝ่าย เพื่อจะได้มีหลักฐาน หากจำเป็นนำข้อมูลนั้นไปใช้งาน เช่น กรณีเกิดเหตุฉุกเฉินหรืออันตรายจากการนัดพบกัน เป็นต้น ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายกลัวคนรักมาพบที่ตนออกไปใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ เพราะจะทำให้กระทบความสัมพันธ์ชีวิตคู่ ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายนี้จึงลบข้อมูลทุกอย่างออก

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ผู้เข้าร่วมการวิจัยต้องการปกป้องตนเองจากความรู้สึกไม่ปลอดภัยที่อาจเป็นผลกระทบจากการปรากฏอยู่ของสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่เก็บรักษาไว้ในแหล่งที่ไม่ปลอดภัยต่อตัวผู้เข้าร่วมการวิจัยเอง สอดคล้องกับการศึกษาของ Kim (2013a) ผู้ใช้สารสนเทศเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลไว้ในแหล่งจัดเก็บที่ปลอดภัยและสามารถเข้าถึงได้ เพื่อให้ตนมั่นใจได้ว่าสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลของตนจะคงอยู่ตลอดไปในช่วงเวลาที่ตนต้องการและไม่ทำให้เจ้าของเกิดความไม่มั่นคงทางจิตใจหรือเกิดผลกระทบที่ไม่ดีต่อการดำเนินชีวิต

เพื่อความสนุกสนาน

วัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล เพื่อความสนุกสนาน เกิดขึ้นจากการที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยสงสัยพฤติกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของอีกฝ่าย เช่น สนใจพฤติกรรมการเลือกภาพประจำตัว ภาพส่วนตัวหรือฉากหลังของภาพประจำตัว เป็นต้น

เธอกำมักติดตามความเคลื่อนไหวของผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นผ่านการกดปุ่มชื่นชอบ (favourite) ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่ทำให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบว่าอีกฝ่ายอยู่ในตำแหน่งที่ไกลหรือใกล้จากตน เมื่อได้ทราบข้อมูลดังกล่าวแล้ว จะรู้สึกสบายใจ

“อยากรู้ อยากเห็นเฉยๆ ว่า มันจะจริงหรือ เหมือนรู้ว่า มันจะรู้ว่าใครอยู่ใกล้ อะไอย่างงี้ ก็เลยอยากรู้ว่ามันจริงหรือ น่าจะอยากรู้ อยากเห็นมากกว่า”

-สะแก

เช่นเดียวกับคนที่ชอบติดตามความเคลื่อนไหวของผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่น เพื่อบริหาร
เสน่ห์ และถือเป็นความสนุกสนานเรื่องหนึ่งในชีวิตรักของตน

“ตื่นเต้น สอดส่อง ทำทนาย รู้สึกว่าสนุกเวลาได้แบบ เลือกว่า อัย คนหล่อ
ลองจีบดูหรือในขณะเดียวกันมันเป็น ความพราว ที่ได้แบบ เซ็คเรท [บริหารเสน่ห์]
ว่าคนไหนทักเรามาบ้าง”

-นนท์

อย่างไรก็ตาม สำหรับต่อมกลับรู้สึกถึงความสงสัยใคร่รู้ที่เกิดขึ้น ทำให้ตนหมกหมุ่นเกินไปจาก
ความอยากรู้อยากเห็น เป็นความทุกข์ที่เกิดขึ้นในใจตน

“สงสัยว่าทำไมบางคนถึงเลือกเอาแบบนี้มาลง หรือบางที่เราแคป [เจอร์รี่] รูปเขา
มา เราก็จะสงสัยว่าแต่ละรูปที่เขาลงเขาต้องการอะไร หรือว่าอะไร เราจะคิดลึกไปถึง
กระบวนการคิดของคนตอนที่เขาจะลงรูปว่าลงเพื่ออะไร ... เพราะบางที่เราดูไป เราก็จะ
หมกหมุ่น อยากรู้อยากเห็น เป็นความทุกข์ในใจ”

-ต่อม

พฤติกรรมการเก็บรักษาสารสนเทศเพื่อความสนุกสนานยังปรากฏให้เห็นว่าเป็นไปเพื่อ
ตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น นน့်ยังเล่าอีกว่าตนเคยสวมบทบาทเป็นสายลับโดยปลอมตัวเข้าไป
ล้วงข้อมูลของอีกฝ่ายผ่านการสนทนาและทำความรู้จักในระหว่างการหาคู่ออนไลน์ บางครั้งจะบันทึก
หน้าจอและส่งต่อให้เพื่อน เนื่องจากทำให้ตนเองสนุก ถึงแม้ข้อมูลที่ได้มาจากอีกฝ่ายจะเป็นความจริง
หรือไม่เป็นความจริง ตนก็รู้สึกสนุก ตื่นเต้นและประหลาดใจ เมื่อได้ค้นพบข้อมูลจากอีกฝ่ายสาเหตุ
หนึ่งเป็นเพราะข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่เกินความคาดหมายของตน

“บางที่เราเล่นแอป [พลิเคชัน] เพื่อตัวเอง แล้วบางที่ไม่มีอะไรทำ เขี่ยมือถือ
เล่นๆ ไป มันคือการเลือกแบบเป็นสายลับ เพราะเขาไม่รู้หรอก คือว่า มันมีน้องที่
รู้จักกันคนหนึ่งซึ่งภายนอกเขาดูเป็นคนดีมาก แอป [พลิเคชัน] เป็นผู้ชาย มีลูก 1 คน

มีเมียแล้ว ผมอย่างนั้น ผมอย่างนี้ แล้วเราก็ไปเจอผู้ชาย แล้วก็คุย แล้วบอกว่าเคยมีอะไรกับคนนี้หรือยัง แล้วก็ส่งรูปผู้ชายคนนี้มาให้ดู พอส่งมาปุ๊บเราก็ซ็อก เราก็บอก อ้อ เราก็ทำตัวเหมือนโคนัน ไปมีอะไรกันเมื่อไหร่หรือ ผู้ชายก็บอก อ้อ น้องเขาเป็นรับ เนี่ยอึดมากเลยนะ เขาเอาไว้อาก้ามาให้เรากิน อัย ดูข้อความแล้ว อัยตายไม่เคยพบไม่เคยเจอมาก่อนแคป [เจอร์] สีคะ แล้วก็ส่งไปให้เพื่อนดู ... มันเหมือนเป็นการเสือกแล้วเอาไปประจาน อย่างนี้มากกว่า เฉพาะกับคนที่เราหมั่นอยู่แล้ว เกลียดอะไรอย่างนี้”

-นนท์

สอดคล้องกับจากผลการวิจัยของ Carpenter and McEwan (2016) พบว่า ผู้ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์มีแรงจูงใจที่ใช้แอปพลิเคชันเพื่อความสนุกสนาน (entertainment) มากกว่าการใช้แอปพลิเคชันเพื่อหาผู้รักหรือเพื่อการมีเพศสัมพันธ์ การใช้แอปพลิเคชันเพื่อความสนุกสนานของผู้ใช้แอปพลิเคชันหมายถึงการใช้เพื่อพูดคุยสนทนาเชิงเกี่ยวพาราสิกับผู้ใช้รายอื่น โดยไม่ได้ตั้งใจหาคู่ ไม่ได้ต้องการนัดพบและไม่ได้ต้องการมีเพศสัมพันธ์

เพื่อป้องกันไม่ให้สูญหาย

วัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล เพราะกลัวสารสนเทศสูญหาย จากประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมการวิจัยที่เคยเข้าถึงข้อมูลที่ถูกเก็บรักษาไม่ได้หรือค้นหาไม่พบ จึงเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลที่ได้จากการใช้งานในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ไว้เป็นอัลบั้มในกล่องสนทนาของโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันต่างๆ เพื่อให้ตนเองสามารถค้นคืนได้ ทั้งยังทำให้รู้สึกว่าคุณสามารถควบคุมสารสนเทศดิจิทัลได้

ฉอนเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่าแต่เดิมนั้นไม่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการหรือเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล แต่หลังจากเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝัน ส่งผลให้สารสนเทศที่เก็บไว้หายไป ฉอนจึงกลัวว่าสารสนเทศจะหายไปอีก เขาจึงดำเนินการจัดการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล

“ตอนแรกไม่ได้ create [สร้างอัลบั้ม] ตอนแรกแค่ส่งๆ เข้าไป ในไลน์เฉยๆ แล้วก็กดดูตรง Photo [ภาพ] ข้างบนที่เป็นภาพที่ส่งมา ชั้นจะไม่เคยลบเลย แต่มี

ครั้งหนึ่งที่พลาด โทรศัพท์ค้าง มันก็ลบไป ก็เลยตระหนักว่า ห่วย ถึงจะค้างเอาไว้ใน
แซท มันก็หายได้นะ ก็เลยเกิดเป็นการ create [สร้าง] อัลบั้มขึ้นมา”

-ณอน

บอยเก็บข้อมูลไว้ในโทรศัพท์มือถือ เพราะเคยค้นหาสารสนเทศที่ตนจัดเก็บไว้ไม่เจอ
ประกอบกับความกลัวว่าสารสนเทศดิจิทัลจะหายไป ทำให้บอยต้องจัดการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล
ด้วยการบันทึกหน้าจอเก็บไว้

“บางทีมันคุยไปนานๆ แล้วมันเลื่อนไปเรื่อยๆ ก็เลยแคป [เจอร์] ไว้ดีกว่า ซี้
ก็เลยเลื่อนขึ้น แล้วบางทีสมัยก่อนโปรแกรมนี้มันจะตั้งค่าอะไรไม่รู้ มันทำให้คุยเก่าๆ
หายไป เออ ก็เลยต้องเก็บไว้ก่อนเดี๋ยวมันหายไปเดี๋ยวหาไม่เจอ นั่นคือเหตุผลที่ต้อง
เก็บ”

-บอย

ในทางกลับกันผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายเก็บข้อมูลไว้บนอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูล เนื่องจากเคย
ประสบปัญหาในการค้นหาสารสนเทศ แต่อินเทอร์เน็ตไม่เสถียร ส่งผลให้เข้าถึงข้อมูลที่ต้องการไม่ได้
ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายนี้จึงชอบเก็บรักษาสารสนเทศไว้บนอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูลมากกว่า

ความกลัวสารสนเทศดิจิทัลหายไปจะเกิดขึ้นเมื่อผู้เข้าร่วมการวิจัยรู้สึกว่าคุณไม่สามารถ
ควบคุมสารสนเทศได้จากสถานการณ์ต่างๆ เช่น ทำสารสนเทศดิจิทัลหายไป สารสนเทศดิจิทัลถูก
ทำลาย เกิดภัยพิบัติ โดรนขโมยสารสนเทศหรือโดรนขโมยอุปกรณ์จัดเก็บสารสนเทศ การเปลอลบ
สารสนเทศโดยไม่ตั้งใจ เป็นต้น สาเหตุดังกล่าวส่งผลให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยเกิดความกลัว จึงต้องเก็บ
รักษาสารสนเทศไว้ เพื่อให้ตนเองสามารถเข้าถึงได้ (Kaye et al., 2006) และวิธีการป้องกัน
สารสนเทศสูญหายที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งก็คือการสำรองสารสนเทศดิจิทัลเก็บไว้ในแหล่งเก็บรักษาที่
ปลอดภัย (Redwine, 2015)

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการหาคู่

วัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการหาคู่ออนไลน์การอธิบายปรากฏการณ์ความสัมพันธ์ของชายรักชายไม่ต่างไปจากเพศชายหรือเพศหญิง (Bradbury & Karney, 2010) ผู้ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ใช้แอปพลิเคชันเพื่อแสวงหาความรักโรแมนติกและแสวงหาคู่ผ่านการใช้ข้อความ รูปภาพ การสนทนาและเว็บแคม (Couch & Liamputtong, 2008) การเก็บสารสนเทศเพื่อหาคู่ออนไลน์มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นข้อมูลพิจารณาความสัมพันธ์ เพื่อนัดพบกัน ทั้งการนัดพบเพื่อมีเพศสัมพันธ์ ปรากฏให้เห็นว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ผูกมัด แต่ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายก็นัดพบเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น รับประทานอาหาร ดูหนัง นั่งคุย เป็นต้น

สำหรับฉอนนั้นเมื่อผู้วิจัยขอให้ฉอนเล่าถึงวัตถุประสงค์ในการใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ ฉอนเล่าว่าตนใช้เพื่อหาคู่

“เพราะว่าที่คุยกัน point [ประเด็น] ก็คือนัดเจอกันเพื่อ something [เพศสัมพันธ์] ไม่ได้จะคุยกันยืดยาว”

-ฉอน

ผู้เข้าร่วมการวิจัยยังเก็บข้อมูลส่วนตัวของชายรักชายที่ตนสนใจไว้ เพื่อใช้สำหรับติดต่อสานสัมพันธ์ เพราะสะดวกในการใช้งาน การเก็บข้อมูลการติดต่อของอีกฝ่ายไว้เพื่อติดต่อกันภายหลัง เป็นกระบวนการสำคัญในการหาคู่ออนไลน์ ทำให้รู้สึกปลอดภัย นอกจากนี้ การเก็บข้อมูลส่วนตัวของอีกฝ่ายไว้ สามารถใช้เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือของอีกฝ่ายและเก็บไว้เป็นหลักฐานได้ กรณีที่ต้องการตรวจสอบตัวตนของอีกฝ่าย หรือตรวจสอบจากข้อมูลที่ปรากฏในแอปพลิเคชันไลน์ หรือเปิดวิดีโอคอลสาเหตุที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยต้องการตรวจสอบตัวตนของอีกฝ่าย เพราะกลัวโดนหลอก

การที่อยากนัดมาพบกันภายหลังการหาคู่ออนไลน์ อาจอธิบายได้ว่าต่างฝ่ายต่างอยากมาพบปะกันเพื่อให้เห็นวันภาษาผ่านน้ำเสียง การเคลื่อนไหวของร่างกายและการสบตา เพื่อตัดสินใจได้ว่าอีกฝ่ายน่าสนใจหรือน่าสานสัมพันธ์ต่อไหม (Rubin, 1973) ในปรากฏการณ์การเลือกคู่ จะเห็นได้ว่ามนุษย์จะเลือกคู่ที่เป็นคู่ครองที่เหมาะสมกันเพราะเชื่อว่าหากตนเลือกคู่ครองที่ดีและเหมาะสมจะส่งผลดีต่อความสัมพันธ์ (Myers, 2013)

ผู้เข้าร่วมการวิจัยต้องการข้อมูลของอีกฝ่ายไว้เพื่อติดตามความเคลื่อนไหว เนื่องจากเชื่อว่าสารสนเทศบ่งบอกตัวตนของเจ้าของส่งผลให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายนี้มีภาวะหวาดระแวงข้อมูลจากโปรไฟล์ของผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นด้วยความสงสัยใคร่รู้ นอกจากนี้ การรู้ข้อมูลของอีกฝ่ายทำให้รู้ว่าตนสามารถควบคุมสารสนเทศได้ผ่านการติดตามจากฟังก์ชันจำกัดระยะทางใกล้เคียง สอดคล้องกับการศึกษาของ (Kim, 2013a) และ (Kaye et al., 2006) ที่ว่าผู้ใช้เก็บสารสนเทศเพื่อสร้างอัตลักษณ์และสะท้อนตัวตนผ่านสารสนเทศดิจิทัล โดยไม่ได้เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลไว้เพื่อให้เข้าถึงได้เฉพาะตนเองเท่านั้น หากแต่ต้องการให้ผู้อื่นสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับตัวเองได้ อาจกล่าวได้ว่าสารสนเทศดิจิทัลที่ปรากฏในบริบทการหาคู่ออนไลน์เป็นสารสนเทศที่สามารถสะท้อนอัตลักษณ์และตัวตนของผู้ใช้สารสนเทศได้ จึงเป็นแรงจูงใจหนึ่งที่ทำให้ผู้ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์เก็บสารสนเทศของผู้ใช้รายอื่นไว้ (Thudt et al., 2016)

การใช้ฟังก์ชันจำกัดระยะทางใกล้เคียงช่วยทำให้ผู้ใช้แอปพลิเคชันพบเจอผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นที่อยู่ใกล้ตนเองที่สุดสาเหตุที่ผู้ใช้แอปพลิเคชันหลายรายชอบใช้ฟังก์ชันระบุพิกัดทางภูมิศาสตร์ที่จำกัดผ่านระยะใกล้ เป็นผลพวงมาจากทฤษฎีความใกล้ชิดที่เชื่อว่าคนที่อยู่ใกล้กันทั้งในแง่กายภาพ (เช่น ทำงานอยู่ในอาคารเดียวกัน พักอาศัยอยู่ในย่านเดียวกัน เป็นต้น) และในแง่จิตวิทยา (เช่น เข้าใจความรู้สึกของกันและกัน ชอบงานอดิเรกเดียวกัน มีเป้าหมายความฝันเดียวกัน เป็นต้น) จะมีโอกาสชอบพอและหลงรักกันได้ง่ายกว่าคนที่อยู่ไกลกันทั้งในแง่กายภาพและจิตวิทยา โดยฟังก์ชันระบุพิกัดทางภูมิศาสตร์ที่จำกัดผ่านระยะใกล้ อาจจะสนับสนุนความใกล้ชิดในแง่กายภาพแต่กลไกการทำงานของแอปพลิเคชันทำให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีโอกาสได้สนทนากันและสามารถติดต่อกันได้ตลอดเวลา หากผู้ใช้สารสนเทศสนทนากันและมีความชอบที่ตรงกัน ก็อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนให้เกิดความรู้สึกใกล้ชิดกันทั้งในแง่จิตวิทยา (Bradbury & Karney, 2010; R. S. Miller, 2015; Myers, 2013)

ผู้วิจัยถามปณถึงสาเหตุที่ชอบใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ ในฐานะที่เป็นผู้คร่ำหวอดคนหนึ่งในการแสวงหาคู่online ปณตอบได้อย่างน่าสนใจว่าเป็นเพราะแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ตอบสนองความต้องการในการใช้งานของตนได้ในทันที ทั้งยังสะดวกรวดเร็ว และมีจำนวนผู้ใช้แอปพลิเคชันให้ตนเลือกจำนวนมาก

“ที่ชื่นชอบเพราะว่าเหมือนกับช่วงที่เราเล่นเพื่อหา เราก็จะตั้งใจเล่น คนที่เล่นกับเราเขาก็จะโฟกัส จะคุยแล้วปิดบทสนทนาให้รวดเร็ว ไม่คุยค้างเหมือนแอป [พลิเคชัน] อื่นๆ วันหนึ่งค่อยมาตอบ มันเชื่อมไม่ติดแล้ว แล้วเป็นแอป [พลิเคชัน] ที่

หากคนได้ละเอียดมาก หากคนรอบๆ ประมาณสักสามสิบคนหรือเท่าไรคนนี้แหละ แค่นั้น ซึ่งในรัศมี ถ้าเป็นกรุงเทพฯ นะ ถ้าเป็นสามสิบคน แทบจะอยู่ในตารางเมตรเดียวกัน แต่ถ้าต่างจังหวัดจะห่างกันมากเหมือนกัน แล้วอย่างที่ไปเชียงใหม่ คือติดกันมาก หนึ่งคือมันจะเจอคนที่ใกล้และคนที่เล่นจริงๆ ณ ตอนนั้นที่อยากเล่นจริงๆ ต้องคุยกัน ณ จุดๆ นั้นเลย ไม่ปล่อยผ่าน แล้วคนที่เราจะได้เจอก็เปอร์เซ็นต์ง่ายขึ้น ต่างจากบางแอป [พลิเคชั่น] ที่จะปล่อยเบลอกัน สมมติคุยกันหุ่่มหนึ่ง อีกลีหุ่่มค่อยมาตอบ”

-ปุน

ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายเก็บภาพประจำตัวของชายรักชายที่ตนสนใจไว้เป็นอัลบั้ม แล้วกลับไปดูเพื่อประเมินค่าและพิจารณาสานสัมพันธ์ เมื่อกลับมาดูภาพประจำตัวที่เก็บรักษาไว้ บางรายก็ตัดสินใจเลือกสานสัมพันธ์ ในขณะที่บางรายกลับไม่คิดสานสัมพันธ์และประหลาดใจที่ตนเก็บรักษาภาพชายรักชายรายนั้นไว้ ภาพประจำตัวสะท้อนให้เห็นความดึงดูดใจทางกายภาพ (physical attractiveness) ของอีกฝ่ายผ่านรูปลักษณ์ร่างกายเป็นสาเหตุที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยเก็บภาพถ่ายของอีกฝ่ายไว้เพื่อนำมาพิจารณาสานสัมพันธ์

โพนีเล่าถึงประสบการณ์การใช้แอปพลิเคชั่นหาคู่ออนไลน์ของตน และเล่าว่าแอปพลิเคชั่นที่ตนชื่นชอบจะต้องมีกลุ่มเป้าหมายชายรักชายในขอบข่ายที่ตนสนใจ

“แอป [พลิเคชั่น] ที่ใช้ก็คือทุกอย่างเลย Grindr Jack'd Hornet เคยใช้มาหมดทั้งสามอัน ที่สเปเชียลสุดคือ Grindr สำหรับรู้สึกว่ามีคนที่ใช่ถูกชะตา ถูกเสปคเป็นเวย์เรา แต่ถ้า Hornet เป็นชาวต่างชาติชะเยอะ ชาวต่างชาติแก่ๆ รู้สึกไม่ค่อยชอบ Jack'd ด้วย แต่ถ้าให้เลือก Grindr กะ Jack'd คิดว่าเอา Jack'd ดีกว่า เพราะ Jack'd มีทั้งชาวไทยและต่างชาติ”

-โพนี

จากทฤษฎีทางจิตวิทยาเรื่องความชอบและความรัก พบว่าปัจจัยแรกที่มีผลต่อการเลือกคู่ของคนทุกเพศคือการพิจารณาที่ความดึงดูดใจทางกายภาพ ในบริบทการหาคู่ออนไลน์สะท้อนผ่านภาพประจำตัว จึงอาจกล่าวได้ว่าการใช้แอปพลิเคชั่นหาคู่ออนไลน์เลือกเก็บภาพของอีกฝ่ายมาพิจารณา

สานสัมพันธ์นั้นเป็นผลมาจากความต้องการเลือกและประเมินฝ่ายตรงข้ามผ่านการประเมินรูปลักษณ์ร่างกายของอีกฝ่าย โดยเป็นผลมาจากการมีความประทับใจแรกพบที่ดีต่อผู้ใช้แอปพลิเคชันรายนั้น ส่งผลให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยเลือกเก็บภาพของอีกฝ่าย ซึ่งความประทับใจแรกพบจะไปกระตุ้นให้เกิดการเก็บรักษาหรือไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล ส่งผลให้เกิดการใช้กลวิธีในการจัดการตามมา เช่น การกดปุ่มขึ้นชอบ การทักทายไปในกล่องสนทนา เป็นต้น (Bradbury & Karney, 2010; R. S. Miller, 2015; Myers, 2013)

วัตถุประสงค์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรับ

วัตถุประสงค์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรับในบริบทการหาคู่ออนไลน์ หมายถึง จุดประสงค์เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลที่ไม่มีนัยของความตั้งใจในการเก็บรักษา ไม่ได้ดำเนินการใด แต่ก็คาดหวังผลประโยชน์จากการที่ยังมีสารสนเทศดิจิทัลอยู่ หมายรวมถึงการเก็บรักษาสารสนเทศโดยไม่รู้ตัว ประกอบด้วย การละเลยเพิกเฉย มีรายละเอียดดังนี้

การละเลยเพิกเฉย

ละเลยเพิกเฉย (benign neglect) นอกจากการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลแล้ว ผลการวิจัยยังปรากฏให้เห็นว่ามีการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล ซึ่งจัดเป็นกลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลวิธีการหนึ่ง สาเหตุที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่เก็บรักษาสารสนเทศ คือ การละเลยเพิกเฉย

มะตูมก็เป็นผู้เข้าร่วมการวิจัยรายหนึ่งที่เก็บสารสนเทศไว้เฉยๆ โดยไม่ทำอะไร และไม่ได้สนใจ เนื่องจากไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่จะใช้งาน

“ก็คือปล่อยมันบันทึกไว้ในแอป [พลิเคชัน] อะ เป็นคนไม่เคยลบ นอกจากส่งผิด แล้วย่น่าอาย”

-มะตูม

ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลไว้ในกล่องสนทนาในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ หรือกดปุ่มขึ้นชอบไว้ โดยไม่ได้กลับไปจัดการอะไรกับสารสนเทศนั้น

อย่างไรก็ตามสำหรับสะแกและต้อมแล้ว เล่าว่าสาเหตุที่พวกเขาไม่ได้ใส่ใจเก็บรักษา
สารสนเทศดิจิทัลจากแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ เป็นไม่ได้สนใจว่าจะต้องเก็บรักษาสารสนเทศเหล่านี้

“ไม่ได้อะไรกับเรื่องพวกนี้ หมายความว่าเราตั้งใจจะคุย เราก็ อ๊ะ เป็นเพื่อน
กัน ก็มาเจอกัน ถ้ามีไลน์ก็คุยไลน์ ไม่เคยคิดจะ manage ข้อมูลพวกนี้”

-สะแก

“ไม่ได้คิดอะไร ไม่ได้ตั้งใจว่าจะเก็บไว้เพื่ออะไร”

-ต้อม

ปุนยังเล่าอีกว่าตนไม่ได้ให้ความสำคัญกับสารสนเทศในแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ จึงไม่ได้
จัดการอะไร ไม่ว่าจะเก็บการเก็บรักษาหรือการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล

“ไม่ลบ เพราะไม่ชอบ ไม่ได้ให้ความสำคัญ เฉยๆ ไม่ได้ตั้งใจเก็บ แค่ไม่ลบ
แต่บางคนตั้งใจเก็บ แต่ก็ไม่ได้ลบ ไม่จัดการ ยกเว้นคนที่นานๆ ที่คุยถึงจะลบ แต่
ปกติไม่ลบ ในแอป [พลิเคชัน] ก็ไม่ลบ ชี้เกี่ยด้วย ไม่จำเป็นต้องจัดการ มีเซทค่างก็
ปล่อยไป ปล่อยมันไป ฉาบฉวย ไลน์มันไม่ได้ฉาบฉวย มันเป็นเพื่อนเรา ในไลน์คือ
เป็นคนที่ไม่ชอบลบ เพราะก็คุยกันอยู่ ลบแล้วกลัวไม่เห็น มันก็จะไม่หลุด ถ้าลบ
เพื่อนไป แล้วไม่ได้คุยกันนาน ก็ไม่ได้นึกถึงมัน ก็คุยกันต่อไม่ได้ ส่วนในแอป [พลิเคชัน]
คือไม่ได้ใส่ใจ ก็ปล่อยๆไป เยอะจนไม่รู้จะตามไปลบยังไง บางทีคนเก่าทักมา
บทสนทนาเก่าขึ้น ถึงรู้ว่าเคยคุย ไม่ได้มีประโยชน์ ไม่ได้มีโทษอะไร ต่อให้วันนี้กด
delete แอป [พลิเคชัน] ทิ้งก็เฉยๆ ไม่ได้อะไร”

-ปุน

สำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายจะไม่เก็บรักษาสารสนเทศ หากสารสนเทศเริ่มมีจำนวน
เยอะเกินกว่าจะลบได้ ตนก็จะปล่อยไว้เฉยๆ ไม่ลบ ไม่เก็บรักษาและไม่จัดการ อย่างไรก็ตาม สำหรับ
ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายที่แม้โดยส่วนตัวจะไม่ได้ตั้งใจเก็บรักษาสารสนเทศไว้แต่แรก แต่
ระบบปฏิบัติการในโทรศัพท์มือถือมีฟังก์ชันบันทึกภาพอัตโนมัติตามประเภทแอปพลิเคชันที่ใช้งาน ทำ

ให้ตนได้เก็บรักษาสารสนเทศที่เป็นไฟล์ภาพไว้แม้ไม่ได้ตั้งใจเก็บแต่แรกซึ่งผู้เข้าร่วมการวิจัยรายนี้รู้สึก
ว่าสะดวกและทำให้ตนกลับไปค้นหาภาพต่างๆ ได้ง่าย

พฤติกรรมของผู้เข้าร่วมการวิจัยดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิด Benign neglect ของ
ที่มาจาก Catherine Marshall ที่ว่าผู้ใช้สารสนเทศผลิตและใช้สารสนเทศดิจิทัลเป็นจำนวนมาก แต่
กลับไม่ดำเนินการจัดการเก็บรักษาสารสนเทศไว้ในแหล่งจัดเก็บที่ปลอดภัย และมักกลับมานึกเสียดาย
เมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันที่ทำให้ตนไม่สามารถเข้าถึงสารสนเทศดังกล่าวได้ (Redwine, 2015)
อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมดังกล่าวก็เกิดขึ้นจริงในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย สะท้อนจาก
พฤติกรรมการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลที่เกิดขึ้นจากความไม่ตั้งใจและไม่ใส่ใจเก็บรักษาผู้ใช้สารสนเทศ
บางรายเลือกปล่อยสารสนเทศไว้เฉยๆ เมื่อเห็นว่าสารสนเทศมีจำนวนเยอะไปเกินกว่าที่ตนจะ
จัดการได้ อย่างไรก็ตาม หากผู้ใช้สารสนเทศไม่ได้จำเป็นต้องกลับมาใช้งานสารสนเทศดังกล่าวอีก ก็
อาจไม่มีผลต่อการค้นคืนสารสนเทศนั้น ในทางกลับกัน หากผู้ใช้สารสนเทศจำเป็นต้องกลับมาใช้งาน
การละเลยเพิกเฉยต่อสารสนเทศอาจส่งผลให้เกิดปัญหาค้นหาสารสนเทศไม่พบ

การไม่รู้วิธีเก็บ

นอกจากการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลแล้ว ผลการวิจัยยังปรากฏให้เห็นว่ามีการ
ไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล ซึ่งจัดเป็นกลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล
บุคคลวิธีการหนึ่ง สาเหตุที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่เก็บรักษาสารสนเทศ คือ ไม่รู้วิธีเก็บ ผู้เข้าร่วมการวิจัย
บางรายไม่รู้วิธีสร้างอัลบั้ม ไม่รู้วิธีลบสารสนเทศ ไม่รู้วิธีเก็บสารสนเทศบนแหล่งจัดเก็บสารสนเทศ
ต่างๆ

สาเหตุที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่เก็บรักษาสารสนเทศ เพราะตนทำไม่เป็น แต่ในความคิดเห็นของ
ตนมองว่าการที่ตนไม่รู้วิธีเก็บรักษาสารสนเทศไม่เป็นปัญหา เพราะเมื่อใช้สารสนเทศแล้วเสร็จมักลบ
สารสนเทศออกไปจากโทรศัพท์มือถือ หรือหากเก็บไว้ก็เก็บไว้ไม่นาน ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะลบ
สารสนเทศดิจิทัลออก เมื่อรู้สึกเบื่อหรือเมื่อไม่ได้ใช้งานแล้ว แต่ตนรู้สึกว่าจะหากวิธีเก็บรักษา
สารสนเทศดิจิทัลจะส่งผลดีต่อการใช้งานแอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์ เนื่องจากถ้าทำได้จะยิ่งส่งผลดีต่อ
การเก็บรักษาข้อมูลให้ปลอดภัยในทางกลับกัน

เจมส์เล่าว่าตนเรียนรู้การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลในแอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์ด้วยตัวเอง
เช่น เริ่มบล็อกผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นที่ตนไม่ต้องการสานสัมพันธ์ด้วยโดยศึกษาและลองใช้เอง เป็น
ต้น

“ทำไม่เป็น ลบไม่เป็น ใช้มาตั้งแต่แรกลบไม่เป็น เพิ่งบล็อกเป็นไม่นาน
นี่เอง ส่งรูปก็ได้ แต่ก็ไม่ได้ตั้งแต่แรกๆ เพราะตอนโหลดมาใช้ เพื่อนแนะนำ แต่ไม่ได้
บอกเพื่อนว่าโหลดมาใช้ ก็เลยไม่มีสอน คลำๆ มาเอง ตอนนี่ก็ใช้ได้หมด ยกเว้น
delete chat กับ delete ที่ favourite”

-เจมส์

ทอมเล่าว่าตนไม่รู้วิธีการสำรองสารสนเทศไว้บนสื่อออนไลน์ ประกอบกับเคยมีประสบการณ์
ไม่ดีเมื่อต้องการเข้าถึงสารสนเทศดิจิทัลที่ตนเก็บรักษาไว้ผ่านอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้เลือกเก็บ
สารสนเทศไว้บนแหล่งออฟไลน์

“ฉันไม่ชอบใช้อะไรผ่านอินเทอร์เน็ต เพราะบางทีมันง่อย ฉันก็ชอบเก็บใน
handy drive เก็บไว้ในอะไรที่ฉันสามารถหยิบค้นมาได้ โดยที่ไม่ต้องผ่าน
อินเทอร์เน็ตเลยจะดีกว่า เพราะฉันรู้สึกว่ายินเทอร์เน็ตประเทศไทยไม่เสถียร ทุกที่
ไม่ได้มีอินเทอร์เน็ต แล้ว [อินเทอร์เน็ต] เน็ตก็ไม่ได้ว่าจะดี เพราะฉะนั้นใช้อะไรที่เบสิก
ไม่ต้องมีเน็ตจะดีกว่า ที่สามารถเลือกจับมาได้เลย อย่างสมมติมีข้อมูลใน handy
drive ฉันสามารถเปิดที่คอมที่ไหนก็ได้ ไม่ต้องมีอินเทอร์เน็ต ฉันก็เปิดได้เลย”

-ทอม

ส่วนผู้เข้าร่วมการวิจัยอีกรายหนึ่งไม่รู้วิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลที่หลากหลายมาก จึง
เลือกเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลด้วยวิธีการที่ตนเองถนัด เช่น ฝากไฟล์ภาพไว้บนสื่อสังคมออนไลน์ ส่ง
ไฟล์ต่างๆ เข้าอีเมลส่วนตัวของตนเอง เป็นต้น สาเหตุที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายนี้เลือกปฏิบัติด้วยวิธีการ
ดังกล่าว เพราะสะดวก ค้นเคยและสามารถใช้งานและเข้าถึงได้เลยโดยไม่ต้องใช้วิธีที่ซับซ้อน

ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายเก็บสารสนเทศดิจิทัลไว้เฉพาะแหล่งจัดเก็บออฟไลน์
เพราะเป็นวิธีการที่ตนสะดวกที่จะใช้งาน อย่างไรก็ตามความสะดวกของผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละราย
ล้วนแตกต่างกัน เป็นผลมาจากประสบการณ์การใช้เทคโนโลยีและชื่นชอบ รวมถึงความถนัดในการใช้
งาน

เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยแล้วพบว่า ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ไม่รู้วิธีการเก็บรักษาสารสนเทศ
ต่างตระหนักถึงความสำคัญของการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล จะเห็นได้จากความพยายามในการ

สำรวจข้อมูลในวิธีการที่ตนคุ้นเคย อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่น่าสนใจที่สอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ ตามการศึกษาของ Ashenfelder (2013) คือการดำเนินการเผยแพร่และรณรงค์ให้ผู้ใช้บริการตระหนักถึงความสำคัญของการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลยังคงเป็นประเด็นที่สำคัญที่แหล่งสารสนเทศ อย่างห้องสมุดหรือหอจดหมายเหตุ สามารถเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการเพื่อให้ความรู้เรื่องการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลได้ด้วยกลวิธีที่ง่ายและไม่ซับซ้อน

วัตถุประสงค์การไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

วัตถุประสงค์การไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล หมายถึง จุดประสงค์หรือสาเหตุที่ต้องกำจัดสารสนเทศดิจิทัลที่ส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย ประกอบด้วย การใช้สารสนเทศแล้วเสร็จ การไม่อยากจำ การไม่กลัวสารสนเทศหาย และหน่วยความจำในโทรศัพท์มือถือเต็ม มีรายละเอียดดังนี้

การใช้สารสนเทศแล้วเสร็จ

นอกจากการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลแล้ว ผลการวิจัยยังปรากฏให้เห็นว่ามีการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล ซึ่งจัดเป็นกลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลวิธีการหนึ่ง สาเหตุที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่เก็บรักษาสารสนเทศ คือ ใช้สารสนเทศแล้วเสร็จ

ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายไม่เก็บรักษาสารสนเทศ เพราะไม่ใช้งานแล้ว สารสนเทศมีจำนวนมากเกิน หรือเป็นข้อมูลของชายรักชายที่หยุดสานสัมพันธ์แล้ว สำหรับต้นก็เช่นเดียวกัน เมื่อประเมินค่าแล้วว่า สารสนเทศนั้นจะไม่ได้ใช้งานแล้ว จึงจะลบสารสนเทศนั้นออกไป เนื่องจากไม่มีประโยชน์ที่จะเก็บรักษาสารสนเทศนั้นไว้

*“ขึ้นอยู่กับความรู้สึกตอนนั้นว่าข้อมูลนี้ไม่ต้องการใช้แล้ว ก็แล้วแต่สาเหตุ
ความรู้สึกคือไม่ต้องการข้อมูลนี้แล้วก็จะลบ”*

-ต้น

ในทัศนะของนนท์ เล่าว่าสาเหตุที่ตนไม่เก็บรักษาสารสนเทศ เป็นเพราะสารสนเทศนั้นที่ไม่มี ความหมาย ตนไม่รู้สึกผูกพัน หายไปตนก็ไม่เสียดาย จึงเลือกกำจัดข้อมูลของชายรักชายบางส่วน

ออกไป เช่น ไม่สำรองภาพหรือข้อความจากแอปพลิเคชันในมือถือเลย เมื่อใช้งานเสร็จก็ลบ
 สารสนเทศออกเลย เป็นต้น สาเหตุเพราะไม่ต้องการสานสัมพันธ์กับชายรักชายเจ้าของภาพแล้ว
 รวมถึงการลบผู้ใช้แอปพลิเคชันรายอื่นที่ตนไม่ต้องการสนทนาด้วย หรือเป็นชายรักชายที่ไม่ต้องการ
 สานสัมพันธ์ต่อกับตน

“เหมือนว่ามัน useless [ไม่มีประโยชน์] ณ ตอนนั้น ถ้าเป็นโสด หรือความ
 ทรงจำนั้นมันไม่ได้ตราตรึงจริงๆ ... ก็กลับไปหะ จะเก็บไว้ทำไม เขาก็ไม่อยู่แล้ว จะ
 เก็บไว้ทำอะไร”

-นนท์

เมื่อพิจารณาแล้ว จะเห็นได้ว่าสาเหตุที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล เป็น
 เพราะใช้สารสนเทศดิจิทัลแล้วเสร็จ สอดคล้องกับการศึกษาของ Gallant et al. (2011) ที่ว่า
 ความสำเร็จในการใช้สารสนเทศดิจิทัลได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งใจไว้นั้น เป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้ใช้
 สารสนเทศตัดสินใจไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลไว้

สาเหตุที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่เก็บรักษาสารสนเทศ คือ จำได้แล้ว เมื่อจำได้แล้ว จึงเลิกกำจัด
 สารสนเทศดังกล่าวออกไปและไม่เก็บรักษาไว้นอกจากนี้ยังลบสารสนเทศภาพนิ่งที่บันทึกหน้าจอไว้
 ออกไปหากประเมินแล้วว่าไม่มีคุณค่าและไม่ได้จะนำมาใช้งาน

อย่างไรก็ตาม สำหรับหะเก๋าจะไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลใดๆ เลย หากตนและอีกฝ่ายสามารถ
 สนทนากันเข้าใจแล้ว เช่น นัดพบกันเรียบร้อยหลังจากสนทนาในกล่องสนทนาของแอปพลิเคชันหา
 คุยออนไลน์ เป็นต้น

“ไม่เคยเลย เพราะว่าเราจำได้ ไม่รู้จะเก็บไว้ทำไม เราจำได้ แบบเราคุยกับ
 คนนี้เราจำได้ จำชื่อ จำ detail ของเขาได้ จำว่าเคยคุยกับเขาอะไรแบบนี้ เราเคย
 เจอคนที่คุย แล้วเห็นเขาเดินในซอย อะไรอย่างงี้ เราก็จำเขาได้ ใดๆ คนที่คุย มันจะ
 ไม่ลบไปเลยนะ นอกจากเราจะลบ account แล้วสร้าง account ใหม่ มันถึงจะ
 โดนลบ หรือไม่ก็โดนบล็อก”

-หะเก๋า

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าหากผู้เข้าร่วมการวิจัยจดจำเนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัลได้แล้ว ผู้เข้าร่วมการวิจัยก็เลือกที่จะไม่เก็บรักษาสารสนเทศไว้ สอดคล้องกับการศึกษาของ Gallant et al. (2011) ที่ว่าหากผู้ใช้สารสนเทศใช้งานสารสนเทศดิจิทัลแล้วเสร็จ รวมถึงสามารถจดจำสารสนเทศที่เกิดขึ้นได้แล้ว ผู้ใช้สารสนเทศมักเลือกกำจัดสารสนเทศดิจิทัลออกไป นอกจากนี้ผลการวิจัยยัง สอดคล้องกับการศึกษาของ Arthur (2015) ที่ว่าเมื่อสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลมีจำนวนมากขึ้นจน ผู้ใช้สารสนเทศไม่สามารถควบคุมได้ ประกอบกับสามารถจดจำเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในได้หมดแล้ว อาจกระตุ้นให้ผู้ใช้สารสนเทศตัดสินใจกำจัดสารสนเทศดิจิทัลทิ้งได้ง่ายมากยิ่งขึ้น

การไม่ยอมจำ

นอกจากการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลแล้ว ผลการวิจัยยังปรากฏให้เห็นว่ามีการ ไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล ซึ่งจัดเป็นกลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลวิธีหนึ่ง สาเหตุที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่เก็บรักษาสารสนเทศ คือ ไม่ยอมจำ สอดคล้องกับ บอยที่ให้ความเห็นเห็นว่าเมื่อตนและผู้ใช้ออปพลิเคชันรายอื่นไม่ได้เกี่ยวข้องกันแล้ว ก็ไม่ยอมจดจำและ ทำให้ตัดสินใจไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลไว้

“เราก็ไม่ได้ยุ่งอะไรกับเขาแล้ว เราก็ไม่ยอมจะจำอยู่ในความทรงจำแล้ว ก็
ลบไปดีกว่า บางทีคุยในไลน์ แล้วในไลน์ก็มีรูปอยู่แล้ว”

-บอย

การลบสารสนเทศดิจิทัลเป็นพฤติกรรมที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยเกิดความรู้สึกว่าตนสามารถ ควบคุมสารสนเทศได้อย่างไรก็ตามแม้จะสามารถจัดการสารสนเทศดิจิทัลที่ตนไม่ยอมจำได้ด้วยการ ลบ แต่สิ่งที่ไม่ยอมจำเหล่านั้นยังคงปรากฏในความคิดของมนุษย์และสามารถควบคุมได้ยากกว่าการ กำจัดสารสนเทศดิจิทัล ส่งผลให้หนทางปรารถนาที่จะลบความทรงจำเรื่องของคนรักออกไปบ้าง เพื่อให้ มีพื้นที่ว่างสำหรับคนใหม่ได้เข้ามา

“ถ้าล้างได้ก็ดี เพราะบางที่เราเก็บ เก็บแบบนี้มันง่าย เก็บใส่คอม คือ delete ได้ ก็จบไป การสำรองสิ่งนั้นก็ดี มันอยู่ในเครื่อง ในคอม ในมือถือ ในซีพ แต่ของเรามันเลือกเก็บ มันลบไม่ได้ มันลบยาก พอมันลบไม่ได้ ถึงเราจะไม่ยี่หระอะไรกับมัน แต่สักวันมันก็ต้องมีแหละ นิดหนึ่ง แต่พอสะกิดตึงมันก็กลับมา แต่พวกเครื่อง เปลี่ยนเครื่องก็หายไป ฉะนั้นถ้ามีน้ำยาล้างได้จะดีมาก เพราะการเก็บอะไรแบบนี้มันทำให้เรากลายเป็นคนมีบรรทัดฐานที่สูง มือคดที่สูง ... สำนึกเรามันก็บอกแหละว่าอย่าไป judge เขา มันคนละคนกัน แต่มนุษย์อะ มันก็อย่างนี้แหละ แต่ก็อยากให้มันเป็นแบบเสร็จแล้วก็ล้างออกไป อยากให้เป็นแก้วที่เคลียร์อยู่ตลอดเวลา เพราะว่า มันจะไม่มีสิ่งเก่า ไม่มีสิ่งใหม่”

-นนท์

สาเหตุที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่ยอมจำสารสนเทศจากคนที่ตนไม่ชอบหรือเป็นคนที่ตอบสนอง การชื่นชอบของตนในบริบทการหาคู่ออนไลน์ อาจอธิบายได้ว่าเป็นผลมาจากปัจจัยทางจิตวิทยาเรื่อง ความชอบ (liking) ที่ว่าบุคคลนั้นจะชื่นชอบคนที่เหมือนกันและเป็นคนที่ชอบพอดนเช่นกัน และถ้าไม่ชอบเขาหรือมีเหตุผลที่ทำให้เห็นว่าไม่มีเจตคติ ความเชื่อหรือคุณค่าในชีวิตที่คล้ายคลึงกันจะยิ่งทำให้ ต่างฝ่ายต่างชื่นชอบกันน้อยลง เป็นเหตุให้ผู้ที่ใช้สารสนเทศอยากถอยห่างจากความสัมพันธ์และเลือกที่จะไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับอีกฝ่ายออกไป (Myers, 2013) ผู้ใช้สารสนเทศมีความ เป็นเจ้าของสารสนเทศที่รู้สึกว่าคุณสามารถควบคุมสารสนเทศดิจิทัลได้ สามารถสร้างหรือจัดการ สารสนเทศได้ อย่างไรก็ตาม การไม่ยอมจำสารสนเทศก็เป็นการควบคุมสารสนเทศอีกรูปแบบหนึ่ง (Cushing, 2013)

การไม่กลัวสารสนเทศหาย

นอกจากการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลแล้ว ผลการวิจัยยังปรากฏให้เห็นว่ามีการ ไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล ซึ่งจัดเป็นกลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลวิธีหนึ่ง สาเหตุที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่เก็บรักษาสารสนเทศ คือ ไม่กลัวสารสนเทศหาย เนื่องจากสามารถไปค้นหาจากแหล่งสำรองข้อมูลได้

หากเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้สารสนเทศหายไป ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะกลับไปค้นหาจากแหล่ง จัดเก็บที่สำรองข้อมูลไว้ ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีต้นฉบับที่ได้สำรองไว้แล้วทั้งจากแหล่งสารสนเทศที่เป็น มนุษย์แหล่งเก็บรักษาสารสนเทศต่างๆ เช่น สามารถขอจากชายรักชายเจ้าของภาพได้ หรือฝาก

สารสนเทศดิจิทัลไว้ที่กล่องสนทนาของเพื่อนที่ตนไวใจได้ เป็นต้น ส่งผลให้ไม่กังวลและเกิดความรู้สึกปลอดภัยแม้จะไม่มีสารสนเทศดิจิทัลดังกล่าวแล้ว

เมื่อผู้วิจัยถามมะตุมว่าหากสารสนเทศดิจิทัลที่สำคัญหายไป มะตุมจะมีวิธีการจัดการอย่างไร มะตุมกล่าวว่าสำหรับตนแล้วข้อมูลการติดต่อเป็นสารสนเทศดิจิทัลที่สำคัญ และตนจะดำเนินการเพื่อให้ได้สารสนเทศนั้นกลับมาอีกครั้ง

“ถ้ามันเป็น contact [ข้อมูลการติดต่อ] สำคัญก็ค่อนข้างซีเรียสเหมือนกัน บางทีถ้าเป็นคนอื่นเขาอาจจะโทรมาหาเราก่อน แต่ถ้าเกิดไม่โอเค ผมก็ไม่เป็นไร แต่ ถ้าผมขอเบอร์ใหม่ได้ ก็ขอ”

-มะตุม

สอดคล้องกับเฮียที่เมื่อผู้วิจัยถามคำถามเดียวกับที่ถามมะตุม ว่าหากสารสนเทศที่สำคัญหายไป จะเสียหายหรือไม่ เฮียพิมพ์ตอบกลับผู้วิจัยอย่างรวดเร็วว่าไม่เสียหาย เนื่องจากตนมั่นใจว่าจะสามารถแสวงหาสารสนเทศนั้นได้อีกครั้ง

“ไม่เสียหาย chat record [บันทึกการสนทนา] หรือรูป รูปกล้วยถ้าผู้ชาย มันชอบ ขออีกมันก็ส่งอีก ขอตอนไหนก็ได้”

-เฮีย

หากปรากฏว่าไม่สามารถเข้าถึงหรือกู้คืนสารสนเทศได้ครบ ทอมเล่าว่าตนก็จะพยายามทำใจยอมรับ เพราะสารสนเทศดิจิทัลนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุมของตนไปแล้ว

“ถ้าวันหนึ่งหาย ภาพหาย ชั้นอาจจะเสียหาย ถ้าเป็นผู้ชายที่ชื่นชอบมาก ชั้นคงเสียหาย ก็ไปบอกให้เขาโชว์ใหม่ ถ้ามือถือหาย อิม ก็เป็นเรื่องที่ช่วยไม่ได้ เป็นเรื่องของอนาคต ถ้ามันหายจริงๆ ก็ทำอะไรไม่ได้ ก็ให้มันหาย”

-ทอม

โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นสารสนเทศดิจิทัลที่ใช้งานแอปพลิเคชันไลน์ ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะไม่กังวล ไม่กลัวหายและไม่เก็บรักษาสารสนเทศในแอปพลิเคชันไลน์ออกมาเลย เพราะตนมั่นใจว่าแอปพลิเคชันไลน์เป็นแหล่งจัดเก็บข้อมูลที่ปลอดภัยและตนไว้วางใจว่าสารสนเทศดิจิทัลที่ตนใช้งานในแอปพลิเคชันดังกล่าวจะไม่สูญหายไป

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าสาเหตุที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่กลัวสารสนเทศหาย เป็นเพราะสามารถแสวงหาสารสนเทศดิจิทัลได้จากแหล่งสำรองสารสนเทศที่เป็นบุคคลและเป็นแหล่งจัดเก็บทั้งออนไลน์และออฟไลน์ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Marshall (2008a) ที่ว่าผู้ใช้สารสนเทศดิจิทัลมักเชื่อถือในบุคคลใกล้ชิดและเครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์ว่าเป็นแหล่งที่ช่วยเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่ปลอดภัย และเมื่อค้นหาสารสนเทศที่ต้องการไม่พบ มักมีแนวโน้มที่จะสอบถามจากบุคคลใกล้ชิดมากกว่าพยายามค้นหาเอง ส่วนหนึ่งเป็นเพราะความละเลยเพิกเฉยในการเก็บรักษา

หน่วยความจำในโทรศัพท์มือถือเต็ม

นอกจากการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลแล้ว ผลการวิจัยยังปรากฏให้เห็นว่ามีการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล ซึ่งจัดเป็นกลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลวิธีการหนึ่ง สาเหตุที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลเพราะต้องการพื้นที่ในหน่วยความจำของโทรศัพท์มือถือเพิ่มขึ้น

ในการใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ จะเกิดการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลจำนวนมาก จนกระทั่งพื้นที่ในหน่วยความจำของโทรศัพท์เต็ม ผู้เข้าร่วมการวิจัยจึงจะลบภาพ ข้อความในกล่องสนทนาออกนอกจากนี้

สำหรับผมจะสำรองข้อมูลเมื่อหน่วยความจำในโทรศัพท์มือถือเหลือน้อย โดยนำไปจัดเก็บไว้อีกอุปกรณ์หนึ่ง เพื่อให้เหลือพื้นที่ในหน่วยความจำที่เพียงพอต่อการใช้งานอย่างไรก็ตาม สำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายไม่สำรองสารสนเทศดิจิทัล แต่จะลบสารสนเทศดิจิทัลในโทรศัพท์มือถือออกไป สำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ใช้โทรศัพท์มือถือระบบปฏิบัติการ iOS รายหนึ่ง ลบสารสนเทศดิจิทัล และปล่อยให้สารสนเทศคงไว้ในอัลบั้มที่สามารถกู้คืนได้ (recovery) และปล่อยให้ระบบค่อยๆ ลบสารสนเทศดังกล่าวไปเอง

“พอรูปในโทรศัพท์ประมาณสองพันก็จะเริ่มเอาออก ครั้งล่าสุดที่ทำ ก็น่าจะหลายเดือน สักประมาณเดือนสองเดือน แต่นี่ก็กำลังจะเต็มสองพันอีกแล้วก็กำลังจะเอาลง”

-มอญ

เมื่อผู้วิจัยขอให้ทอมเล่าให้ฟังถึงพฤติกรรมการลบสารสนเทศดิจิทัล ทอมเล่าให้ฟังว่าตนลบบ่อยและมักสำรองสารสนเทศไว้ในคอมพิวเตอร์ เพราะกลัวหน่วยความจำในโทรศัพท์มือถือเต็ม

“ลบบ่อย บางทีเต็มก็เอาออก เอาลงคอม เสียบแล้วก็เอารูปลงเลย ลงไดรฟ์ดีเลย ก่อนเสียบข้อมูลลงไดรฟ์ดีทำงาน รู้สึกเฉยๆ ก็อยากจะระบายรูปออก มันเต็ม จะได้เก็บไว้ใส่อย่างอื่น เก็บเสร็จแล้วรู้สึกดีละ มือถือก็ว่าง จะได้ไว้ถ่ายอย่างอื่น”

-ทอม

หากผู้เข้าร่วมการวิจัยพบว่าโทรศัพท์มือถือยังเหลือพื้นที่หน่วยความจำที่เพียงพอต่อการใช้งาน ก็จะไม่สำรองสารสนเทศ และมีแนวโน้มที่จะไม่ลบภาพที่ตนได้บันทึกและเก็บรักษาไว้ในโทรศัพท์มือถือ

ส่วนโพนีมักสำรองข้อมูลจากโทรศัพท์มือถือไปยังสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก เป็นต้น แต่จะตั้งค่าความเป็นส่วนตัวให้เข้าถึงได้เฉพาะตนเองเท่านั้น จากนั้นจึงจะลบสารสนเทศดังกล่าวออกจากโทรศัพท์มือถือ เพื่อให้เหลือพื้นที่หน่วยความจำที่เพียงพอต่อการใช้งาน

“จริงๆ เราก็อยากโหลดขึ้นมาอีก แต่เม็มเต็ม ถ้าเม็มไม่เต็ม จะโหลด เพราะมันยังมีอีกหลายคนที่เราารู้สึกอยากติดต่อกับเขา มันก็เป็นความรู้สึกดีๆ ที่ไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องเช็กช้อย่างเดียว นี่มือถือก็เม็มเต็มตลอด ต้องลบรูป เชิงมาก ครั้งล่าสุดที่ทำก็เกือบปีละ นี่จริงๆ รูปมันเยอะมาก ส่งข้อมูลไม่ได้ ต้องส่งในเฟซบุ๊กแทน เก็บข้อมูลเป็นไพรเวท”

-โพนี

จากผลการวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่าหน่วยความจำในโทรศัพท์มือถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจเก็บและไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล แม้ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายเลือกที่จะสำรองสารสนเทศโดยถ่ายโอนไปยังอุปกรณ์อื่น แต่ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางรายก็เลือกที่จะกำจัดสารสนเทศดิจิทัลออกไปเพื่อให้เหลือพื้นที่ในหน่วยความจำเพิ่มมากขึ้น ประเด็นที่น่าสนใจคือการเลือกตัดสินใจเพื่อให้เหลือพื้นที่ในหน่วยความจำที่เพียงพอต่อการใช้งานของผู้เข้าร่วมการวิจัยที่สอดคล้องกับการศึกษาของ Kim (2013a) ที่กล่าวว่า จะเกิดกระบวนการตัดสินใจหลายชุดเมื่อผู้ใช้สารสนเทศเริ่มตัดสินใจจัดการสารสนเทศดิจิทัล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทที่สำคัญอย่างการพิจารณาให้เหลือพื้นที่การใช้งานในหน่วยความจำที่มากเพียงพอ ซึ่งอาจเป็นการตัดสินใจที่เกิดขึ้นโดยผู้ใช้สารสนเทศไม่รู้ตัวหรือรู้ตัวและตั้งใจก็เป็นได้

บทที่ 7

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย มีเนื้อหาประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย แนวเหตุผล วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย ข้อเสนอแนะ จากการศึกษาและแนวทางวิจัยสำหรับอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษา

1. กลยุทธ์และวัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย
2. รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรักษา

แนวเหตุผล

วัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล มีผลต่อการเก็บ การสงวนรักษา และรูปแบบสารสนเทศดิจิทัล อาทิ ผู้ที่ต้องการแสดงความเป็นเจ้าของสารสนเทศมักบันทึกข้อมูลเป็นภาพนิ่งและข้อความไว้ในอุปกรณ์สื่อสาร เนื่องจากมีความเป็นส่วนตัวและช่วยให้เข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้รวดเร็ว ส่วนผู้ที่ต้องการแบ่งปันสารสนเทศมักคัดลอกสารสนเทศในรูปแบบภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวไว้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์อื่น เนื่องจากกำหนดกลุ่มผู้รับสารสนเทศได้สะดวก และเก็บสำรองข้อมูลไว้ได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจดบันทึกประจำวันและการสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านการจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แล้ว เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้แบบบันทึกประจำวันและการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

การกำหนดผู้เข้าร่วมวิจัยใช้การสุ่มแบบตามสะดวก ผ่านการเชิญชวนบนแอปพลิเคชันและการติดต่อส่วนบุคคลในลำดับแรก จากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบบอกต่อ จนกระทั่งได้ผู้เข้าร่วมการวิจัยจำนวนทั้งสิ้น 15 คน คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์เข้าร่วมการวิจัย ได้แก่ ผู้ที่ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์มากกว่า 3 ครั้งต่อสัปดาห์ สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ มีอายุในช่วงอายุ 20-40 ปี พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ไม่จำกัดอาชีพและไม่ใช้งานแอปพลิเคชันเพื่อการโฆษณาสินค้าหรือบริการ

การเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ในระหว่างเดือนมกราคม - มีนาคม พ.ศ. 2559 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบบันทึกประจำวันของผู้เข้าร่วมการวิจัย และแนวคำถามสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างซึ่งผ่านการทดลองกับชายรักชายที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างและปรับปรุงให้มีความเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น การเก็บข้อมูลเริ่มจากให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยบันทึกประจำวันเกี่ยวกับการใช้งานแอปพลิเคชัน รวมถึงเหตุการณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลา 1 สัปดาห์ โดยไม่จำกัดรูปแบบการบันทึก ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมการวิจัยจำนวน 7 คนเลือกใช้การเขียนบันทึกผ่านไดอารีออนไลน์อีก 7 คนใช้วิธีการบันทึกเสียง และอีก 1 คนใช้ทั้งวิธีการเขียนบันทึกไดอารีออนไลน์และบันทึกเสียง

การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ใช้แนวคำถามตามแนวทาง Micro-moment Timeline (Dervin, 1983) เพื่อช่วยให้ผู้ใช้สามารถอธิบายปรากฏการณ์ได้อย่างรอบด้าน ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมการวิจัยให้สัมภาษณ์โดยนัดพบตัวต่อตัว จำนวน 11 คน และให้สัมภาษณ์ออนไลน์โดยใช้เสียง จำนวน 3 คน และสนทนาในกลุ่มสนทนาผ่านแอปพลิเคชันหาคู่ จำนวน 1 คน

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมซอฟต์แวร์วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ Nvivo Pro 11 โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหาบทถอดความด้วยการถอดคำแบบสรุป และจัดกลุ่มการวิเคราะห์แบบอุปนัย ให้รหัสข้อมูลโดยจับใจความประเด็นสำคัญและถอดข้อความประโยคสำคัญ ตามประเด็นเนื้อหาที่ปรากฏในไฟล์เสียงสัมภาษณ์ จากนั้นจึงทดสอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เข้าร่วมการวิจัย 1 ท่าน ตรวจสอบว่าการจัดกลุ่มข้อมูลข้างต้นครอบคลุมและตรงตามเรื่องราวที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยถ่ายทอด ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดไปตามแนวทางที่ได้ปรับและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัย เรื่อง การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายที่ใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Grindr Hornet และ Jack'd จะเห็นได้ว่ารูปแบบสารสนเทศดิจิทัล กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลและวัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลมีผลต่อการเก็บ การไม่เก็บและการไม่ตั้งใจเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วน

บุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย จำนวน 15 คน พบว่ามีประเด็นที่ได้จากการศึกษา 3 ประเด็นหลัก คือ รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรักษาในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ กลยุทธ์วัตถุประสงค์และในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย

รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรักษาในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชายที่ปรากฏในการวิจัย ได้แก่ ข้อความตัวอักษร ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว

ข้อความตัวอักษรเป็นสารสนเทศดิจิทัลที่ผู้ใช้สารสนเทศใช้สนทนากันผ่านตัวอักษร ได้แก่ ข้อความอธิบายตน ข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันทีและข้อมูลการติดต่อ ส่วนภาพนิ่งเป็นสารสนเทศดิจิทัลที่สะท้อนอัตลักษณ์และสัมพันธ์กันกับวัตถุประสงค์ในการใช้งานแอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์ รูปแบบภาพนิ่งที่ปรากฏในการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย ได้แก่ ภาพตนเอง ภาพเปลือย ภาพบันทึก หน้าจอ และอีโมติคอนและสติ๊กเกอร์ สารสนเทศดิจิทัลรูปแบบสุดท้ายที่มีการใช้และเก็บรักษา คือ ภาพเคลื่อนไหว ได้แก่ วิดีโอคอล การใช้งานวิดีโอคอลของผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นผลพวงจากการพัฒนาความสัมพันธ์ในการหาข้อมูลออนไลน์ของผู้ใช้แอปพลิเคชันที่ต้องการสานสัมพันธ์กับชายรักชายที่ตนพึงพอใจ

กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชายที่ปรากฏในการวิจัย ได้แก่ กลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก กลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรับและกลยุทธ์การไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

กลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก หมายถึง วิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลเพื่อให้สารสนเทศดิจิทัลยังคงอยู่ มีนัยของความตั้งใจในการเก็บรักษา ได้แก่ การแบ่งปันต่อ การสร้างอัลบั้ม การกดปุ่มชื่นชอบ การบันทึกเครื่องและบันทึกหน้าจอ และการสำรองข้อมูล ส่วนกลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรับในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชายในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย หมายถึง วิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลที่ไม่มีนัยของความตั้งใจในการเก็บรักษา ไม่ได้ดำเนินการใด แต่ก็คาดหวังผลประโยชน์จากการที่ยังมีสารสนเทศดิจิทัลอยู่ หมายถึงการเก็บรักษาสารสนเทศโดยไม่รู้ตัว ได้แก่ การปล่อยค้างไว้ และกลยุทธ์การไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล หมายถึง วิธีการกำจัดสารสนเทศดิจิทัลที่ส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย ประกอบด้วย การลบและการบล็อก

จากผลการศึกษา เรื่อง รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลที่เป็นภาพเคลื่อนไหว **พบข้อน่าสังเกตที่ทั้งแตกต่างและเป็นไปตามแนวเหตุผลที่ว่า ผู้ที่ต้องการแบ่งปันสารสนเทศมักคัดลอกสารสนเทศในรูปแบบภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวไว้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์อื่น** ประเด็นที่แตกต่าง คือ

รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลที่เป็นภาพนิ่ง มีการเก็บรักษาในบริบทการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย และมีการแบ่งปันต่อไปให้บุคคลอื่นผ่านสื่อสังคมออนไลน์และโปรแกรมสนทนาต่างๆ นอกจากนี้ยังปรากฏว่ามีการบันทึกภาพและบันทึกหน้าจอสารสนเทศดิจิทัล รวมถึงมีการแบ่งปันไปยังบุคคลอื่นต่อ ส่วนประเด็นที่เป็นไปตามแนวเหตุผล คือ ไม่ปรากฏว่ามีการแบ่งปันภาพเคลื่อนไหวไปให้บุคคลอื่น เนื่องจากแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ไม่มีบริการวิดีโอคอล แต่จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยใช้วิดีโอคอลจากโปรแกรมสนทนาอื่นที่ไม่ใช่แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย

จากผลการศึกษา เรื่อง รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลที่เป็นภาพนิ่งและข้อความตัวอักษร และกลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย **พบข้อนำสังเกตว่าที่เป็นไปตามแนวเหตุผลว่า ผู้ที่ต้องการแสดงความเป็นเจ้าของสารสนเทศมักบันทึกข้อมูลเป็นภาพนิ่งและข้อความไว้ในอุปกรณ์สื่อสาร** ดังปรากฏว่าภาพนิ่งและข้อความตัวอักษรเป็นรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลที่ผู้ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์เก็บรักษาไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Brand et al. (2012) ที่ว่า ข้อความอธิบายตัวตนจะดึงดูดใจผู้ใช้งานแอปพลิเคชันได้ หากอีกฝ่ายรู้สึกพึงพอใจภาพประจำตัวของผู้ใช้แอปพลิเคชันรายนั้นอยู่แล้ว และจะยิ่งประทับใจมากขึ้นกว่าเดิมเมื่อได้อ่านข้อความอธิบายตัวตน และเป็นไปตามผลการศึกษาของ Shum et al. (2014) ที่ว่า ภาพตนเองและภาพในชีวิตประจำวันเป็นลักษณะภาพประจำตัวที่ใช้ในบริบทการหาคู่ออนไลน์อย่างแพร่หลายและเป็นรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่ใช้แลกเปลี่ยนกันเพื่อให้ต่างฝ่ายต่างได้รู้จักตัวตนกันมากยิ่งขึ้น ภาพตนเองของอีกฝ่ายยังเป็นรูปแบบของสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยบันทึกเก็บลงโทรศัพท์มือถือและส่งภาพต่อไปให้บุคคลอื่นอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยพบว่า ไม่มีการเก็บรักษาไฟล์เสียงในบริบทการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย อาจเกิดขึ้นเพราะแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ไม่มีบริการอัดเสียงและไม่มีบริการรับส่งไฟล์เสียง อย่างไรก็ตาม การสนทนาผ่านไฟล์เสียงอาจเกิดขึ้นเมื่อผู้ใช้แอปพลิเคชันย้ายบทสนทนาไปยังช่องทางสื่อสารอื่น เช่น แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ เป็นต้น แต่ไม่ปรากฏว่ามีผู้เข้าร่วมการวิจัยกล่าวถึงการเก็บรักษาไฟล์เสียงในบริบทการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย อนึ่ง ไฟล์เสียงเป็นสารสนเทศดิจิทัลที่นำไปใช้งานต่อยาก เพราะไม่สามารถแบ่งปันลงสื่อสังคมออนไลน์ได้สะดวกเท่าภาพถ่าย ทั้งยังเป็นรูปแบบสารสนเทศดิจิทัลที่ไฟล์มีความละเอียดสูง มีสกุลไฟล์ที่หลากหลาย บางครั้งไม่สามารถรับส่ง เพื่อนำไปใช้งานร่วมกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นได้อย่างราบรื่น อาจต้องแปลงสกุลไฟล์ก่อน จึงจะสามารถใช้งานได้

วัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชายที่ปรากฏในการวิจัย ได้แก่ วัตถุประสงค์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก

วัตถุประสงค์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรับและวัตถุประสงค์การไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

วัตถุประสงค์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก หมายถึง จุดประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลเพื่อให้สารสนเทศดิจิทัลยังคงอยู่ มีนัยของความตั้งใจในการเก็บรักษาได้แก่ เพื่อตอบสนองอารมณ์ความรู้สึก (ได้แก่ เพื่อเตือนความจำ เพื่อให้ตนเองรู้สึกดี เพื่อปกป้องตนเอง เพื่อความสนุกสนานและเพื่อป้องกันไม่ให้สูญหาย) และเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการหาข้อมูลส่วนบุคคลเชิงรับในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ หมายถึง จุดประสงค์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลที่ไม่มีนัยของความตั้งใจในการเก็บรักษา ไม่ได้ดำเนินการใด แต่ก็คาดหวังผลประโยชน์จากการที่ยังมีสารสนเทศดิจิทัลอยู่ หมายถึงการเก็บรักษาสารสนเทศโดยไม่รู้ตัว ได้แก่ การละเลยเพิกเฉย และวัตถุประสงค์การไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล หมายถึง จุดประสงค์หรือสาเหตุที่ต้องกำจัดสารสนเทศดิจิทัลที่ส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย ได้แก่ การใช้สารสนเทศแล้วเสร็จ การไม่ยอมจำ การไม่กลัวสารสนเทศหาย และหน่วยความจำในโทรศัพท์มือถือเต็ม

จากผลการศึกษา เรื่อง วัตถุประสงค์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ พบข้อสังเกตว่าแตกต่างไปจากแนวเหตุที่ว่า ผู้ที่ต้องการแสดงความเป็นเจ้าของสารสนเทศมักบันทึกข้อมูลเป็นภาพนิ่งและข้อความไว้ในอุปกรณ์สื่อสาร เนื่องจากมีความเป็นส่วนตัวและช่วยให้เข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้รวดเร็ว เพราะไม่ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ที่แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้แอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์ต้องการแสดงความเป็นเจ้าของสารสนเทศ แต่เป็นไปตามแนวเหตุผลที่ว่า ผู้ที่ต้องการแบ่งปันสารสนเทศมักคัดลอกสารสนเทศในรูปแบบภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวไว้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์อื่น เนื่องจากกำหนดกลุ่มผู้รับสารสนเทศได้สะดวกและเก็บสำรองข้อมูลไว้ได้ จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศที่สอดคล้องไปกับการแบ่งปันสารสนเทศดิจิทัลนั้นปรากฏอยู่ทั้งสองประเด็น คือ วัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลเพื่อตอบสนองอารมณ์ความรู้สึกและเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการหาข้อมูล โดยผู้ใช้แอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์จะแบ่งปันเรื่องราวที่ดีและไม่ดีไปยังบุคคลอื่น

และเมื่อพิจารณาผลการศึกษา เรื่อง รูปแบบ กลยุทธ์และวัตถุประสงค์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ พบว่าเป็นไปตามแนวเหตุผลที่ว่า วัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล มีผลต่อการเก็บ การสงวนรักษาและรูปแบบสารสนเทศดิจิทัล โดยจะเห็นได้ว่าผู้ใช้สารสนเทศดิจิทัลเลือกกลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลตามรูปแบบสารสนเทศ โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์การเก็บรักษาสารสนเทศ จึงกล่าวได้ว่าวัตถุประสงค์การเก็บรักษาสารสนเทศทั้งเชิงรุกและเชิงรับมีผลต่อการเลือกวิธีการเก็บรักษา

สารสนเทศโดยตรง กล่าวคือ วัตถุประสงค์การเก็บรักษาสารสนเทศเชิงรุกสัมพันธ์กับกลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศเชิงรุก ในขณะที่วัตถุประสงค์การเก็บรักษาสารสนเทศเชิงรับสัมพันธ์กับกลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศเชิงรับ นอกจากนี้ วัตถุประสงค์การเก็บรักษาสารสนเทศยังมีผลต่อรูปแบบการเก็บรักษาสารสนเทศทุกรูปแบบ โดยปรากฏว่ารูปแบบสารสนเทศทุกรูปแบบสัมพันธ์กันกับวัตถุประสงค์และกลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลทั้งเชิงรุกและเชิงรับ

นอกจากการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย ผลจากการวิจัยยังปรากฏว่า มีการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นคู่ขนานไปกับการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถเป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนาระบบการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลให้มีประสิทธิภาพได้ โดยนำผลจากการศึกษารูปแบบของสารสนเทศดิจิทัลที่มีการเก็บรักษา กลยุทธ์และวัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล ไปใช้ในการออกแบบและพัฒนาซอฟต์แวร์ช่วยเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับในบริบทของการใช้งานสารสนเทศดิจิทัลในชีวิตประจำวันที่นอกเหนือไปจากการหาข้อมูลออนไลน์ เช่น การเก็บรักษาภาพถ่ายในจากโทรศัพท์มือถือ การเก็บรักษาเอกสารการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีที่ใช้งานผ่านโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น

การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล แม้ในกรณีของการหาข้อมูลออนไลน์จะพบว่า ความรู้สึกที่มีต่อบุคคลและสารสนเทศ มีผลต่อกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศเหล่านี้ ดังนั้นผู้พัฒนาโปรแกรมหรือบริการหาข้อมูลออนไลน์ ควรจะใช้แนวทางการเก็บรักษาสารสนเทศที่มีความยืดหยุ่นเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้แต่ละราย แทนที่จะเป็นการดำเนินการแบบรวมศูนย์ที่ผู้พัฒนาโปรแกรมเป็นผู้ตัดสินใจเพียงฝ่ายเดียว

ข้อสังเกตประการหนึ่ง คือ การไม่รู้วิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่งผลให้เกิดการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล จึงอาจกล่าวได้ว่า การออกแบบและพัฒนาระบบการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลต้องเป็นระบบที่ช่วยสอนวิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลให้กับผู้ใช้บริการได้ด้วย นอกจากนี้ผู้พัฒนาโปรแกรมหาข้อมูลออนไลน์อาจมีส่วนร่วมในการสร้างความตระหนักในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล ด้วยการกำหนดให้มีการตั้งค่าเกี่ยวกับการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อให้ผู้ใช้งานได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเก็บรักษาสารสนเทศส่วนบุคคลของตน

ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่า การจัดเก็บข้อมูลที่อยู่ในรูปตัวอักษรผ่านโปรแกรมแอปพลิเคชันเหล่านี้ ไม่สะดวก ทำให้ผู้ใช้งานต้องใช้วิธีการถ่ายรูปหน้าจอเพื่อบันทึกข้อมูล ถึงแม้ว่าวิธีการดังกล่าวจะเป็นวิธีการที่สะดวกและง่ายต่อการจัดเก็บ หากพิจารณาประเด็นในด้านการเข้าถึงและนำไปใช้งาน จะพบว่าวิธีการนี้จะทำให้การเข้าถึงข้อมูลได้ลำบาก เนื่องจากจะต้องพึ่งพาการตั้งชื่อไฟล์และเมทาดาตาของไฟล์ แทนที่จะเป็นเนื้อหาเต็มรูป หากโปรแกรมหาคู่เหล่านี้มีวิธีการที่จะบันทึกข้อมูลที่อยู่ในรูปตัวอักษรได้ง่ายขึ้น ก็จะทำให้การเข้าถึงและการนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคตเป็นไปได้ง่ายขึ้น

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสามารถนำไปใช้เป็นกรณีศึกษาด้านนโยบายและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลได้ ผลจากการวิจัยปรากฏให้เห็นว่าผู้ใช้สารสนเทศบางรายไม่ตระหนักถึงความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่นที่ตนได้รับสารสนเทศดิจิทัลมา และละเมิดความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่นไปโดยปรากฏให้เห็นว่ามีทั้งที่ตั้งใจและทั้งที่ดำเนินการไปโดยไม่รู้ตัว อาทิ การตั้งใจนำภาพเปลือยของบุคคลอื่นที่ได้รับส่วนตัว ไปแบ่งปันต่อในลักษณะประจานลงสื่อสังคมออนไลน์ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากบุคคลในภาพ เพื่อให้ตนสนุกสนาน หรือการเผลอส่องภาพจากโทรศัพท์มือถือถือลงแหล่งจัดเก็บออฟไลน์และออนไลน์ โดยมีภาพเปลือยที่ติดใบหน้าของบุคคลอื่นรวมอยู่ด้วย เป็นต้น แม้จุดเริ่มต้นของการละเมิดความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่น จะเริ่มต้นจากบังเอิญ แต่เมื่อเผยแพร่ลงสื่อสังคมออนไลน์หรือสื่อออนไลน์ที่เป็นพื้นที่สาธารณะ ก็เท่ากับเป็นการละเมิดความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่นไปยังสังคมสาธารณะ โดยไม่ปรากฏว่ามีข้อกำหนดหรือนโยบายทางจริยธรรมที่ป้องกันการละเมิดความเป็นส่วนตัวของปัจเจก ในฐานะผู้พัฒนาโปรแกรมหาคู่ออนไลน์ ควรให้ความสำคัญกับการแสดงผลที่เอาใจใส่กับคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของผู้ใช้งาน เช่น มีการแจ้งเตือนก่อนการบันทึกข้อมูลด้วยวิธีการใด ๆ การแสดงผลให้เห็นว่ามีการอ่านข้อความและนำข้อความไปใช้งานต่อ เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถตระหนักว่าอีกฝ่ายจะทราบเกี่ยวกับการนำข้อมูลส่วนตัวไปใช้งานต่อ เป็นต้น ผลจากการวิจัยนี้จะช่วยทำให้เข้าใจปรากฏการณ์ละเมิดความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่นที่ผู้พัฒนาแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์และผู้พัฒนาสื่อสังคมออนไลน์สามารถนำไปศึกษาและป้องกันการละเมิดความเป็นส่วนตัวของปัจเจกได้

แนวทางวิจัยสำหรับอนาคต

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเฉพาะบริษัทมหาชนออนไลน์ของชายรักชาย ควรมีการศึกษารูปแบบ กลยุทธ์วัตถุประสงค์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลจากบริบทอื่นๆ รวมถึงศึกษา เรื่อง การไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล นอกจากนี้ ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษากับสารสนเทศที่ถือกำเนิดในรูปดิจิทัลแต่แรก หากมีการศึกษากับสารสนเทศที่ไม่ได้ถือกำเนิดในรูปดิจิทัลจากบริบทที่แตกต่างกัน อาจทำให้เห็นปรากฏการณ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลที่หลากหลายและน่าสนใจ

รายการอ้างอิง

- Aaron, C. A., & Adelman, M. B. (1992). Formal Intermediaries in the Marriage Market: A Typology and Review. *Journal of Marriage and Family*, 54(2), 452-463.
doi:10.2307/353076
- AirPort Time Capsule. (2016). Retrieved from <http://www.apple.com/th/airport-time-capsule/#sharing>
- Arthur, P. L. (2015). Material Memory and the Digital. *Life Writing*, 12(2), 189-200.
doi:10.1080/14484528.2015.1026785
- Ashenfelder, M. (2013). The Library of Congress and personal digital archiving. In D. T. Hawkins (Ed.), *Personal Archiving: Preserving Our Digital Heritage* (pp. 31-45): Information Today.
- Besser, H. (2015). *Personal Digital Archiving: Issues for Libraries and a Summary of the PDA Conference*. Paper presented at the IFLA WLIC 2015 Cape Town, South Africa. <http://library.ifla.org/id/eprint/1218>
- Blackwell, C., Birnholtz, J., & Abbott, C. (2014). Seeing and being seen: Co-situation and impression formation using Grindr, a location-aware gay dating app. *New Media & Society*, 1461444814521595. doi:10.1177/1461444814521595
- Bradbury, T. N., & Karney, B. R. (2010). *Intimate relationships*: New York : W.W. Norton & Co., c2010.
- Brand, R. J., Bonatsos, A., D'Orazio, R., & DeShong, H. (2012). What is beautiful is good, even online: Correlations between photo attractiveness and text attractiveness in men's online dating profiles. *Computers in Human Behavior*, 28(1), 166-170. doi:10.1016/j.chb.2011.08.023
- Brown, N. (2015). Helping Members of the Community Manage Their Digital Lives: Developing a Personal Digital Archiving Workshop. *D-Lib Magazine*, 21(5).
- Brubaker, J. R., Ananny, M., & Crawford, K. (2016). Departing glances: A sociotechnical account of 'leaving' Grindr. *New Media & Society*, 18(3), 373-390.
doi:10.1177/1461444814542311

- Bruce, H., Jones, W., & Dumais, S. (2004). Keeping and re-finding information on the web: What do people do and what do they need? *Proceedings of the American Society for Information Science and Technology*, 41(1), 129-137. doi:10.1002/meet.1450410115
- Carpenter, C. J., & McEwan, B. (2016). *The players of micro-dating: Individual and gender differences in goal orientations toward micro-dating apps*.
- Conklin, D. (2013). Personal Archiving for Individuals and Families. In D. T. Hawkins (Ed.), *Personal Archiving: Preserving Our Digital Heritage* (pp. 11-29): Information Today.
- Couch, D., & Liamputtong, P. (2008). Online dating and mating: the use of the internet to meet sexual partners. *Qualitative health research*, 18(2), 268. doi:10.1177/1049732307312832
- Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry & research design : choosing among five approaches*. Los Angeles: Sage.
- Cushing, A. L. (2013). 'It's stuff that speaks to me': Exploring the characteristics of digital possessions. *Journal of the American Society for Information Science & Technology*, 64(8), 1723-1734. doi:10.1002/asi.22864
- Dervin, B. (1983). *An overview of sense-making research concepts, methods, and results to date*. Paper presented at the International Communication Association Annual Meeting, Dallas, Texas, USA. <http://communication.sbs.ohio-state.edu/sense-making/art/artdervin83.html>
- Fikar, C. R., & Keith, L. (2004). Information needs of gay, lesbian, bisexual, and transgendered health care professionals: results of an Internet survey. *Journal of the Medical Library Association*, 92(1), 56-65.
- Frith, J., & Kalin, J. (2016). Here, I Used to Be: Mobile Media and Practices of Place-Based Digital Memory. *Space and Culture*, 19(1), 43-55. doi:10.1177/1206331215595730
- Fullwood, C., Orchard, L. J., & Floyd, S. A. (2013). Emoticon convergence in Internet chat rooms. *Social Semiotics*, 23(5), 648-662. doi:10.1080/10350330.2012.739000

- Gallant, S., Williams, L., Fisher, M., & Cox, A. (2011). Mating strategies and self-presentation in online personal advertisement photographs. *Journal of Social, Evolutionary, and Cultural Psychology*, 5(1), 106-121.
- Gonzales, A. L. (2014). Text-based communication influences self-esteem more than face-to-face or cellphone communication. *Computers in Human Behavior*, 39, 197-203. doi:<http://dx.doi.org/10.1016/j.chb.2014.07.026>
- Grindr. (2015). The New Grindr, Coming Soon. Retrieved from <http://grindr.com/new>
- Gudelunas, D. (2012). There's an App for that: The Uses and Gratifications of Online Social Networks for Gay Men. *Sexuality & Culture*, 16(4), 347-365. doi:10.1007/s12119-012-9127-4
- Gurrin, C., Jones, G. J. F., Lee, H., O'Hare, N., Smeaton, A. F., & Murphy, N. (2005). *Mobile access to personal digital photograph archives*. Paper presented at the Proceedings of the 7th international conference on Human computer interaction with mobile devices & services, Salzburg, Austria.
- Halilovich, H. (2015). Re-imaging and re-imagining the past after 'memoricide': intimate archives as inscribed memories of the missing. *Archival Science*, 16(1), 77-92. doi:10.1007/s10502-015-9258-0
- Hamer, J. S. (2003). Coming-Out: Gay Males' Information Seeking. *School Libraries Worldwide*, 9(2), 73-89.
- Hilton, J. F., Barkoff, L., Chang, O., Halperin, L., Ratanawongsa, N., Sarkar, U., . . . Kahn, J. S. (2012). A Cross-Sectional Study of Barriers to Personal Health Record Use among Patients Attending a Safety-Net Clinic (Barriers to PHR Use by Safety-Net Clinic Patients). *PLoS ONE*, 7(2), e31888. doi:10.1371/journal.pone.0031888
- Hornet. (2014). Hornet Media Kit. Retrieved from http://static1.squarespace.com/static/53be7c83e4b0cda807b08863/t/53beea1be4b0bbf5aa44601f/1405020699772/hornet_media_kit.pdf
- Isari, D., Pontiggia, A., & Virili, F. (2016). Working with tweets vs. working with chats: An experiment on collaborative problem solving. *Computers in Human Behavior*, 58, 130-140. doi:10.1016/j.chb.2015.12.052
- Jack'd. (2015). What Is Jack'd? Retrieved from <http://www.jackdapp.com/>

- Jayakumar, A. (2012). Finding love on the run: The fast rise of mobile dating apps. Retrieved from http://www.washingtonpost.com/business/economy/mobile-dating-apps-grow-in-popularity/2012/08/16/29938bf8-cbc4-11e1-9986-640e8e5f844f_story.html
- Jernigan, C., & Mistree, B. F. T. (2009). Gaydar: Facebook friendships expose sexual orientation. 2009. Retrieved from <http://firstmonday.org/ojs/index.php/fm/article/view/2611/2302>
- Jones, W., Capra, R., Diekema, A., Teevan, J., Pérez-Quiñones, M., Dinneen, J. D., & Hemminger, B. (2015). "For Telling" the Present. 3513-3522. doi:10.1145/2702123.2702523
- Kavanagh, B. (2016). Emoticons as a medium for channeling politeness within American and Japanese online blogging communities. *Language & Communication*, 48, 53-65. doi:<http://dx.doi.org/10.1016/j.langcom.2016.03.003>
- Kaye, J. J., Vertesi, J., Avery, S., Dafoe, A., David, S., Onaga, L., . . . Pinch, T. (2006). *To have and to hold: exploring the personal archive*. Paper presented at the Proceedings of the SIGCHI Conference on Human Factors in Computing Systems, Montrécal, Québec, Canada.
- Kelly, L., Chen, Y., Fuller, M., & Jones, G. J. F. (2008). A study of remembered context for information access from personal digital archives. In P. Borlund, J. W. Schneider, M. Lalmas, A. Tombros, J. Feather, D. Kelly, & A. P. De Vries (Eds.), *IIX '08* (pp. 44-50): ACM.
- Kim, S. (2013a). Landscape of Personal Digital Archiving Activities and Research. In D. T. Hawkins (Ed.), *Personal Archiving: Preserving Our Digital Heritage* (pp. 153-185): Information Today.
- Kim, S. (2013b). *Personal digital archives : preservation of documents, preservation of self*. The University of Texas at Austin. Retrieved from <https://repositories.lib.utexas.edu/bitstream/handle/2152/21134/KIM-DISSERTATION-2013.pdf> Available from <http://worldcat.org/z-wcorg/> database.

- Lazorchak, B. (2011). Four Easy Tips for Preserving Your Digital Photographs *The Signal* (Vol. 2016): The Library of Congress.
- Lee, S. W., & Lee, J. (2017). A comparative study of KakaoStory and Facebook: Focusing on use patterns and use motives. *Telematics and Informatics*, 34(1), 220-229. doi:<http://dx.doi.org/10.1016/j.tele.2016.04.013>
- Leggett, E. R. (2014). *Digitization and digital archiving : a practical guide for librarians*. Lanham :: Rowman & Littlefield.
- Lincoln, Y. (1985). *Naturalistic inquiry* (1st ed.. ed.). Beverly Hills, California: Beverly Hills, California : Sage.
- Lindley, S., Marshall, C. C., Banks, R., Sellen, A., & Regan, T. (2013). *Rethinking the web as a personal archive*. Paper presented at the Proceedings of the 22nd international conference on World Wide Web, Rio de Janeiro, Brazil.
- Luor, T., Wu, L.-l., Lu, H.-P., & Tao, Y.-H. (2010). The effect of emoticons in simplex and complex task-oriented communication: An empirical study of instant messaging. *Computers in Human Behavior*, 26(5), 889-895. doi:10.1016/j.chb.2010.02.003
- Lynch, C. (2013). The Future of Personal Digital Archiving: Defining the Research Agendas. In D. T. Hawkins (Ed.), *Personal Archiving: Preserving Our Digital Heritage* (pp. 259-277): Information Today.
- Mahatanankoon, P. (2016). *Enhancing team-based transactive memory systems through mobile instant messaging: A developing country perspective*. Paper presented at the Electronic Journal of Information Systems in Developing Countries.
- Mahatanankoon, P., & O'Sullivan, P. (2008). Attitude Toward Mobile Text Messaging: An Expectancy-Based Perspective. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 13(4), 973-992. doi:10.1111/j.1083-6101.2008.00427.x
- Marčetić, H. (2015). Exploring the methods and practises of personal digital information archiving among the student population. *ProInflow* 7(1), 29-40.
- Marchionini, G. (2010). *Information concepts from books to cyberspace identities*. San Rafael, Calif. (1537 Fourth Street, San Rafael, CA 94901 USA): Morgan & Claypool.

- Marshall, C. C. (2008a). Rethinking Personal Digital Archiving, Part 1: Four Challenges from the Field. *D-Lib Magazine*, 14(3).
- Marshall, C. C. (2008b). Rethinking Personal Digital Archiving, Part 2: Implications for Services, Applications, and Institutions. *D-Lib Magazine*, 14(3).
- Marshall, C. C., Bly, S., & Brun-Cottan, F. (2007). The Long Term Fate of Our Digital Belongings: Toward a Service Model for Personal Archives.
- Miller, B. (2015). "Dude, Where's Your Face?" Self-Presentation, Self-Description, and Partner Preferences on a Social Networking Application for Men Who Have Sex with Men: A Content Analysis. *Sexuality & Culture*, 19(4), 637-658. doi:10.1007/s12119-015-9283-4
- Miller, R. S. (2015). *Intimate relationships*: New York, NY : McGraw-Hill, [2015]
- Myers, D. G. (2013). *Social psychology*: New York : McGraw-Hill, c2013.
- 11th ed., international ed.
- Nodin, N., Carballo-Diéguez, A., & Leal, I. M. P. (2014). Sexual use of the internet: Perceived impact on MSM's views of self and others. *New Media & Society*, 16(5), 719-736. doi:10.1177/1461444813489508
- Orne, J. (2015). *An invitation to qualitative fieldwork : a multilogical approach*: New York : Routledge.
- Park, J., Barash, V., Fink, C., & Cha, M. (2013). *Emoticon Style: Interpreting Differences in Emoticons Across Cultures*.
- Parsons, J. T., Severino, J. P., Grov, C., Bimbi, D. S., & Morgenstern, J. (2007). Internet Use among Gay and Bisexual Men with Compulsive Sexual Behavior. *The Journal of Treatment & Prevention*, 14(3), 239-256. doi:10.1080/10720160701480659
- Prestage, G., Bavinton, B., Grierson, J., Down, I., Keen, P., Bradley, J., & Duncan, D. (2015). Online Dating Among Australian Gay and Bisexual Men: Romance or Hooking Up? *AIDS and Behavior*, 19(10), 1905-1913. doi:10.1007/s10461-015-1032-z
- Prince, R., & Freeman, C. (2015). Irish gay marriage referendum ends in overwhelming victory for Yes campaign. Retrieved from

<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/ireland/11625847/Irish-gay-marriage-referendum-live.html>

- Redwine, G. (2015). Personal Digital Archiving. *DPC Technology Watch Report 15-01 December 2015*. Retrieved from www.dpconline.org/component/docman/doc_download/1460-twr15-01
- Rubin, Z. (1973). *Liking and loving : an invitation to social psychology*: New York : Holt, Rinehart and Winston, [1973].
- Setiabudi, D. H., & Tjahyana, L. J. (2011). Mobile Phone as a Personal Digital Shopping Assistant to Help Customers Shop in Shopping Center. *International Journal of Information and Education Technology*, 126-131. doi:10.7763/IJET.2011.V1.21
- Shum, K. F., Svensson, J., & Svensson, G. (2014). Self-presentation and Impression Formation through Photographs in an LGBT Online Dating Community.
- Sinn, D., Syn, S. Y., & Kim, S.-M. (2011). Personal records on the web: Who's in charge of archiving, Hotmail or archivists? *Library and Information Science Research*, 33(4), 320-330. doi:10.1016/j.lisr.2011.02.004
- Thudt, A., Baur, D., Huron, S., & Carpendale, S. (2016). Visual Mementos: Reflecting Memories with Personal Data. *IEEE Transactions on Visualization and Computer Graphics*, 22(1), 369-378. doi:10.1109/TVCG.2015.2467831
- Tikkanen, R., & Ross, M. W. (2000). Looking for Sexual Compatibility: Experiences among Swedish Men in Visiting Internet Gay Chat Rooms. *CyberPsychology Behavior*, 3(4), 605-616. doi:10.1089/109493100420205
- Trace, C. B., & Karadkar, U. P. (2016). Information management in the humanities: Scholarly processes, tools, and the construction of personal collections. *Journal of the Association for Information Science and Technology*, n/a-n/a. doi:10.1002/asi.23678
- Ubois, J. (2013). Personal digital archives : what they are, what they could be, and why they matter. In D. T. Hawkins (Ed.), *Personal Archiving: Preserving Our Digital Heritage* (pp. 1-9): Information Today.
- Watkins, R. D., Denegri-Knott, J., & Molesworth, M. (2016). The relationship between ownership and possession: observations from the context of digital virtual

- goods. *Journal of Marketing Management*, 32(1-2), 44-70.
doi:10.1080/0267257X.2015.1089308
- Whittaker, S., & Hirschberg, J. (2001). The character, value, and management of personal paper archives. *ACM Trans. Comput.-Hum. Interact.*, 8(2), 150-170.
doi:10.1145/376929.376932
- Wilson, J. Z., & Golding, F. (2015). Latent scrutiny: personal archives as perpetual mementos of the official gaze. *Archival Science*, 16(1), 93-109.
doi:10.1007/s10502-015-9255-3
- Winetrobe, H., Rice, E., Bauermeister, J., Petering, R., & Holloway, I. W. (2014). Associations of unprotected anal intercourse with Grindr-met partners among Grindr-using young men who have sex with men in Los Angeles. *AIDS Care*, 26(10), 1303-1308. doi:10.1080/09540121.2014.911811
- Wingo, S. (2012). Preserving personal digital files. Retrieved from <http://www.lib.umich.edu/files/services/preservation/PreservingPersonalDigitalFilesGuide.pdf>
- Youyou, W., Kosinski, M., & Stillwell, D. (2015). Computer-based personality judgments are more accurate than those made by humans. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 112(4), 1036-1040.
doi:10.1073/pnas.1418680112
- Zhang, Y., & Wildemuth, B. M. (2005). Qualitative Analysis of Content by. *Analysis*, 1(2), 1-12.
- เดโช ชัยวุฒิ. (2554). ประสบการณ์การเปิดเผยความโน้มเอียงทางเพศของชายรักชายต่อครอบครัว. วิทยานิพนธ์ (ศศ.ม.)--จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.
- เผยแพร่ผลสำรวจหาคู่ออนไลน์ในเอเชีย ผู้หญิงมักผิดหวังจากเดทออนไลน์มากกว่าผู้ชาย. (2559, 8 มีนาคม 2559). หน้า, p. 19.
- แอปแชต-เดทติ้ง โซเชียลเน็ตเวิร์ก ดีไซน์เฉพาะกลุ่ม. (2558, 26 มีนาคม 2558). โพสต์ทูเดย์, pp. 8-9.
- กรณีการ วรรณชนปรีดา. (2547). การรวมกลุ่มและการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้เรียน *E-learning* ในบริบทการสื่อสารแบบเวลาเดียวกันและต่างเวลา. Retrieved from OAlster database. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพสิทธิ์ สิริจรรูชัย. (2555). ประสบการณ์ทางจิตใจของชายรักชายที่ไม่เปิดเผยความโน้มเอียงทางเพศของตนเองต่อครอบครัว. วิทยานิพนธ์ (ศศ.ม.)--จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.

- นิธิวัฒน์ เตมะวัธนานนท์. (2557). การสร้างความฉลาดรู้เรื่องเพศของอาจารย์ชายรักชายในสถาบันอุดมศึกษา, ปริญญาโท ศศ.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน).
- ภาคภูมิ เดชะอนันต์วงศ์. (2555). การยอมรับตนเองด้านความโน้มเอียงทางเพศของชายรักชาย : การวิจัยเชิงคุณภาพแบบทีมผู้วิจัยเห็นชอบร่วมกัน. วิทยานิพนธ์ (ศศ.ม.)--จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.
- วิทยา แสงอรุณ. (2556, 22 มกราคม 2556). แอพฯ เกย์หาคู่แห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ, p. 4.

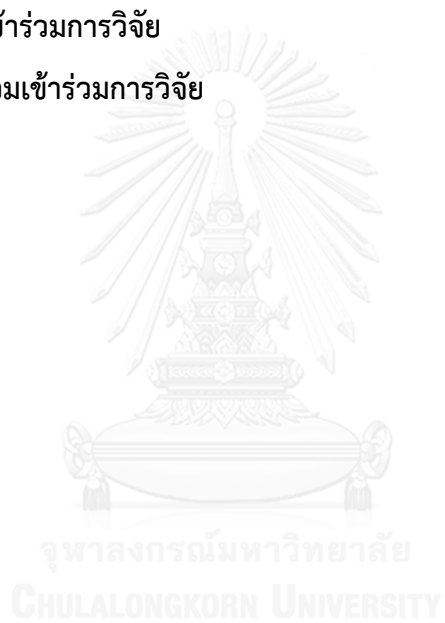

ภาคผนวก ก

ใบรับรองโครงการวิจัย

เอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัย

หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

ใบรับรองโครงการวิจัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

254 อาคารจามจุรี 1 ชั้น 2 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์/โทรสาร: 0-2218-3202 E-mail: eccu@chula.ac.th

AF 01-12

COA No. 004/2559

ใบรับรองโครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่ 225.1/58 : การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของ
ชายรักร่วมเพศ

ผู้วิจัยหลัก : นางสาวปัทมา อาษา

หน่วยงาน : คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ได้พิจารณา โดยใช้หลัก ของ The International Conference on Harmonization – Good Clinical Practice
(ICH-GCP) อนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวได้

ลงนาม ศาสตราจารย์ นายแพทย์ปริดา ทักตนประดิษฐ์

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ปริดา ทักตนประดิษฐ์)

ประธาน

ลงนาม ดร.นันท์ ชัยชนะวงศาโรจน์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันท์ ชัยชนะวงศาโรจน์)

กรรมการและเลขานุการ

วันที่รับรอง : 15 มกราคม 2559

วันหมดอายุ : 14 มกราคม 2560

เอกสารที่คณะกรรมการรับรอง

- 1) โครงการวิจัย
- 2) ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยและใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
- 3) ผู้วิจัย

เงื่อนไข

1. ข้าพเจ้ารับทราบว่าเป็นผู้รับผิดชอบ หากดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยก่อนได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยฯ
2. หากใบรับรองโครงการวิจัยหมดอายุ การดำเนินการวิจัยต้องยุติ เมื่อต้องการต่ออายุต้องขออนุมัติใหม่ล่วงหน้าไม่ต่ำกว่า 1 เดือน พร้อมส่งรายงานความก้าวหน้าการวิจัย
3. ต้องดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด
4. ใช้เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และเอกสารเชิญเข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี) เฉพาะที่ประทับตราคณะกรรมการเท่านั้น
5. หากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงในสถานที่เก็บข้อมูลที่ขออนุมัติจากคณะกรรมการ ต้องรายงานคณะกรรมการภายใน 5 วันทำการ
6. หากมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัย ให้ส่งคณะกรรมการพิจารณารับรองก่อนดำเนินการ
7. โครงการวิจัยไม่เกิน 1 ปี ส่งแบบรายงานสิ้นสุดโครงการวิจัย (AF 03-12) และบทคัดย่อผลการวิจัยภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น สำหรับโครงการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ให้ส่งบทคัดย่อผลการวิจัย ภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น

AF 02-12

The Research Ethics Review Committee for Research Involving Human Research Participants, Health Sciences Group, Chulalongkorn University
 Jamjuree 1 Building, 2nd Floor, Phayathai Rd., Patumwan district, Bangkok 10330, Thailand,
 Tel/Fax: 0-2218-3202 E-mail: eccu@chula.ac.th

COA No. 004/2016

Certificate of Approval

Study Title No. 225.1/58 : **PERSONAL DIGITAL ARCHIVING IN THE CONTEXT OF GAY MEN ONLINE DATING**

Principal Investigator : MISS PAPATSARA ARSA

Place of Proposed Study/Institution : Faculty of Arts,
Chulalongkorn University

The Research Ethics Review Committee for Research Involving Human Research Participants, Health Sciences Group, Chulalongkorn University, Thailand, has approved constituted in accordance with the International Conference on Harmonization – Good Clinical Practice (ICH-GCP) and/or Code of Conduct in Animal Use of NRCT version 2000.

Signature: Prida Tasanapradit Signature: Nuntaree Chaichanawongsaroj
 (Associate Professor Prida Tasanapradit, M.D.) (Assistant Professor Nuntaree Chaichanawongsaroj, Ph.D.)
 Chairman Secretary

Date of Approval : 15 January 2016 Approval Expire date : 14 January 2017

The approval documents including

- 1) Research proposal
- 2) Patient/Participant Information Sheet and Informed Consent Form
- 3) Researcher

Protocol No. 225.1/58
 Date of Approval 15 JAN 2016
 Approval Expire Date 14 JAN 2017

The approved investigator must comply with the following conditions:

1. The research/project activities must end on the approval expired date of the Research Ethics Review Committee for Research Involving Human Research Participants, Health Sciences Group, Chulalongkorn University (RECCU). In case the research/project is unable to complete within that date, the project extension can be applied one month prior to the RECCU approval expired date.
2. Strictly conduct the research/project activities as written in the proposal.
3. Using only the documents that bearing the RECCU's seal of approval with the subjects/volunteers (including subject information sheet, consent form, invitation letter for project/research participation (if available)).
4. Report to the RECCU for any serious adverse events within 5 working days
5. Report to the RECCU for any change of the research/project activities prior to conduct the activities.
6. Final report (AF 03-12) and abstract is required for a one year (or less) research/project and report within 30 days after the completion of the research/project. For thesis, abstract is required and report within 30 days after the completion of the research/project.
7. Annual progress report is needed for a two- year (or more) research/project and submit the progress report before the expire date of certificate. After the completion of the research/project processes as No. 6.

เอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัย

AF 04-07

ข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย: การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย

(Personal digital archiving in the context of gay men online dating)

ชื่อผู้วิจัย: นางสาวปัทสรา อาษา

นิสิตมหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานที่ติดต่อผู้วิจัย:

(สถานศึกษา) ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้น 8 อาคาร

บรมราชกุมารี ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

(ที่บ้าน) 212-214 ซอยจันทา 50 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์: (สถานศึกษา) 02-218-4817 โทรสาร: 02-218-4818

โทรศัพท์มือถือ: 099-2195533

อีเมล: Papatsara.a@mso.chula.edu

1. ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมในการวิจัย ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัย มีความจำเป็นที่ท่านควรทำความเข้าใจว่างานวิจัยนี้ทำเพราะเหตุใด และเกี่ยวข้องกับอะไร กรุณาใช้เวลาในการอ่านข้อมูลต่อไปนี้ อย่างละเอียดรอบคอบ และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมหรือข้อมูลที่ไม่ชัดเจนได้ทันที

2. โครงการวิจัยนี้เกี่ยวข้องกับการเก็บรักษาข้อมูลส่วนตัวของท่านที่เกิดขึ้นในระหว่างที่ใช้งานแอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ชายรักชาย Grindr หรือ Hornet หรือ Jack'd

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษา

- 1) กลยุทธ์และวัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาคู่ออนไลน์ของชายรักชาย
- 2) รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรักษา

4. รายละเอียดของผู้เข้าร่วมการวิจัย

- ลักษณะของผู้เข้าร่วมการวิจัย มีเกณฑ์การคัดเลือกเข้า คือ เป็นชายรักชายที่ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ Grindr, Hornet และ Jack'd ที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์มากกว่า 3 ครั้งต่อสัปดาห์, สื่อสารภาษาไทยได้, มีอายุในช่วงอายุ 20-40 ปี, พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร, ไม่จำกัดอาชีพ และไม่เป็นผู้ให้บริการหรือพนักงานเสิร์ฟหรือบริการ
- ผู้เข้าร่วมการวิจัย มีจำนวนทั้งหมด 15 คน

เลขที่โครงการวิจัย..... ๑๒๕.๑/๕๘
วันที่รับรอง..... 15 มี.ค. 2559
วันหมดอายุ..... 14 มี.ค. 2560

- วิธีการคัดเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบตามสะดวกจากผู้ใช้อุปกรณ์เคลื่อนที่ออนไลน์ข้างต้น จากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบบอกต่อ
- เหตุผลที่ท่านได้รับเชิญเข้าร่วมโครงการวิจัย เพราะท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติตามเกณฑ์คัดเข้าและประสบการณ์การใช้งานแอปพลิเคชันของท่านจะช่วยให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างมาก

5. กระบวนการวิจัยดำเนินการโดย เริ่มจากให้ท่านบันทึกสิ่งที่เกิดขึ้นในแต่ละวันหลังใช้งานแอปพลิเคชันเคลื่อนที่ตามแนวทางในการบันทึกไดอารี่ลงบนสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่อออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ Google Forms ที่สามารถเข้าถึงถึงสิ่งเฉพาะผู้วิจัยและท่านเท่านั้น กำหนดเวลาบันทึกเป็น 1 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยจะคอยติดตามผลการบันทึกเป็นประจำทุกวัน จากนั้น ผู้วิจัยจะขออนุญาตสัมภาษณ์เพื่อสอบถามเพิ่มเติม โดยท่านสามารถเลือกวิธีการสัมภาษณ์ที่ท่านสะดวก อาทิ การนัดพบหรือนัดสัมภาษณ์สดผ่านเสียง (เช่น แอปพลิเคชันไลน์ เฟซบุ๊ก สโก๊ป โทศัพท์ เป็นต้น) ระยะเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ประมาณ 40-60 นาที กรณีสัมภาษณ์ออนไลน์ ระหว่างสัมภาษณ์จะบันทึกเสียงสนทนาด้วยเครื่องบันทึกเสียง โดยเปิดลำโพงของอุปกรณ์ที่ใช้สื่อสารระหว่างกัน

ระหว่างการวิจัย ท่านไม่จำเป็นต้องเปิดเผยชื่อ – สกุลจริง และสามารถใช้นามแฝงเพื่อใช้ติดต่อระหว่างกระบวนการวิจัย ส่วนการสัมภาษณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้วิจัยและท่านจะได้รับการบันทึกด้วยเครื่องบันทึกเสียงและแอปพลิเคชัน Voice Memos ที่ปรากฏในระบบปฏิบัติการ iOS บนโทรศัพท์เคลื่อนที่ iPhone ข้อมูลทั้งหมดที่ปรากฏในแบบบันทึกประจำวันและไฟล์เสียงสัมภาษณ์จะเก็บเป็นความลับโดยผู้วิจัย แต่เพียงผู้เดียว ในกรณีอยู่ในรูปแบบสื่อออนไลน์ ผู้วิจัยจะจัดเก็บบนเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัวที่ตั้งรหัสผ่านและเข้าถึงได้เฉพาะผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษา เมื่อเสร็จสิ้นการวิจัย แบบบันทึกประจำวันและไฟล์เสียงสัมภาษณ์ในทุกรูปแบบจะถูกทำลายทิ้ง รวมถึงข้อมูลที่เกิดขึ้นจากการติดต่อระหว่างผู้วิจัยและท่านในทุกช่องทางก็จะถูกทำลายทิ้งเช่นเดียวกัน

6. ผู้วิจัยเป็นผู้ให้ข้อมูลโครงการวิจัยแก่ท่านด้วยการแจ้งรายละเอียดโครงการวิจัยผ่านทางอีเมลเอกสารที่เกี่ยวข้องและการบอกด้วยวาจา จากนั้นผู้วิจัยจะขอความยินยอมเข้าร่วมการวิจัยโดยให้ท่านลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ซึ่งในเอกสารจะปรากฏลายมือชื่อของผู้วิจัยและพยาน 1 คน

7. การเข้าร่วมการวิจัยนี้อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อท่าน หากมีคนรู้จักของท่านคาดเดาหรือทำนายสถานการณ์จากข้อความที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์หรือบทความการวิจัย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความไม่เป็นส่วนตัวของท่าน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยจะใช้นามแฝงเพื่อปกปิดความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยทางข้อมูลให้แก่ท่านทุกกรณี

8. ประโยชน์ในการเข้าร่วมวิจัย เป็นไปเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ คือ เป็นแนวทางในการออกแบบระบบและพัฒนาบริการที่ช่วยสร้างระบบการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีประสิทธิภาพ และตรงกับความต้องการใช้งานของผู้ใช้บริการ ทั้งนี้ยังใช้เป็นกรณีศึกษาในด้านนโยบายและจริยธรรมสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

เลขที่โครงการวิจัย..... ๑๒๕. 1 / ๖๘
วันที่รับรอง..... 15 มี.ค. 2559
วันหมดอายุ..... 14 มี.ค. 2560

AF 04-07

9. การเข้าร่วมในการวิจัยของท่านเป็นไปโดยสมัครใจ และสามารถปฏิเสธที่จะเข้าร่วมหรือถอนตัวจากการวิจัยได้ทุกขณะ โดยไม่ต้องให้เหตุผลและไม่สูญเสียประโยชน์ที่พึงได้รับ ซึ่งจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่าน

10. หากท่านมีข้อสงสัยให้สอบถามเพิ่มเติมได้โดยสามารถติดต่อผู้วิจัยได้ตลอดเวลา และหากผู้วิจัยมีข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์หรือโทษเกี่ยวกับการวิจัย ผู้วิจัยจะแจ้งให้ท่านทราบอย่างรวดเร็ว

11. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับท่านจะเก็บเป็นความลับ หากมีการเสนอผลการวิจัยจะเสนอเป็นภาพรวม ข้อมูลที่สามารถระบุถึงตัวท่านได้จะไม่ปรากฏในรายงาน

12. เมื่อจบกระบวนการวิจัย หลังจากแบบบันทึกประจำวันและการสัมภาษณ์แล้วเสร็จ ผู้วิจัยจะมอบบัตรกำนัลเงินสดมูลค่า 300 บาทให้ท่านเป็นของที่ระลึก กรณีสัมภาษณ์ออนไลน์ ผู้วิจัยจะส่งบัตรกำนัลเงินสดให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยทางไปรษณีย์ตามชื่อและที่อยู่ของผู้เข้าร่วมการวิจัยประสงค์

13. หากท่านไม่ได้รับการปฏิบัติตามข้อมูลดังกล่าวสามารถร้องเรียนได้ที่

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 254 อาคารจามจุรี 1 ชั้น 2 ชั้นที่ 210-211 ถ.พญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0-22183320

E-mail : eccu@chula.ac.th

เลขที่โครงการวิจัย..... ๑๒๕.1/๖๘
วันที่รับรอง..... 15 มี.ค. 2559
วันหมดอายุ..... 14 มี.ค. 2560

หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

AF 05-07

หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

ทำที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2559

เลขที่ ประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย.....

ข้าพเจ้า ซึ่งได้ลงนามท้ายหนังสือนี้ ขอแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย

ชื่อผู้วิจัย นางสาวปัทมา อาษา

ที่อยู่ติดต่อ 212-214 ซอยจุฬา 50 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์ 099-2195533 อีเมล Papatsara.a@mso.chula.edu

ข้าพเจ้าได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติหรือได้รับการปฏิบัติ ความเสี่ยง/อันตราย และประโยชน์ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการวิจัยเรื่องนี้ โดยได้อ่านรายละเอียดในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยตลอด และได้รับคำอธิบายจากผู้วิจัย จนเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว

ข้าพเจ้าจึงสมัครใจเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ตามที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยข้าพเจ้ายินยอมบันทึกแบบบันทึกประจำวัน เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์และเข้าร่วมการสัมภาษณ์กับผู้วิจัยเป็นเวลาประมาณ 40-60 นาที และยินยอมให้บันทึกเสียงลงอุปกรณ์ในระหว่างการสนทนา เมื่อเสร็จสิ้นการวิจัยแล้วข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้าพเจ้าจะถูกทำลายทั้งหมด

ข้าพเจ้ามีสิทธิถอนตัวออกจากกรวิจัยเมื่อใดก็ได้ตามความประสงค์ โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล ซึ่งการถอนตัวออกจากกรวิจัยนั้น จะไม่มีผลกระทบในทางใดๆ ต่อข้าพเจ้าทั้งสิ้น รวมถึงผลกระทบด้านความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยทางข้อมูล

ข้าพเจ้าได้รับคำรับรองว่า ผู้วิจัยจะปฏิบัติตามข้าพเจ้าตามข้อมูลที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และข้อมูลใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้าพเจ้า ผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับ โดยจะนำเสนอข้อมูลการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น ไม่มีข้อมูลใดในการรายงานที่จะนำไปสู่การระบุตัวข้าพเจ้า

หากข้าพเจ้าไม่ได้รับการปฏิบัติตรงตามที่ได้ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย ข้าพเจ้าสามารถร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 254 อาคารจามจุรี 1 ชั้น 2 ห้อง 210-211 ถ.พญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์/โทรสาร 0-22183202 E-mail: eccu@chula.ac.th

ข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ทั้งนี้ข้าพเจ้าได้รับสำเนาเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และสำเนาหนังสือแสดงความยินยอมไว้แล้ว

ลงชื่อ..... ลงชื่อ.....

(นางสาวปัทมา อาษา)

ผู้วิจัยหลัก

(.....)

ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ลงชื่อ.....

(.....)

เลขที่โครงการวิจัย..... 225-1/57

วันที่รับรอง..... 15 มี.ค. 2559

วันหมดอายุ..... 14 มี.ค. 2560

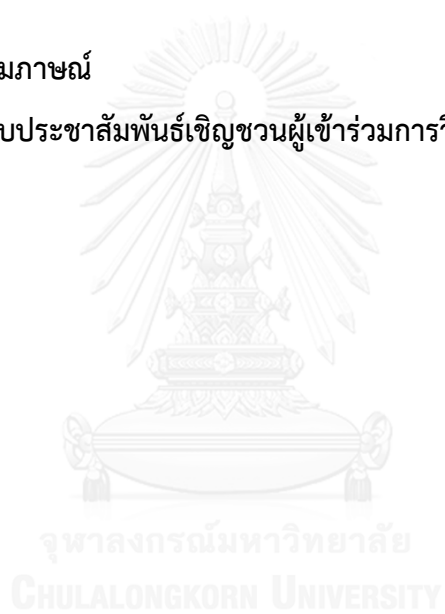
พยาน

ภาคผนวก ข

แนวทางบันทึกไดอารี่

แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์

เอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้เข้าร่วมการวิจัย

แนวทางบันทึกไดอารี่

การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษา

1. กลยุทธ์และวัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลในบริบทการหาข้อมูลออนไลน์ของชายรักชาย
2. รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรักษา

ขอให้ท่านบันทึกไดอารี่หลังจากใช้งานแอปพลิเคชันหาข้อมูลออนไลน์ในแต่ละวัน เป็นระยะเวลาต่อเนื่อง 1 สัปดาห์ ด้วยการบันทึกลงสื่อสิ่งพิมพ์ (กระดาษ) หรือสื่อออนไลน์ (เช่น โปรแกรม Microsoft Word, เว็บไซต์ Google Form ที่ผู้วิจัยส่งให้ เป็นต้น) ตามประเด็นต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการใช้งานแอปพลิเคชันในวันนี้
  - 1.1. วันที่และเวลาขณะบันทึก
  - 1.2. จำนวนครั้งที่ใช้
  - 1.3. จำนวนเพื่อนที่ได้พูดคุย
  - 1.4. ช่วงเวลาที่ใช้ (เช่น ช่วงเวลา 12.00 – 12.30 น. และ 18.00 – 20.00 น. เป็นต้น)
  - 1.5. ชื่อแอปพลิเคชันที่ใช้ (เช่น Grindr, Jack'd, Hornet เป็นต้น)
2. ความรู้สึกและความพึงพอใจที่มีในขณะที่ใช้แอปพลิเคชัน
3. ข้อมูลที่แลกเปลี่ยนระหว่างท่านและสมาชิกรายอื่น และข้อมูลที่ท่านเลือกเก็บ (เช่น ภาพถ่าย, ภาพแคปเจอร์หน้าจอ, ข้อความ เป็นต้น)
4. ขั้นตอนการเก็บข้อมูลที่ได้มา และจุดประสงค์ที่ท่านเลือกเก็บ
5. หลังเก็บข้อมูลเสร็จ ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติม/ความรู้สึก/ข้อสงสัย หรือไม่อย่างไร

แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์

แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ ครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้

1. กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล
2. วัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล
3. รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรักษา

แนวคำถามสำหรับแจ้งข้อมูลการยินยอมเข้าร่วมการวิจัยและแจ้งความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมการวิจัย

- เข้าใจข้อมูลทั้งหมดในเอกสารชี้แจงข้อเท็จจริงหรือไม่ มีข้อคำถามไหม ถ้ามีคำถามเกิดขึ้นระหว่างสัมภาษณ์ สามารถถามได้โดยไม่ต้องเกรงใจ
- อนุญาตให้นำคำพูดที่เกิดขึ้นระหว่างสัมภาษณ์และข้อมูลที่อนุญาตให้สำเนาไปอ้างอิงในวิทยานิพนธ์หรือไม่ เพราะข้อมูลเหล่านี้อาจเสี่ยงต่อการที่จะถูกระบุตัวตนได้
- หากไม่สามารถที่จะตอบคำถามในประเด็นใด สามารถข้ามข้อคำถามได้ และหากระหว่างการสัมภาษณ์รู้สึกไม่สบายใจที่จะได้รับการสัมภาษณ์ สามารถจบการสัมภาษณ์ได้โดยไม่ต้องเกรงใจ

แนวทางถามถึงสถานการณ์ (To tap situation) วิทยาลัย

- ติดตั้งโปรแกรมหาคู่มือมือถือนานแค่ไหนแล้ว (นับตั้งแต่ติดตั้ง)
- ปกติใช้โปรแกรมหาคู่มือมือถือน้อยแค่ไหน (กี่ครั้ง/สัปดาห์)
- ทำไมจึงติดตั้งโปรแกรมหาคู่มือมือถือ ตอนนั้นรู้สึกอย่างไร
- เคยใช้แอปพลิเคชันหาคู่มืออะไรบ้าง
- ชอบแอปพลิเคชันใดมากที่สุด ทำไมถึงชอบ
- ปกติใช้แอปพลิเคชันวันละกี่ครั้ง หรือสัปดาห์ละกี่ครั้ง
- ปกติใช้ระยะเวลาเล่นแอปพลิเคชันประมาณกี่นาทีต่อครั้ง

แนวทางถามถึงช่องว่างที่เกิดขึ้น (To tap gap)

- เคยแลกเปลี่ยนข้อมูลในแอปพลิเคชันหรือไม่
- เคยเก็บข้อมูลที่ได้จากการสนทนาในแอปพลิเคชันหรือไม่
- เก็บข้อมูลที่ได้อะไรหรือไม่
- ทำไมจึงเก็บข้อมูล

แนวทางเชื่อมระหว่างช่องว่างที่เกิดขึ้นและผลลัพธ์ (To tap bridge)

- ตอนที่ยังคิดว่าจะเก็บ/ก่อนเก็บ มีความคิด/ความรู้สึก/อารมณ์อย่างไรเกิดขึ้นบ้าง
- ก่อนเก็บเคยคิดหรือไหมว่าจะนำข้อมูลเหล่านี้ไปทำอะไร/ตั้งใจเอาไปทำอะไรบ้าง
- เอาข้อมูลที่เก็บ ไปทำอะไรบ้าง
- อารมณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากเก็บข้อมูลเสร็จเป็นอย่างไร ตอนเก็บข้อมูลเสร็จรู้สึกอย่างไร
- ตั้งแต่ที่เก็บข้อมูลไว้แต่ละที่ได้เคยกลับไปทำอะไรกับข้อมูลพวกนั้นบ้างไหม ทำอะไรบ้าง
- มีขั้นตอนการเก็บข้อมูลอย่างไร ขอให้ช่วยเล่าตั้งแต่ต้นจนจบเลย
- ทำไมถึงเก็บข้อมูลด้วยวิธีนั้น
- ทำไมถึงเก็บข้อมูลประเภทนั้น
- ข้อมูลที่เก็บคืออะไร มีเนื้อหาอย่างไร
- เอาข้อมูลไปเก็บไว้ที่ไหน อุปกรณ์/โปรแกรม/เครื่องมืออะไร

แนวทางถามถึงผลลัพธ์ (To tap outcome sought and/or obtained)

- [สิ่งที่กล่าวถึง] มีประโยชน์อย่างไร⁷
- [สิ่งที่กล่าวถึง] เป็นอุปสรรคอย่างไร⁸

⁷ “สิ่งที่กล่าวถึง” อ้างอิงมาจากทฤษฎี Sense-making ของ Brenda Derwin ในแนวทางถามถึงผลลัพธ์ (To tap outcome sought and/or obtained) กล่าวคือ ผู้วิจัยนำคำตอบจาก สิ่งที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยกล่าวถึงระหว่างการสนทนาในแนวทางเชื่อมระหว่างช่องว่างที่เกิดขึ้นและผลลัพธ์ (To tap bridge) มาถามถึงประโยชน์ของวิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลนั้นๆ

⁸ “สิ่งที่กล่าวถึง” อ้างอิงมาจากทฤษฎี Sense-making ของ Brenda Derwin ในแนวทางถามถึงผลลัพธ์ (To tap outcome sought and/or obtained) กล่าวคือ ผู้วิจัยนำคำตอบจาก สิ่งที่

- ถ้าเป็นไปได้ อยากรออะไรมาช่วย ใน [สถานการณ์นั้น]
- ถ้าย้อนเวลากลับไปได้ จะยังทำแบบนั้นอยู่ไหม

แนวทางสำหรับขอข้อมูลเพิ่มเติม

- เล่าข้อมูลเพิ่มเติมอีกได้ไหม
- อยากรขอให้ช่วยอธิบายเพิ่มอีกนิด
- มีเรื่องอะไรที่อยากจะเล่าเพิ่มใหม่เกี่ยวกับประสบการณ์ที่ผ่านมา

แนวทางสำหรับขอบันทึกส่วนตัว (To ask for personal records)

- ได้เก็บประวัติการใช้ไว้บ้างไหม ถ้ามี ขอสำเนาหรือถ่ายรูปเก็บได้ไหม
- ได้บันทึกข้อมูลต่างๆ ไว้บ้างไหม ถ้ามี ขอสำเนาหรือถ่ายรูปเก็บได้ไหม

แนวทางสำหรับขอให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยบอกต่อ

- จะขอให้ช่วยแนะนำคนที่ใช่แอฟนี้เหมือนกันเพื่อเข้าร่วมการวิจัย พอจะช่วยแนะนำคนที่พอจะเป็นแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ได้ไหม
- ทำไม่ถึงแนะนำคนนี้
- ถ้าสมมติคนที่แนะนำปฏิเสธเข้าร่วมการวิจัย อยากรขอให้ช่วยแนะนำคนใหม่ได้ไหม

แนวคำถามสำหรับถามข้อมูลส่วนตัว

- ขอข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ การศึกษา อาชีพ อายุ และภูมิสำเนา (ถิ่นกำเนิด)
- มีประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ตมานานแค่ไหนแล้ว ใช้นานไหม

ผู้เข้าร่วมการวิจัยกล่าวถึงระหว่างการสนทนาในแนวทางเชื่อมระหว่างช่องว่างที่เกิดขึ้นและผลลัพธ์ (To tap bridge) มาถามถึงอุปสรรคของวิธีการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลนั้นๆ

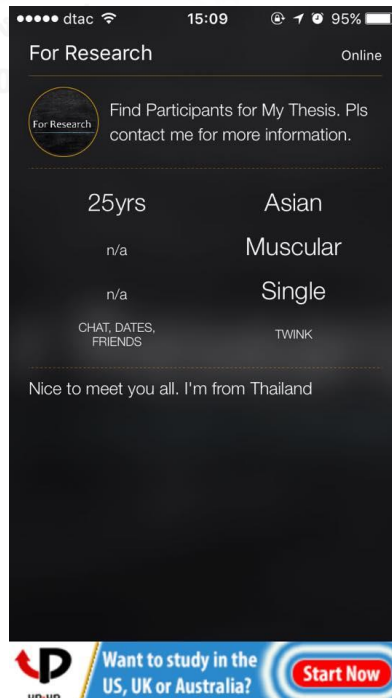
เอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้เข้าร่วมการวิจัย

เอกสารประชาสัมพันธ์เชิญชวนเข้าเป็นผู้เข้าร่วมการวิจัย

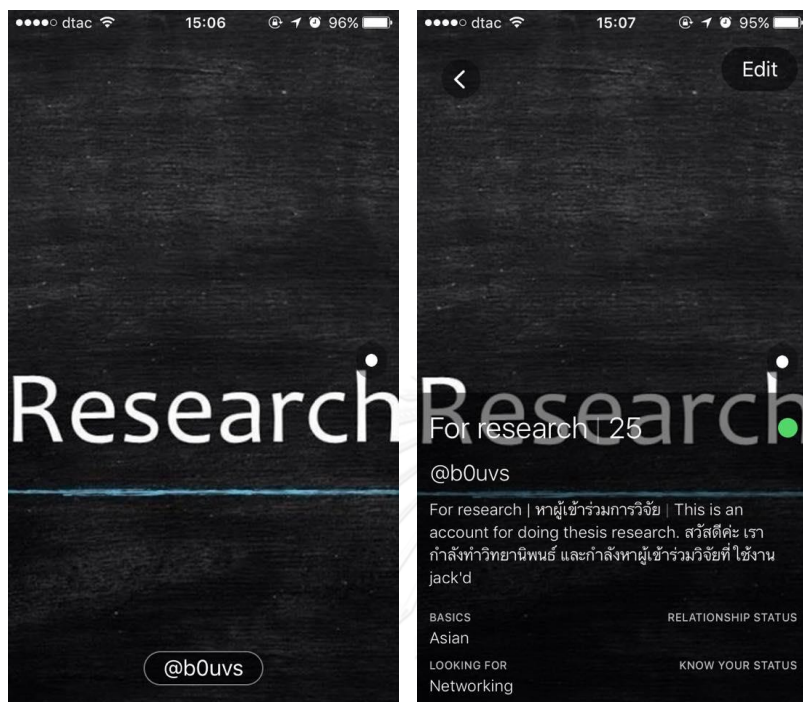
ผู้ใช้แอปพลิเคชัน Grindr, Hornet และ Jack'd ที่สนใจเข้าร่วมการวิจัย และมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- 1) ใช้แอปพลิเคชันมากกว่า 3 ครั้งต่อสัปดาห์
  - 2) สื่อสารภาษาไทยได้
  - 3) มีอายุในช่วงอายุ 20-40 ปี
  - 4) พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร
  - 5) ไม่จำกัดอาชีพ
  - 6) ไม่เป็นโปรไฟล์เพื่อการโฆษณาสินค้าหรือบริการ
- ติดต่อได้ที่ >>> Papatsara.a@mso.chula.edu

บัญชีผู้ใช้สำหรับการวิจัยในแอปพลิเคชัน Grindr

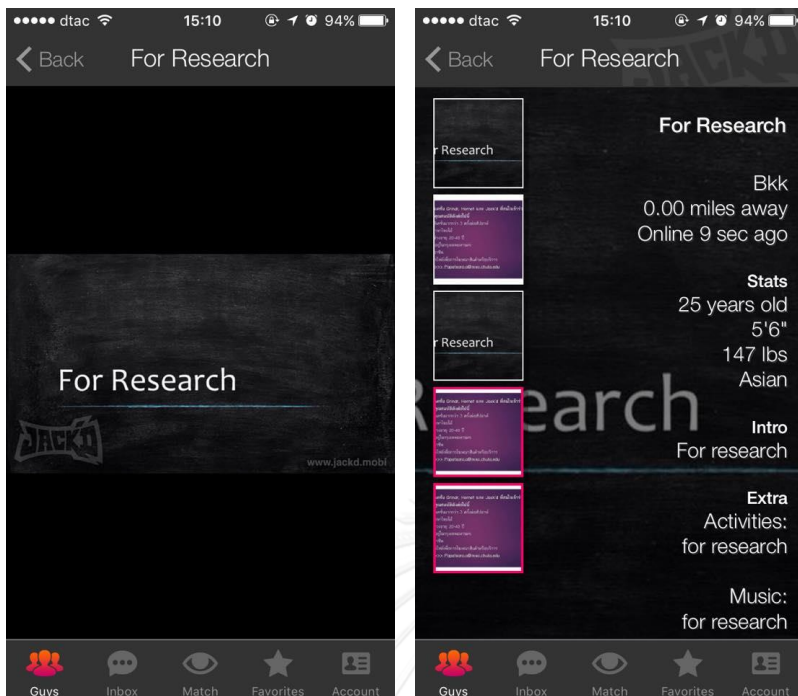

บัญชีผู้ใช้สำหรับการวิจัยในแอปพลิเคชัน Hornet

บัญชีผู้ใช้สำหรับการวิจัยในแอปพลิเคชัน Jack'd

ภาคผนวก ค

หน่วยการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ Nvivo Pro 11

ตัวอย่างการวิเคราะห์รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรักษา

ตัวอย่างการวิเคราะห์กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

ตัวอย่างการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

หน่วยการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ Nvivo Pro 11

Name	Sources	References	Created On	Modified On	
Aรูปแบบของสารสนเทศดิจิทัล	62	406	03-Apr-16 4:42 PM	13-Dec-16 2:50 PM	●
A1ข้อความตัวอักษร	30	112	17-Mar-16 4:33 PM	13-Dec-16 2:50 PM	
A1.1ข้อความอธิบายตัวตน	7	17	22-Mar-16 2:08 PM	13-Dec-16 6:03 PM	
A1.2ข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันที	13	22	30-Mar-16 9:44 AM	13-Dec-16 6:03 PM	
A1.3ข้อมูลการติดต่อ	14	32	04-Apr-16 2:05 PM	13-Dec-16 6:03 PM	
A2ภาพนิ่ง	60	268	04-Apr-16 1:56 PM	08-May-16 12:18 PM	
A2.1ภาพตนเอง	35	104	17-Mar-16 3:59 PM	13-Dec-16 3:02 PM	
A2.2ภาพเปลือย	35	87	18-Mar-16 2:37 PM	13-Dec-16 3:07 PM	
A2.3ภาพบันทึกหน้าจอ	27	68	13-Dec-16 3:09 PM	13-Dec-16 6:05 PM	
A2.4อีเมลข้อความและสติ๊กเกอร์	5	9	23-Mar-16 11:26 AM	13-Dec-16 3:03 PM	
A3ภาพเคลื่อนไหว	11	26	04-Apr-16 1:56 PM	09-May-16 9:11 PM	
A3.1วิดีโอคอล	11	25	17-Mar-16 4:34 PM	13-Dec-16 6:03 PM	
Bกลยุทธ์การเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล	76	523	03-Apr-16 5:15 PM	13-Dec-16 6:03 PM	●
B1กลยุทธ์การเก็บสารสนเทศเชิงรุก	60	418	04-Apr-16 2:21 PM	13-Dec-16 6:03 PM	
B1.1การแบ่งปันต่อ	29	65	04-Apr-16 2:22 PM	13-Dec-16 6:04 PM	
B1.2การสร้างอัลบั้ม	16	40	21-Mar-16 3:27 PM	13-Dec-16 6:04 PM	
B1.3การกดปุ่มชื่นชอบ	21	45	21-Mar-16 4:45 PM	13-Dec-16 6:04 PM	
B1.4การบันทึกลงเครื่องและบันทึกหน้าจอ	31	120	27-Apr-16 2:02 PM	13-Dec-16 6:04 PM	
B1.5การสำรองข้อมูล	20	148	04-Apr-16 3:16 PM	13-Dec-16 6:04 PM	
B2กลยุทธ์การเก็บสารสนเทศเชิงรับ	35	128	13-Dec-16 4:02 PM	13-Dec-16 6:03 PM	
B2.1การปล่อยคำไว้	35	128	27-Apr-16 2:10 PM	13-Dec-16 6:04 PM	
B3ไม่เก็บสารสนเทศ	37	105	04-Apr-16 2:23 PM	13-Dec-16 6:04 PM	
B3.1ลบ	23	56	21-Mar-16 10:39 AM	13-Dec-16 6:04 PM	
B3.2บล็อก	26	49	17-Mar-16 4:11 PM	13-Dec-16 6:04 PM	
Cวัตถุประสงค์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัล	49	404	03-Apr-16 4:39 PM	13-Dec-16 6:04 PM	●
C1วัตถุประสงค์การเก็บรักษาเชิงรุก	47	351	04-Apr-16 4:04 PM	13-Dec-16 5:43 PM	
C1.1เพื่อตอบสนองอารมณ์ความรู้สึก	44	311	13-Dec-16 5:50 PM	13-Dec-16 6:04 PM	
C1.2เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการหาข้อมูล	19	40	13-Dec-16 5:53 PM	13-Dec-16 6:04 PM	
C2วัตถุประสงค์การเก็บรักษาเชิงรับ	12	24	13-Dec-16 5:44 PM	13-Dec-16 6:05 PM	
C2.1การละเลยเพิกเฉย	9	16	22-Mar-16 2:13 PM	13-Dec-16 5:54 PM	
C2.2การไม่รู้วิธีเก็บ	6	8	27-Apr-16 1:23 PM	13-Dec-16 6:05 PM	
C3วัตถุประสงค์การไม่เก็บรักษา	15	29	04-Apr-16 4:04 PM	13-Dec-16 6:05 PM	
C3.1การใช้สารสนเทศแล้วเสร็จ	7	9	13-Dec-16 5:56 PM	13-Dec-16 6:05 PM	
C3.2การไม่ยกจาก	2	3	27-Apr-16 1:23 PM	13-Dec-16 6:05 PM	
C3.3การไม่กลัวสารสนเทศหาย	3	5	13-Dec-16 5:57 PM	13-Dec-16 6:05 PM	
C3.4หน่วยความจำในโทรศัพท์มือถือเต็ม	6	12	13-Dec-16 5:57 PM	13-Dec-16 6:05 PM	

ภาพที่ 6 หน่วยการวิเคราะห์ข้อมูล จากโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ Nvivo Pro 11

ผลการวิเคราะห์รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรักษา

ภาพที่ 7 ผลการวิเคราะห์รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง ข้อความอธิบายตัวตน

A1.1 ข้อความอธิบายตัวตน

SUMMARY
PDF
AUDIO

Overview

NODE TYPE	Node
COLOR	█
AGGREGATED?	Yes

Content

PDF

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Diary\Participant 12\WP12.Diary	2	18.82 %	▶ view details

Audio

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 08\WP8.Interview1	3	8.66 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 04\WP4.Interview1	3	10.78 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 07\WP7.Interview2	3	6.60 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 12\WP12.Interview1	4	16.01 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 05\WP5.Diary	1	99.64 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 11\WP11.Diary	1	99.25 %	▶ view details

Links

Linked Memo

Memos\Result\type\A1-1.ข้อความ-1.1caption

ภาพที่ 8 ผลการวิเคราะห์รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง ข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันที

A1.2 ข้อความสนทนาแบบโต้ตอบทันที
NVIVO

SUMMARY
PDF
AUDIO

Overview

NODE TYPE	Node
COLOR	█
AGGREGATED?	Yes

Content

PDF

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Diary\Participant 01\WP1.Diary	1	9.07 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 06\WP6.Diary	1	12.73 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 07\WP7.Diary	1	10.29 %	▶ view details

Audio

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 06\WP6.Interview1	1	1.42 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 06\WP6.Interview2	1	20.65 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 12\WP12.Interview1	1	1.72 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 01\WP1.Interview1	10	13.76 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 01\WP1.Interview2	1	21.59 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 11\WP11.Interview1	1	10.17 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 08\WP8.Diary	1	99.85 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 09\WP9.Diary	1	93.30 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 11\WP11.Diary	1	99.25 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 13\WP13.Diary	1	6.07 %	▶ view details

ภาพที่ 9 ผลการวิเคราะห์รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง ข้อมูลการติดต่อ

A1.3 ข้อมูลการติดต่อ
NVIVO

SUMMARY
PDF
AUDIO

Overview

NODE TYPE	Node
COLOR	█
AGGREGATED?	Yes

Content

PDF

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Diary\Participant 02\WP2.Diary	1	7.86 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 07\WP7.Diary	3	15.92 %	▶ view details

Audio

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 03\WP3.Interview1	1	4.02 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 05\WP5.Interview1	1	1.83 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 08\WP8.Interview1	2	4.43 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 09\WP9.Interview1	1	1.33 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 02\WP2.Interview1	1	1.66 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 07\WP7.Interview2	12	22.68 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 12\WP12.Interview1	4	6.31 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 01\WP1.Interview1	1	1.50 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 10\WP10.Interview1	2	0.92 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 11\WP11.Interview1	1	8.33 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 13\WP13.Interview1	1	6.00 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 08\WP8.Diary	1	99.85 %	▶ view details

ภาพที่ 10 ผลการวิเคราะห์รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง ภาพตนเอง

A2.1 ภาพตนเอง
NVIVO

SUMMARY
PDF
PICTURE
AUDIO

Overview

NODE TYPE	Node
COLOR	█
AGGREGATED?	Yes

Content

PDF

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Diary\Participant 01\WP1.Diary	2	11.47 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 02\WP2.Diary	1	5.31 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 03\WP3.Diary2	1	7.97 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 06\WP6.Diary	1	4.76 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 07\WP7.Diary	1	5.63 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 12\WP12.Diary	3	21.22 %	▶ view details

Picture

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview78	1	65.50 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview79	1	72.78 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview82	1	69.90 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview83	1	70.75 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview85	1	73.57 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview88	1	73.08 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview89	1	76.92 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview91	1	73.93 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 15\WP15.Diary5	1	78.07 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 15\WP15.Diary8	1	70.72 %	▶ view details

Audio

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
-----------------	------------	----------	--

Internals\Interview\Participant 03\P3.Interview1	13	38.34 %	view details
Internals\Interview\Participant 05\P5.Interview1	7	27.91 %	view details
Internals\Interview\Participant 08\P8.Interview1	5	15.36 %	view details
Internals\Interview\Participant 09\P9.Interview1	6	13.92 %	view details
Internals\Interview\Participant 02\P2.Interview1	6	31.78 %	view details
Internals\Interview\Participant 04\P4.Interview1	4	8.50 %	view details
Internals\Interview\Participant 06\P6.Interview1	2	7.81 %	view details
Internals\Interview\Participant 07\P7.Interview2	5	27.57 %	view details
Internals\Interview\Participant 12\P12.Interview1	5	15.66 %	view details
Internals\Interview\Participant 01\P1.Interview1	14	25.64 %	view details
Internals\Interview\Participant 10\P10.Interview1	2	5.98 %	view details
Internals\Interview\Participant 11\P11.Interview1	5	7.82 %	view details
Internals\Interview\Participant 13\P13.Interview1	2	7.79 %	view details
Internals\Interview\Participant 14\P14.Interview1	4	47.13 %	view details
Internals\Diary\Participant 03\P3.Diary1	1	98.04 %	view details
Internals\Diary\Participant 05\P5.Diary	1	99.64 %	view details
Internals\Diary\Participant 08\P8.Diary	1	99.85 %	view details
Internals\Diary\Participant 09\P9.Diary	1	93.30 %	view details
Internals\Diary\Participant 14\P14.Diary	1	97.91 %	view details

Links

Linked Memo

Memos\Result\1 type\A1-2.4ภาพนิ่ง-1ภาพหัวบ้าน

ภาพที่ 11 ผลการวิเคราะห์รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง ภาพเปลือย

A2.2 ภาพเปลือย
NVIVO

SUMMARY
PDF
PICTURE
AUDIO

Overview

NODE TYPE	Node
COLOR	█
AGGREGATED?	Yes
DESCRIPTION	รูปโป๊ รูปวัยเพศ

Content

PDF

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Diary\Participant 01\WP1.Diary	3	24.49 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 03\WP3.Diary2	2	17.65 %	▶ view details

Picture

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview53	2	68.74 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview55	1	71.90 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview42	1	52.67 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview43	1	78.18 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview44	1	77.33 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview45	1	75.21 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview15	2	72.74 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview16	2	51.84 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview96	1	56.85 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview97	1	69.16 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview98	1	57.57 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview46	1	72.37 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview47	1	69.08 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview48	1	74.84 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview49	1	76.08 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant	1	73.19 %	▶ view details

ภาพที่ 12 ผลการวิเคราะห์รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง ภาพบันทึกหน้าจอ

A2.3 ภาพบันทึกหน้าจอ
NVIVO

SUMMARY
PDF
PICTURE
AUDIO

Overview

NODE TYPE	Node
COLOR	█
AGGREGATED?	Yes

Content

PDF

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Diary\Participant 01\WP1.Diary	1	9.07 %	view details
Internals\Diary\Participant 12\WP12.Diary	2	14.06 %	view details

Picture

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview84	1	44.52 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview15	1	72.74 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview17	1	74.01 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview16	1	51.84 %	view details
Internals\Diary\Participant 15\WP15.Diary6	1	81.17 %	view details
Internals\Diary\Participant 15\WP15.Diary7	1	70.72 %	view details

Audio

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 03\WP3.Interview1	6	22.07 %	view details
Internals\Interview\Participant 05\WP5.Interview1	5	20.71 %	view details
Internals\Interview\Participant 08\WP8.Interview1	4	11.22 %	view details
Internals\Interview\Participant 09\WP9.Interview1	3	8.51 %	view details
Internals\Interview\Participant 02\WP2.Interview1	5	20.32 %	view details
Internals\Interview\Participant 04\WP4.Interview1	8	15.29 %	view details
Internals\Interview\Participant 06\WP6.Interview1	1	7.81 %	view details
Internals\Interview\Participant 07\WP7.Interview2	1	2.97 %	view details

Internal\Interview\Participant 12\WP12.Interview1	5	9.37 %	view details
Internal\Interview\Participant 01\WP1.Interview2	2	77.43 %	view details
Internal\Interview\Participant 01\WP1.Interview1	4	7.83 %	view details
Internal\Interview\Participant 10\WP10.Interview1	2	5.91 %	view details
Internal\Interview\Participant 11\WP11.Interview1	4	2.38 %	view details
Internal\Interview\Participant 14\WP14.Interview1	3	32.83 %	view details
Internal\Diary\Participant 05\WP5.Diary	1	99.64 %	view details
Internal\Diary\Participant 08\WP8.Diary	1	99.85 %	view details
Internal\Diary\Participant 09\WP9.Diary	1	93.30 %	view details
Internal\Diary\Participant 11\WP11.Diary	2	99.25 %	view details
Internal\Diary\Participant 14\WP14.Diary	1	97.91 %	view details

ภาพที่ 13 ผลการวิเคราะห์รูปแบบสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง อีโมติคอนและสติ๊กเกอร์

A2.4 อีโมติคอนและสติ๊กเกอร์
NVIVO

SUMMARY
PICTURE
AUDIO

Overview

NODE TYPE	Node
COLOR	█
AGGREGATED?	Yes

Content

Picture

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview38	1	47.66 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview39	1	80.06 %	▶ view details

Audio

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 05\WP5.Interview1	2	2.20 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 07\WP7.Interview2	4	3.63 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 12\WP12.Interview1	1	2.58 %	▶ view details

Links

Linked Memo

Memos\Result\1 type\A1-2.4 ภาพนิ่ง-4 สติ๊กเกอร์

ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

ภาพที่ 14 ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก เรื่อง การแบ่งปันต่อ

The screenshot displays the NVivo software interface for a project titled "B1.1 การแบ่งปันต่อ". The interface includes a navigation bar with tabs for "SUMMARY", "PDF", "PICTURE", and "AUDIO". The main content area is divided into three sections: "Overview", "Content", and "Audio".

Overview

NODE TYPE	Node
COLOR	Yellow
AGGREGATED?	Yes

Content

PDF

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Diary\Participant 03\WP3.Diary2	1	7.97 %	view details
Internals\Diary\Participant 12\WP12.Diary	1	6.66 %	view details

Picture

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview20	1	65.63 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview21	1	76.08 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview22	1	60.86 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview25	1	74.41 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview26	1	76.01 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview27	1	78.18 %	view details
Internals\Diary\Participant 15\WP15.Diary7	1	70.72 %	view details
Internals\Diary\Participant 15\WP15.Diary8	1	70.72 %	view details
Internals\Diary\Participant 15\WP15.Diary9	1	43.48 %	view details

Audio

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 03\WP3.Interview1	7	22.85 %	view details
Internals\Interview\Participant 05\WP5.Interview1	2	3.67 %	view details
Internals\Interview\Participant 08\WP8.Interview1	3	8.13 %	view details

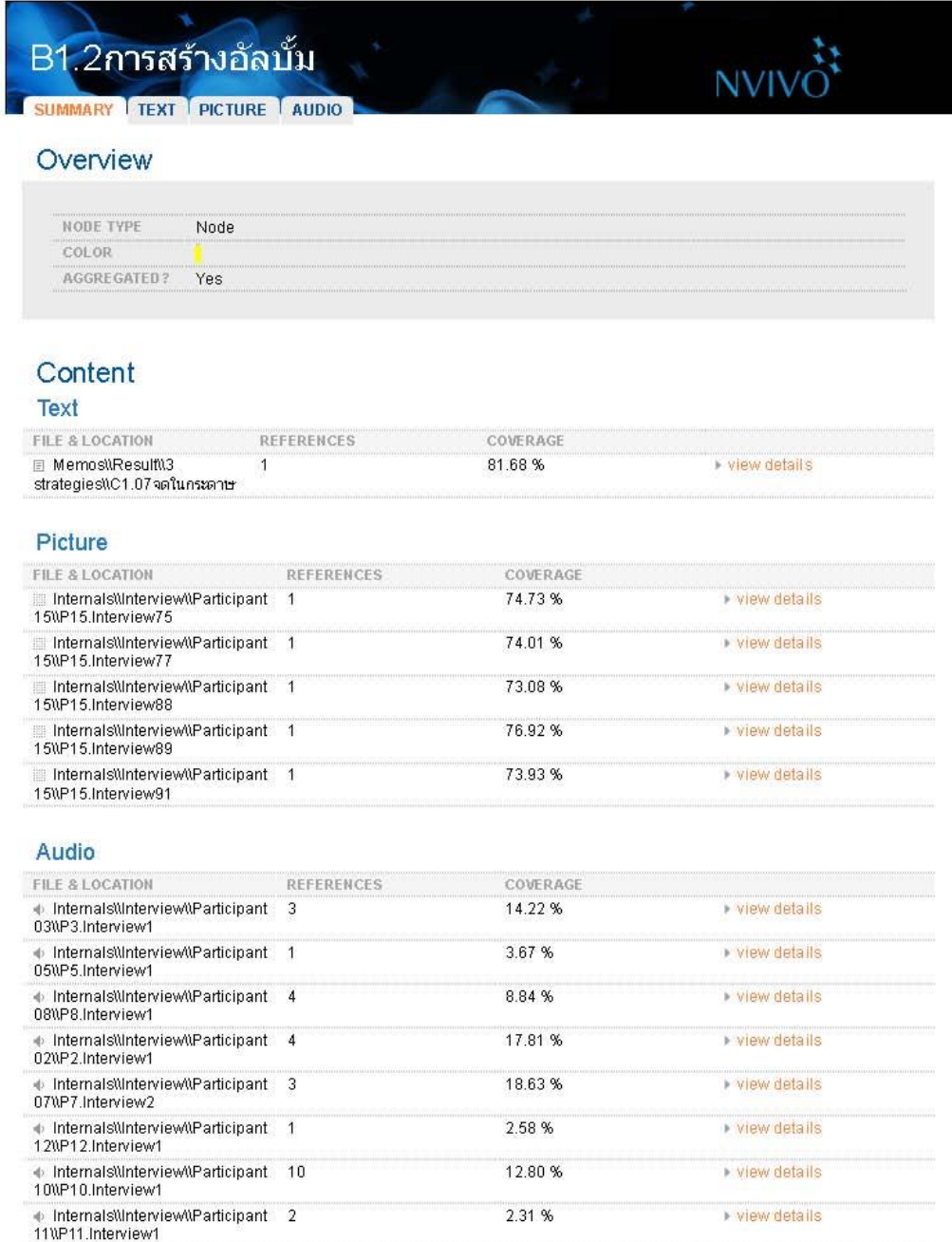
Internals\Interview\Participant 09\IP9.Interview1	2	4.10 %	view details
Internals\Interview\Participant 02\IP2.Interview1	2	8.51 %	view details
Internals\Interview\Participant 04\IP4.Interview1	6	14.87 %	view details
Internals\Interview\Participant 06\IP6.Interview2	1	4.83 %	view details
Internals\Interview\Participant 07\IP7.Interview2	2	7.74 %	view details
Internals\Interview\Participant 12\IP12.Interview1	6	11.29 %	view details
Internals\Interview\Participant 01\IP1.Interview2	4	90.99 %	view details
Internals\Interview\Participant 01\IP1.Interview1	6	5.38 %	view details
Internals\Interview\Participant 11\IP11.Interview1	6	7.16 %	view details
Internals\Interview\Participant 13\IP13.Interview1	1	7.01 %	view details
Internals\Interview\Participant 14\IP14.Interview1	1	10.40 %	view details
Internals\Interview\Participant 14\IP14.Interview2	1	99.00 %	view details
Internals\Diary\Participant 08\IP8.Diary	1	99.85 %	view details
Internals\Diary\Participant 11\IP11.Diary	2	99.25 %	view details
Internals\Diary\Participant 13\IP13.Diary	1	6.07 %	view details

Links

Linked Memo

Memos\Result\3 strategies\C1.01 [view details](#)

ภาพที่ 15 ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์ในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก เรื่อง การสร้างอัลบั้ม

The screenshot displays the NVivo software interface for a project titled "B1.2 การสร้างอัลบั้ม". The interface includes a navigation bar with tabs for "SUMMARY", "TEXT", "PICTURE", and "AUDIO". The "Overview" section shows a table with the following details:

NODE TYPE	Node
COLOR	Yellow
AGGREGATED?	Yes

The "Content" section is divided into three sub-sections: "Text", "Picture", and "Audio", each with a corresponding table of references and coverage.

Text

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Memos\Result\3 strategies\C1.07 จดในกระดาษ	1	81.68 %	view details

Picture

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview75	1	74.73 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview77	1	74.01 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview88	1	73.08 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview89	1	76.92 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview91	1	73.93 %	view details

Audio

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 03\WP3.Interview1	3	14.22 %	view details
Internals\Interview\Participant 05\WP5.Interview1	1	3.67 %	view details
Internals\Interview\Participant 08\WP8.Interview1	4	8.84 %	view details
Internals\Interview\Participant 02\WP2.Interview1	4	17.81 %	view details
Internals\Interview\Participant 07\WP7.Interview2	3	18.63 %	view details
Internals\Interview\Participant 12\WP12.Interview1	1	2.58 %	view details
Internals\Interview\Participant 10\WP10.Interview1	10	12.80 %	view details
Internals\Interview\Participant 11\WP11.Interview1	2	2.31 %	view details

Internals\Interview\Participant 13\13.Interview1	4	6.72 %	view details
Internals\Interview\Participant 14\14.Interview1	2	24.30 %	view details

Links

Linked Memo

Memos\Result\3 strategies\C1.02จัดไฟล์เตอร์

ภาพที่ 16 ผลการวิเคราะห์ทฤษฎีในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก เรื่อง การกดปุ่มขึ้นขอบ

B1.3การกดปุ่มขึ้นขอบ
NVIVO

SUMMARY
PDF
PICTURE
AUDIO

Overview

NODE TYPE	Node
COLOR	
AGGREGATED?	No

Content

PDF

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Diary\Participant 03\WP3.Diary2	1	9.68 %	▶ view details

Picture

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview64	1	50.95 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview65	1	71.97 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview66	1	69.08 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview67	1	75.25 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview68	1	74.78 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview69	1	81.17 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview70	1	73.19 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview71	1	49.22 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview72	1	75.25 %	▶ view details

Audio

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 03\WP3.Interview1	4	7.88 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 05\WP5.Interview1	8	29.00 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 09\WP9.Interview1	1	5.88 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 04\WP4.Interview1	7	19.28 %	▶ view details

Internals\Interview\Participant 07\P7.Interview2	5	17.66 %	view details
Internals\Interview\Participant 12\P12.Interview1	3	7.04 %	view details
Internals\Interview\Participant 10\P10.Interview1	1	2.79 %	view details
Internals\Interview\Participant 13\P13.Interview1	2	7.57 %	view details
Internals\Interview\Participant 14\P14.Interview1	2	24.30 %	view details
Internals\Diary\Participant 03\P3.Diary1	1	98.04 %	view details
Internals\Diary\Participant 14\P14.Diary	1	97.91 %	view details

Links

Linked Memo

Memos\Result\3 strategies\C1.03\ Favourite

ภาพที่ 17 ผลการวิเคราะห์ทฤษฎีในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก เรื่อง การบันทึก
ลงเครื่องและบันทึกหน้าจอ

B1.4การบันทึกลงเครื่องและบันทึกหน้าจอ

SUMMARY PDF PICTURE AUDIO

Overview

NODE TYPE	Node
COLOR	■
AGGREGATED?	Yes

Content

PDF

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	▶ view details
Internals\Diary\Participant 01\WP1.Diary	1	9.07 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 03\WP3.Diary2	1	7.97 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 12\WP12.Diary	3	14.06 %	▶ view details

Picture

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview15	1	72.74 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview16	1	51.84 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview17	1	74.01 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview84	1	44.52 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 15\WP15.Diary5	1	78.07 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 15\WP15.Diary6	1	81.17 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 15\WP15.Diary7	1	70.72 %	▶ view details

Audio

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	▶ view details
Internals\Interview\Participant 03\WP3.Interview1	12	30.96 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 05\WP5.Interview1	8	20.71 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 08\WP8.Interview1	6	14.46 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 09\WP9.Interview1	9	21.98 %	▶ view details

Internals\Interview\Participant 02\IP2.Interview1	7	24.83 %	view details
Internals\Interview\Participant 02\IP2.Interview2	1	13.29 %	view details
Internals\Interview\Participant 04\IP4.Interview1	14	23.17 %	view details
Internals\Interview\Participant 06\IP6.Interview1	1	7.81 %	view details
Internals\Interview\Participant 07\IP7.Interview2	6	15.86 %	view details
Internals\Interview\Participant 12\IP12.Interview1	8	11.95 %	view details
Internals\Interview\Participant 01\IP1.Interview1	9	12.94 %	view details
Internals\Interview\Participant 01\IP1.Interview2	2	77.43 %	view details
Internals\Interview\Participant 10\IP10.Interview1	4	8.40 %	view details
Internals\Interview\Participant 11\IP11.Interview1	6	4.69 %	view details
Internals\Interview\Participant 13\IP13.Interview1	1	7.01 %	view details
Internals\Interview\Participant 14\IP14.Interview1	6	48.99 %	view details
Internals\Diary\Participant 05\IP5.Diary	1	99.64 %	view details
Internals\Diary\Participant 08\IP8.Diary	1	99.85 %	view details
Internals\Diary\Participant 09\IP9.Diary	2	93.30 %	view details
Internals\Diary\Participant 11\IP11.Diary	2	99.25 %	view details
Internals\Diary\Participant 14\IP14.Diary	2	97.91 %	view details

Links

Linked Memo

Memos\Result\3 strategies\C1.04บันทึกด้วยการเซฟและแคปเจอร์

ภาพที่ 18 ผลการวิเคราะห์ทฤษฎีในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก เรื่อง การสำรองข้อมูล

B1.5การสำรองข้อมูล
NVIVO

SUMMARY
PDF
PICTURE
AUDIO

Overview

NODE TYPE	Node
COLOR	
AGGREGATED?	Yes

Content

PDF

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Diary\Participant 03\WP3.Diary2	1	9.68 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 06\WP6.Diary	1	12.73 %	▶ view details

Picture

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview35	1	74.40 %	▶ view details

Audio

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 03\WP3.Interview1	28	37.57 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 05\WP5.Interview1	4	17.73 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 08\WP8.Interview1	17	28.08 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 09\WP9.Interview1	3	5.51 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 02\WP2.Interview1	8	32.26 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 04\WP4.Interview1	4	10.11 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 06\WP6.Interview1	11	30.64 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 06\WP6.Interview2	4	32.13 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 07\WP7.Interview2	22	25.38 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 12\WP12.Interview1	4	9.14 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 01\WP1.Interview1	8	13.28 %	▶ view details

Internals\Interview\Participant 10\P10.Interview1	19	31.43 %	view details
Internals\Interview\Participant 11\P11.Interview1	6	18.87 %	view details
Internals\Interview\Participant 13\P13.Interview1	4	12.72 %	view details
Internals\Interview\Participant 14\P14.Interview1	1	4.66 %	view details
Internals\Diary\Participant 03\P3.Diary1	1	98.04 %	view details
Internals\Diary\Participant 05\P5.Diary	1	99.64 %	view details

Links

Linked Memo

Memos\Result\3 strategies\C1.05สำรวจข้อมูลแหล่งต่างๆ

ภาพที่ 19 ผลการวิเคราะห์กลุ่มทฤษฎีในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรับ เรื่อง การปล่อยค้ำไว้

Overview

NODE TYPE	Node
COLOR	
AGGREGATED?	Yes

Content

PDF

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Diary\Participant 01\WP1.Diary	3	11.29 %	view details
Internals\Diary\Participant 06\WP6.Diary	2	17.48 %	view details
Internals\Diary\Participant 07\WP7.Diary	2	10.29 %	view details

Picture

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview28	1	77.71 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview92	1	78.58 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview74	1	65.98 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview90	1	71.55 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview27	1	78.18 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview40	1	71.88 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview41	1	37.62 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview23	1	46.88 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview33	1	74.41 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview34	1	74.84 %	view details
Internals\Diary\Participant 15\WP15.Diary10	1	80.73 %	view details
Internals\Diary\Participant 15\WP15.Diary9	1	78.59 %	view details

Audio

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internal\Interview\Participant 03\IP3.Interview1	2	8.23 %	view details
Internal\Interview\Participant 05\IP5.Interview1	10	20.25 %	view details
Internal\Interview\Participant 08\IP8.Interview1	5	14.10 %	view details
Internal\Interview\Participant 09\IP9.Interview1	2	7.29 %	view details
Internal\Interview\Participant 02\IP2.Interview1	13	39.20 %	view details
Internal\Interview\Participant 04\IP4.Interview1	3	5.54 %	view details
Internal\Interview\Participant 06\IP6.Interview1	13	27.88 %	view details
Internal\Interview\Participant 06\IP6.Interview2	4	33.21 %	view details
Internal\Interview\Participant 07\IP7.Interview2	6	17.60 %	view details
Internal\Interview\Participant 12\IP12.Interview1	9	14.85 %	view details
Internal\Interview\Participant 01\IP1.Interview1	6	11.39 %	view details
Internal\Interview\Participant 01\IP1.Interview3	1	55.99 %	view details
Internal\Interview\Participant 10\IP10.Interview1	11	15.99 %	view details
Internal\Interview\Participant 11\IP11.Interview1	11	7.01 %	view details
Internal\Interview\Participant 13\IP13.Interview1	5	13.73 %	view details
Internal\Interview\Participant 14\IP14.Interview1	3	34.69 %	view details
Internal\Diary\Participant 08\IP8.Diary	1	99.85 %	view details
Internal\Diary\Participant 10\IP10.Diary	2	99.67 %	view details
Internal\Diary\Participant 11\IP11.Diary	1	99.25 %	view details
Internal\Diary\Participant 13\IP13.Diary	1	6.07 %	view details

Links

Linked Memo

Memos\Result\3 strategies\C2.03 ปล่อยคั้งไว้

ภาพที่ 20 ผลการวิเคราะห์กลุ่มชุดในการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง การลบสารสนเทศดิจิทัล

The screenshot shows the NVivo software interface for a project named 'B3.1ลบ'. The interface includes a navigation bar with 'SUMMARY', 'PICTURE', and 'AUDIO' tabs. Below the navigation bar is an 'Overview' section with a table header for 'NODE TYPE' and 'Node'. The 'Content' section is expanded to show 'Picture' and 'Audio' results. The 'Picture' table lists file locations, references, and coverage percentages for various interview files. The 'Audio' table lists file locations, references, and coverage percentages for various interview files.

Overview

NODE TYPE	Node
-----------	------

Content

Picture

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview18	1	75.63 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview19	1	76.92 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview84	1	44.52 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview85	1	73.57 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview86	1	72.78 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview92	1	78.58 %	view details

Audio

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 03\WP3.Interview1	3	19.75 %	view details
Internals\Interview\Participant 05\WP5.Interview1	6	16.47 %	view details
Internals\Interview\Participant 05\WP5.Interview2	1	99.12 %	view details
Internals\Interview\Participant 08\WP8.Interview1	2	5.56 %	view details
Internals\Interview\Participant 09\WP9.Interview1	1	4.00 %	view details
Internals\Interview\Participant 02\WP2.Interview1	4	21.03 %	view details
Internals\Interview\Participant 02\WP2.Interview2	1	13.29 %	view details
Internals\Interview\Participant 04\WP4.Interview1	5	6.08 %	view details
Internals\Interview\Participant 06\WP6.Interview1	1	3.39 %	view details
Internals\Interview\Participant 07\WP7.Interview2	4	7.86 %	view details
Internals\Interview\Participant 12\WP12.Interview1	4	7.82 %	view details

Internals\Interview\Participant 01\P1.Interview1	3	7.24 %	view details
Internals\Interview\Participant 10\P10.Interview1	4	10.08 %	view details
Internals\Interview\Participant 13\P13.Interview1	6	22.38 %	view details
Internals\Interview\Participant 14\P14.Interview1	3	13.48 %	view details
Internals\Interview\Participant 14\P14.Interview2	1	99.00 %	view details
Internals\Diary\Participant 05\P5.Diary	1	99.64 %	view details

Links

Linked Memo

Memos\Result\3 strategies\C2.01

ภาพที่ 21 ผลการวิเคราะห์ที่กลยุทธ์ในการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง การบล็อก

B3.2 บล็อก NVIVO

SUMMARY PDF PICTURE AUDIO

Overview

NODE TYPE	Node

Content

PDF

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Diary\Participant 12\WP12.Diary	1	7.40 %	view details

Picture

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview56	1	72.74 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview57	1	78.18 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview58	1	75.63 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview59	1	73.19 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview60	1	77.33 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview61	1	78.58 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview62	1	76.85 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview63	1	78.18 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview64	1	49.22 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview97	1	69.16 %	view details

Audio

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 05\WP5.Interview1	4	15.23 %	view details
Internals\Interview\Participant 05\WP5.Interview2	1	99.12 %	view details
Internals\Interview\Participant 08\WP8.Interview1	2	5.19 %	view details
Internals\Interview\Participant 09\WP9.Interview1	2	8.63 %	view details

Internals\Interview\Participant 02\P2.Interview1	5	10.71 %	view details
Internals\Interview\Participant 06\P6.Interview1	1	4.54 %	view details
Internals\Interview\Participant 07\P7.Interview2	2	5.16 %	view details
Internals\Interview\Participant 12\P12.Interview1	8	20.83 %	view details
Internals\Interview\Participant 01\P1.Interview1	2	5.26 %	view details
Internals\Interview\Participant 01\P1.Interview2	3	77.43 %	view details
Internals\Interview\Participant 10\P10.Interview1	1	2.35 %	view details
Internals\Interview\Participant 11\P11.Interview1	2	10.73 %	view details
Internals\Interview\Participant 13\P13.Interview1	2	7.42 %	view details
Internals\Interview\Participant 14\P14.Interview1	2	4.44 %	view details
Internals\Diary\Participant 10\P10.Diary	1	99.67 %	view details

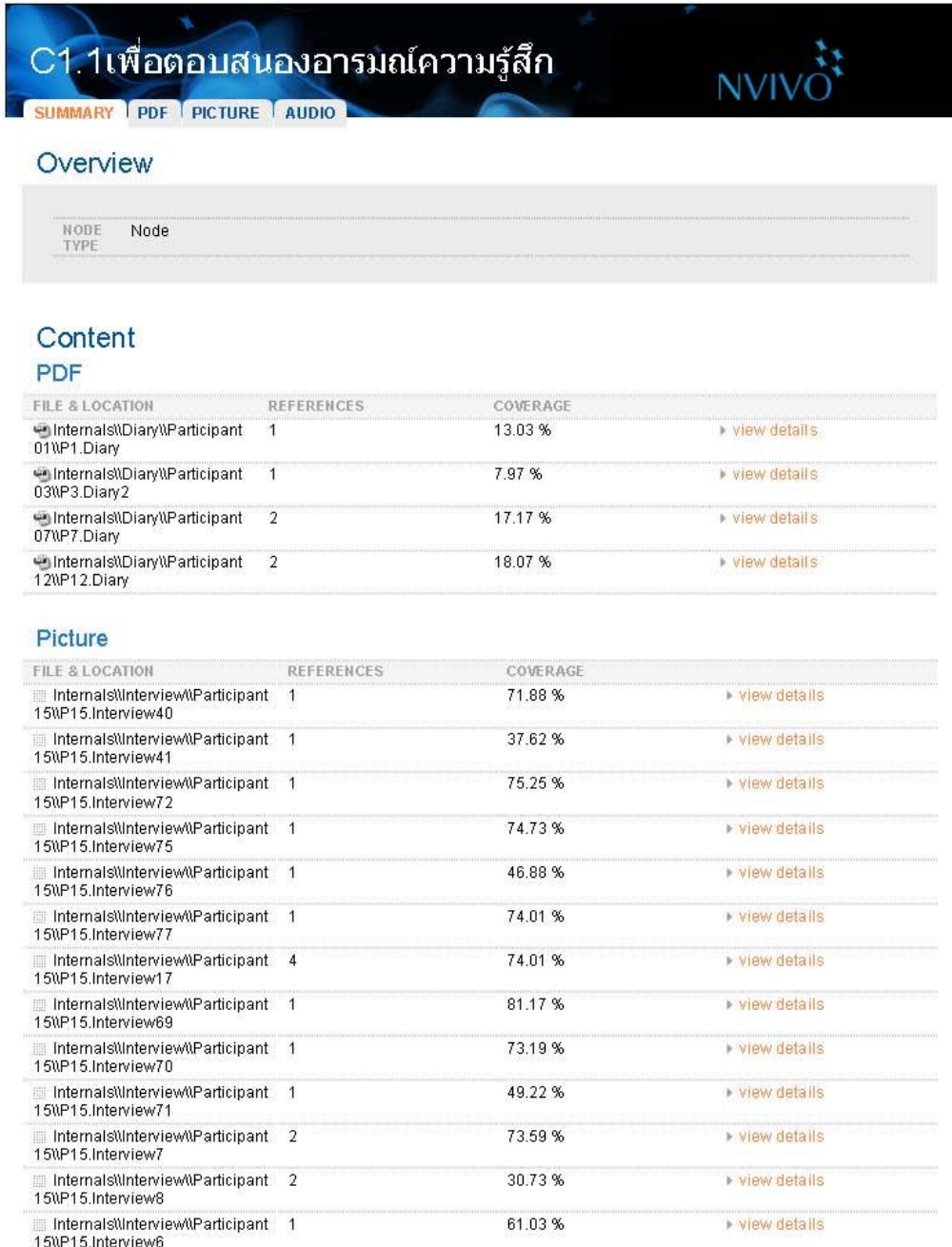
Links

Linked Memo

Memos\Result\3 strategies\C2.02บันทึก

ผลการวิเคราะห์หัวข้อประสงคในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล

ภาพที่ 22 ผลการวิเคราะห์หัวข้อประสงคในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก เรื่อง เพื่อตอบสนองอารมณ์ความรู้สึก

C1.1 เพื่อตอบสนองอารมณ์ความรู้สึก

SUMMARY PDF PICTURE AUDIO

Overview

NODE TYPE	Node

Content

PDF

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Diary\Participant 01\WP1.Diary	1	13.03 %	view details
Internals\Diary\Participant 03\WP3.Diary2	1	7.97 %	view details
Internals\Diary\Participant 07\WP7.Diary	2	17.17 %	view details
Internals\Diary\Participant 12\WP12.Diary	2	18.07 %	view details

Picture

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview40	1	71.88 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview41	1	37.62 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview72	1	75.25 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview75	1	74.73 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview76	1	46.88 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview77	1	74.01 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview17	4	74.01 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview69	1	81.17 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview70	1	73.19 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview71	1	49.22 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview7	2	73.59 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview8	2	30.73 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview6	1	61.03 %	view details

Internals\Interview\Participant 15\15.Interview13	2	71.56 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\15.Interview28	2	79.03 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\15.Interview80	2	77.22 %	view details
Internals\Interview\Participant 15\15.Interview81	2	70.68 %	view details
Internals\Diary\Participant 15\15.Diary6	2	82.42 %	view details
Internals\Diary\Participant 15\15.Diary7	3	70.72 %	view details

Audio

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 03\03.Interview1	22	38.32 %	view details
Internals\Interview\Participant 05\05.Interview1	30	35.39 %	view details
Internals\Interview\Participant 08\08.Interview1	21	29.18 %	view details
Internals\Interview\Participant 09\09.Interview1	19	39.44 %	view details
Internals\Interview\Participant 02\02.Interview1	29	54.26 %	view details
Internals\Interview\Participant 02\02.Interview2	1	13.29 %	view details
Internals\Interview\Participant 04\04.Interview1	24	36.26 %	view details
Internals\Interview\Participant 06\06.Interview1	9	28.54 %	view details
Internals\Interview\Participant 07\07.Interview2	24	43.30 %	view details
Internals\Interview\Participant 12\12.Interview1	20	24.68 %	view details
Internals\Interview\Participant 01\01.Interview1	13	14.23 %	view details
Internals\Interview\Participant 01\01.Interview2	3	90.99 %	view details
Internals\Interview\Participant 10\10.Interview1	10	17.17 %	view details
Internals\Interview\Participant 11\11.Interview1	18	27.40 %	view details
Internals\Interview\Participant 13\13.Interview1	10	19.05 %	view details
Internals\Interview\Participant 14\14.Interview1	9	31.25 %	view details
Internals\Interview\Participant 14\14.Interview2	2	99.00 %	view details
Internals\Diary\Participant 05\05.Diary	3	99.64 %	view details
Internals\Diary\Participant 08\08.Diary	4	99.85 %	view details
Internals\Diary\Participant 09\09.Diary	2	93.30 %	view details

ภาพที่ 23 ผลการวิเคราะห์หัวข้อประสงคในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรุก เรื่อง เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการหาคู่

C1.2 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการหาคู่
NVIVO

SUMMARY
TEXT
PDF
PICTURE
AUDIO

Overview

NODE TYPE	Node

Content

Text

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	▶ view details
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Memos\Result\2 Goals\B1.10 เก็บเพื่อกลับไปค้นหาและดู 	1	0.02 %	▶ view details

PDF

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	▶ view details
<ul style="list-style-type: none"> 📄 Internals\Diary\Participant 02\WP 2.Diary 	1	7.86 %	▶ view details
<ul style="list-style-type: none"> 📄 Internals\Diary\Participant 03\WP 3.Diary2 	1	5.26 %	▶ view details
<ul style="list-style-type: none"> 📄 Internals\Diary\Participant 07\WP 7.Diary 	1	10.29 %	▶ view details
<ul style="list-style-type: none"> 📄 Internals\Diary\Participant 12\WP 12.Diary 	1	7.40 %	▶ view details

Picture

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	▶ view details
<ul style="list-style-type: none"> 🖼 Internals\Interview\Participant 15\WP 15.Interview69 	2	81.17 %	▶ view details
<ul style="list-style-type: none"> 🖼 Internals\Interview\Participant 15\WP 15.Interview70 	2	76.41 %	▶ view details
<ul style="list-style-type: none"> 🖼 Internals\Interview\Participant 15\WP 15.Interview71 	1	49.22 %	▶ view details
<ul style="list-style-type: none"> 🖼 Internals\Interview\Participant 15\WP 15.Interview17 	1	31.96 %	▶ view details
<ul style="list-style-type: none"> 🖼 Internals\Interview\Participant 15\WP 15.Interview13 	1	30.76 %	▶ view details

Audio

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	▶ view details
<ul style="list-style-type: none"> 🔊 Internals\Interview\Participant 03\WP 3.Interview1 	2	8.28 %	▶ view details
<ul style="list-style-type: none"> 🔊 Internals\Interview\Participant 08\WP 8.Interview1 	1	3.02 %	▶ view details
<ul style="list-style-type: none"> 🔊 Internals\Interview\Participant 	1	1.33 %	▶ view details

09\IP9.Interview1			
◆ Internals\Wnterview\Participant 06\IP6.Interview1	1	7.81 %	▶ view details
◆ Internals\Wnterview\Participant 07\IP7.Interview2	9	15.22 %	▶ view details
◆ Internals\Wnterview\Participant 01\IP1.Interview1	8	12.52 %	▶ view details
◆ Internals\Wnterview\Participant 13\IP13.Interview1	2	7.57 %	▶ view details
◆ Internals\Diary\Participant 03\IP3.Diary1	2	98.04 %	▶ view details
◆ Internals\Diary\Participant 08\IP8.Diary	2	99.85 %	▶ view details

ภาพที่ 24 ผลการวิเคราะห์หัวข้อประสงคในการเก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคลเชิงรับ เรื่อง การ
ละลายเพิกเฉย

C2.1 การละลายเพิกเฉย
NVIVO

SUMMARY
PICTURE
AUDIO

Overview

NODE TYPE	Node

Content

Picture

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	▶ view details
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview28	1	79.03 %	▶ view details

Audio

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	▶ view details
Internals\Interview\Participant 05\WP5.Interview1	2	9.46 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 08\WP8.Interview1	3	8.48 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 09\WP9.Interview1	1	6.82 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 04\WP4.Interview1	3	13.15 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 06\WP6.Interview1	1	2.52 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 07\WP7.Interview2	1	1.16 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 11\WP11.Interview1	3	5.46 %	▶ view details
Internals\Diary\Participant 11\WP11.Diary	1	99.25 %	▶ view details

ภาพที่ 25 ผลการวิเคราะห์หัวข้อประสงคในการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง การไม่รู้วิธีเก็บ

The screenshot shows the NVivo interface for a node titled 'C2.2 การไม่รู้วิธีเก็บ'. It includes a navigation bar with 'SUMMARY' and 'AUDIO' tabs, and an 'Overview' section. Below this is a table with columns for 'NODE TYPE', 'Node', and 'Content'. The 'Content' section is expanded to show an 'Audio' table with columns for 'FILE & LOCATION', 'REFERENCES', and 'COVERAGE'. Each row in the audio table includes a file path, the number of references, the coverage percentage, and a 'view details' link.

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internal\Interview\Participant 08\P8.Interview1	1	4.35 %	view details
Internal\Interview\Participant 09\P9.Interview1	1	2.76 %	view details
Internal\Interview\Participant 06\P6.Interview1	1	3.06 %	view details
Internal\Interview\Participant 12\P12.Interview1	2	3.32 %	view details
Internal\Interview\Participant 10\P10.Interview1	2	3.52 %	view details
Internal\Interview\Participant 14\P14.Interview1	1	8.53 %	view details

ภาพที่ 26 ผลการวิเคราะห์หัวข้อประสงคในการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง การใช้สารสนเทศแล้วเสร็จ

C3.1การใช้สารสนเทศแล้วเสร็จ
NVIVO

SUMMARY
AUDIO

Overview

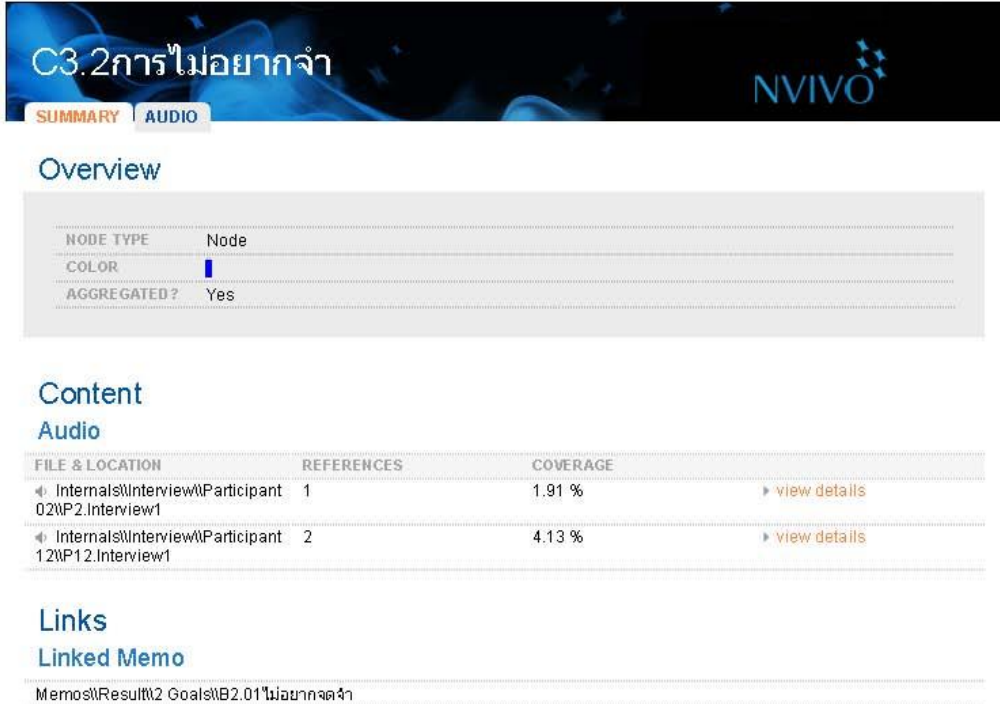
NODE TYPE	Node
COLOR	■
AGGREGATED?	Yes

Content

Audio

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
⚡ Internals\Interview\Participant 05\WP5.Interview1	3	3.67 %	▶ view details
⚡ Internals\Interview\Participant 05\WP5.Interview2	1	99.12 %	▶ view details
⚡ Internals\Interview\Participant 09\WP9.Interview1	1	2.06 %	▶ view details
⚡ Internals\Interview\Participant 02\WP2.Interview1	1	6.58 %	▶ view details
⚡ Internals\Interview\Participant 04\WP4.Interview1	1	1.87 %	▶ view details
⚡ Internals\Interview\Participant 01\WP1.Interview1	1	2.67 %	▶ view details
⚡ Internals\Interview\Participant 11\WP11.Interview1	1	1.70 %	▶ view details

ภาพที่ 27 ผลการวิเคราะห์ วัตถุประสงค์ในการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง การไม่
อยากจำ

The screenshot displays the NVivo interface for a node named 'การไม่อยากจำ'. The interface includes a header with the node name and the NVivo logo, and two tabs: 'SUMMARY' and 'AUDIO'. Below the tabs, there are three sections: 'Overview', 'Content', and 'Links'. The 'Overview' section shows node details: Node Type is 'Node', Color is a blue square, and Aggregated? is 'Yes'. The 'Content' section has a sub-section for 'Audio' with a table listing file locations, references, and coverage percentages. The 'Links' section has a sub-section for 'Linked Memo' with a single entry.

C3.2 การไม่อยากจำ NVIVO

SUMMARY AUDIO

Overview

NODE TYPE	Node
COLOR	■
AGGREGATED?	Yes

Content

Audio

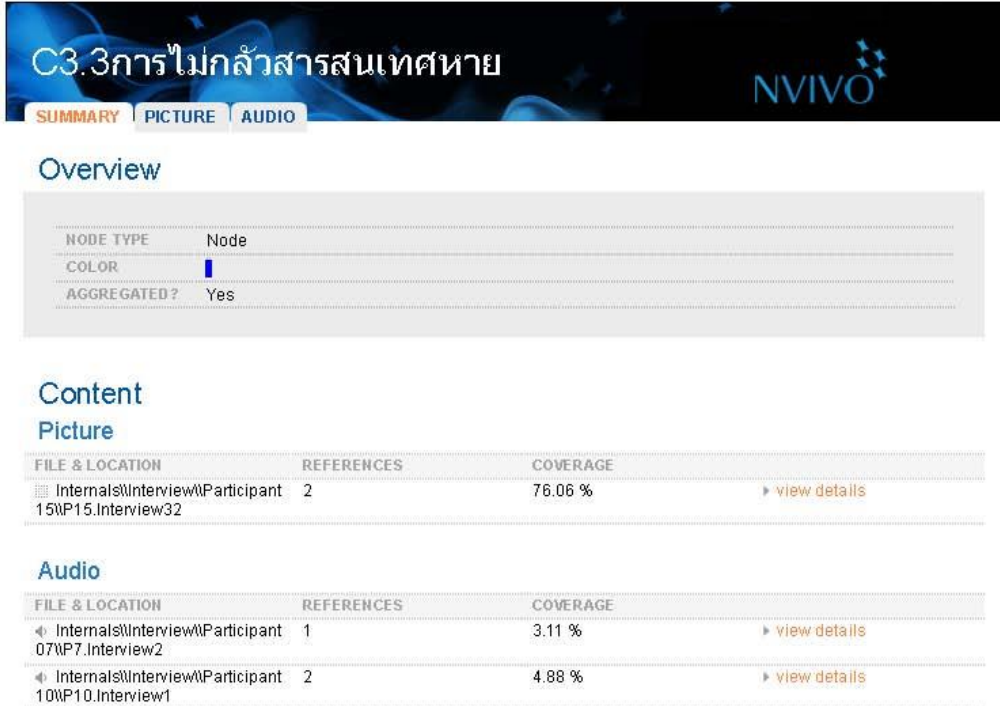
FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internal\Interview\Participant 02\WP2.Interview1	1	1.91 %	view details
Internal\Interview\Participant 12\WP12.Interview1	2	4.13 %	view details

Links

Linked Memo

Memos\Result\2 Goals\B2.01 ไม่อยากจดจำ
--

ภาพที่ 28 ผลการวิเคราะห์หัวข้อประสงคในการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง การไม่
กั้วสารสนเทศหาย

The screenshot displays the NVivo interface for a node analysis. The node title is 'C3.3การไม่กั้วสารสนเทศหาย'. The interface includes a navigation bar with 'SUMMARY', 'PICTURE', and 'AUDIO' tabs. Below the navigation bar, there is an 'Overview' section with a table of node properties. The 'Content' section is expanded to show 'Picture' and 'Audio' sub-sections, each with a table of file references and coverage percentages.

Overview

NODE TYPE	Node
COLOR	█
AGGREGATED?	Yes

Content

Picture

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 15\WP15.Interview32	2	76.06 %	view details

Audio

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 07\WP7.Interview2	1	3.11 %	view details
Internals\Interview\Participant 10\WP10.Interview1	2	4.88 %	view details

ภาพที่ 29 ผลการวิเคราะห์หัวข้อประสงคในการไม่เก็บรักษาสารสนเทศดิจิทัลส่วนบุคคล เรื่อง หน่วยความจำในเครื่องเต็ม

C3.4 หน่วยความจำในโทรศัพท์มือถือเต็ม
NVIVO

SUMMARY
PDF
AUDIO

Overview

NODE TYPE	Node
COLOR	■
AGGREGATED?	Yes

Content

PDF

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Diary\Participant 01\WP1.Diary	1	13.03 %	▶ view details

Audio

FILE & LOCATION	REFERENCES	COVERAGE	
Internals\Interview\Participant 03\WP3.Interview1	2	7.63 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 08\WP8.Interview1	2	5.57 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 12\WP12.Interview1	1	2.06 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 10\WP10.Interview1	3	4.10 %	▶ view details
Internals\Interview\Participant 14\WP14.Interview1	3	6.98 %	▶ view details

ตัวอย่างการถอดความตามหน่วยวิเคราะห์

ข้อความตัวอักษร

Name: A1.1ข้อความอธิบายตัวตน

<Internals\Diary\Participant 05\P5.Diary> - § 1 reference coded [99.64% Coverage]

Reference 1 - 99.64% Coverage

ใช้แอป hornet ความรู้สึกก็คือ ในบางวันเฉยๆ บางวันก็ตลก ประหลาดดี บางวันก็ตื่นเต้นนิดนึง บางทีเจอคนแปลกๆ บางทีเจอรูปประหลาด caption ตลกๆ บางคนก็ดูหยิ่ง คุ่มมั่งใจ ส่วนใหญ่ที่เห็น ก็จะเป็นแนวชายตัวเอง ว่าตัวเองดี จะเจอคนปกติหน่อยในแอปนี้

<Internals\Diary\Participant 11\P11.Diary> - § 1 reference coded [99.25% Coverage]

Reference 1 - 99.25% Coverage

แต่บางคนทำ ชอบแคปข้อความเวลาคุย ประมาณว่า proud to present เอาไปโชว์ ซึ่งฉันไม่ใช่ ก็คุย กะผู้ชายทำไมต้องแคปให้คนอื่นดู

<Internals\Interview\Participant 08\P8.Interview1> - § 3 references coded [8.66% Coverage]

Reference 1 - 2.31% Coverage

P8

ก็มันมีทั้งประวัติส่วนตัวของเรา ถ้าเขาอยากรู้ ก็บอก แต่เราก็เลือกดูคนด้วย ว่าเราจะบอกความจริง มากน้อยแค่ไหน

Researcher

เราจะเลือกยังไง

P8

เลือกจากการที่เขาเขียนโปรไฟล์ของตัวเองไว้อยู่แล้วในแอป เขียนมาอย่างละเอียด มันจะมีคำพูดที่ทำให้เรารู้สึกได้ว่าเขาไม่โกหก

Researcher

เช่นยังไง

P8

อ่า แบบว่า "พลาสติกไม่ต้องทักมา" มันเหมือนว่าคนไม่มีหัว มาแต่ตัว ภาพไม่มีหัว

Researcher

เขาใช้มานานรียังคำนี้

P8

ใช้มานานแล้วนะศัพท์นี้ "พลาสติก" มันก็เหมือนแบบเป็นตัวผมเองแน่ๆ มี IG มี Facebook แสดงรายละเอียดเพิ่มไปอีก

Researcher

เหมือนมี description กับ contact ให้

P8

ใช่

Reference 2 - 1.92% Coverage

Researcher

เราให้ข้อมูลที่เป็นความจริงใหม่ใน description และในแง่เวลาการคุยกัน

P8

เป็น เราให้ความจริง

Researcher

เราเคยโดนหลอกปะ

P8

เคย ความจริงได้ 80% ที่เราเคยได้ แล้วอีกอย่างมันไม่รู้เป็นความบังเอิญ หรืออะไร คนที่เราคุยด้วยมักจะเรียนที่เดียวกัน แต่ไม่ได้อยู่แถวเดียวกัน เราอาจจะไปเจอแถวบ้านเรา แถวที่ทำงานเรา มันเหมือนคุยไปคุยมาแล้วมันเรียนที่เดียวกัน แล้วมันมั่นใจเลยว่าใช่ ถ้ามรายละเอียด ชู่นั่นนั่น รู้หมดเรียนนิเทศ เรียนวิศวะ เรียนอะไรแบบนี้

Researcher

แล้วมีผลยังไง

P8

แล้วพอเรามาเจอคนที่เรียนที่เดียวกัน รู้รายละเอียดเหมือนๆ กัน มันก็จะจูน คลิกกันนะ ก็จะเปิดเผยกันและกันมากขึ้น^{xii}

การแบ่งปันต่อ

Name: B1.1การแบ่งปันต่อ

<Internals\\Diary\\Participant 11\\P11.Diary> - § 2 references coded [99.25% Coverage]

Reference 2 - 99.25% Coverage

พอส่งให้เพื่อนเสร็จก็บางทีก็ฟิน คือ ผู้ชายดีมาก ถ้าไม่ดีมากก็ไม่แคบ ถ้าไม่ดีไม่แคบ พอแคบที่ไรก็มีความสุข เพราะรู้สึกว่าคุณนี้หล่อ แล้วก็ได้กิน ก็มีอารมณ์แบบแคบ เก็บเอาไว้ ว่าเราเคยได้กิน^{iv}

<Internals\\Interview\\Participant 01\\P1.Interview1> - § 6 references coded [5.38% Coverage]

Reference 2 - 1.23% Coverage

p1

เป็นคนที่ยากเก็บรูปภาพคนอื่น รูปไปรูปเปลือย รูปมีกล้ามเนื้อ อวัยวะเพศ ชอบมาก จะ record ไว้ถามว่าเก็บไว้ทำไมคำตอบคือ จุดประสงค์หลักใหญ่สุดนะ จะเก็บไว้ดูเวลาช่วยตัวเอง อีกเหตุผลซึ่งใกล้เคียงคือ เอาไว้อวดเพื่อน มึงๆ คุณนี้ อัพใส่ อย่างที่บอกว่าต้องแข่งกับเพื่อนตลอดเวลา อัพใส่เอามาอวดกันซ้ำๆ^{vii}

References 3-6 - 2.13% Coverage

p1

ดีตรงที่ได้อวด ได้โชว์ ได้แชร์ ว่าเราเป็นใคร มีอัตลักษณ์แบบไหน เราไปทำอะไรมา แต่ชื่อเสียงของมันก็คือ บางทีเราหมกหมุ่นเกินไป เราเคยเครียดมากเลยนะ ลงรูปนี้มันใจเลย facebook ไม่ต่ำกว่าสอง

ร้อย IG ไม่ต่ำกว่า 15 แต่ IG ได้ 3 Facebook ได้ 30 เครียดมาก ลบแล้วลงใหม่ ลบแล้วลงใหม่ ตอนนั้นเป็นบ้า ตอนนี้เป็นอิสระ นั่นแหละ อันนั้นคือปัญหา แต่เรามองว่าปัญหาไม่ได้อยู่ที่แอป ปัญหาคืออิฉัน (ตนเอง) เป็นความคิดตัวเองที่เยอะ ไปหมกหมุ่นเรื่องไม่เป็นเรื่อง^{viii}

<Internals\Interview\Participant 03\P3.Interview1> - § 7 references coded [22.85% Coverage]

Reference 7 - 3.96% Coverage

Researcher

ถ้าไม่มีกลุ่มเพื่อนนี้ การเล่นเกมจะสนุกเท่านี้ไหม

P3

ก็อาจจะไม่ แต่พอมีกรุปไลน์ กรุปเพื่อนก็รู้สึกว่าได้ discuss ก็เพิ่มขึ้น คนนู้นคนนี้หุ้บแซบน่าเอาอะไรแบบนี้^{xvi}

<Internals\Interview\Participant 04\P4.Interview1> - § 6 references coded [14.87% Coverage]

Reference 4 - 3.92% Coverage

Researcher

มีจุดประสงค์อื่นไหมนอกจากที่เก็บแล้วเอาไปแชร์ให้เพื่อน

p4

บางคนปันให้เพื่อน แต่ไม่ทุกข้อมูลนะ บางข้อมูลก็แอบเก็บไว้ดูเอง^{xvii}

Reference 2 - 3.67% Coverage

Researcher

ก็มีส่งให้เพื่อนบ้าง

P5

มีบ้าง แต่คนเดียว account เดียว เพราะเราก็ไม่ได้อยากจะไปโฆษณาให้ใครรู้ว่าคนนั้นคืออย่างนั้น อย่างนี้ เพราะมันก็ไม่ได้สำคัญอะไรขนาดนั้น แล้วอย่างรูปฝรั่งคนนั้นก็เหมือนเขาเป็น travelor เป็นคนอังกฤษจำได้

Reference 6 - 0.82% Coverage

Researcher

ส่งภาพให้เพื่อนใหม่

p12

ส่งบางเคส อย่างที่บอกว่าถ้าทั่วไปก็แค่รูป แต่ถ้าเคสเฉพาะ เช่น เตือนกัน เล่นยา เด็กนวด คนโกหก
ต่อแหล ก็ต้องเป็นข้อความ

Researcher

ก็คือต้องมีหลักฐานไปให้เพื่อน

p12

เป็นการแชร์ในกลุ่มเฉยๆ^{xxxii}

<Internals\Interview\Participant 13\P13.Interview1> - § 1 reference coded [7.01% Coverage]

Reference 1 - 7.01% Coverage

Researcher

มีการส่งให้เพื่อน

p13

ก็จะเซฟออกมา แล้วส่งให้เพื่อนทางไลน์ เป็นรูปหลายๆอย่างรวมๆกันไป เมื่อก่อนมีส่งทาง MSN แต่
ตอนนี้ไลน์อย่างเดียว คิดว่าไลน์สะดวกสุด ส่งแบบคนต่อคน

แต่ถ้ากรู๊ปไลน์รูปไปก็เข้าไปดูเฉยๆ ไม่ค่อยส่งไป นานๆที่ส่ง

เข้าไปได้จากการ invite ของคนที่รู้จักในแอฟ หรือตามเว็บบอร์ด palmplaza ก็หึง id line ไว้

สมาชิกมีตั้งแต่สิบยี่ร้อย

Researcher

ตัวอย่างการตั้งชื่อกลุ่ม

p13

ชอบเด็กมัธยม เป็นกลุ่มแบบนั้น

Researcher

ในนั้นก็ต้องมีแลกรูป

p13

มีสองแบบ ถ้า admin แชร้จะอยู่ในอัลบั้ม ถ้าคนอื่นๆจะส่งเป็นรูปๆไป ไม่ save รูปมาเพราะกลัวเพื่อนเจอ กดลบทิ้งเลย เมื่อส่งต่อแล้ว เพราะเดี๋ยวถ้าใช้ในกิจกรรมอื่นจะดูไม่งามทันที^{xxxiii}

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการหาคู่

Name: C1.2 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการหาคู่

<Internals\Diary\Participant 03\P3.Diary1> - § 2 references coded [98.04% Coverage]

Reference 1 - 98.04% Coverage

ส่วนใหญ่ก็แลกเปลี่ยนข้อมูล ก็ทั่วไป ชื่อ อยู่ที่ไหน น้ำหนัก ส่วนสูง อายุเท่าไร เป็นแบบไหน เพราะว่ามีที่คุยกัน point ก็ค่อนข้างเจอกันเพื่อ something ไม่ได้จะคุยกันยืดยาว ก็ไม่ได้แลกเปลี่ยนอะไรกันมากⁱⁱ

Reference 2 - 98.04% Coverage

ขั้นตอนการเก็บข้อมูลที่ได้ ที่เก็บหอรอ ก็มีติดดาว คนที่น่ารัก หุ่นดี หน้าตาน่ารัก มีกล้ามเนื้อ ก็เก็บไว้ดูเอาไว้เชื่อว่าเค้ามีการอัปเดตรูปภาพเพิ่มเติมรีปาว บางคนก็ดูแย่กว่าเดิม บางคนก็ดูดีกว่าเดิม ประมาณนั้น ไม่ค่อยมีข้อสงสัยอะไรเพราะว่าที่เก็บก็เอาไว้นัดเจอเฉยๆ ไม่ได้ใช้อะไรⁱⁱⁱ

<^{vi}Internals\Diary\Participant 08\P8.Diary> - § 2 references coded [99.85% Coverage]

References 1-2 - 99.85% Coverage

แต่บางคน จปส อาจจะหาแค่เซ็กซ์ไม่ต้องการเปิดเผยตัวเอง ชื่อก็อาจจะปลอม อาจจะแค่อยากนัดเจอเพื่อเซ็กซ์ อยากคุยออนไลน์เพื่อสำเร็จความใคร่ออนไลน์^{vii}

<Internals\Interview\Participant 03\P3.Interview1> - § 2 references coded [8.28% Coverage]

Reference 1 - 4.44% Coverage

Researcher

ทำไมถึงโหดแอฟนี้?

P3

เอาไว้นัดเจอไง หากูไม่เน้น เอาไว้นัดเจอกัน เอาไว้ดูรูปคนที่แบบว่าหุ่นดีๆ ล่ำๆ แซบๆ ประมาณนั้น
ฟินไป^{xvi}

Reference 2 - 3.84% Coverage

PP

ที่จริงมันลบได้หรือไม่ได้?

P3

มันลบได้ แต่ไม่ลบ เลือกลบเอา คนไหนที่ไม่ค่อยฟินก็จะลบไป คนไหนที่จะเอาไว้ดู หรือเอาไว้คุยต่อก็
เก็บเอาไว้^{xvii}

<Internals\\Interview\\Participant 06\\P6.Interview1> - § 1 reference coded [7.81% Coverage]

Reference 1 - 7.81% Coverage

Researcher

ไม่มีใครขอรูปเพิ่มหรือ

p6

ไม่มีนะ ถ้าเขาจะขอรูปเพิ่ม เขาจะมาคุยในไลน์ แต่ไม่เคยมีใครขอรูปนะ ก็คือนัดเจอก็จบ^{xviii}

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวปัทสรา อาษา เกิดเมื่อ 24 พฤษภาคม 2533 ที่จังหวัดนครราชสีมา สำเร็จ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนสุรนารีวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในปี การศึกษา 2550 และสำเร็จการศึกษาปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) วิชาเอก สารนิเทศศึกษา วิชาโทศิลปการละคร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2554 จากนั้นเข้าศึกษาต่อหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2556

หมายเหตุ : ท่านที่สนใจข้อมูลเพิ่มเติมของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สามารถติดต่อผู้วิจัยได้ที่ papatsara.a@outlook.com

